

HOMILIE 2008

Římskokatolická farnost Veverská Bítýška

Výběr homilií z roku 2008

Obsah

Život prožíváme společně.....	4
Hledat Krista znamená také zažívat nevýslovnou radost.....	5
Nebe je otevřené.....	6
Víra, naděje a láska ve vzájemném vztahu.....	8
Jsme povoláni k bytí.....	10
Vyslanci Kristovi.....	11
Jak vypadá zlo?.....	12
Ve snášení obtíží spoléhej na Boha.....	14
Všestranná добрota, spravedlnost a život podle pravdy.....	16
Co mám dělat, abych dobře žil?.....	18
Kříž kvete, protože přináší odpuštění.....	20
Dnes budeš se mnou v ráji.....	21
Usiluj o dokonalou lásku.....	23
Světlo v srdci.....	24
Ticho Bílé soboty.....	25
Zvěstujte evangelium dnešními slovy.....	27
O spáse naší duše se rozhoduje teď.....	28
Bůh Otec má zálibení ve všech.....	30
Utrpení je cesta k záchraně.....	32
Člověče, potřebuji tě!.....	34
Buďte připraveni se obhájit před každým, kdo se ptá upřímně.....	36
Duchovní dospělost.....	38
Máte účast na utrpení Kristově.....	40
Dávat ducha i do těch nejobyčejnějších věcí všedního dne.....	42
Láska je záležitostí celého člověka.....	43
Každý den se se mnou potřebujete setkat.....	45
Pojmy spravedlnost, ospravedlnění, krev Ježíše Krista, oběť a víra.....	46
Víra a důvěra.....	48
Usmířit se znamená hledat společnou řeč.....	50
Kolik váží sněhová vločka.....	52
Kristus před sebou posílá svoje učedníky.....	53
Máme usilovat o Ježíšova Ducha.....	55
O vězeňství.....	57
Na cestě s.....	59
Nic a nikdo nás nemůže odloučit od lásky Kristovy.....	60
Pracujme tak, jako pracoval Pavel.....	62
Boží povolání je neodvolatelné.....	64
Modlitba svatého Pavla.....	66
Rady pro všední život.....	68
Nikomu nebudte nic dlužni, jen vzájemnou lásku.....	70
Kdo na něho pohlédne, bude uzdraven.....	72
Nepoznávají světlo evangelia, proto bloudí.....	74
O nic nemějte starost.....	76
Ať je naše víra účinná, láska obětavá a naděje vytrvalá.....	78
Světlem se člověk nerodí, ale stává.....	80
Patříme k sobě navzájem a všichni patříme ke Kristu.....	82
Pane, co chceš, abych dělal?.....	84
Kristus vstal z mrtvých.....	86
Ke kořenům naší víry.....	88
Starozákonní advent.....	90
Souvislosti v knize proroka Izaiáše.....	92

Davidův advent	94
Jsem připravený na Vánoce?	96
Bůh hledá motivy, proč ano	98
Berme si příklad z tichosti a pokory svatého Josefa.....	100
Bůh je pánem a dárce života.....	102

Život prožíváme společně

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.01.2008 - úterý, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Panny Marie, Matky Boží

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Nm 6,22-27](#); 2. čtení [Gal 4,4-7](#); evangelium [Lk 2,16-21](#);

Všechny ty texty, které jsme slyšeli, nám připomínají jednu důležitou věc, a sice, že člověk nežije sám, že žijeme mezi druhými lidmi, že svůj život prožíváme společně. Víte, to je potíží dnešní doby, která je možná i reakcí na to, co u nás bylo zhruba před dvaceti lety, na kolektivismus, kdy se mluvilo o tom, že člověk je součástí systému a takhle, tak dneska vystupuje individualismus a mnozí lidé neradi slyší o tom, že je ještě někdo vedle mě a podobně.

Když budete poslouchat rádio, televizi i bavit se s lidmi - já jsem ráno poslouchal po osmé hodině a zase tam bylo: „Jaké jste si dali předsevzetí na Nový rok?“ A teď to tam jede: „Já nebudu tolik jíst, nebudu jíst sladké, já nebudu kouřit, já nebudu pít, já budu chodit cvičit ...“ Já - já, já, já budu dělat – a nikdy to není ve vztahu k těm druhým, vždycky je to ve vztahu ke mně. Ale to je strašně málo, to je špatné, protože zapomínáme na to, že jsou kolem nás druzí lidé.

Krásně to bylo v evangeliu. Jednak o tom, že pastýři přišli, aby udělali radost, že Maria uvažovala o tom všem, co to všechno má znamenat, a uchovávala to v srdci. A potom, že se ti pastýři vrátili. Tam se neříká, kam se vrátili – no vrátili se domů, vrátili se ke své práci. To je to důležité. Každé svátky jednou skončí. De facto, dneska ten osmý den po narození Pána Ježíše uzavírá svátky narození Ježíše Krista a my se také vrátíme od zítřka ke své práci a už budeme na ty svátky jenom vzpomínat a budeme si říkat třeba: „To bylo hezké,“ anebo si budeme říkat: „Ještěže už je to za mnou, to zas bylo hrozné.“ Ale většinou, myslím, že budeme vzpomínat v dobrém a bude nám to líto, že svátky jsou pryč. Ale ono to tak je.

Když jsme začínali tyto naše vánoční úvahy letos, tak jsem tady nastínil myšlenku, co je první figurka v betlémě, a vůbec, co nám betlém připomíná, a říkal jsem, že teda ta první figurka je to, když Josef s Marií jdou do Betléma, hledají nocleh, a že celý ten betlém, ty jesličky, jsou obrazem nebe, protože všechno je to tam uspořádané, všechno je to tam kolem Boha, všichni tam mají své místo a říkal jsem, že my ještě nejsme v nebi. A teď to vlastně opakují. Nejsme ještě v nebi, jsme na cestě do nebe. A tak tedy vlastně se můžeme u těch jesliček jenom zastavit, načerpat z nich klid a radost, a musíme jít dál. Ale máme to nést v sobě.

Pastýři se vrátili, ale věřme tomu, že ti pastýři už byli trochu jinačí – jinačí než předtím, než našli Ježíše, než se s ním setkali. Každé setkání člověka formuje – setkání s dobrem, ale bohužel i se zlem. Každé takové setkání člověka ovlivňuje. Když se setká se zlem, je z toho rozladěný, bojí se a podobně. Když se setká s něčím dobrým, naopak je v něm posíleno odhodlání napodobit dobro, rozmnožuje se v něm odvaha jít a taky něco dělat.

A tak, bratři a sestry, nezapomeňme na toto během celého toho dalšího roku, že máme jednat podobně jako pastýři. Vracíme se teď k našim každodenním povinnostem, vracíme se třeba k té práci, kterou jsme před Štědrým dnem někde zavřeli. Tak teď zase otevřeme ty desky nebo vybalíme to náradí a budeme pokračovat tam, kde jsme skončili. Ale můžeme to dělat s jiným duchem, můžeme to dělat s myšlenkou: „Vždyť já to nedělám jenom pro svůj osobní prospěch, nedělám to jenom jako svoji obživu, ale chci to dělat a chci myslet na všechny ty lidi, kterým toto moje dílo bude sloužit a bude prospěšné. Chci myslet na všechny ty, kteří se s tím setkají, aby je to posílilo v dobrém, aby jim to dalo odvalu.“

Máme taky přemýšlet, nejenom pracovat. Můžeme tady teď myslet na známé heslo svatého Benedikta: „Modli se a pracuj.“ Modlit se znamená přemýšlet o těch věcech před Bohem. Přemýšlejme, udělejme si ten čas. Promýšlejme svoji činnost, svoje plány, svoje vztahy. Promýšlejme to, bavme se o tom jeden s druhým, předkládejme to taky Bohu, protože tak to bude mít oba ty rozměry – rozměr mezilidský, ale i rozměr horizontální – rozměr k Bohu.

Bratři a sestry, dnešní evangelium nám připomíná, že Ježíš byl přijat do společenství izraelského lidu, osmý den byl obřezán. Oni si na tom velmi zakládali, protože s tímto náboženským úkonem byla spojena vzpomínka na přechod přes Rákosové moře, na to, jak byli zachráněni z Egypta, z otroctví, jak byli vyvedeni do svobody. A oni si toto vždycky připomínali. I my si máme připomínat každou neděli v roce že jsme byli zachráněni, že Bůh na nás myslí, že ví o nás, co tady prožíváme, a my mu to všechno máme předkládat. Předkládejme mu sebe, svoje skutky, svoje starosti, svoje radosti, ale myslíme taky na ty druhé, a když si budeme dávat nějaké předsevzetí, tak si dejme předsevzetí, které nebude prospěšné jenom mně, ale taky těm kolem mě. Třeba, že se budu snažit vidět to dobré, co udělal, že se je budu snažit pochválit, že se budu snažit jednat laskavě, že si dám pozor, abych některými třeba svými zlovyky „neotravoval“ doma ovzduší a podobně.

Bratři a sestry, zkusme do těch našich vztahů vstoupit tady s tímto. Zkusme vidět nejenom sebe, ale taky ty kolem sebe. Ježíš Kristus právě přišel proto, aby nám v tomto směru otevřel oči, aby nám ukázal, jak na to. Tak se od něho nechme inspirovat.

Hledat Krista znamená také zažívat nevýslovnou radost

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

06.01.2008 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Zjevení Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 60,1-6](#); 2. čtení [Ef 3,2-3a.5-6](#); evangelium [Mt 2,1-12](#);

Já začnu tím, co je podstatné, proč jsme se tu sešli, a sice abychom si připomněli moudré muže od východu, kteří přišli hledat – hledat narozeného krále. V tehdejší době každý trošku větší kmen měl vládce a ten vládce si říkal král. Takže v tehdejší době králů bylo hodně. Dneska král, to je taková rarita, na kterou se lidé jezdí dívat, ale v tehdejší době to nebylo nic tak neobvyklého. To, co bylo neobvyklé, bylo to, že se ti mudrci vydali na cestu, že šli.

Vlastně v Jeruzalémě se jich lidé měli zeptat: „Co to je za krále, kdo to je, že vás zvedl? Kdo to je? Co od něho čekáte? Kdo to má přijít, že kvůli němu jste šli třeba několik set kilometrů?“ Ale nikdo to neudělal. Oni jsou zvědaví, ale nechtějí se setkat. To je ten problém. Nechtějí se setkat z různých důvodů.

A teď bychom to mohli rozvádět proč, co jim brání. Ale my si máme uvědomit, že jedna jediná cesta je ta správná – chtít se setkat. Ať už, jak to bylo řečeno v komentáři, je člověk vedený srdcem nebo je vedený rozumem, to je jedno, čím je vedený, ale chce se setkat. To je to důležité.

Když se mluví o mudrcích z východu, tak se taky mluví často o těch překážkách, o tom, že museli jít, že to bylo nepohodlné, že ta cesta byla obtížná a takhle. Už méně se tam připomíná to, že Bůh je na té cestě provázel a že nezažívali jenom těžkosti, ale že zažívali také radosti. Pro nás, lidi dvacátého a jednadvacátého století, by bylo důležité zaznamenat odkud byli, jak se jmenovali, kolik jich bylo a podobné údaje. Ale to tam není. Co tam je? Je tam napsáno to, že když uviděli znovu hvězdu, „zaradovali se nevýslovnou radostí“. My bychom nad tím mávli rukou a řekli: „Nějaké pocity, to přece je úplně vedlejší, co oni prožívali na té cestě.“ Ne, to je to hlavní! Vedlejší je, kolik jich bylo, odkud šli a třeba jak se jmenovali. Důležité je to, co na té cestě zažili, tady tato radost.

Hledat Krista, následovat Krista, to neznámá jenom zažívat těžkosti, ale znamená to také zažívat nevýslovnou radost. Na to nezapomeňme.

Nebe je otevřené

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

13.01.2008 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Křest páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 42,1-4.6-7](#); 2. čtení [Sk 10,34-38](#); evangelium [Mt 3,13-17](#);

Bratři a sestry, slavíme dnes poslední svátek vánoční a zítra začíná liturgické mezidobí. Trošku nám to už připadá, že ten dnešní svátek Křtu Páně nepatří k těm Vánocům. Vždyť mezi tím, co se stalo v Betlémě, mezi Ježíšovým narozením a okamžikem křtu v Jordáně, v Ježíšově životě uplynulo třicet let. Je to hodně dlouho. Vánoce, to je skutečně svátek, a tu dnešní neděle už trošičku bereme jako takovou všední neděli, jestli se to tak dá říct (je to určitý protimluv).

Ale skutečně, ten dnešní svátek Křtu Páně nám chce připomenout, nabídnout několik myšlenek, které by nás měly provázet naším každodenním všedním životem. Ještě jednou nám chce připomenout to, co jsme slavili o Vánocích, a sice, že Bůh přišel mezi nás, že se nebe otevřelo. Tam pro to byly obrazy, kdy anděl přicházejí na zem a zvěstují pastýřům, že se narodil Spasitel, mudrci vidí hvězdu, která je vede k narozenému Vykupiteli a tak dále.

Ten dnešní obraz je také velmi silný. Ježíš začíná svoje veřejné působení tím, že se staví do jedné řady s chybujícími lidmi. Dřív, než Ježíš něco řekne, tak se postaví do té řady. Víte, my jsme mnohdy svědky toho, že lidé mluví, mluví, a jak se říká, skutek utek. Ježíš dřív, než něco řekne, vykoná skutek – udělá to přesně naopak. Než řekne: „Lidi, já jsem vás přišel zachránit,“ tak se tam mezi ně postaví. Než jim začne říkat o tom, že je má rád, tak je s nimi solidární. Je jasné, že je potom snazší Ježíšovi uvěřit. Když vidíme, že někdo jenom mluví a nekoná, tak takovému člověku zpravidla přestáváme věřit.

Křest. Co to je křest? S tím máme všichni, kteří jsme byli pokřtěni jako malé děti, trochu problém, protože si to nepamätujeme. Je to něco, co šlo nějak mimo nás. Proto taky církev tady na západě udělala to, že oddělila od křtu svátost biřmování, aby všichni ti, kteří byli pokřtěni jako děti, mohli znovu prožít okamžik přijetí toho otevřeného nebe, aby to mohli vědomě zažít, aby je to potom provázelo celým jejich dalším životem, aby z toho mohli žít.

Nebe je otevřené. Už jsme to slyšeli mockrát, a co to s námi dělá? Celkem nic moc. Nějak nám nedochází, nějak z toho nedokážeme žít.

Vzpomínám si na jednu příhodu, která se mi stala na prvním samostatném místě, které bylo asi šest kilometrů od rakouských hranic. Já jsem tam nastoupil v roce 1991, tedy řeklo by se těsně po tom, co se změnil režim a co se otevřely hranice. Před tím do roku devadesát tam byl drátěný plot, v podstatě hned za vesnicí, a celkem se tam nedalo nikam jít. Nikam se nesmělo, všude byl samý zákaz a v těch lidech to bylo velmi zakořeněno.

Když já jsem tam nastoupil, tak za pár měsíců mně přijela návštěva, a tak jsme přemýšleli, kam půjdeme na procházku. A tak jsme vyrazili směrem k těm hranicím. Tam jsme míjeli vinohrady. Ve vinohradech pracovaly místní ženy, a okamžitě na nás začaly volat: „Kam tam jdete? Tam se nesmí! Co tam děláte?“

Ony věděly, že ty dráty už tam nejsou, že ten zákaz, ty cedule, že už je to zrušeno, ale za těch čtyřicet let to v nich bylo tak zakořeněné, že ony jednaly naprosto mechanicky.

Bratři a sestry, my často máme taky takhle v sobě zakořeněné nějaké postupy, nějaké situace, které prožíváme, a ztrácíme, moc tím ztrácíme – právě proto, že je to mechanické, že to není s plným vědomím. Ježíš se s plným vědomím staví mezi ty kajčníky.

To, co se stalo v Betlémě, kdy přišli tři králové, kdy přišli za Ježíšem pastýři, na to všechno můžeme jenom vzpomínat. To se stalo, my si to můžeme všelijak barvitě líčit, malovat, hrát o tom divadlo, ale křest, to je něco, co se týká každého z nás. Každý z nás zažil to stejné, co Ježíš, anebo naopak, Ježíš zažil to stejné, co my. V tomto jsme si velmi blízko. Ten křest, to je slavnostní okamžik v životě člověka, ale tím to nemá skončit, nesmí skončit. To, že jsme pokřtěni, nás má provázet právě do našeho každodenního života.

V dnešní době jsou lidé, kteří říkají: „No, já počkám, až ty děti vyrostou, a pak ať se rozhodnou, jestli chtějí být pokřtěni. Dám jim svobodu.“ Zní to hezky, tak svobodomyšlně, demokraticky, ale tenhle názor není správný. Troufám si doslova říct, že je to hloupost.

Těch důvodů, proč ten názor není správný, je několik. Třeba hned jeden, který stojí na začátku, je ten, že tito lidé, kteří chtějí dávat svobodu, kteří vystupují jako zastánci svobody, tito lidé se nezeptali svých dětí, jestli chtějí přijít na svět. Nikdo z nás nebyl v situaci, že by si mohl vybrat, jestli se chceme narodit nebo nechceme, jestli se chceme narodit v Evropě nebo Africe, jestli chceme být bílí nebo černí, jestli chceme být křesťany nebo vyznávat nějaké jiné náboženství nebo třeba vůbec žádné, tuto volbu jsme neměli. Ale v tom okamžiku narození už volbu máme.

Každý narozený člověk, to je naděje. Rodiče to také vyjadřují a říkají: „Ať to moje dítě třeba vystuduje ty školy, které já jsem vystudovat nemohl, ať se má v životě lépe.“ Toto jsou dobré naděje, ale také se může stát, že ten člověk tyto naděje nesplní. Otočí se a řekne: „Já si vyberu něco úplně jiného.“

Volit to dobré, volit to správné, to není jednoduché, a právě proto je tu křest, kdy Bůh říká: „Človče, máš možnost volby. Já jsem ti otevřel nebe, já jsem ti otevřel dveře, já ti podávám ruku a chci být s tebou v ty všední dny, kdy ty musíš bojovat, kdy ty se musíš rozhodovat. Chci ti být na blízku.“

Nikomu Bůh nestrání, jak říká svatý Petr. Nebo naopak můžeme říct, že Bůh nadržuje všem. Nadržuje všem a otvírá všem. Záleží jenom a jenom na nás, jestli my si to uvědomíme, jestli to prožijeme vědomě anebo mechanicky, jestli to přijmeme jako fakt, který nám byl tady řečen z kazatelny anebo jestli to vezmeme jako skutečnost, která může ovlivnit náš život, která nám pomůže v našich každodenních volbách.

Nebe je otevřené. Jak to bylo v tom komentáři, s každým křtem je na zemi víc místa, ve kterém má Bůh zalíbení. Má ho i v nás. Nezapomeňme na to a ať nás tato myšlenka provází celý letošní rok – v okamžicích radosti, ale i v okamžicích třeba starosti.

Víra, naděje a láska ve vzájemném vztahu

P. Josef Fasora

27.01.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 8,23b-9,3](#); 2. čtení [1 Kor 1,10-13.17](#); evangelium [Mt 4,12-23](#);

Milí farníci z Bítýšky, nechtěl bych hned navázat na to dnešní evangelium, protože považuji za rozumné, abychom si vzpomněli také na evangelium z minulé neděle. Máme přece mladé lidi učit a zvykat tomu, že naše myšlenky a náš život mají mít nějakou souvislost. Nemůžeme je roztrhat na množství částí, to by znamenalo pokazit život. Proto bylo rozumné, když se naše babičky nebo tatínkové po našem návratu z kostela ptali: „Co bylo za evangelium, o čem bylo kázání?“

Některá témata z kázání si ještě pamatují po šedesáti letech, tak bych se dovolil zeptat se vás, mládeži, o čem bylo evangelium minulé neděle. Kdo si vzpomene? Nebojte se promluvit. Nebojte se promluvit mezi lidmi, protože překonat strach, to je první, co se musíme naučit. Já jsem tomu vždycky ve škole věnoval celý rok z každým žákem. Celý rok jenom na překonání strachu je potřeba, za kratší dobu to asi nejde. A je potřeba najít metodu, jak ten svůj strach překonat, protože je to citová záležitost, není jenom rozumová, nedá se to jenom postrčit.

Ví někdo, o čem bylo to evangelium? No, ano. Svatý Jan Křtitel, ke kterému chodil celý Izrael a budil nadšení všude, on říká: „Ne, ne. Toto je Beránek Boží. Jděte za ním. Můj čas skončil. Nyní je čas jeho. Já nejsem hoden ani mu uvázat tkaničky od obuvi.“ Dokážete si představit tu jeho pokoru? Je to myslitelné, že by některý veřejný důležitý činitel v naší společnosti řekl: „Už nechodte za mnou, nevolte mě. Zvolte tady toho druhého.“ To byl veliký krok.

Takže minulou neděli jsme si měli uvědomit, kdo to je Ježíš Kristus, ke kterému nás posílá svatý Jan Křtitel - je Synem Božím. A nyní tento Syn Boží k nám hovoří. Měli bychom se tedy zaměřit na to, co nám říká, čím začíná jeho kázání, když poprvé vystoupil na veřejnost. Ten první okamžik je přece velmi důležitý. On říká velmi prostou věc: „Přiblížilo se království nebeské,“ nebo na konci toho dnešního evangelia se připomíná království Boží.

Rozeberme si ty pojmy, co to znamená království nebeské. To, co je nebeské, bylo pro lidi vždycky znamením něčeho, co trvá na věky. Tak, jako hvězdy na nebi a slunce se pohybují stále stejně dnes jako před tisíci lety, tak také my se potřebujeme obrátit k tomu, co je trvalé a věčné. To je náš život a jestliže ho roztrháme, tak ho zkažíme. A to království nebeské je království, jednoduše. Někdo by mohl říct: „No, v Izraeli neznali žádnou demokracii, proto Ježíš mluvil o království,“ ale když Ježíš něco říkal, tak to mělo smysl a ne jenom to, co se obecně říkalo. On nám tím zdůrazňuje, že nemáme očekávat nic od žádné revoluce a anarchie. Ta nezlepšila nikdy život na tomto světě. Všechno zničila, všechno rozbila a pozabíjela lidi, ale nebyli schopni udělat něco lepšího.

A ta revoluce, víte, že hýbala světem už několik staletí. Pořád jenom vztyčená pěst, něco roztřískat. Ale prvně ten, kdo tu pěst vztyčil, ten první musel odejít a odešel obyčejně tragicky, protože on není schopen zavést něco lepšího. Ale ani žádná monarchie a království nemůže změnit tento svět, žádná aristokracie, která byla vždycky oporou společnosti, nemůže změnit tento svět. Ale ani žádná demokracie nemůže zlepšit a změnit svět. Může nějaké detaily učinit, ale nic závažného. A když se lidé zaměří na to, aby očekávali něco od změny vlády, tak to zpravidla dopadá špatně, protože se zaměřili na nesmysl. My se máme zaměřit na to, co je trvale platné a věčné, co může trvat na věky, a to máme objevit ve svém srdci. Ne někde „tam“ nebo v politice. Když bude v našem srdci to, co je trvalé a věčné, tak to dokážeme prosadit také do našeho prostředí kolem dokola, protože člověk přirozeně touží po tom, co je trvalé a platné. To je život a život je vždycky silnější než zmatek a anarchie.

A co je trvalé pro křesťana? Prvně víra, začíná víra. Ale my známe ten součet křesťanských ctností – víra, naděje a láska. Jestliže je umíme jen spočítat, tak ještě nic neumíme, to nám není nijak k užítku. My musíme pochopit, že mezi těmi třemi ctnostmi jako mezi třemi osobami je hluboký vzájemný vztah, kde jedno závisí na druhém a na třetím. Není možné nikdy vytrhnout jedno z toho celku křesťanské ctnosti.

Není možné si vzít jenom víru. To například se stalo už po francouzské revoluci – Auguste Comte vytrhl ze ctností víru a prohlásil, že společnost je možné řídit jenom skrze víru. A proto zavedl jakousi nekřesťanskou víru bez Boha a od ní si sliboval, že ta společnost bude říditelná. A my víme, že ve dvacátém století lidé uvěřili v to, že nebe může být na této zemi, že změníme tento svět a uděláme ho lepší. V Německu se tomu říkalo národní socialismus, to znamená, že každý Němec se bude mít lépe, protože ostatní podlidé nám budou pomáhat a sloužit. K čemu tato víra vedla? Vedla k tomu, že v Německu byli vybiti skoro všichni muži a úplně zničené a rozbité Německo, města, vesnice, silnice, mosty stavěly znovu po válce ženy a děti.

Ve východní Evropě se tomu socialismu říkalo „většinový socialismus“, bolševismus nebo komunismus, a sliboval lepší život pro všechny, kdo jdou s námi, kdo jsou v naší straně, a kdo není s námi, ten bude odstraněn. A byl odstraněn. Solženicin říká, že ideologie komunismu stála Rusko dvakrát nebo třikrát více obětí než druhá světová válka. Počítá na šedesát miliónů lidí, kteří byli vybiti nebo hladem umřeli anebo byli pozavíraní do gulagů na Sibiři. U nás to nebylo tak krajní, ale bylo to také velmi tvrdé.

A to je naše zkušenost s vírou bez Boha a s vírou pochybenou, nesmyslnou, protože si lidé neuměli vůbec uvědomit, co to je víra. Mysleli si, že víra je samoučelná, že sama všechno zachrání. Ona sama nic nedokáže, sama od sebe, bez naděje a bez lásky.

Toto je naše základní rozlišovací znamení, čemu můžeme uvěřit a čemu nemůžeme uvěřit. V této době, ve které žijeme, lidé se chlubí tím, že nevěří ničemu a nikomu a očekávají všechno od vědy. Ale co to je věda? Věda je zase to, co nám někdo povídal – buďto v televizi, v rádiu, ve škole nebo v novinách, zase to někdo povídal. To není žádná věda, to je pouhá víra a víra naprosto nekontrolovaná, nekritická, protože lidem je možné namluvit cokoliv. My musíme mít určité kritérium víry, kterou víru můžeme přijmout, abychom jí uvěřili, abychom jí dali svou důvěru.

Tím prvním kritériem je naděje. Naděje je pro nás nesmírně cenná, protože člověk může v životě tisíckrát ztratit naději. Přeletí ti moucha před nosem a zdá se ti život ubohý a špatný, máš naději pryč. Ještě to nemusí být zoufalství, ale naděje zmizne jako lehounké pírkó ve větru.

Také jsem to prožil. Když jsem byl po operaci, tak už jsem čekal jenom na smrt. Stačilo, že ke mně přišla po třech dnech jedna dobrá sestra a říkala: „Mluvila jsem s panem doktorem a on mně řekl, že ještě máte naději.“ Tak jsem měl naději, no a ta naděje, ta nás uzdravuje. Bez naděje nemůžeme žít a nemůžeme dobře umřít. Naděje je podmínkou našeho života. Jakmile jsem v koncích, je přede mnou jenom černá díra a nicota, to není naděje, to je zoufalství. A tento člověk nemůže být žádným tvůrcem nějaké víry, tento člověk má jenom ztřeštěnou hloupou víru tak, jako tonoucí, který se chytne každého stébla slámy. Opatrně se k němu přibližovat. Vytahoval jsi někdy ze Svatky někoho tonoucího? Když se k němu přiblížíš, on se tě chytne tak, že nemůžeš plavat a půjdete ke dnu oba dva. Musíš počkat, přiblížit se k němu zezadu a až on nemůže, tak teprve ho můžeš vytáhnout zezadu na břeh. Protože tonoucí člověk je zoufalý. Zoufalec, ten kolem sebe bije jako umírající kůň a může zabít toho, kdo mu chce pomoci. Zoufalci nemůžeš věřit to, co ti říká. On není schopen přemýšlet, on nemůže uvažovat.

Ne naděje v něco budoucího, ale naděje dnes, naděje, která mně dnes dá sílu k životu. Ale nestačí jenom ta naděje. Právě proto, že naděje je příliš lehounká a tolikrát nám zmizne, aby nás donutila učit se, jak se ta naděje vrátí. My se musíme jí učit. A ta naděje potřebuje ještě nějakou větší sílu, a tou je láska.

O lásce se dnes většinou mluví jako o vztahu mezi mužem a ženou a o nás kněžích se říká, že nemůžeme rozumět, co to je láska, protože nejsme ženatí. Je to nesmysl, protože právě ta láska mezi mužem a ženou přináší nejvíce pochybností. Do ní vstupuje instinkt a to není žádná láska. Je možné se poučit z lásky manželské a manželství je pro nás svátostí a bible nás o tom přesvědčuje. Proto byla napsána Píseň písní, že i vztah mezi mužem a ženou může být posvátným vztahem, který posvětil člověka k trvalému životu. Ale pro nás je daleko pochopitelnější ta láska mateřská. I když jsme na ni už dávno zapomněli, jak naše maminka musela obětovat všechny svoje zájmy a svůj čas jenom aby ve dne v noci o nás pečovala, a kdyby se věnovala svým zájmům, tak bychom tady nebyli. Co by z nás bylo? Ale už jsme na to zapomněli.

Ale i dnes jsou kolem nás některé mladé ženy, které mají ten vzácný dar mateřství. Jsou matky podivuhodné ještě dnes, že člověk žasne. Ona pořád tím svým klidným, dokonce melodickým hlasem, pořád hovoří k těm svým dětem, co a jak a proč, a ti její křiklouni zapomenou křičet a vyžadovat „já, já, pro mně, ne jemu“, a zjistí, že si daleko lépe porozumí v klidu s maminkou a změní se – ona změní svět.

Právě proto, že ta láska mateřská je skutečná, je nesmírně omezená, nedokonalá, protože je sobecká, je to jenom láska matky. Dokonce se popírá i láska rodičovská, protože do ní vstupuje častokrát problém mezi mužem a ženou. Ale mateřská láska je rodičovská láska a to už je nerozum, když z ní děláme jenom výhradnou mateřskou lásku. Ale je skutečná a která víra nemá začátek v této lásce a nehlásá prvně tuto lásku, pozor na tu víru, za tou nemůžeme jít. A když uvěříš někomu, kdo hlásá nenávisť, hněv, pomstu, závist a podobně, tak to musí špatně dopadnout, protože krásný a požehnaný závěr může mít jenom upřímná láska. A víra, která není zakotvená v lásce a naději, to je nebezpečná víra a na ni si máme dát pozor, protože jenom ta božská víra je cestou, která vede do věčnosti. Amen.

Jsme povoláni k bytí

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

03.02.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sof 2,3; 3,12-13](#); 2. čtení [1 Kor 1,26-31](#); evangelium [Mt 5,1-12a](#);

Bratři a sestry, my se teď před dobou postní naposledy setkáváme s úryvkem z prvního listu apoštola Pavla Korinťanům. K tomu, abychom dobře pochopili ten dnešní úryvek, je potřeba vrátit se k úryvku, který se četl minulou neděli. A protože jsem tady nebyl, tak si dovolím aspoň trošičku to připomenout.

Začínalo to napomenutím, ten úryvek z minulé neděle. „Napomínám vás, bratři, jménem našeho Pána Ježíše Krista: Buďte všichni zajedno a ať nejsou mezi vámi roztržky.“ Tedy začíná ten úryvek velmi „zhurta“, ostře, ale už i tady toto nás učí. On je napomíná nejenom proto, aby kritizoval ten současný špatný stav, nejenom aby ukázal Pavel na tu chybu, ke které docházelo v Korintě, ale hned jim taky říká, co mají dělat. To je skutečně správná kritika – nejenom vytknout chybu, ale ukázat jak dál.

Ono totiž ukázat na chybu, to nebývá až tak těžké. Těch chyb bývá v mezilidských vztazích hodně, takže vždycky se něco najde, ale říct jak dál, aby to bylo lepší, aby se ta chyba odstranila, tak to už je mnohem těžší a také toho, kdo poukazuje na tu chybu, to nutí, aby přemýšlel, aby ta kritika nebo to poukázání na chyby, aby to nebylo jenom takové „plesknutí do vody“, ale aby to skutečně k něčemu bylo, aby to byla slova v pravý čas na pravém místě. Zkusme si to zapamatovat. Nejenom tedy na chybu si „posvítit“, ale taky ukázat jak dál, jak z toho ven.

No, a teď vlastně říká: „Vy jste v Korintě rozdělení. Vy jste rozdělení a říkáte: Já držím s Pavlem, já zase s Apolem, já s Petrem a já s Kristem.“ Že jsou mezi lidmi nějaké „tábory“, že je někdo víc sympatický někomu jinému a zase naopak že někdo je nesympatický, to už tak je. Ale zatahovat do toho Krista, to rozhodně není v pořádku. Není správné zatahovat Krista do našich různic, do našich sporů a vůbec do našich nějakých roztržek, to je vždycky špatně.

A teď už se dostáváme k dnešnímu úryvku: „Jen se podívejte, bratři, komu se u vás dostalo povolání.“ Otázka povolání, to je velmi široké téma a mohli bychom o něm mluvit velmi dlouho. Pavel, když mluví o povolání, tak má na mysli jeden takový rys, můžeme říct velmi podstatný a důležitý. Totiž povolání je z jedné strany dar Boží, ale z druhé strany je to taky odpověď člověka. Vždycky jsou to tyto dvě věci, které se nějakým způsobem v každém člověku setkávají. A teď Pavel jim chce říct, že se mají podívat na to, odkud jsou, z jakých jsou vrstev.

Z jakých byli vrstev? My dnes celkem víme, že to byli dělníci v přístavech, drobní obchodníci, nádeníci, ale také že to byli otroci, eventuálně lidé, kteří dostali svobodu, že z otroctví byli propuštěni. „Není mezi vámi mnoho mocných ani mnoho urozených.“

Nebyli mezi nimi římský občané, ti byli tenkrát považováni za ty „pravé“, ale naopak tato třída, ze které pocházeli první křesťané v Korintě, ta byla označována jako „peregrini“, tedy my dnes říkáme poutníci – peregrinus je poutník. Křesťané za nějakou dobu toto označení pro sebe přijali a hrdě říkají: „Ano, jsme to my, kdo putujeme tímto životem. Jsme to my, kteří víme, že tady nejsme napořád, že tady nejsme úplně doma – narozdíl od těch občanů, kteří v Římě měli všude dveře otevřené a považovali se za ty správné a za ty nejlepší.“ Tak ti první křesťané přijali s hrdostí ten titul „poutník“ a řekli: „Ano, to je správné označení pro to, co prožíváme na tomto světě.“

A teď ten Pavlův úryvek pokračuje a říká, že od Boha pochází to, že jste spojeni s Kristem. Důraz je na tom slovíčku „jste“. Proto jsem taky říkal na začátku mše svaté, že přicházíme, abychom poděkovali za svůj život.

Jedna z myšlenek, kterou říká náboženství, je taky ta myšlenka, že je lepší být než nebýt. My jsme byli povoláni k bytí, k tomu, abychom byli. V první řadě za to máme děkovat. V druhé řadě se máme snažit toto svoje bytí prožít jako tu pouť k Otci.

Být. V každé době totiž jsou lidé, kteří říkají, že to nejdůležitější je mít – mít postavení, mít moc, mít původ, mít titul. A Pavel říká: „Ne. Nejdůležitější je být.“ To být je nejdůležitější. To ostatní je třeba důležité, ale bude to vždycky až na druhém, třetím a dalších místech. A Pavel říká: „Nenechte se ovlivnit těmi druhými, kteří říkají něco jiného. Nenechte se od nich splést tady v tomto, ale mějte v tom jasno – být.“

Víte, mnoho třeba umělců, filosofů, lidí, kteří přemýšlejí, tak tito lidé mluví často o takzvaných „nadčasových“ hodnotách, o hodnotách trvalých, o hodnotách, které přežijí, ale nedopracují se k tomu, že by tam použili to slovíčko Bůh, nedopracují se k tomu, že by tam řekli to Otec. Asi nejnámější citát je citát herce a dramatika Jana Wericha, kde se to tak rýmuje a říká se tam vlastně mezi jiným: „Když už člověk je, tak má koukat, aby byl.“ Já jsem to vlastně vytrhl, tu jednu část. De facto je to převzaté z tohoto úryvku apoštola Pavla Korinťanům. Je to řečeno trošku nějak jinak.

Bratři a sestry, jestliže víme, od koho máme život, jestliže víme, kdo nám ho dal a ke komu putujeme, tak za to máme děkovat, moc a moc děkovat, a za všechno to ostatní, co se nám podaří vybudovat, postavit, když se nám podaří dosáhnout nějakého postavení, nějakého titulu, když máme nějakou odpovědnost, vlastně zastáváme nějakou funkci, tak za to máme děkovat ještě víc. Ale vždycky si máme být vědomi, že ten důraz je na tom, že jsme – že jsme a víme, kdo nám tento život dal, a tomu jsme vděční na prvním místě.

Vyslanci Kristovi

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

06.02.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

POPELEČNÍ STŘEDA

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jl 2,12-18](#); 2. čtení [2 Kor 5,20-6,2](#); evangelium [Mt 6,1-6.16-18](#);

Bratři a sestry, apoštol Pavel byl velmi dobrým žákem Pána Ježíše, a jedna z těch zásad, které se naučil od Pána Ježíše (i když se to naučil zprostředkovaně), bylo to, že se snažil vysvětlovat třeba i důležité věci na příkladech, na příkladech z života, na příkladech, kterým rozumělo co nejvíc lidí, nejlépe všichni. V tom dnešním druhém čtení věta: „Jako vyslanci Kristovi vás vyzýváme: Smiřte se s Bohem!“, tahle věta je vlastně vzata z politiky tehdejší doby.

Když římské vojsko obsadilo nějaké území, tak po nějaké době vždycky římský senát rozhodl, že se z toho území stane provincie. A teď se snažili změnit mínění, názory těch obyvatel, snažili se je získat pro sebe. A tak římský senát tam poslal vyslance, zpravidla jich bylo deset, a tito vyslanci vyjednávali: nabízeli, slibovali, tak jak to v politice bývá, některým římské občanství, jiným různé obchodní výhody. Zkrátka a dobře, chtěli, aby na tom území byl klid, aby se tam mohlo dobře obchodovat, aby to tam „fungovalo“. Byla to taková metoda cukru a biče – něco jim slíbili, ale pořád jim říkali: „Když neposlechnete, je tady ta armáda a oni můžou zasáhnout,“ a takhle.

Apoštol Pavel tento obraz o vyslancích trošku předělal a použil ho na otázky víry. Každý vyslanec má jednak úkol něco vyjednat, něco domluvit, ale, řekli bychom ještě, že ten vyslanec, aniž by ještě promluvil, aniž by cokoliv řekl, už svým chováním, svým postojem vyjednává, svědčí.

Pavel to rozděluje na tři takové obory. Říká, že každý ten vyslanec je občanem své vlasti, tedy zastupuje někde v cizině - blízko, daleko, to je celkem jedno - ale zastupuje svoji domovinu, to, odkud pochází, a hájí zájmy této své vlasti. To znamená, že vyslanec se setkává s jinými názory, s jinými tradicemi, ale není takový, že by se vším souhlasil, není takový, že by na všechno kývnul, není takový, že by zapomněl, odkud přišel, ale je si stále vědom toho, že ho někdo poslal. I my jako křesťané si máme uvědomit, že nás posílá Bůh. Naše vlast je tam, kde je Bůh.

Druhým působením toho vyslance je to, že on hájí názory toho, kdo ho poslal, řekli bychom „názory jeho vlády“. On neříká, co ho napadne, on neříká svoje nějaké myšlenky, ale tlumočí, byl poslán. A zrovna tak to má dělat křesťan. Jak by se to řeklo, my máme být těmi, kteří tlumočí v každé době, v každé situaci, to, co nám řekl Bůh, co nám řekl Ježíš.

No, a to poslední je to, že podle chování toho vyslance místní obyvatelé posuzují jeho vlast, to, odkud pochází. Obyvatelé Palestiny podle chování římského místodržícího, vojáků a všech těch úředníků hodnotili Římany, a to hodnocení pro Římany nedopadlo nijak příznivě. Izraelité je hodnotili jako velmi zpupné, naduté, pyšné. Římané nezískali v jejich očích mnoho sympatií. Podle našich názorů, podle našeho chování mnozí lidé, kteří stojí mimo církve, budou tu církve hodnotit.

Bratři a sestry, toto všechno si máme uvědomit teď na začátku doby postní. V církevních dějinách se stávalo to, že byly období, kdy lidé řekli: „Aha, být vyslancem Kristovým, to je záležitost církevních představených, těch, kterým se říká hierarchie,“ ale apoštol Pavel to takhle vůbec nemyslel. On chtěl říct, že vyslanci Kristovi jsou všichni – všichni, kdo v něho věří, všichni, kdo se k němu hlásí, všichni, kdo jsou pokřtěni. Všichni tito mají vyzývat: Smiřte se s Bohem. Smiřit se, obnovit vztahy, to je smysl, to je smysl doby postní a všeho toho našeho snažení.

Chtěl bych tady ještě teď připomenout to, že už v pohanské době nejvyšší římský kněz boha Jupitera se nazýval Pontifex Maximus, doslova česky Nejvyšší stavitel mostů. Pohané z Říma odešli, vymřeli, skončili a křesťané přijali tento titul pro římského biskupa, pro papeže, protože si řekli: „To je přece něco krásného – stavět mosty.“ Ne, že bychom my křesťané byli tak domýšliví, že bychom si řekli: „Nám to jde, my jsme v tom fakt dobří.“ Musíme si často přiznat, že v tom nejsme dobří, ale právě proto je tady ta doba postní, abychom na toto pomysleli, abychom obnovili toto svoje úsilí, abychom v tomto zase začali znovu s dobrou vůlí.

Jsme vyslanci Kristovi. Je to úkol obtížný, ale buďme si jisti, že pokud ten úkol přijmeme, Bůh každému z nás dá tolik svých darů, svých milostí, že v tomto úkolu obstojíme.

Jak vypadá zlo?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

10.02.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

1. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 2,7-9; 3,1-7](#); 2. čtení [Řím 5,12-19](#); evangelium [Mt 4,1-11](#);

Bratři a sestry, jak jsem říkal na začátku mše svaté, vlastně všechny dnešní texty mluví o hříchu, o vině, o následcích. To je první myšlenka, kterou bychom si z dnešní neděle měli odnést: naše jednání nikdy není izolované, naše jednání má vždycky nějaké důsledky a je jedno, jestli je to jednání dobré nebo špatné – vždycky tam budou nějaké následky. Samozřejmě, když je to dobré jednání, tak dobré následky, když to bude něco zlého, tak to budou zlé důsledky.

První čtení nám předložilo ten známý příběh o tom, jak Adam s Evou neposlechli. Je to příběh, který koneckonců známe, takže už jsme o něm i rozjímali, a je to příběh, je to obraz, takže není pro nás těžké „udržet myšlenky“, sledovat ho.

Já bych z toho vybral pouze jednu jedinou myšlenku, a sice: Jakou tvář má zlo? Sympatickou nebo nesympatickou? Jak vypadá zlo?

My si zlo představujeme jako nesympatického člověka, minimálně jako člověka, který se mračí. Ale často si ho představíme, jako nějakého „trhana“, někoho, kdo je oblečený to nějakých hadrů, kdo kolem sebe šíří zápach, kdo prostě je nehezký. Ale to je naprosto klamná představa. Právě v tom příběhu Adama a Evy se také mluví o tom, že to ovoce bylo „lákavé na pohled, chutné k jídlu“. To zlo mívá často velmi přívětivou tvář.

Italský režisér Pazolini, který natočil Matoušovo evangelium, tak když došel tady k té scéně pokušení, tak Ježíšovi přichází naproti takový mladý sympatický muž. A tento „sympaťák“ mu dělá ty návrhy: Když se mi budeš klanět, když tady uděláš pro moje potěšení ze sebe kejklíře a podobně.

Bratři a sestry, zlo na sebe umí brát velmi lákavé podoby – právě proto, aby nás oklamalo, aby nás přelstilo. Je na nás, abychom tomuto nepodlehli, abychom se nenechali oklamat.

Ve druhém čtení mluví apoštol Pavel v podstatě o tom stejném, co bylo v prvním čtení, ale nepoužívá žádný příběh, není tam děj, a tak je těžké ho sledovat. Ten text byl delší než jedna stránka a člověk když to vyslechne, upřímně, tak na konci řekne: „Nevím, o čem to bylo na začátku.“ Je těžké držet krok s Pavlem v jeho myšlenkovém pochodu a myslíme si často, že se nás to netýká, že je to odtržené od života, ale není to tak. Ten Pavel tam řeší otázky, které si klademe i my: skrze neposlušnost jednoho vstoupil hřích a zlo na tento svět. Dotklo se to všech.

Kdy to řešíme? Třeba v okamžiku, kdy nás potká nějaké neštěstí nebo kdy onemocníme a ptáme se a říkáme si „Proč já?“ Nebo ještě víc se nás to dotkne v okamžiku, kdy třeba onemocní nějaké dítě anebo když přijde na svět nemocné, postižené dítě, a je jedno, jestli je postižené na těle nebo na duši. Tak se ptáme a říkáme: „Proč?“ A odpověď je právě tady u toho svatého Pavla: protože skrze jednoho! Skrze jednoho přišla smrt a utrpení, a skrze Jednoho přišla taky záchrana.

On ten text apoštola Pavla pro nás je takový dost těžký. Ona je to často totiž slovní hříčka, protože hebrejsky člověk se řekne „adam“, a tak když bychom tam vlastně místo každého toho slovíčka člověk dali Adam, tak on tam právě říká: „Skrze prvního Adama, prvního člověka, přišlo zlo. Skrze druhého Adama, Krista, přišla záchrana.“ Pavel si tam tak pohrává s těmi slovy a chce tím vlastně vysvětlit to, co se děje kolem nás každý den.

Našel jsem si jeden takový příběh. Je o klučinovi, který se velmi vztekal, hodně, moc. Jeho rodiče už nevěděli, co s ním, a přemýšleli, jak mu pomoci, aby se zlepšil. Jednoho dne tatínek před tohoto chlapce postavil kilo hřebíků a kladívko a říká mu: „Víš, vždycky, když to na tebe přijde, a budeš mít chuť zase tady něco předvádět z těch svých kousků, tak si vezmeš jeden hřebík, kladívko a půjdeš k plotu támhle dozadu, aby ta vostuda nebyla tak velká, a zatlučeš do plotu za barákem hřebík.“

V příběhu se vypráví, že první den šel chlapec k plotu třicetsedmkrát. Potom se postupně začal ovládat. Jednak teda si řekl: „Aby rodiče viděli, že to zvládnou,“ a jednak ho taky pořád nebavilo běhat k plotu s těmi hřebíky. Tak toho ubývalo, až jednoho dne říká svému otci: „Táto, už dva dni jsem nebyl u plotu, už dva dni se držím.“ A táta říká: „Tak ještě chvíli počkáme.“

Když to bylo asi týden a kluk se pořád držel, tak táta ho vzal k plotu a měl s sebou jiné nářadí. Ale předtím mu říká: „Je to dobře, že se už se takhle ovládáš, že sis dokázal poručit, že už nejsi takovou hříčkou těch svých špatných nálad, ale dobře víš, určitě chápeš, že to nestačí – že nestačí jenom nekonat zlo, ale že je potřeba konat dobro. Teď sáhl do kapsy, vytáhl kleště a povídá: „Za každý dobrý skutek, který uděláš, jeden hřebík vytáhneš.“ Kluk se na to trošku zatvářil divně, ale říká si: „Budiž. Ukážu tátovi, že na to mám.“

A tak zase chodil k plotu a vytahoval hřebíky za dobré skutky, které udělal, a jednoho dne hlásí svému otci: „Tati, v plotu už není žádný hřebík. Už jsou všechny venku.“

Tatínek ho zase vzal k tomu plotu a říká: „Je to dobře. Určitě jsi na sobě pracoval, udělal jsi mnoho dobrého. Ale podívej se na ten plot. Jsou v něm díry. Ten plot už nikdy nebude takový, jaký byl na začátku.“

Bratři a sestry, a v našem životě je to úplně stejně. My jednak nedokážeme ovládnout úplně všechno. Myslím si, že když bychom třeba i některý den dokázali se ovládat tak, že bychom nešli k plotu s hřebíkem a kladívkem, tak že je to záležitost dvou tří dnů a potom bychom zase už museli jít, protože by se něco ukázalo, zjistili bychom, že se nedokážeme takhle ovládnout. Konec konců i o tom mluví svatý Pavel kousek dál, to jsme dnes nečetli. On říká, že každý člověk je sám pro sebe často hádankou, protože bychom chtěli konat dobro a nekonáme ho, a konáme zlo, které bychom konat nechtěli. Že si dáváme předsevzetí a nedokážeme je splnit.

Ale zpět k tomu našemu příběhu. Je někdo, kdo to dokáže – kdo dokáže, obrazně řečeno, ten plot našeho života zacelit tak, jako by se tam nic nestalo.

Ten příběh o plotu, o chlapci, nám chce říct ještě jednu důležitou věc: že než odstraňovat následky zla, je daleko účinnější právě tomu zlu předcházet, nenechat to zlo vstoupit do svého života, nenechat se jím ovládnout.

Co to je zlo? Co je to hřích? To je to, když člověk nepočítá ve svém životě s Bohem. Adam a Eva si mysleli, že tu situaci zvládnou sami, a říkali vlastně: „Bože, my Tě nepotřebujeme, my na to máme.“

Postní doba nám má také připomenou to, že my na to nemáme a že to chceme právě Bohu říct, že mu chceme říct: „Ano, my Tě potřebujeme. My potřebujeme, abys byl s námi. My potřebujeme vidět Tvůj příklad, my potřebujeme Tvou pomoc, Tvou posilu.“

Je jedno, jestli si vzpomeneme na Adama a Evu, je jedno, jestli si vzpomeneme na Kristovo pokušení na poušti nebo na ten příběh o klukovi, který chodil zatloukat a vytahovat hřebíky, ale to všechno nám má pomoci v tom, abychom řekli: „Bože, my Tě potřebujeme. Potřebujeme Tvou pomoc, potřebujeme Tvoje odpuštění.“

Ve snášení obtíží spoléhej na Boha

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

17.02.2008

2. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 12,1-4a](#); 2. čtení [2 Tim 1, 8b-10](#); evangelium [Mt 17,1-9](#);

Bratři a sestry, jak jsem říkal, jednou z myšlenek dnešní neděle je myšlenka, jak nést obtíže spojené s hlásáním evangelia, nebo, mohli bychom říci, jak nést obtíže, které nám přináší náš život z víry. Mezi tato dvě vyjádření, mezi tyto dva pojmy, můžeme dát jakési rovnítko.

Nikdo z nás asi nebude misionářem, který by odjel do nějaké daleké země, tam se postavil před domorodce a začal jim vyprávět o Bohu, o Pánu Ježíši, ale i my jsme misionáři na tom místě, kde žijeme, protože jsme obklopeni společností, která nevěří. My věřící jsme v menšině a je tedy na nás stejně tak, jako to bylo na prvních křesťanech, abychom vydávali svědectví.

Ty obtíže s vírou mohou být různého druhu. Opravdu hezky to ukazují všechna tři čtení. Pro Abráma (ještě to nebyl Abrahám, protože to jméno mu Bůh dal později, ale jmenoval se Abrám) to znamenalo stěhovat se. Znáte lidové přísloví, které říká: Lepší vyhořet než se stěhovat. Abrám nedokázal ani říct, kam půjde. Když se ho jeho sousedé třeba ptali: „Kamže se to stěhuješ? Proč se tam stěhuješ?“, tak jim mohl říct jenom: „Proto, že mě tam Bůh posílá.“ „Kam?“ „No, do země, kterou mi ukáže.“ On nevěděl, kde „skončí“ nebo kde začne jeho nový život. Skutečně jemu náleží ten titul „otec víry“.

Ve druhém čtení jsme slyšeli větu: „Bůh ti dej sílu, abys nesl jako já obtíže spojené s hlásáním evangelia.“ Pavel ty obtíže nesl skutečně velmi dobře a je nám vzorem. Ta věta nám může připadat trošku, že si Pavel o sobě hodně myslí, zavání to trošku sebechválou a tu nemáme rádi. Někteří vykladatelé říkají, že tato věta byla upravena až po smrti svatého Pavla, kdy jeho žáci do toho dopisu zasáhli a tuto větu upravili ke chvále svatého Pavla. Ale protože je to dopis, je psaný v první osobě jednotného čísla: „Já, Pavel, píšu tobě, Timoteji,“ tak tam zůstalo toto vyjádření, a tak to zavání tou sebechválou, ale že je to chvála právě Pavlových žáků a jakýsi, řekněme, dík a hold Pavlovi za to, jak on jim byl vzorem. Ještě se k tomu vrátíme, ale chtěl bych říct ještě dvě tři věty k evangeliu.

Obtíže, které snášeli učedníci s Ježíšem – ať už to, že s ním šli na tu horu pěšky, záleží, jak je kdo zdatný, dvě až tři hodinky docela strmého stoupání do příkrého kopce, a potom co? Potom obrovský zážitek, který jim měl být posilou o Velikonocích. Oni nevěděli, že to má přímou souvislost s Velkým pátkem.

Tady je asi dobré připomenout to, že Ježíš s sebou na horu Tábor vzal Petra, Jakuba a Jana, a že tedy asi si velmi přál, aby pod křížem stáli aspoň tihle tři, ale stál tam jenom Jan.

Je to takové paradoxní, ale Ježíš je realista. Ježíš ví, co od nás může čekat a nemá na nás nějaké přehnané požadavky, ale chce, abychom to aspoň zkusili.

Ta věta ve druhém čtení „Bůh ti dej sílu“ začíná takto: Ve snášení těch obtíží spoléhej na Boha. On ti může dát sílu a on ti ji dá.“ Mnozí lidé se domnívali, že v okamžiku, kdy přijde Mesiáš, Zachránce, že odstraní veškeré utrpení, veškeré obtíže. Utrpení, nemoci, smrt sem přišli jako následek dědičného hříchu (o tom jsme četli minulou neděli, jak Adam a Eva neposlechli), a mnozí lidé si teda říkali: „Dobře, až přijde Zachránce, on to změní a vrátí to do toho stavu, jak to bylo před tou neposlušností.“ A on to neudělal, k jejich velkému zklamání, možná, přiznejme si, i k našemu zklamání, že by se nám to taky líbilo.

V okamžiku, kdy chceme, aby Bůh odstranil takhle všechny ty obtíže, tak se podobáme lidem, kteří přišli za Ježíšem druhý den po rozmnožení chlebě. Ježíš nasytí pět chleby a dvěma rybičkami víc než pět tisíc lidí a velká část z nich za ním přijde i druhý den. A Ježíš říká: „Proč jste přišli?“ Oni tam tak přešlapují, moc se jim to nechce říct nahlas, ale Ježíš řekne nahlas: „Protože jste se najedli, protože to bylo bez práce, protože to bylo lehké a vám se to líbilo. Vám se to líbilo a říkali jste si: ‚Kdyby to tak bylo pořád, to by bylo bezva.‘“ Ale Ježíš už nerozmnožil podruhé chleba a ryby, už jim nedal najíst, ale vede je někam jinam.

Ježíš je ten jediný, který si mohl vybrat, jestli s námi bude sdílet náš život, obtíže, nebo ne – jestli se tomu vyhne nebo jestli je přijme. A on je přijal. Narodil se a snášel obtíže tohoto života. I on snášel obtíže spojené s hlásáním evangelia. To, že mu bylo vedro, že mu bylo zima, že ho bolely nohy, že měl hlad, žízeň, to všechno je v evangeliu – že ho lidé nepřijali, že ho odmítli, že se mu posmívali, a nakonec, že umřel.

Bratři a sestry, k téhle myšlence bychom se měli vracet, protože se setkáváme s tím, že v okamžiku, kdy někdo má moc, nechci říct, že vždycky, ale bohužel velmi často se stává to, že když má někdo moc, tak se snaží vyhnout různým obtížím, snaží se pro sebe si to nějakým způsobem ulehčit, upravit, ubrat si. Ježíš je ten, který má moc a rozhodně pro sebe si nic neupravuje. V tom je ta síla evangelia, v tom je jeho krása.

Apoštol Pavel pokračuje: „Bůh nás spasil a povolal svým svatým povoláním, a to ne pro naše skutky, ale z vlastního rozhodnutí a pro milost.“ Pro to slovíčko milost dnes používáme trošku jiný termín – dar. Tedy Bůh nám dal dar pro náš život.

Uvědomme si, že většina toho, co je v našem životě podstatné, že to jsme si nemohli vybrat, nemohli jsme si to nějak odpracovat, ale dostali jsme to jako dar. Ta první věc je to, že jsme se narodili. Nemuseli jsme se narodit, mohl se narodit někdo jiný, ale narodili jsme se právě my, každý z nás. To je první velký dar. Druhý velký dar je to, že jsme se narodili jako muž nebo jako žena. Ale to jsme si nikdo nevybrali, takhle nás obdaroval Bůh.

A teď můžeme pokračovat. Nemohli jsme si vybrat vlohy, schopnosti, to, co máme, to, co umíme. To jsme, my říkáme, zdědili, ale nemohli jsme to nijak ovlivnit. Taky se to týká našeho zdraví, že je někdo „zdravý jak řípa“ a někdo je náchylný k nemocem. To jsme dostali. To jsme nijak neodpracovali, to jsme si nijak nezasloužili. A každý z nás dostal spousty a spousty darů, nikdo z nás nemusí trpět nějakou méněcenností.

Apoštol, když mluví o skutcích, tak rozlišuje dvojí skutky. Já bych jenom podotknul, že tady v tomto, o čem teď budu mluvit, se nedokážeme shodnout s našimi odloučenými bratry, s evangelíky. Pavel mluví na jedné straně o skutcích zákona, má na mysli to, co vyplývá z Mojžíšova zákona, a říká: „Tyhle skutky už nemají žádnou cenu, protože Ježíš umřel a vstal z mrtvých. A je to pravda. My taky nesvětíme sobotu, ale neděli, jíme vepřové maso a neděláme spoustu dalších věcí, které předepisuje Mojžíšův zákon. A potom jsou tady skutky které vyplývají z toho, že jsme uvěřili. Tyto skutky Pavel nijak nezpochybňuje.

Pavel chce říct: Ten první impuls, to první obdarování, přichází od Boha, a potom je třeba odpovědět. Potom je třeba přiložit ruku k dílu, protože i víra je na jedné straně slovo, ale také skutek. To nejde od sebe oddělit. Vyznávání víry, hlásání evangelia, to je slovo a čin.

Bratři a sestry, můžeme se setkat s tím, že když se nám něco nepodaří, tak ti nevěřící, kteří jsou kolem nás, tak nám to vytknou a řeknou: „Ty děláš to a to? Vždyť ty chodíš do kostela, ty jsi věřící.“ Nás to zpravidla „rozčertí“ a říkáme si: „Co tobě je do toho, co ty mně to máš co připomínat?“ Můžeme to vzít za tenhle konec, ale můžeme to vzít taky za druhý konec. Vezměme to tak, že aniž oni si to uvědomují, že nám prokazují službu, že nám připomínají.

Ano, žít z víry, hlásat evangelium, s tím budou vždycky spojené obtíže. Není možné žít křesťanství tak, abych nebyl vidět. Není možné z toho křesťanství odstranit to, co se mi zdá nepříjemné. Není možné vytrhat z Božího slova věci, které se mi nelíbí, to bychom byli takzvaní heretici (heretik je ten, kdo si vybírá to, co se mu hodí), ale my si máme uvědomit, že Ježíš nám dal všechno a ta naše odpověď má spočívat taky v tom, že se budeme snažit dát mu všechno.

Když budeme mít jakoukoliv obtíž, když se budeme cítit jakkoliv slabí, prosme ho a říkejme mu: „Bože, dej mi sílu nést obtíže spojené s životem z víry. Posiluj mě tak, jako jsi posiloval svatého Pavla.“

Všestranná dobrota, spravedlnost a život podle pravdy

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

02.03.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [1 Sam 16,1b.6-7.10-13a](#); 2. čtení [Ef 5,8-14](#); evangelium [Jan 9,1-41](#);

Bratři a sestry, my se dnes taky budeme bavit o světle, o tmě, ale vezmeme si k tomu druhé čtení.

Na úvod bych připomněl, že v Efezu byl velký chrám bohyně Artemis, který je považován za jeden ze sedmi starověkých divů světa, a že tedy to bylo významné poutní místo v pohanském světě.

Může nám to připadat zvláštní a divné, ale tito starověcí lidé, i když to byli pohané, byli to lidé věřící a byli to lidé, kteří měli velmi často vysokou morálku. Ale jak to tak bývá, ne všichni. Většina poutníků, kteří přicházeli, aby prosili Artemis o nějakou pomoc nebo něco podobného, tak přicházeli skutečně upřímně. S místními už to bylo horší. Konec konců, všichni to známe - i dnes na většině poutních míst se hned najde někdo, kdo si otevře nějaký krámk a začne tam prodávat něco „velmi cenného“ a něco, co údajně k tomu poutnímu místu patří, ale de facto je to něco, co by tam vůbec nemuselo a nemělo být.

Čili místní na těch poutích velmi vydělávali. Pro některé z těch místních Efezanů se toto stalo výnosnou živností. A svatý Pavel říká: „Takhle to nejde.“ Dokonce je tam vlastně i ta věta: „Vždyť člověku už je hanba jen o tom mluvit, co ti lidé potají páchají.“

O co šlo? Musíme říct, že to nevíme přesně, na co Pavel tady naráží, ale naráží tady na chování, které kolem některých těch pohanských chrámů existovalo. Jednak kolem těchto pohanských chrámů existovalo to, čemu se říkalo „chrámová prostituce“, a potom se tam pořádaly různé obětní hostiny, které někdy skončily, slušně řečeno, nějakou pijatíkou. Ale co na tom bylo to nejhorší, bylo vlastně to, že ti lidé si užili, napili se, ale řekli: „My jsme to udělali k počtě bohyně Artemis!“ Rozumíte? Kdy vlastně ještě svoje špatné chování si obhájíli tím: „Vždyť to bylo k počtě té bohyně.“ A Pavel říká: „To je přece úplně postavené na hlavu.“

Chtěl bych se ještě zastavit nad poslední větou, nad posledním výrokem. Pavel píše: „Proto se říká v Písmu: Probuď se spáči, vstaň z mrtvých a Kristus tě osvítí.“

Někteří lidé říkají, že Pavel staví všechno jenom na víře. Není to pravda. Pavel vždycky říkal to, že ze strany Boží jde milost, ze strany člověka jde odpověď a ta odpověď se musí nějakým způsobem projevit. Pavel to naznačuje tady tímhle citátem: „Probuď se spáči, vstaň z mrtvých.“

„Probuď se spáči!“ - to je ta naše lidská snaha. Není to jenom, že se někdo má vzbudit, není to jenom hnutí mysli, ale je to skutek, který on musí udělat.

„A Kristus tě osvítí.“ – to už jde vlastně to působení Božího daru, Boží milosti.

Víte, nemůže se stát, že by se člověk snažil a Bůh mu neodpověděl, že by člověk chtěl a Bůh nechtěl. Ale spíše a dost často se stává to, že Bůh chce, ale člověk nechce. Člověk se neprobouzí, člověk se staví do pozice mrtvého brouka a dělá, že neslyší.

Apoštol Pavel, když tedy říká Efezanům, jak se mají chovat, jak mají jednat jako lidé probuzení, jako lidé, kteří jsou vzhůru, tak pro to použil tři pojmy: „Ovoce záleží ve všestranné dobrotě, spravedlnosti a v životě podle pravdy.“ Nedává Pavel nějaká sáhodlouhá poučení, ale jmenuje tři takové momenty z každodenního života.

Všestranná dobrota - co to znamená? Člověk po pádu do dědičného hříchu je nakloněný ke zlému, to znamená, že blíž než k tomu, abychom prokazovali dobro druhým, blíž máme k tomu, abychom ho prokazovali sobě. Dřív, než se ptáme, co bude s těmi druhými, tak se ptáme, co bude se mnou. Dřív, než se staráme o druhé, staráme se o sebe. A dost často je tam to, že se taky ptáme a říkáme si: „A co z toho budu mít, když udělám něco dobrého?“ Všestranná dobrota znamená přemáhání svého sobectví, přemáhání této sebelásky a přijetí do svého vlastního života zájmu o ty, kteří jsou kolem mě, a i tenkrát, když mně to nemohou oplácet. Proto je ta dobrota všestranná, nikdo z toho není vyloučen.

Když mluví Pavel o spravedlnosti, nemá na mysli jenom spravedlnost u soudu, ale má na mysli zase takové to všední, každodenní chování. Tady to jde ještě dál. Člověk, když se potká s někým, kdo má vliv, moc, nějaké postavení, tak si řekne: „Musím se chovat dobře. Jednak, abych udělal dobré jméno, abych dobře zapůsobil, ale taky musím si dát pozor. On by mi to třeba mohl vrátit, on má to postavení.“

Pavel říká: „Každý člověk má před Bohem postavení, každý člověk je před Bohem důležitý, a tato spravedlnost nezáleží jenom na nějakém bezduchem zachovávaní paragrafů, ale spíše má na mysli výrok, který řekl Ježíš, a sice: Litera zabíjí, ale Duch oživuje – tuto spravedlnost, řekněme oduševnělou, duchaplnou, naplněnou účinnou láskou, a v životě podle pravdy.“

Najít pravdu, orientovat se v životě, je někdy velmi těžké. Stačí, když si pustíme televizi, otevřeme noviny nebo pustíme rádio, a teď budeme slyšet. Nejvíce je to vidět v politice. Představitel jedné strany něco „do nebe vychválí“, jak je to skvělé, jak se jim to podařilo, jaké mají zásluhy. Pak tam pustí toho druhého a ten to zase pohaní nebo poplve, jak je to všechno špatné a že je to všechno úplně nějak jinak. A člověk si říká: „Teda, kde je ta pravda? Jak tomu mám rozumět, co si z toho mám vybrat, co si z toho mám vzít?“ V této situaci nezbyvá, než počkat. Ono se totiž za nějakou dobu ukáže, kdo z nich mluvil pravdu, kdo z nich byl té pravdě blíž. Pravda je totiž něco, co nepodléhá času. Pravda, ta platí stále a čas je to kritérium, které ji osvědčuje.

Apoštol Pavel taky na začátku říká: „Kdysi jste byli tmou, ale teď jste světlem v Pánu. Žijte jako děti světla, ovoce toho světla.“ Apoštol Pavel tady v tomto naráží na skupinu, o které už jsme tady mluvili, skupina lidí, kteří si říkali gnostici a kteří právě sami o sobě říkali: „My jsme světlem. My jsme světlem tím, co víme, tím, co známe.“ Ale oni pořád jenom mluvili, oni

nic nedělali. Zakládali si na tom, že oni znají, vědí a říkali: „To stačí.“ A Pavel říká: „To nestačí. Jsou důležité dva kroky: vědět, poznat, ale taky podle toho poznaného jednat, konat.“

Když se zamýšleli žáci svatého Pavla nad těmito pojmy – světlo, tma, život, smrt – tak to dotáhli ještě o kousíček dál. Té generaci říkáme „generace apoštolských otců“ a byli to skutečně žáci apoštolů, a oni se pokusili tyto pojmy převést do takového příkladu, který vidíme každý den. Každý den, když se podíváme na oblohu, tak vidíme Slunce, a když se podíváme v noci, tak vidíme Měsíc. Na příkladu těchto dvou těles oni se pokusili vysvětlit to, co tady říká svatý Pavel.

Slunce dává světlo samo ze sebe. Probíhají tam nějaké reakce, to Slunce se de facto spotřebovává, ale svítí všem. Měsíc naproti tomu nemá světlo sám ze sebe. Měsíc je, řečeno s určitou nadsázkou, mrtvou horou kamení, ale přijímá světlo od Slunce a posílá ho dál.

Nemůžeme si nikdo z nás myslet, že my jsme sluncem, to by byla velká pýcha, velká domýšlivost – sluncem je Ježíš, sluncem je Bůh – ale my máme být tím měsícem. Nemáme být, řečeno dnešními termíny z astronomie, černou dírou, která pohltí všechno, co do ní přijde, ale máme být měsícem, který to světlo přijme, je ozářený, ale taky ho odrazí. Odrazí ho a pošle ho dál. O to tady jde.

Bratři a sestry, vidíme ta dvě nebeská tělesa každý den, jsou nám na očích. A jako nás provázejí tady v tom životě pozemském, protože nám dávají světlo, teplo, pomáhají nám třeba se orientovat, tak, když přijmeme tuto myšlenku apoštolských otců, nám mohou pomoci i v našem životě duchovním, protože se na ně díváme každý den. Mohou nám pomoci v tom, abychom zase o krůček víc uvedli evangelium do našeho každodenního života.

Kéž se nám to podaří.

Co mám dělat, abych dobře žil?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

09.03.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

5. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ez 37,12-14](#); 2. čtení [Řím 8,8-11](#); evangelium [Jan 11,1-45](#);

Bratři a sestry, položíme si otázku, co má člověk dělat, aby dobře žil, jak má dobře vypadat jeho život.

Asi si všichni říkáte: „To jsme zvědaví, co nám na to řekneš.“ Všichni víme, že to není vůbec jednoduché a rozhodně si nemyslím, že bych tady podal nějakou vyčerpávající odpověď, spíš několik takových střípků do mozaiky.

Když to vezmeme od evangelia, tak tady vidíme velikou Boží starost o náš pozemský život. Je dobré si toto uvědomit, když slyšíme různé názory, různě zkomolené názory, které říkají, že církev odkazuje člověka až na věčný život, že tenhle život nic neznamená a podobně. Všichni jsme se učili v náboženství o Božích vlastnostech – že je vševědoucí, všemohoucí, všudypřítomný – a pak tam zazněla jiná věta: že Bůh svět stvořil a že ho udržuje. Dovolil bych si to shrnout a říct, že je to další Boží vlastnost: Bůh dárce života, Bůh jako ten, který rozdává život ve všech jeho podobách a stará se o něj.

Ježíš nebyl lhostejný k zármutku Marie a Marty, Ježíš nebyl lhostejný k tomu, co se stalo s Lazarem – a Ježíš zasahuje. Jistě, Lazar je probuzen a vrácen do pozemského života a za nějakou dobu jeho pozemský život znovu skončil, Lazar znovu zemřel a už tam nebyl Boží Syn, který by ho znovu probudil. Je to náznak toho, že Ježíš chce dát život trvalý, ale je v tom ta hluboká myšlenka: Boží Syn přišel kvůli našemu životu, Boží Syn má starost o náš život, i o ten pozemský, jak ho tady prožíváme, jak to s námi je.

Co říká svatý Pavel? Říká, že nemáme žít svému tělu, ale že máme žít podle Ducha.

Teď taková závorka: říká se, že list Římanům je jeden z nejtěžších spisů celého Písma svatého, nejtěžší, co se týče pochopení, a je to pravda. Svatý Pavel to má tak vypracované, tak vyprecizované, že udržet pozornost, dokázat ho sledovat, je velmi těžké. Tam není jedno jediné slovo navíc, jedno jediné slovo zbytečné. Je vidět, že svatý Pavel o těchto věcech velmi přemýšlel. Je to text, který je inspirovaný Duchem svatým, takže můžeme říct, že svatý Pavel byl otevřený nebo se otvíral Duchu Božímu, aby ten ho vedl.

Svatý Pavel mluví a píše v jiných kategoriích, než jak mluvíme a píšeme my, to je další taková obtíž. On, Pavel, když mluví o lidském těle, používá dvě slova: buď používá slovíčko sarx anebo soma. Nemá na mysli jenom tělo v tom hmotném slova smyslu, ale má na mysli existenci celého člověka. Když použije to slovíčko sarx, tak tím má na mysli existenci člověka, který je, řekli bychom, otočený zády k Bohu, člověka nevykoupěného, člověka, který má rád jenom sám sebe, člověka sobce, který neprožívá žádné vztahy, člověka, který je izolovaný, odstřížený. Naopak, když Pavel použije to slovíčko soma, tak má na mysli existenci člověka, ale už toho člověka, který přijal záchranu, spásu.

V tom dnešním úryvku Pavel vždycky používá to slovíčko sarx, tedy staví do protikladu člověka, který nepřijal spásu, a naproti tomu Boží snažení. Pro tady toho Božího ducha používá termín Pneuma.

Dost dlouho jsem přemýšlel, jak to nějak přiblížit, jak to trochu jinak říct, aby z toho vyplynulo, co Pavel říká Římanům, co říká i nám, a vzpomněl jsem si na jeden výrok svatého Augustýna. Svatý Augustýn říká: „Člověče, Bůh tě stvořil bez tebe, Bůh tě vykoupil bez tebe (tedy tím, co udělal Ježíš Kristus na kříži), ale Bůh tě nespasí bez tebe. To znamená, tady v této poslední třetině toho je potřeba človíčku, abys „přiložil ruku k dílu“, je potřeba, aby ses taky ty o svoji záchranu nějakým způsobem přičinil, abys napnul svoje síly.

A zase je to Pavel. On nevyjmenovává nějaké konkrétní činy, ale nabízí postoj – postoj člověka – a říká: „Nežijte jenom podle těla, protože když se to tak řekne, tak se to často zúží nebo se to vysvětlí, že tito lidé, které Pavel kritizuje, žijí podle hesla „užít si“, „mít se dobře“, „proplovat za cenu nejmenšího odporu“. A Pavel říká: „To se neshoduje s křesťanstvím.“

Když bychom to vrátili do dnešní situace, tak takzvané celebrity, když mluví o tom, co pro ně znamená život, tak říkají: „No, být vidět, hlavně v televizi. Být třeba i slyšen v rozhlase, ale to není ono. Hlavně být viděn v televizi a ve filmu. A ten, kdo se ztratí z obrazovky na delší dobu jak na měsíc,“ oni říkají, „jako by nežil, ten je mrtvý.“ Čili „být viděn“, to je pro ně život.

Vzpomněl jsem si taky na jednu scénu ze starého českého filmu, bohužel si nepamatuju vůbec, jak se to jmenovalo. Ten film je černobílý, hodně starý. Je to o lidech z takového městečka, tam je jeden člověk a ten všude, kde chodí, tak vykládá a říká jim: „Já žiju proto, abych umřel.“ Každý na něho vyvalí oči a on začne vykládat: „No, můj pohřeb, to bude krása.“ A teď jmenuje, kolik tam bude bílejších koní, kolik tam bude družiček, a jak to bude. A teď všichni na něho opravdu překvapeně hledí.

Bratři a sestry, svatý Pavel nás chce rozhodně přivést k tomu, že si máme uvědomit, že nežijeme proto, že jednou umřeme, ale žijeme proto, abychom se setkali s Bohem, abychom se setkali mezi sebou.

Apoštol Pavel to vidí dost radikálně, z několika důvodů. Říká: „Křesťan má radikálně změnit svůj život oproti tomu, jak žil před křtem.“ Jednak proto, že těch křesťanů tenkrát byla hrstka, byli obklopeni nevěřícími lidmi. Dost často na ně přišlo nějaké pronásledování, a tam se potom teda ukázalo. No, a poslední důvod byl ten, že jejich život byl o mnoho kratší než život náš.

Můžeme říct, že toto byly jakési obtíže, jakési kříže prvních křesťanů. Jaké kříže máme my? Tak, je nás taky menšina. Už teď netrpíme žádné pronásledování, žijeme život delší než oni, a v tomto bych řekl, že je náš problém, protože když něco trvá dlouho, tak člověk pomalu ale jistě slevuje. Na začátku velké nadšení, ale jak jde čas, tak pomalu ale jistě člověk vyklízí pozice. A tady se dostáváme k prvnímu čtení z knihy proroka Ezechiela.

Ezechiel mluví k vyhnancům, kteří byli v Babylóně. Podotkl bych: mluví k živým lidem. Tam nikdo není mrtvý, to není řeč na hřbitově nebo takhle, ale je to řeč k živým, a já bych řekl, úspěšným lidem. Víme všichni, že Izraelité byli a jsou vlastně

pořád často pronásledováni. A víme, že Židé, že to je takový houževnatý národ, který se dokáže adaptovat, který se dokáže prosadit i v nepříznivých podmínkách. Oni byli odvedeni do Babylóna jako zajatci, jako válečná kořist, ale velmi rychle se tam právě zadaptovali a prosadili. Jednak co se týkalo obchodu, řemesel, výroby, ale také hodně z nich dosáhlo vysokého postavení v tom, čemu my bychom dnes řekli státní správa, tedy tenkrát to byla královská správa. A prorok? Prorok je začíná varovat. Říká jim: „Ale vy jste v cizině a vy jste se tady příliš zabydleli.“

V tehdejší chápání vlast, zaslíbená země, to se rovnalo Božímu přátelství. Naopak cizina, vyhnanství, to se rovnalo zase ztrátě Božího přátelství, štěstí. A prorok jim říká: „Vy jste se tady příliš zabydleli.“ Oni, když dostali za sedmdesát let potom možnost od krále Kýra vrátit se zpátky domů, většině z nich se nechtělo, protože už byli zvyklí v tom Babylóně a dařilo se jim dobře. A prorok vlastně už dopředu je varoval a říká jim: „Uvědomte si, vždyť vy začínáte být mrtví. Přestože se vám daří dobře, nebo právě proto, že se vám daří dobře, vy jste se soustředili na toto, abyste vybudovali kariéru, abyste zařídili živnosti, abyste prosperovali. A zapomněli jste na to další, na to, co je kolem, co je za tím. Zapomněli jste na toho, kdo vám ten život dal. Zapomněli jste na Hospodina.“

Bratři a sestry, prosme za to, abychom dokázali život, který jsme dostali, brát od Boha v plné šíři, abychom viděli to, kam nás Bůh volá, abychom viděli Jeho starost, abychom viděli Jeho péči a abychom byli otevřeni Duchu Božímu tak, jako svatý Pavel. Abychom o těchto věcech života přemýšleli a potom, abychom také dokázali z toho pro svůj život vyvodit následky, ty další kroky.

Kříž kvete, protože přináší odpuštění

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

16.03.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

KVĚTNÁ NEDĚLE

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 50,4-7](#); 2. čtení [Flp 2,6-11](#); evangelium [Mt 26,14-27,66](#);

Bratři a sestry, o letošních Velikonocích budeme rozjímat nad tím, čemu se říká „posledních sedm Kristových slov“. Jsou to výroky Ježíše Krista sebrané ze čtyř evangelií, které on pronesl na kříži. Někdy je to skutečně jenom slovo, ale někdy je to třeba celá věta: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“

Takový úvod o tom, jak to vlastně vzniklo, jak vznikla úcta k těmto posledním slovům, která vyřkl Ježíš Kristus před svou smrtí, jsem napsal do farníku. U toho bych teď nechtěl zůstat, ale chtěl bych už se obrátit k tomu prvnímu slovu. A sice to první slovo, nebo spíš věta, je: „Otče, odpusť jim, protože nevědí, co činí!“ (Ona je v Lukášově evangeliu, my jsme teď slyšeli pašije podle Matouše.) Všechno, co Ježíš dělal na této zemi, všechno to, o co se snažil ve svých kázáních, bylo právě zaměřeno na odpuštění, na to, abychom my dosáhli odpuštění u Otce, a to odpuštění bezvýhradné.

Když si přečteme tady tu větu: „Otče, odpusť jim, nevědí, co činí,“ tak si říkáme: „Ježíš tuhle větu adresuje svým odpůrcům.“ Ono to tak vypadá, jako že by ji adresoval jenom jim. Uvažme i to, dobře, je to adresováno odpůrcům. Ale pak je to něco krásného, protože kdybychom na tom kříži byli přibítí my, jak by to asi vypadalo? Jak by to asi bylo? Většina z nás by křičela o pomoc, většina z nás by nějakým způsobem proklínala ty, kteří nás na ten kříž dostali, většina z nás by asi slíbvala pomstu. A on říká: „Otče, odpusť jim!“ To je další známka toho, že na tom kříži nevisel obyčejný člověk, ale někdo mnohem víc – Boží Syn.

Ano, Ježíš to v první řadě adresuje svým odpůrcům. Uvědomme si, že ti, kteří chtěli, aby Ježíš nějakým způsobem zmizel, všichni neměli stejný názor. Někteří ho brali jako nepřítele, jako toho, který nám dává před oči naše chyby a je potřeba se ho zbavit, ale byla tam taky velká skupina těch, kteří se domnívali, že tím prospějí židovskému náboženství, že tím prospějí chrámu, Jeruzalému, když Ježíš zmizí, že bude dobře, když nebude žádná změna v náboženských poměrech, když nebude žádná revolta, revoluce a všechno to v klidu poběží dál.

Oni skutečně nevěděli, co dělají, ale toto Ježíšovo slovo: „Otče odpusť jim,“ je adresováno taky jeho přátelům, příznivcům, učedníkům – těm, kteří jsou někde schovaní, kteří opravdu nevědí, co mají udělat, protože se tak třesou o svůj vlastní život, že snad neuvažují ani o tom, co bude zítra, ale říkají si: „Přežít dnešek. Nějak to doklepat do dnešního večera a hlavně, aby nás nechytli.“

Tohle slovo je adresováno těm, kteří nějakým způsobem přežívají – nežijí, neprožívají, ale přežívají. A Ježíš za ně prosí, aby jim Otec ukázal jak žít, nejenom jak přežít. To slovo je adresováno i nám – pro každý den. My často něco podnikáme a říkáme si: „Co z toho bude? K čemu to bude? Chtěl bych, aby to přineslo nějaké ovoce, ale nevím, jak to bude.“ Musíme často si přiznat, že nevíme, co děláme, a musíme si taky často přiznat, že k určitým věcem přistupujeme právě s tím vědomím: „Hlavně to mít za sebou,“ a nepřemýšlíme o tom, že všechny naše skutky přinesou ovoce – některé dnes, některé zítra, některé za rok a některé třeba i za deset, dvacet let, ale nějaké ovoce tam bude. Prosme za to, abychom věděli, co činíme, prosme za to, aby nás Bůh provázel tímto svým světem.

Ježíš přišel, aby nám bylo odpuštěno. Někteří umělci chtěli vyjádřit tuto myšlenku do scény ukřížování a asi nejlépe se to povedlo tomu, kdo zobrazil kříž na mozaice v bazilice svatého Klimenta v Římě. Je tam kříž, na něm Ježíš, vedle kříže stojí Jan a Marie. Ale ten kříž – ten kříž kvete! Z toho kříže vyrážejí takové úzké šlahouny a ty jsou rozkvetlé. Kříž kvete, protože přináší odpuštění. To je ten paradox, to je ta změna, kterou umí udělat jenom Bůh, že to, co bylo mrtvé, tomu On dá život. A Bůh nám říká: „Človče, napodob mě. Neboj se odpouštět. Neboj se odpustit v první řadě sám sobě, já jsem ti odpustil. Neboj se poprosit o odpuštění ty druhé. Neboj se odpustit, protože tam, kde člověk dokáže odpustit, tak to vykvete.“

Bratři a sestry, opakem odpuštění je nepřátelství. Nepřátelství přináší zánik, záhubu. Odpuštění přináší život. Kde člověk jeden druhému odpouští, tam to kvete. Mysleme na to.

Dnes budeš se mnou v ráji

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

20.03.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

ZELENÝ ČTVRTEK

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 12,1-8.11-14](#); 2. čtení [1 Kor 11,23-26](#); evangelium [Jan 13,1-15](#);

Bratři a sestry, dostáváme se dnes ke druhému slovu Ježíše Krista na kříži, spíš k druhé větě: „Dnes budeš se mnou v ráji.“ Je to výrok, který je doslova vyprovokován prosbou člověka.

„Vzpomeň si na mne, až přijdeš do svého království,“ tak prosí jeden ze zločinců. A Ježíš odpovídá: „Dnes budeš se mnou v ráji.“

Žádný jiný z těch výroků není vyprovokován prosbou nějakého člověka, žádný jiný z těch výroků není odpovědí, tenhle jediný. Ježíš nezastírá, že ten člověk se provinil, Ježíš neomlouvá jeho chyby, on je nebagatelizuje, nedělá, jako by se nic nestalo, ale on je odpouští.

Nám to připadá divné. Když se přiznáme, trochu to tomuto člověku závidíme. Nevíme, co dělal předtím, ale říkáme si: „Asi byl teda fakt zlý a za minutu dvanáct proklouznul do toho nebe.“ A říkáme si: „No, přišel k tomu lacino.“ Nepřišel k tomu vůbec lacino. Ta smrt na kříži byla hrozná a určitě mu to trvalo, dalo mu to určitě hodně přemýšlení, aby poprosil. Uvědomme si, že byli dva a ten druhý se posmívá. Ten druhý si ještě přisadí.

Ono to není samo sebou a nikdo z nás si nemůže být jistý, jak to s námi bude v hodině naší smrti, a proto bychom měli tady tu prosbu obráceného zločince zařadit do svých modliteb: „Pane, pamatuj na mne!“ Nejlepší by bylo to zasadit to do naší ranní modlitby: „Pane, pamatuj na mne dnes, tento den, tam, kde budu, v tom, co budu dělat, v práci, ve škole. Pamatuj na mne vždycky, když se budu rozhodovat, když budu mnět volit, když si budu mnět vybrat. Pamatuj na mne, Pane, dnes, ale taky prosím pamatuj na mne, až budu odcházet z tohoto světa.“

Žijeme v době, která extrémně hledá štěstí a lidé se bojí, že přijdou o štěstí. Co je to štěstí? Lidé se bojí, že budou osamoceni, že ztratí čest, postavení, vztahy, že zůstanou opuštěni. Ježíš ale říká něco jiného. Ježíš říká: „Dnes budeš se mnou v ráji.“

Všimněme si, že to říká na Velký pátek, tedy před Vzkříšením. U Boha totiž čas běží jinak. My, když mluvíme o věčnosti, tak si říkáme: „No, to přijde. To bude, až odejdu z tohoto světa.“ Ale Ježíš ten výrok „dnes budeš se mnou v ráji,“ říká na tomto světě, chce říct: „Človče, já už ti nabízím to štěstí teď.“ Ráj, to je štěstí. Štěstí není to, že něco máme, ale štěstí je to, že žijeme, že nás Bůh povolal k životu, že nám dal život.

V Bibli, když se mluví o ráji, tak tam je pro to použito slovíčko eden. Je to slovíčko z perštiny a doslova to znamená „zahradu se zdí“, „zahradu obehnaná zdí“. Proč? Zahrada obehnaná zdí není vězení, zahrada obehnaná zdí má bránu a člověk může svobodně vstoupit a svobodně odejít. Ta zeď je znamením ochrany, bezpečí, kdy Bůh usadil člověka do zahrady Edenu, aby o ni člověk pečoval.

Jedno anglické přísloví mluví o tom, co má člověk udělat, aby byl šťastný, a je tam takové stupňování, že když chce být šťastný týden, má udělat něco, když chce být šťastný měsíc, má udělat něco jiného, a když chce být šťastný celý život, že má vysázet zahradu (ty dvě předchozí věci jsem schválně neřikal, protože se sem nehodí).

Tady nejde o nějaké pečování o trávníky, ale o tu myšlenku. Zahrada je tam, kde je voda, kde to žije. Snem každého Izraelity bylo mít svou zahradu, kde by byl v bezpečí, kde by mu bylo dobře. A Bůh říká: „Když budeš se mnou, budeš v tom bezpečí, bude ti dobře.“ A to je to štěstí.

Co je opakem štěstí? Opakem štěstí je zatvrzelé srdce – to, že člověk odmítne ty kolem sebe, odmítne pomoc, odmítne odpuštění – tak, jako to odpuštění odmítl ten druhý zločinec, který nikdy neřekl: „Pane, pamatuj na mne.“

Bratři a sestry, vzpomeňme si skutečně často na tento Ježíšův výrok. Je to velký příslib, je to velký dar. „Pane, pamatuj na mne.“ „Ano, dnes budeš se mnou v ráji.“

Jedna kniha, která vyšla v sedmdesátých letech, se jmenuje Věčnost začíná dnes. Bůh nám chce říct, že naše věčnost už probíhá, protože žijeme. Teď probíhá na tomto světě, až odejdeme z tohoto světa, bude pokračovat u Něho. Ale musíme za to prosit, musíme tento dar přijmout. Proto říkejme často: „Pane, prosím Tě, pamatuj na mne.“

Bratři a sestry, dostáváme se dnes ke druhému slovu Ježíše Krista na kříži, spíš k druhé větě: „Dnes budeš se mnou v ráji.“ Je to výrok, který je doslova vyprovokován prosbou člověka.

„Vzpomeň si na mne, až přijdeš do svého království,“ tak prosí jeden ze zločinců. A Ježíš odpovídá: „Dnes budeš se mnou v ráji.“

Žádný jiný z těch výroků není vyprovokován prosbou nějakého člověka, žádný jiný z těch výroků není odpovědí, tenhle jediný. Ježíš nezastírá, že ten člověk se provinil, Ježíš neomlouvá jeho chyby, on je nebagatelizuje, nedělá, jako by se nic nestalo, ale on je odpouští.

Nám to připadá divné. Když se přiznáme, trochu to tomuto člověku závidíme. Nevíme, co dělal předtím, ale říkáme si: „Asi byl teda fakt zlý a za minutu dvanáct proklouznul do toho nebe.“ A říkáme si: „No, přišel k tomu lacino.“ Nepřišel k tomu vůbec lacino. Ta smrt na kříži byla hrozná a určitě mu to trvalo, dalo mu to určitě hodně přemýšlení, aby poprosil. Uvědomme si, že byli dva a ten druhý se posmívá. Ten druhý si ještě přisadí.

Ono to není samo sebou a nikdo z nás si nemůže být jistý, jak to s námi bude v hodině naší smrti, a proto bychom měli tady tu prosbu obráceného zločince zařadit do svých modliteb: „Pane, pamatuj na mne!“ Nejlepší by bylo to zasadit to do naší ranní modlitby: „Pane, pamatuj na mne dnes, tento den, tam, kde budu, v tom, co budu dělat, v práci, ve škole. Pamatuj na mne vždycky, když se budu rozhodovat, když budu mnět volit, když si budu mnět vybrat. Pamatuj na mne, Pane, dnes, ale taky prosím pamatuj na mne, až budu odcházet z tohoto světa.“

Žijeme v době, která extrémně hledá štěstí a lidé se bojí, že přijdou o štěstí. Co je to štěstí? Lidé se bojí, že budou osamoceni, že ztratí čest, postavení, vztahy, že zůstanou opuštěni. Ježíš ale říká něco jiného. Ježíš říká: „Dnes budeš se mnou v ráji.“

Všimněme si, že to říká na Velký pátek, tedy před Vzkříšením. U Boha totiž čas běží jinak. My, když mluvíme o věčnosti, tak si říkáme: „No, to přijde. To bude, až odejdu z tohoto světa.“ Ale Ježíš ten výrok „dnes budeš se mnou v ráji,“ říká na tomto světě, chce říct: „Člověče, já už ti nabízím to štěstí teď.“ Ráj, to je štěstí. Štěstí není to, že něco máme, ale štěstí je to, že žijeme, že nás Bůh povolal k životu, že nám dal život.

V Bibli, když se mluví o ráji, tak tam je pro to použito slovíčko eden. Je to slovíčko z perštiny a doslova to znamená „zahradu se zdí“, „zahradu obehnaná zdí“. Proč? Zahradu obehnaná zdí není vězení, zahrada obehnaná zdí má bránu a člověk může svobodně vstoupit a svobodně odejít. Ta zeď je znamením ochrany, bezpečí, kdy Bůh usadil člověka do zahrady Edenu, aby o ni člověk pečoval.

Jedno anglické přísloví mluví o tom, co má člověk udělat, aby byl šťastný, a je tam takové stupňování, že když chce být šťastný týden, má udělat něco, když chce být šťastný měsíc, má udělat něco jiného, a když chce být šťastný celý život, že má vysázet zahradu (ty dvě předchozí věci jsem schválně neřikal, protože se sem nehodí).

Tady nejde o nějaké pečování o trávníky, ale o tu myšlenku. Zahrada je tam, kde je voda, kde to žije. Snem každého Izraelity bylo mít svou zahradu, kde by byl v bezpečí, kde by mu bylo dobře. A Bůh říká: „Když budeš se mnou, budeš v tom bezpečí, bude ti dobře.“ A to je to štěstí.

Co je opakem štěstí? Opakem štěstí je zatvrzelé srdce – to, že člověk odmítne ty kolem sebe, odmítne pomoc, odmítne odpuštění – tak, jako to odpuštění odmítl ten druhý zločinec, který nikdy neřekl: „Pane, pamatuj na mne.“

Bratři a sestry, vzpomeňme si skutečně často na tento Ježíšův výrok. Je to velký příslib, je to velký dar. „Pane, pamatuj na mne.“ „Ano, dnes budeš se mnou v ráji.“

Jedna kniha, která vyšla v sedmdesátých letech, se jmenuje Věčnost začíná dnes. Bůh nám chce říct, že naše věčnost už probíhá, protože žijeme. Teď probíhá na tomto světě, až odejdeme z tohoto světa, bude pokračovat u Něho. Ale musíme za to prosit, musíme tento dar přijmout. Proto říkejme často: „Pane, prosím Tě, pamatuj na mne.“

Usiluj o dokonalou lásku

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

21.03.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

VELKÝ PÁTEK

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 52,13-53,12](#); 2. čtení [Žid 4,14-16; 5,7-9](#); evangelium [Jan 18,1-19,42](#);

Bratři a sestry, v dnešních pašijích jsme slyšeli Ježíšův výkřik: „Dokonáno je!“ Podle očitého svědka, svatého Jana, to byla poslední slova, která řekl Boží Syn na této zemi před svou smrtí.

Dokonáno je! Ale on tím nechtěl říct: „Tak už jsem se toho zbavil, už mám ten těžký úkol za sebou, konečně je to za mnou. V tom „dokonáno je“ je obsaženo mnohem víc.

Když se vrátíme ke včerejšímu evangeliu, kde jsme slyšeli o tom, jak Ježíš umývá apoštolům nohy, tak evangelista to uvádí výrokem: „Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, a proto chtěl projevit lásku do krajnosti.“ A všechno, co Ježíš dělá od tohoto „upozornění“ až do okamžiku své smrti, dělá proto, aby projevil lásku až do krajnosti. Proto umyl apoštolům nohy, proto uzdravil toho služebníka, kterému Petr uťal ucho, proto slibuje ráj lotrovi vedle sebe, ale také proto se chová tak, jak se chová, k veleradě, k velekněžím, k Pilátovi. Proto ke všem lidem, se kterými se setká, i když jsou to jeho nepřátelé, projevuje svou lásku.

Nejvíce je to vidět v tom slovíčku „žízním“, kdy Bůh, Boží Syn, který stvořil všechno, kterému to tady všechno patří, On žádá, prosí. Prosí ty, kteří jsou tam, vojáky, aby mu dali napít.

My tady o tomto máme dost zkreslenou představu. Není ocet jako ocet. Ten ocet, který tam stál a kterého mu dali napít, to bylo zkažené víno, tedy něco jiného, než pro co my si tady chodíme do obchodu, a bylo to něco, co ti vojáci pili, a tak se s ním rozdělili o to, co měli. To na tuto situaci vrhá úplně jiné světlo. Vidíme i ze strany těch, kteří tam byli, stáli a Ježíše hlídali, vidíme, že i v nich se cosi hnulo. Viděli, že to není zločinec, se kterými se setkávali, ale že tady se děje něco mnohem a mnohem důležitějšího, že je to něco, co nelze pochopit za pět minut, že se tady odehrává ještě něco jiného, my bychom řekli, v jakési druhé, třetí a možná i dalších rovinách.

Projevit lásku - o to Ježíšovi jde v celém tom utrpení. Každý člověk, když se zamiluje, chce projevit lásku. Je nadšený - jak se říká, láska dává křídla. Ale potom začíná zjišťovat, že i ten druhý má nějaké chyby a že to není všechno tak, jak si to vysnil. Mnohý člověk rezignuje, mnohý se stane cynickým, ale právě Velký pátek nám říká: „Človče, hledej. Usiluj o dokonalou lásku. Ježíš ti ji ukazuje. Právě proto, že ji projevil nejenom apoštolům, přátelům ve večeřadle, ale projevil ji všem, se kterými se v noci ze Zeleného čtvrtku na Velký pátek a potom v samotný Velký pátek setkal.

Bratři a sestry, říkáme, že štěstí člověka je v tom, když jsme milováni takoví, jací jsme, když nás nikdo nechce předělovat. A takhle nás miluje Bůh, a zve nás k tomu, abychom o to usilovali, abychom se o to snažili. I my jednou budeme opouštět tento svět. A co řekneme? Postavil jsem dům, opravil jsem něco, něco jsem vybudoval, něco jsem nashromáždil, ale cítíme, že to je málo.

Dokonáno je! Ježíš to říká s obrovskou úlevou, ale je to na druhé straně také jakési zvolání, které vyzývá k následování.

V tyto dny se zas rozproudila debata, jestli Velký pátek by měl být volným dnem, státním svátkem. Jak jsem dnes po chvilkách poslouchal rádio, tak tam volali různí lidé. Jeden takový opravdu „silný“ materialista říkal: „Nemám čas. Musíme dělat, musíme dohnat tu západní Evropu. My se usvátkujeme.“ Já jsem si jen tak pro sebe říkal: „Ta západní Evropa, kterou ty chceš dohnat, má dnes to volno.“

Před tím už se tam objevil jiný názor. Neříkal ho kněz, ale bylo to úplně, jak kdyby to bylo z kostela, jak kdyby to bylo od kněze. Říkal: „Naši předkové slavili svátky. Ale to nebylo tak, že by se jenom dívali dozadu, že by vzpomínali, ale oni to vztahovali do svého života, k přítomnosti, ale i k budoucnosti, a ptali se: „Co s tím? Jak mám ten svátek prožít a co z toho mám vyvodit pro svůj život?“

A to je ono, bratři a sestry, snažit se o to projevit lásku, i když ti druzí nebudou přesně podle té šablony, podle té míry, kterou my jsme jim namalovali, vystříhli, když nebudou přesně takoví, jaké bysme je chtěli mít.

Vzpomeňme na Ježíše. On projevil lásku až do krajnosti. Zkuste ho napodobit, aspoň trochu.

Světlo v srdci

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

22.03.2008 - sobota, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ (Velikonoční vigílie)

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 1,1-2,2](#); 2. čtení [Gn 22,1-18](#); evangelium [Mt 28,1-10](#);

Bratři a sestry, v našich úvahách nad posledními sedmi Kristovými slovy se dostáváme k poslednímu výroku: „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha.“

Někdo by mohl říct, že je to trochu pozdě. Dnes už přece slavíme Vzkříšení, Zmrtvýchvstání, a tohle je výrok, který zazněl na Velký pátek. To je sice pravda, ale tento Ježíšův výrok je otevřen dopředu: „Otče, to nejcennější, to nejlepší, to, co mi zbylo, Ti odevzdávám a věřím, že Ty se o mě postaráš.“

Jestli si vzpomínáte, ten první výrok začínal: „Otče, odpusť jim. Nevědí, co činí.“ Potom ty další výroky byly obráceny k nám lidem – slib tomu kajícímu lotrovi: „Budeš se mnou v ráji,“ potom prosba k Janovi: „Postarej se o mou matku,“ a zase naopak. A potom veliká prosba: „Mám žízeň.“ A poslední výrok zase začíná „Otče“: „Otče, do tvých rukou odevzdávám to, co bude, to, co přijde.“

My v této slavnosti stojíme také tak nějak „mezi“. Podle biblického počítání času je už teď neděle, protože ve Starém zákoně a vůbec všechny ty staré kultury řídily svůj čas podle slunce. Oni nevěděli, kdy je půlnoc. Nový den začal v okamžiku, kdy zapadlo slunce. Podle našeho počítání času je dnes ještě sobota.

A takhle je to i v celém našem životě – jednou nohou, obrazně řečeno, už máme nakročeno k tomu „ránu vzkříšení“, máme v sobě tu touhu následovat Ježíše, žít podle evangelia, ale ta druhá noha nás táhne zpět. To jsou ty naše chyby, naše svázanosti, náš strach. To všechno nás táhne zpět do toho Velkého pátku, k tomu zapečetěnému hrobu.

Bratři a sestry, můžeme říci, že v dvacátém století a i začátkem jednadvacátého století, který prožíváme, v lidstvu je velké napětí. To napětí je způsobeno tím, že člověk se o sebe umí postarat jako nikdy předtím. Náš život je zabezpečen jako nikdy předtím. Když se podíváme do nějaké encyklopedie, zjistíme, že před sto lety naši předkové neměli devadesát procent toho, co my používáme běžně, každý den. A tím mám na mysli různé opravdu spotřebiče, různé věci denního použití, až po různé systémy zabezpečení – až po nějaké zdravotní, sociální, důchodové pojištění. Princip nějaké solidarity, to vlastně neexistovalo.

Člověk vymyslel ve dvacátém století skutečně mnoho věcí, mnoho léků, zvládl mnoho chorob. Takže náš život je zajištěn, jako nikdy nebyl zajištěn život těch generací před námi. Přesto cítíme, že je tu mnoho věcí, které nemůžeme a nebudeme moci nikdy ovlivnit. A to je to napětí. To je to napětí, to jsou ty obavy, které máme. A na to Ježíš říká: „Otče, do tvých rukou dávám to nejcennější, co mám. Do tvých rukou odevzdávám svou budoucnost.“ Svou budoucnost s tím, že věřil, že zase vstane z mrtvých, že se setká s Otcem.

Bratři a sestry, židé tu velikou noc vyjít z Egypta slavili podle toho našeho počítání času v pátek večer a protáhlo se to vlastně do soboty. To bylo v okamžiku, kdy Ježíš už ležel v hrobě. Pro židy to byl sedmý den podle jejich počítání času. Sobota je den, kdy Hospodin dokončil stvoření světa a odpočinul od své práce – tak to říká Písmo.

Rabíni hodně přemýšleli o tom, co že tam v tu sobotu Hospodin udělal, protože tam se říká „dokončil své dílo“, ale nejmenuje se tam nic konkrétního. A tak dedukcí z té další věci odvodili: Hospodin vymyslel odpočinek, Hospodin stvořil odpočinek. Ale ne jenom jako rekreaci těla, ale jako setkání člověka s Bohem, jako čas pro občerstvení ducha. Ježíš Kristus v tento pro židy posvátný den odpočinul v hrobě, aby v neděli, první den v týdnu, z tohoto hrobu zase vstal.

Bratři a sestry, my jsme někde na cestě. Jsme někde napůl. Každé velikonoce nás mají znovu přivést k té myšlence, máme v sobě oživit tu myšlenku: „Otče, do tvých rukou dávám to, co přijde. Z tvých rukou to chci přijmout, protože vím, že to nebude nic hrozného. Protože vím, že ty jsi Otec, tak vím, že když já ti dám to nejlepší, že ty mně to ještě vylepšené vrátíš.“

Bratři a sestry, teď v některých farnostech kolem nás začíná nová „vlna“, nebo nevím jak bych to měl komentovat. V některých farnostech začínají Vzkříšení slavit ráno o půl paté. Myšlenka je přiblížit se těm ženám, které brzy ráno ještě za tmy přišly k hrobu, uviděly ten odvalený kámen a za světla, s radostí, se vrátily mezi apoštoly aby jim řekly: „Pán žije. Pán vstal z mrtvých.“

My jsme třeba ještě sem za světla přišli (i když už nebylo moc světlo), ale odejdeme za tmy. Ale v nás by mělo být to světlo, ta radost: Pane, když vím, že do tvých rukou svěřím sebe, tak vím, že o mě bude skvěle a dobře postaráno. Víím, že nebudu muset v sobě řešit to napětí. Víím, že ty ho vyřešíš za mě a já se budu moci radovat z toho, že mi dáváš každý den. Budu se moci radovat z toho, čím mě každý den obdarováváš.

Tak ať si to světlo odnese aspoň v srdci.

Ticho Bílé soboty

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

23.03.2008 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ (ve dne)

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 10,34a.37-43](#); 2. čtení [Kol 3,1-4](#); evangelium [Jan 20,1-9](#);

Bratři a sestry, my jsme od Květné neděle probírali to, čemu se říká „sedm posledních slov Ježíše Krista“. Jsou to někdy jenom slova, někdy věty, které Ježíš pronesl na kříži, a uvažovali jsme o tom, co to znamená, především co to znamená pro nás. A dnes bych chtěl říct jakýsi doslov, jakýsi závěr.

Těch sedm Kristových slov se obracelo k Otcí, ale taky k nám lidem. Kristus je řekl a co následovalo? Ticho, ticho Bílé soboty, a v tom tichu bylo potřeba čekat. Pro nás, lidi dvacátého a jednadvacátého století čekat je velmi nepříjemné. „Na co? Na co mám čekat? Proč mám zase pořád čekat?“ Tak se nám to nějak protiví. Vevnitř se naježíme a říkáme si: „A proč já mám čekat?“ Nesnášíme to.

Uvědomme si, že apoštolové čekali dva dni a troufám si říct, že to byly nejdelsí dva dni v jejich životě, kdy byli zavřeni ve večeřadle a báli se. Ale mimo toho, že se báli, tak o těch věcech uvažovali, o svém vztahu k Ježíšovi, o tom, co jim řekl, o tom, co to pro ně znamená, a jistě si uvědomili mnohé.

Čekat. Pro nás Evropany to má úplně jiný rozměr než pro lidi na jiných kontinentech. My to často bereme velmi tragicky, to čekání.

Četl jsem v jedné knize o jednom dominikánském knězi, který hodně cestoval letadlem po celém světě. A takhle jednou v Africe se mu stalo, že přijel na letiště a tam mu oznámili, že letadlo má zpoždění. On si říká: „No, tak hodinu, dvě tady vydržím.“ Pro jistotu se zeptal: „Jak velké je to zpoždění?“, a oni mu odpověděli: „Tři dny.“

To, jak se říká, udělá čáru přes rozpočet v nějakém tom dopravním itineráři. Ježíš takhle udělal čáru přes všechny předpoklady mnoha lidem. Na velikonoce se to vlastně všechno vydalo úplně jinou cestou, a byl to záměr. Byl to záměr, aby se všichni zastavili, aby uvažovali, protože když skončí to čekání, tak co přijde? Boží

slovo.

První slovo, které říká Ježíš zmrtvýchvstalý, je slovo ženám, které přicházejí ke hrobu, my jsme o tom četli večer, a to slovo je: „Vy se nebojte.“

Dost dlouho jsem přemýšlel o tom, proč je tam to „vy“. Má to tam své místo, svoji logiku, protože první, kdo se dá do pohybu, jsou vojáci, kteří, když uvidí kámen, který je odvalený, začnou utíkat. A když někdo začne utíkat, tak je to jak lavina. Stačí, aby začal jeden, a k němu se přidávají další a další, kteří potom utíkají. A Ježíš rozhodně nechce, aby utekly ty ženy. Nechce, aby utekly ty, které přišly za ním. Ony přišly za mrtvým a našly živého.

Ježíš chce, aby zůstaly, a proto se obrací k nim a důrazně, osobně jim říká: „Vy se nebojte!“ Ale tahle věta, tohle upozornění platí i pro každého z nás: „Ty se neboj. Já jsem byl mrtvý, ale teď jsem živý.“

Říkáme o Ježíšovi, že je umučený, ale také zmrtvýchvstalý. Víte, toto je důležité. Proč? Protože my máme takové tendence to, co považujeme za nepříjemné, ze svého života odstranit, zapomenout na to: „Byl jsem nemocný, ale už jsem zdravý.“ A je jedno, jestli se jedná o nějaké banální onemocnění anebo o nějakou závažnou chorobu. Teď už jsem zdravý. Co bylo, bylo, k tomu se nechci vracet. Ale Ježíš se k tomu chce vracet. Ježíš se chce vracet k tomu, že byl a je Syn člověka. On je Syn Boží, ale je taky Syn člověka.

Je to velmi důležité, protože v tom „nebojte se“, „vy se nebojte“, je také upozornění: „Jsem to pořád já. Jsem ten stejný Ježíš, za kterým jste mohli přicházet. Jsem ten Ježíš, který vás uzdravoval, který vám radil. Jsem ten Ježíš, který pro vás měl pochopení. Jsem ten stejný, já jsem se nezměnil ani po mém zmrtvýchvstání.“

To byla myšlenka: „Bude nám tak blízko, jako byl předtím? Nevzdálí se tím zmrtvýchvstáním, tou proměnou, tím, že bude oslavený? Bude nás pořád tak chápat? Budeme k němu pořád moci takhle přicházet?“ A on říká: „Ano, neboj se. Pořád jsem to já, jsem pořád stejný.“

V Ježíšově zmrtvýchvstání se naplnil jeden velmi starý příslib – příslib, který nalézáme už v knihách Mojžíšových. Je to takzvané áronské požehnání. Židé, když chtěli vyjádřit, že Bůh žehná svému vyvolenému národu, tak říkali, že Bůh se usmívá na lidi. Ale uvědomme si, že v době Starého zákona Boha nikdo nikdy neviděl - jediný Mojžíš, a to je vyjímka, který potvrzuje pravidlo. O jediném Mojžíšovi čteme, že on mluvil s Bohem tvář v tvář, ale nikdo další, protože kdyby ho někdo viděl, musel by zemřít.

V áronském požehnání se říká: „Kéž k tobě Hospodin obrátí svou tvář a požehná ti.“ A teď to požehnání pokračuje. Já ho říkávám, je zařazeno v liturgii během roku na konci mše. Je to velmi krásný text, který vyjadřuje to, že Bůh se na nás dívá. A ženy, které přišly k tomu hrobu o velikonočních ráno, uviděly vzkříšeného Krista, uviděly Boží tvář. Tedy ten příslib, že Bůh k nám obrátí svou tvář a bude s námi, se naplnil v okamžiku Ježíšova zmrtvýchvstání.

Bratři a sestry, téměř ve všech domácnostech visí kříž, spodobnění Krista umučeného. Ale nebylo tomu tak vždycky. První spodobnění Krista na kříži vzniklo až čtyři sta let po jeho zmrtvýchvstání. Zachovalo se dodnes. Je v Římě, je to na dveřích baziliky svatě Sabiny - na dveřích zvenku, protože v té době ti, kteří se připravovali na křest, nesměli být na celé mši svaté. Mohli být přítomni právě do kázání, a potom museli odejít. Dveře se zavřely a oni byli v takové předsíni, a tam byl s nimi někdo, kdo je vyučoval, kdo jim vysvětloval. A ten někdo (nevíme, asi jich bylo více) měl ten krásný nápad, že hlavní události Písma svatého vyřezal zvenku do těch dveří, aby ti, kteří se připravují na křest, katechumeni, aby to viděli, aby si to dokázali představit.

Ale proč byl Kristus spodoben na kříži až za čtyři sta let po své smrti a po mém zmrtvýchvstání? Protože když to křesťané řekli pohanům dřívě, tak se ti pohané smáli: „Co je to za Boha, který se nechal přibít na kříž? Co to je za Boha,

Homilie 2008

---

který se nechal zabít?“ Zkrátka a dobře, nechápali to. Děkujeme za to, že my už objevujeme tady tuto velikost a že se snažíme docenit to, co Kristus pro nás udělal.

Z té dnešní oslavy, kdy slavíme především Krista Zmrtvýchvstalého, si odnesme tu myšlenku, že kříž nám připomíná obě ty události – jeho smrt, ale taky zmrtnýchvstání. On je ten, který je umučený, ale je taky ten, který zvítězil. On je Syn člověka, ale je také Syn Boží. Ale co je důležité, má stále stejnou tvář a říká každému z nás: „Neboj se. Neboj se za mnou přijít se svými obavami, se svými těžkostmi. Já jsem pro tebe podstoupil to utrpení a pro tebe jsem vstal z mrtvých, tak se neboj člověče.“

Zvěstujte evangelium dnešními slovy

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

24.03.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Pondělí velikonočního oktávu

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 2,14.22-33](#); evangelium [Mt 28,8-15](#);

Bratři a sestry, my jsme rozjímali o Velikonocích o Kristových slovech, o tom, co vlastně ta slova znamenají pro nás, co nám tím Ježíš odkázal, co nám tím chce říct. Taky jsme potom rozjímali o tichu, které následovalo po těch slovech a o tom, že vlastně potom znovu přišlo Boží slovo, že znovu Bůh promluvil.

My teď budeme prožívat dobu velikonoční, která trvá stejně tak dlouho jako doba postní. Je zajímavé, že o tom, že je nějaká doba postní, doba před Velikonocemi, přípravy na Velikonoce, to ví celkem hodně lidí. Už mnohem méně lidí ví, co se děje o Velikonocích, co slavíme o Velikonocích. A málokdo mimo kostel ví, že po Velikonocích následuje nějaká doba velikonoční, která je stejně tak dlouhá jako doba postní.

Jako ta doba postní byla takovou dobou usebrání, dobou vážnou, tak ta doba velikonoční má být dobou radosti.

My s tím máme problémy, protože, je to zvláštní, ale nám je bližší ten smutek. Když slyšíme vypravovat o Ježíšovi, jak trpí, vzpomeneme na svoje nemoci, na svoje problémy, na svoje těžkosti a vžijeme se do toho celkem bez problémů. Ale s touto radostí – se ptáme: „A jak to mám slavit? A jak to mám udělat?“

Právě jde o to, abychom to zkoušeli, abychom do svého života zakomponovali tu myšlenku, že Ježíš žije a že to má změnit můj život. Ono ho to nezmění automaticky.

Slyšeli jsme ve prvním čtení druhé Petrovo kázání o tom, jak on tam říká tu krásnou větu: „A my jsme toho všeho svědky.“ Když si uvědomíme právě ten rozdíl, kdy jsou to ti stejní apoštolové, kteří se o Velikonocích někde zavírají, utíkají, zapírají, konkrétně Petr, který říká: „Neznám toho člověka,“ tak potom po Letnicích dokáže říct: „My jsme toho svědky,“ on na prvním místě. To je ta změna. Ta změna v první řadě by měla být vidět v našich slovech.

Je to velká věc, že Ježíš, když odchází, když vstupuje na nebe, tak říká apoštolům: „Jděte, učte, hlásejte.“ Jinými slovy: „Svými lidskými slovy zvěstujte Boží slovo.“ My bychom se báli svěřit to někomu. Vždyť to člověk zkomolí, vždyť to může nějak převrátit. Ale Ježíš se nebojí svěřit svoje slova do našich úst. Ježíš od nás chce, abychom svoje ústa, svoji schopnost mluvit dali do služeb evangelia, aby Boží slovo se šířilo, bylo hlášáno skrze naši řeč, skrze naši mluvu, skrze naše slova.

Apoštol Petr, když mluví k těm shromážděným Izraelitům, tak k nim mluví také způsobem, který je přijatelný. Mluví slovy, která jsou jim blízká. Používá obraty, které ti posluchači chápou. Víte, při hlásání evangelia, při hlásání Ježíše Krista, toho, že umřel a vstal z mrtvých, se nestačí spolehnout jenom na to, že si člověk řekne: „Tak, mám pravdu. Je to pravda. Je to skutečnost,“ ale musím taky přemýšlet, jak tuto pravdu sdělit, jak to říct dnešním lidem, jak ji zprostředkovat.

Petr používá obraty, kdy mluví o králi Davidovi, který byl jim velmi blízký, byl to jejich největší král, vlastně všichni ho měli v úctě. Když někdo by se tady dneska postavil někde a začal by mluvit o králi Davidovi, tak by všichni pokrčili rameny a řekli si: „No, a co z toho? Vždyť my ani nevíme třeba kde žil, co dělal a podobně.“ Zkrátka a dobře, pro nás už je to někdo nám hodně vzdálený.

Tady ta myšlenka hlásat evangelium způsobem pochopitelným, přijatelným, to není nic nového, ale musí se s tím vypořádat každá generace. O to je to složitější, v tom je právě jádro toho problému, že tady každá generace začíná od začátku, každá generace začíná znovu, a my musíme říct, že jsme opravdu na začátku.

Můžeme se vrátit trochu do historie a vzpomenout, jak to bylo s hlásáním evangelia tady u nás. První sem přišli misionáři z Irska a ze Skotska a celkem byli přijati, měli úspěch. Ale oni jenom procházeli. Oni se zdrželi nějakou dobu a šli zase dál. Potom sem přicházeli misionáři z dnešního Bavorska. Jak se říkalo, že neuměli česky, nebo tenkrát se tady mluvilo staroslověnsky, to neobstojí, to není pravda. Oni byli jazykově vybaveni, vyškoleni, ale nebyli přijati. Nedokážu v kostce tady říct proč, bylo by to na dlouho. Přišli Cyril a Metoděj, zase příslušníci úplně jiného národa, a byli přijati.

A takhle můžeme pokračovat celými dějinami křesťanství, kdy třeba když šli misionáři do misíí, tak taky ze začátku neměli úspěch u indiánů v Jižní Americe. Pak přišli na to, že ti indiáni velmi milují hudbu – zpěv, tanec a všechno, co tady s tím souvisí. A tak první, co bylo, je nenačili křesťanské modlitby, ale křesťanské písně, a šlo to přes ty písně, že oni se pak ptali: „O čem to je? Co tam zpíváme?“ a takhle. Čili, řeklo by se, z úplně nějaké jiné strany.

Co potřebuje dnešní doba u nás? Co potřebuje náš národ? Odpověď neznáme, ale máme prosit za to, abychom to poznali, aby se to ukázalo, aby se projevil Boží slovo, abychom našli způsob, jak dnešnímu člověku u nás zvěstovat evangelium.

Bratři a sestry, to je úkol, který měli apoštolové: Jak zvěstovat evangelium Židům. Oni všichni byli Židé. My jsme, můžeme říci, v tomto jejich nástupci. Jsme jejich nástupci a jestliže se má náš národ nějakým způsobem zase posunout kupředu, vrátit ke Kristu, my všichni se za to musíme v první řadě modlit: „Pane, ukaž nám ten způsob, jak v tuto chvíli v této zemi lidem, kteří zde žijí, zvěstovat evangelium. Aby Tvoje pravda jednak nebyla zkomolená, ale jednak aby také byla přijatelná, pochopitelná, aby táhla.“

Petr dokázal přitáhnout ty svoje posluchače. Oni pochopili, že tím získají, že jejich život tím bude obohacený. Prosme za to, abychom my dokázali evangelium taky takhle zvěstovat – ne jako něco, co bylo dávno minulého, ale jako něco, co obohatí současný život toho každého, kdo evangelium přijme.

O spáse naší duše se rozhoduje teď

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

30.03.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 2,42-47](#); 2. čtení [1 Petr 1,3-9](#); evangelium [Jan 20,19-31](#);

Bratři a sestry, naším průvodcem v letošní době velikonoční bude apoštol Petr. Po celou dobu velikonoční o nedělích budeme druhé čtení číst vždycky z prvního listu apoštola Petra.

Říká se list. List je dopis, ale tenhle spis nevznikl jako dopis, ale je to zapsané kázání. Je to zapsané kázání apoštola Petra, které měl k lidem, kteří buď se připravovali na křest anebo byli těsně po křtu, ale spíše pro lidi, kteří se připravovali na křest. A také víme, že je to z pozdějšího působení apoštola Petra. Z toho prvotního působení mezi Židy jsou zaznamenána tři Petrova kázání ve skutcích apoštolů.

Tady vlastně se s určitostí jedná o kázání, které bylo řečeno takzvaným pohanokřesťanům, tedy těm, kteří neznali osobně Pána Ježíše. Vyplývá to celkem určitě z věty, která byla téměř na konci dnešního úryvku: „Toho milujete (myslí se Ježíše), ačkoliv jste ho neviděli.“ Z toho tedy badatelé usuzují (celkem stoprocentně), že se tedy Petr obrací, k lidem, kteří nebyli Židy, ale pocházeli také z jině krajiny.

Je to zapsané kázání, to znamená, že to má jinou strukturu, než kdyby to byl skutečně dopis. Je jasné, že jinak mluví člověk, který má svoje posluchače před sebou a jinak píše někdo, kdo ví, že to bude za delší dobu číst někdo, kdo je mu vzdálený třeba několik set kilometrů.

Apoštol Petr tady v tom dnešním úryvku nastiňuje takové čtyři myšlenky. Jedna z těch myšlenek je asi takováto: Když je člověk na začátku cesty, tak je nadšený. Když se v jeho životě objeví něco nového, člověk to nadšeně přijímá a „žije pro to“. Ale jak jdou dny, měsíce, eventuelně roky, tak se stává to, že ta věc mu začne všednět, že se z toho stává něco mechanického, a apoštol Petr upozorňuje ty svoje posluchače a říká jim: „Mohlo by se vám to stát i s vírou, a to by byla velká chyba, aby se vaše víra zvrhla, srazila na souhrn toho, co musím a co nesmím. Byla by velká škoda, kdyby to bylo něco mechanického, něco, co člověk vykonává, aniž by o tom přemýšlel a dělá to jen tak ze zvyku. Víra má být vždycky živým vztahem, ale o tento živý vztah je potřeba usilovat, je potřeba ho pěstovat.“

Apoštol Petr tam potom dále nastiňuje další obraz, a sice obraz s dědictvím. Víme, že dědictví je něco, co dostáváme zadarmo. Ponechme stranou, že z dědictví se dneska platí státu nějaké daně. To tam nebylo a to je vedlejší. Dědictví je něco, co někdo přede mnou nashromáždil. Byl pracovitý, postavil dům, našetřil peníze, něco získal. A teď ten člověk mi to dává. Tedy já jsem se na to nenadřel, já jsem to nemusel v potu tváře budovat, mně to spadlo do klína, já jsem to zdědil.

Lidé, když dostávají něco takhle zadarmo, tak jak říká lidové přísloví: Co nás nic nestojí, za nic nestojí. Mnozí lidé k tomu tato přistupují: „Dostal jsem to zadarmo? Aha, no tak jsem to dostal, mám to. Kdybych to neměl, tak to vyjde nastejno.“ A zase apoštol Petr říká: „Pozor, s vírou to takhle není. Dostali jste ji zadarmo (on to hlavně vztahuje na křest). Byli jste ospravedlněni křtem zadarmo, ale vaňte si toho. Přistupujte k tomu, jako když nějaký hospodář, který něco vybuduje, jak se říká, nadře se nato, tak si potom řekne: „Já jsem tady do toho vložil svou námahu, svou práci, svůj pot, tak se musím starat o to, aby mi ta věc dobře sloužila, abych toho užil.“ A stejně tak s vírou. Nepřistupovat k tomu tedy: Dostal jsem to zadarmo, nic to nestálo, tak to za nic nestojí. Je to velké dědictví.

Někdy mezi lidmi se může stát, že taky někdo nic nezdědí. Že ti jeho předkové nebyli třeba nějak pracovití nebo neměli štěstí nebo prostě to tak přijde, že člověk nic nezdědí, nic nedostane, vyjde naprázdno. Apoštol Petr tam zdůrazňuje a říká: „U Boha nemůže nikdo vyjít naprázdno. Nemůže se stát, že by někdo takhle nedostal.“ A právě proto, že Bůh nás obdarovává, to je ten motiv, proč se nemusíme bát, proč nemáme mít strach, protože On je ten, od kterého podědíme, od kterého dostaneme určitě, nebo můžeme říct: „Už jsme dostali.“

Dalším obrazem, dalším příkladem je příklad s čištěním zlata. Zlato, jak všichni víme, je drahý kov, ale málokdy je v přírodě v čistém stavu. Většinou je do něho něco přimícháno, a naši předkové už v dávných dobách přišli na to, že nejjednodušší způsob, jak to vyčistit, je roztavit to. Že vlastně to zlato odteče a zůstane to, čemu se říká struska. Apoštol Petr používá tento příklad, tento přírůbek pro naši víru a přirovnává k té strusce různé těžkosti, různé potíže, které nás potkávají, a víru přirovnává k tomu zlatu. Chce tím říct právě to, že naše víra, když jsme uvěřili na začátku, byla jiná, než je teď, že naše víra s věkem člověka vyžívá, mění se. Bohužel se taky může stát, že s věkem člověka upadá. To je samozřejmě škoda a je to chyba.

Apoštol Petr chce říct asi toto: My se setkáváme s různými těžkostmi, s různými problémy. Když to chytíme za správný konec, to nepříjemné, co k nám přichází, tak to překonáme a posílí to naši víru, posílí to náš vztah k Bohu. Ne, že by Bůh na nás posílal ty těžkosti, že by se radoval z toho, jak my se tady trápíme a takhle. Ne. Ale Bůh nám posílá a dává sílu, jak tyto těžkosti a nepříjemné situace překonat.

Tedy ta další myšlenka je růst ve víře, nebo řekli bychom spíš dozrávání ve víře.

Potom, jak už jsem zmínil, to kázání původně bylo adresováno těm, kteří Krista neviděli. Je tam vlastně taková malá narážka na to, co říká Ježíš v dnešním evangeliu Tomášovi: „Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili.“ Stejně tak Petr chválí ty svoje posluchače nebo potom čtenáře toho listu a zdůrazňuje: „Vy jste sice neviděli, ale uvidíte. Buďte si jisti, že uvidíte, že se setkáte s Kristem tváří v tvář. To, že ho teď nevidíte, je jakýsi přechodný stav a Ježíš je ten, který se vám chce ukázat.“

Zase je to taková drobnost, ale všimněme si, že dnešní evangelium začínalo: „Na večer prvního dne v týdnu přišel Ježíš tam, kde byli jeho učedníci.“ To není náhodná formulace. Tam se neříká: Ježíš přišel do večeradla. Nevím, jestli byli ve večeradle nebo někde jinde, ale je důležité, že Ježíš přišel tam, kde byli oni, protože je to Ježíš, kdo přichází. Samozřejmě, od nás se potom čeká, když budeme pokračovat v tomto přírůbku, že mu otevřeme ty dveře. Ale Ježíš je ten, kdo přichází tam, kde jsme my. A toto chtěl zase zopakovat, zdůraznit svatý Petr svým posluchačům.

A poslední věta: „Až dosáhnete cíle své víry, totiž spásy duše.“ To je věta, která po několika staletích se dostala do katechismu, a sice v katechismu je otázka: Co je hlavním cílem člověka? Co je hlavním takovým důvodem jeho snažení na této zemi? A odpověď je: Spasit svoji nesmrtelnou duši.

Někteří lidé udělali tu chybu, že toto považují za něco, co bude. Jednak jsou to lidé, kteří říkají: „No, o svou duši se budu starat, až budu starý, až mi bude hodně roků, až budu cítit, že přichází smrt, no tak pak možná něco s tím budu dělat, budu na to myslet. No, ale teď? Teď mám jiné starosti.“ Ale vůbec, i lidé, kteří se považují za věřící, spásu své duše odsouvají a říkají: „No to přijde, to bude. To já si tam potom (Potom!) dám nějak dohromady s tím Bohem.“ Svatý Petr chce říct: „O spásu naší duše se rozhoduje teď, v tomto životě. O naší spásu se rozhoduje dnes. Ne někdy pozítřku, za deset let, ale teď. A rozhoduji o tom svým jednáním, svým vztahem k Bohu a k druhým lidem.“

Spasit naši duši, to je skutečně náš největší cíl, o to se snažíme, ale ta cesta, jak toho dosáhnout, je žít s druhými lidmi, nebo taky říkáme „žít v církvi“. Dnešní první čtení končilo tím že každým dnem roste počet povolání ke spásu a církvi. Víte, je mnoho lidí, kteří když mluví o té spásu, tak říkají právě: „Já si to sám nějak s tím Bohem tak domluví.“ Odmítají církev. Říkají: „Bůh ano, víra ano, církev ne.“ Zdůvodňují to tím, že v církvi jsou chyby. Jsou v církvi chyby, ale tito lidé, kteří takto kritizují, tak se staví do role soudce a dělají, jako by oni nebyli chybující, jako by oni neměli chyby. A je to tak, že Ježíš jako cestu ke spásu nám určil, nebo spíš dal, věnoval církvi. A řekl nám: „V té církvi se snažte dosáhnout spásy. Jeden druhého podporujte. Uvědomte si, že všichni jste chybující a jeden druhému buďte oporou.“

Takže, bratři a sestry, neodkládejme tady tu záležitost naší spásy na „potom“, na „někdy“, ale uvědomme si, že se to týká našeho každodenního života.

Předložil jsem vám čtyři takové myšlenky, čtyři takové okruhy. Když bych to měl shrnout, tak tam bylo o tom dědictví – vděčnost za to, že jsme byli obdarováni, že máme víru, že máme křest. Potom je tam myšlenka toho, že když jsem byl obdarován, že se nemusím bát. Další myšlenka je přítomnost a pomoc Boha v utrpení, v těžkostech – to bylo o tom zlatu. A potom se tam mluvilo o té spásu. Je to dost myšlenek, z kterých si každý může vybrat, co je mu blízké, co ho oslovuje, co cítí, že je slovo právě pro něho.

Pro náš duchovní život by bylo velmi dobré, kdybychom si třeba z těch dnešních textů nebo i z jiných velikonočních textů vybrali takové motto, větičku, veršík, půl verše, které bychom si zapamatovali a častěji bychom se k ní, k této větě, k této myšlence v letošní době velikonoční vraceli. Protože když se člověk vrací k těm kořenům, k těm silným myšlenkám, tak potom postupuje – postupuje ve svém vztahu, ve svém vztahu především k Bohu. Jestliže člověk omezí prožívání těch svátků právě jenom třeba na ty tři, čtyři dny, je to třeba silný zážitek, ale brzy se to ztratí, brzo to vyprchá.

Doba velikonoční nám má právě pomoci, aby ta víra, ty velikonoční myšlenky v nás dozrály. Proto vezměme si z toho každý jednu tu myšlenku, jednu větičku, a k té se častěji v době velikonoční vracíme.

Bůh Otec má zalíbení ve všech

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
06.04.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
3. neděle velikonoční*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 2,14,22-33](#); 2. čtení [1 Petr 1,17-21](#); evangelium [Lk 24,13-35](#);

Bratři a sestry, my se dnes budeme zase zamýšlet nad tím, co napsal svatý Petr. Je to text, který byl v první řadě určen někomu jinému, ale je určen i nám. Je to text, i když to na první pohled tak nevypadá, polemický. Polemika, to je rozhovor, který vedou dva nebo vícero lidí, ale ti lidé spolu nesouhlasí. Mají rozdílné názory a jeden druhého se snaží nějakým způsobem přesvědčit, získat na svoji stranu.

Potom tam lze najít ještě jednu myšlenku, a sice Petr mluví o věcech, o kterých oni slyšeli i v jiných souvislostech - jak se říká, o věcech, kterými tenkrát ta společnost žila, o věcech, které se vyprávěly mezi lidmi, když se ti lidé třeba potkali. Dojdeme k tomu a pochopíme, co mám na mysli.

Když se zastavíme hned u první věty: „Když říkáte Otec tomu, který soudí nestranně každého podle jeho činů.“

První myšlenka je to, že Bůh je náš Otec. Je to polemické v tom smyslu, že i v pohanských náboženstvích se mluví o tom, že ti bohové mají děti. Zeus našel zalíbení v nějaké ženě na této zemi a měl s ní dítě. Takhle to udělal několikrát. Ale ta myšlenka je, že naše synovství nebo dětství je samozřejmě na rovině duchovní, ale Zeus nebo ti bohové měli zalíbení v někom. Bůh, kterému my říkáme Otec, má zalíbení ve všech. Nepreferuje někoho, a zase naopak neodhání od sebe někoho. Není to tak, že někdo by mu byl milejší více, někdo méně. To Otec mohou říct všichni. Pozvání k tomu říkat Bohu Otce je pozvání určené úplně pro všechny lidi.

Mluví se tam o tom, že ten, kterému říkáme Otec, soudí a soudí nestranně. Před časem jsem byl v Brně na jedné přednášce, kterou pořádali archeologové, kteří se vrátili z Egypta, a vyprávěli tam o tom, co vykopali v Egyptě. Mezi jiným také vykopali hrobku soudce Intiho. Když se do té hrobky dostali, tak na stěnách té hrobky bylo napsáno, jak soudce Inti byl spravedlivý, jak v těch procesech nikomu nenadržoval, jak od nikoho nebral úplatky, jak ctěl bohy, jak se zastával těch nejchudších a takhle. Zjistili, že ty nápisy nenapsali po smrti Intiho jako poděkování za to, jaký byl dobrý. Naopak soudce Inti za svého života už si to tam nechal vyrobít. Čili sebechvála: „jak já jsem dobrý“.

Studiem dalších pramenů se zjistilo, že soudce Inti byl velmi úplatný člověk, člověk, který nehleděl na to, kde je to právo a spravedlnost, ale hleděl na to, aby vždycky z toho rozsudku on měl nějaký prospěch a aby to rozsoudil tak, aby to vyhovovalo těm, kteří byli nad ním. Čili pravý opak toho, co tam v těch nápisech bylo. Byla to potíž starého Egypta, byla to zřejmě potíž Římské říše, je to potíž často i dnes.

To jsou ty věci, o kterých se mluví. A Petr říká: „Boží soud, to je něco úplně jiného.“ Žádnému soudci nikdo neříká Otče. „Otče“ je oslovení takové důvěrné, navozuje to jakýsi vztah. Kdežto u soudu se říká „pane soudče“, je tam vzdálenost, odstup, který si drží jeden od druhého. Kdežto jestliže mluvíme o tom, že Otec nás bude soudit, tak tím Petr nemá na mysli nějaký tribunál, ale právě chce říct: Je to asi tak, jako když otec nebo matka vychovávají své děti. Také musí někdy dát nějaký příkaz, který není populární, musí říct nějaké slovo, které třeba nebude okamžitě přijato. Až teprve po čase se ukáže, že to bylo míněno pro dobro toho, komu to bylo adresováno.

Čili jestliže říkáme o Bohu, že nás bude soudit, tak pořád máme na mysli to, že On je náš Otec, to znamená bude nás soudit jako ten, kdo nás zná, kdo k nám má vztah a kdo nás chápe. Nebude nás soudit jako ten, který by naopak si od nás udržoval odstup, který by se řídil jenom těmi paragrafy a čísly, ale On se bude řídit svým vztahem k nám.

Potom o kousek dál se tam mluví o tom, že většina toho, co víme o Bohu, víme od Ježíše Krista. Je to něco, co si třeba neuvědomujeme, ale je to skutečně tak. Když bychom vymazali to, co nám o Bohu řekl Ježíš Kristus, tak by nám toho zůstalo velmi málo. Skutečně asi osmdesát procent toho, co víme o Bohu, nám řekl jeho Syn Ježíš.

Apoštol Petr tam používá takový obrat, že On se objevil teď na konci času. Jsou to obraty, které používala starověká filosofie, a on tady naráží na učení a výroky řeckého matematika a filosofa Archiméda. A sice možná jste slyšeli někdy výrok: „Dejte mi pevný bod a já pohnu vesmírem.“ Je to výrok spíše filosofický, a Petr chce říct asi tolik: „Ten pevný bod je Ježíšovo zmrtvýchvstání. Ten pevný bod, který všechno změnil, který všechno ukazuje v jiném světle, je to, že Ježíš po svém utrpení vstal z mrtvých.“

V režimech, kde vládou diktátory nebo kde vládne jedna osoba, se často objevuje to, že tyto osoby, které jsou na vrcholu moci, se nechávají titulovat různými tituly, jako že jsou dobrodinci lidstva, nechávají vyjmenovávat, co všechno pro lidi udělali, jak se zasloužili o lidstvo a jak, zkrátka a dobře, bez nich by to nešlo, a jak oni jsou nepostradatelní a jak všichni by jim měli děkovat a jak všichni by měli být šťastní, že žijí zrovna pod jejich panováním.

Zase i s tímhle apoštol Petr tak nenápadně polemizuje a říká: „Ten, kdo to všechno změnil, kdo to všechno otočil, je Ježíš Kristus a ne žádný člověk.“ Lidé to dokáží otočit, převrátit naruby, ale často k horšímu. Ježíš to skutečně otočil, převrátil na ruby, ale k lepšímu, a to je tam zase to velmi důležité, to, na co bychom neměli zapomínat.

A v poslední větě mluví o tom, že když v Něho věříte, tedy v Boha a v Ježíše, můžete zároveň v Boha doufat. Bratři a sestry, my už jsme často slyšeli o tom, že existují tři ctnosti, jako víra, naděje, láska, ale možná nás nikdy nenapadlo přemýšlet o tom, jak do sebe tyto ctnosti zapadají, jak to spolu souvisí. Napřed je víra a víra nám dává naději. Protože věříme v Ježíše, který vstal z mrtvých, doufáme, že i on nás vzkřísí z mrtvých. A když se ptáme, proč to všechno udělal? Protože nás miluje. Takhle jsou spojeny tyto tři ctnosti, tyto tři pojmy – víra, naděje, láska.

Ještě nakonec bych řekl jednu věc, která se týkala toho jejich každodenního života. V naší době, ale i tenkrát bylo to, čemu se říká únosy. Když někdo měl nějaké postavení, měl hodně peněz, tak se pokoušeli ho unést a chtěli výkupné. Tady se mluvilo o tomto výkupném, mluvilo se o tom, že zlo, hřích, zloba, že to je takový únosce, ten, který nás zotročuje, ten, který nám bere svobodu. Ježíš je to výkupné, které bylo zapláceno za naši svobodu.

Apoštol Petr tady spojil několik myšlenek. On polemizuje na jedné straně s pohanskými filosofiemi, s pohanským náboženstvím, ale také mluví o věcech, se kterými oni se setkávali každý den, to znamená ta úplatnost soudců, únosy, výkupné, tady tyto pojmy, a vlastně obrací to tak, aby jim na těchto pojmech vysvětlil, jak se Bůh o nás stará.

Já bych skončil tím, že zopakuji to, co jsem řekl na začátku mše svaté. Ježíš se setkává s emauzskými učedníky, setkává se s nimi v jejich bolesti. V tom, že oni mu odevzdají svoje trápení, svoji nejistotu, svůj strach, tak on to od nich vezme s proměnění to.

Bratři a sestry, vždycky se můžeme setkat s Ježíšem – v radosti, ale i v bolesti. On na nás čeká.

Utrpení je cesta k záchraně

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
13.04.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
4. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 2,14a.36-41](#); 2. čtení [1 Petr 2,20b-25](#); evangelium [Jan 10,1-10](#);

Bratři a sestry, určitě jste slyšeli přísloví „Za dobrotu na žebrotu“, anebo, jak se teď říká, výrok „Každý dobrý skutek musí být po zásluze potrestán“. Obě tato rčení jsou takovou stížností, stížností nějakého člověka, který se snažil pomoci, snažil se vyjít vstříc, a když on sám třeba čekal pomoc z druhé strany, tak, jak se říká, ho ten druhý „utřel“. Zkrátka a dobře, neoplatil mu to, nevyhověl mu, nevyšel mu vstříc.

Lidé zlí, lidé dobří byli na světě vždycky. Řešilo se to už i v době Pána Ježíše a v době svatého Petra, ale řešili to už i před Pánem Ježíšem. Ti, ke kterým se obrací svatý Petr ve svém prvním listě, většina z nich byli otroci, tedy lidé, kteří neměli žádné postavení, neměli žádná práva, jenom to jediné, a sice plnit příkazy, přání svých pánů. A tito lidé se ptali: „Má náš život smysl? Má smysl, když se snažíme, tam kde jsme, vykonávat to, co vykonáváme, co nejlépe, a přesto trpíme a trpíme nezaslouženě?“

Z hlediska člověka, který nevěří v Boha, z toho pohledu, kdy si člověk říká: „Smrtí všechno končí a pak už není dál nic,“ tak takový život je skutečně k ničemu. Ale z pohledu víry jim svatý Petr nabízí úplně jiný pohled a říká jim: „Když trpíte nezaslouženě, když děláte dobro, když se snažíte o to dobro a přesto trpíte, podobáte se Ježíši Kristu. Podobáte se Kristu, který vzal kříž a nesl ho.“

A Petr neskončil tady u takového jenom všeobecného konstatování, ale pokračuje. Jde do konkrétních věcí a říká: „Nikdo od něho neslyšel nic neupřímného. Když mu spílali, on jim to spíláním neoplácel. Když trpěl, nevyhrožoval, ale ponechal vše tomu, který soudí spravedlivě.“ Tam už Petr přímo vyjmenovává, jak máme reagovat, když trpíme, anebo zase jak reagovat nemáme, co dělat nemáme.

Bratři a sestry, otázka utrpení v lidském životě, to je otázka, na kterou se velmi těžko hledá odpověď. A skutečně i některé aspekty tady tohoto jsou pro nás tajemstvím. Nenajdeme stoprocentně jasnou odpověď, ale musíme se ptát, musíme hledat. Ježíš dává odpověď ani ne tak slovy, ale činem, tím, že ten kříž bere, že ho nese.

My, když takhle o tom čteme, tak hned nás napadne to, čemu se říká oblast sociální, že se to týká sociální nerovnosti mezi lidmi – to, že jeden je chudý, druhý je bohatší, že ten má a ten nemá. Ale ono je to mnohem širší. Je to třeba i otázka nemoci, je to otázka věcí, které nemůžeme ovlivnit.

Ti lidé, ke kterým mluvil a ke kterým psal svatý Petr, to byli lidé, kteří byli v tomto ohledu mnohem pokornější, než jsme my, protože oni to tak brali. Oni říkali: „Tak to musí být, s tím se nedá nic dělat, my jsme lidé nesvobodní.“ My, lidé dvacátého a jednadvacátého století, jsme pyšní na to, že jsme svobodní, zakládáme si na tom, rádi se tím chlubíme, a když pak přijde něco, čemu se nemůžeme vyhnout, tak jsme zdrceni. Když přijde něco, co nemůžeme změnit, tak jsme z toho často zoufalí.

Tady ten výrok apoštola Petra: „Když děláte dobro a musíte přesto trpět, jste milí Bohu“ nebo „jste podobní Ježíši Kristu“, ten výrok nás nevybízí k pasivitě. To vytykali církvi, hlavně v osmnáctém a v devatenáctém století, že se nestarala o sociální otázku a že byla příliš pasivní. To není pravda, ten výrok nás nevybízí k žádné rezignaci. Tam svatý Petr konstatuje: „Když jste udělali všechno, co jste udělat mohli, abyste tu svou situaci změnili, a přesto musíte trpět, podobáte se Ježíši Kristu.“

Tady bych podotkl, že církev a evangelium nesouhlasí s tím, aby se ty vnější podmínky, mám na mysli právě třeba ten sociální řád, aby se to řešilo cestou silovou, to znamená nějaké revoluce v tom smyslu, že budou zase zabiti nebo zraněni ti ostatní, protože evangelium a církev zastává tu zásadu, že není možné silou odstranit bezpráví a nespravedlnost.

Takže tedy apoštol Petr nevybízí k nějaké rezignaci. Samozřejmě říká: „Člověče, snaž se hledat řešení.“ Týká se to té sociální oblasti, týká se to samozřejmě i našeho zdraví a toho všeho. Snažíme se o své zdraví pečovat, snažíme se svůj život zajistit, a přesto přicházejí mnohé situace, mnohé věci, které jsou nepříjemné, které změnit nemůžeme, kdy trpíme. A potom máme vzpomenout na Ježíše nesoucího kříž.

Apoštol Petr pokračuje v té své úvaze, nekončí to, a říká: „Byli jste jako bludné ovce, ale nyní jste se vrátili k pastýři a strážci svých duší.“ Petrovi jde o ještě jednu velmi důležitou věc, o jeden důležitý moment celého toho rozhovoru nebo toho kázání, a sice, aby si ti, ke kterým mluví, aby si nemysleli, že Bůh je zdroj a příčina toho neštěstí, toho utrpení. Tak to někteří brali. V pohanské mytologii to tak je, že někteří bohové jsou dobří, někteří jsou zlí a nedá se s tím zase nic dělat.

A Petr říká: „Uvědomte si, že ten nejvyšší pán, který je nad vámi, který je skutečný Pán, se k vám chová jako pastýř. Pro ty otroky, pro ty služebníky, to bylo slovo, které je velmi potěšilo. Jednak si připomněli, že jejich pozemští pánové mají nad sebou ještě někoho, že oni nejsou ti nejvyšší. Uvědomme si, že ti pozemští pánové rozhodovali o životě a smrti těch svých služebníků. Oni jim byli vydáni, jak se říká, na milost a nemilost, ale Petr zdůrazňuje: „Nad nimi je skutečný Pán, ten nejvyšší Pán,“ právě, jak jsem to říkal na začátku mše svaté, o kterém jsme zpívali v tom chvalozpěvu Sláva na výsostech Bohu. A tento nejvyšší Pán se nechová jako nějaký despota, ale chová se jako pastýř.

Jestli si vzpomínáte, loni jsem tady mluvil o tom titulu Pastýř, Dobrý pastýř, že se takto nechávali titulovat už ve starém Egyptě faraónové, králové v Mezopotámii. Často různí panovníci si tento titul přivlastňovali, ale bohužel se podle něho nechovali. V Novém zákoně je tento titul Dobrý pastýř „rezervován“ pro Ježíše Krista. V tom Starém zákoně to byl titul, který přináležel politickým autoritám.

Proč je vyhrazen Ježíši Kristu? No, protože on je ten pastýř, který je nám vzorem, protože ti lidé mnohdy nebyli těmi dobrými pastýři, za které se vyhlašovali, jak se nechávali titulovat.

Bratři a sestry, každý z nás má být pro někoho dobrým pastýřem, každý z nás má někoho na starost. Abychom toto zvládli, abychom to dělali dobře, proto musíme mít na mysli, před očima, ve svém srdci Krista, Dobrého pastýře, abychom věděli, že On je ta míra, On je ten zdroj, On je ten, který nám v tom pomůže.

A když se, bratři a sestry, setkáme s nějakým utrpením, vzpomeňme na tento výrok svatého Petra, že jsme podobní Ježíši. Z hlediska světa, odvráceného od Boha, utrpení je k ničemu, ale z hlediska náboženství je to cesta k záchraně, je to cesta k vykoupení. Jenom je potřeba, abychom ty svoje nesháze, které musíme nést, abychom je připojili k tomu, co nesl Ježíš Kristus na svých ramenou, a řekli: „Pane, použij to tam, kde to potřebuješ, použij to pro záchranu těch, které máš rád a na kterých Ti záleží.“

Člověče, potřebuji tě!

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
20.04.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
5. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 6,1-7](#); 2. čtení [1 Petr 2,4-9](#); evangelium [Jan 14,1-12](#);

Bratři a sestry, možná nás překvapí to, co jsem říkal na začátku mše svaté, přirovnávat duchovní život ke staveništi. Ani bych neřekl ke stavbě, ale ke staveništi, protože právě víme, že kolikrát na tom staveništi to vůbec nevypadá tak, že by mělo vzniknout něco krásného, něco hezkého. Je tam nepořádek, je tam špína, člověk si to kolikrát neumí představit, jak ta výsledná stavba bude vypadat, jak to dopadne. Ale svatý Petr se tady tohoto vůbec nebojí. Jednak on vyšel z výroku Pána Ježíše, kdy právě Ježíš sám o sobě říká: „Já jsem kamenem úhelným.“

Když řekneme pravdu, tak výklad tady tohoto pojmu může jít dvěma směry. Kde že je ten kámen úhelný? Mezi vykladateli jsou dva názory: buď je to ten kámen, který je v základech, v rohu stavby, protože roh, to je takové místo, které je hodně staticky namáhané a hodně záleží na tom, jak je ten roh postavený, aby se ta stavba nezhroutila. Takže to je jedna možnost. Druhá možnost je, protože oni dělali klenby, že jde o kámen, který je vprostřed klenby, který vlastně drží tu klenbu. Když bychom vytáhli ten prostřední kámen z klenby, tak ta klenba by se celá sesypala dovnitř.

Je jedno, kterým směrem se naše úvahy budou ubírat – jestli tím, že je to ten kámen někde v rohu anebo jestli je to ten kámen, který je nad mou hlavou vprostřed stavby, každopádně jsou to kameny, které potom na konci té stavby není vidět. Člověk je lehkou přehlédne, protože když někdo přijde do domu, tak se nedívá ani do základů, ale nedívá se ani nahoru. Nechodíme s hlavou obrácenou ke stropu, abychom se dívali, co je nad námi. Ale když by tam ty kameny nebyly, tak se ta stavba rozsype.

Svatý Petr tento příměr použil pro své posluchače, pro čtenáře toho listu. Byli to lidé, kteří žili ve městech. Když Pán Ježíš mluvil ke svým posluchačům, tak to byli většinou lidé, kteří žili na vesnicích, a proto Ježíš používal častěji příklady z toho života zemědělského. Mluví o stádu ovcí, o jejich pastvě, mluví o vinném kmeni, o ratolestech, mluví o rolníku, který trpělivě čeká na to, až dozraje úroda. Svatý Petr vlastně jakýmsi způsobem přetvořil právě ten Ježíšův výrok, kdy Ježíš říká: „Já jsem vinný kmen a vy jste ratolesti.“ Ta myšlenka je úplně stejná, akorát je vyjádřena jinými slovy.

Vidíme tady na této Petrově snaze, kdy on chce, aby ho pochopili jeho posluchači, jeho čtenáři, vidíme na tom takovou ustavičnou snahu církve, kdy církev se snaží mluvit v celých dějinách tak, aby ti, kteří naslouchají, aby pochopili. Aby jim to nešlo „jedním uchem tam a druhým ven“, ale aby to dokázali vstřebat, aby si ten příměr uvědomili i potom, když odejdou z kostela. Ať už se to týkalo toho zemědělce, který po tom šel na pole, do vinohradu, anebo člověka, který žije ve městě a chodí kolem různých staveb.

Když svatý Petr mluví o stavbě, tak to bylo takové velmi populární v řeckém a římském světě, kde byla města daleko více vybudovaná, daleko výstavnější než v tom světě židovském, kde vlastně v židovském světě takovým skutečným městem v našem slova smyslu, v našem chápání, byl Jeruzalém. To ostatní, to byly maximálně takové větší vesničky.

V tom římském světě, když nějaký pohanský král začínal stavět město, tak to byla velká slavnost, velký svátek. Bylo to spojeno s mnoha oběťmi různým bohům, kdy oni prosili, aby ti bohové jim dodali zdar v jejich podnikání. A když to město dokončili, zase to byl velký svátek, zase s mnoha oběťmi, kdy děkovali. Jestliže se nějaké město nepodařilo dokončit, tak to bylo považováno za zlé znamení a za trest bohů.

Svatý Petr říká: „Staňte se živými kameny ve stavbě církve.“ My bychom dnes řekli: „Staňte se aktivními.“ Víte, když mluvíme o svátostech, tak říkáme, že přijímáme svátosti. Když mluvíme o naší účasti na mši svaté, tak říkáme: „Jdu do kostela, jdu na mši.“ Většina těch vyjadřovacích způsobů je naladěna pasivně, trpně, jako bych já byl jenom ten, který pasivně přijímá. A svatý Petr právě říká: „Ne. Buďte si vědomi toho, že máte být aktivní.“

Bohužel církev pořád tady s tím zápasí a bojuje. Je mnoho lidí, kteří jsou pasivní a aktivní začnou být v okamžiku, kdy si chtějí domluvit nějaký obřad. Oni zpravidla ani neví o tom třeba, že je to svátost, ale oni chtějí „obřad“ – křtiny, svatbu, pohřeb (podotýkám, pohřeb není svátost).

Svatý Petr už svým posluchačům říká: „Ať nejsou ve vašem životě takovéhle výkyvy, kdy přecházíte z té pasivity do velké aktivity a pak zase v klidu usnete. Ať je skutečně váš život živý, ať ho žijete!“

Petr začal slovy: „Ježíš je živým kamenem. Vy sami se staňte živými kameny ve stavbě církve.“ Tady v tomto nacházíme myšlenku, která je velmi hluboká a velmi krásná. Dalo by se to vysvětlit asi takto: Ježíš je stavitel, je ten nejlepší stavitel. Ale i ten nejlepší stavitel, který bude mít krásné nápady, pokud tento stavitel nebude mít materiál, zůstane jenom u těch nápadů. Nic nepostaví, nic nevybuduje.

Na druhé straně je materiál, třeba to kamení. Je to hora kamení, kopec. Jestliže nepřijde stavitel a neřekne: „Tehle kámen dejte tam, tehle tam,“ tak z toho nic nebude, zůstane to horou kamení. Musí přijít stavitel, aby z toho vybudoval něco krásného, něco pěkného, něco užitečného.

Tedy stavitel potřebuje materiál, materiál potřebuje stavitele. Ježíš je stavitel, my jsme materiál.

Bratři a sestry, Ježíš to tak nemusel udělat, Bůh to tak nemusel zařít, ale On to tak udělal. On to tak zařídil, aby řekl: „Člověče, já tě potřebuji. Já tě potřebuji, abych na tomto světě vybudoval něco krásného, něco pěkného, něco užitečného. Já s tebou počítám.“

Kolikrát slyšíme: „Já s tebou nepočítám. Nemám o tebe zájem.“ A Ježíš říká: „Mám o tebe zájem. Kdykoliv. Kdykoliv ty si to uvědomíš, můžeš se stát živým kamenem na mé stavbě. Určitě se pro tebe najde místo, určitě se pro tebe najde uplatnění. Neboj se, nebudeš zbytečný.“

Bratři a sestry, toto je krásná myšlenka o tom, jak Bůh se rozhodl potřebovat člověka. Znovu podotýkám, On to nemusel. On to udělal svobodně, protože chtěl. V prvé řadě tedy děkujeme za toto povolání a v druhé řadě přemýšlejme o tom, jak

tedy se stát tím živým kamínkem ve stavbě jeho církve, živým kamínkem třeba v naší farnosti, v naší diecézi, v církvi u nás.

Buďte připraveni se obhájit před každým, kdo se ptá upřímně

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

27.04.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

6. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 8,5-8.14-17](#); 2. čtení [1 Petr 3,15-18](#); evangelium [Jan 14,15-21](#);

Bratři a sestry, svatý Petr dnes svým posluchačům, nebo adresátům toho listu, říká, že mají být stále připraveni obhájit se před každým, kdo se ptá po důvodech naší naděje. Vlastně jim chce dodat odvalu.

Když budeme číst příběhy ze života prvních křesťanských mučedníků, tak je tam vždycky zdůrazněna odvaha. Vždycky je tam zdůrazněno, že tito lidé měli dobře rozmyšleno, co v životě chtějí a co nechtějí. Je tam zdůrazněna taková jakási rozhodnost. Když budeme číst tyto příběhy, tak zjistíme, že je to ve všech těch vyprávěních. Je to záměr. Je to schválně, protože první křesťané nebyli žádní „nadlidé“. První křesťané, stejně tak jako my, o tuto rozhodnost, odvahu museli bojovat. Nebo, řečeno jinak, i v prvních křesťanech často bylo to, čemu říkáme „malá dušička“.

První křesťané, navíc tady v tom římském prostředí, to většinou byli otroci, tedy lidé nevzdělaní, lidé, kteří neměli často příležitost mluvit. Po nich se chtělo, aby poslouchali, ne aby mluvili. Nebyli to lidé, kteří by byli nějak zběhlí v řečnictví, v diskutování a tady v tom, a tak se často stávalo, že pohanští filosofové si skutečně dělali legraci z křesťanů. Říkali: „Oni to ani neumí vysvětlit. Oni ani neví vlastně, čemu věří.“

V tehdejší době to fungovalo velmi podobně jak dnes. Když dnes chce někdo prosadit nějakou myšlenku, tak si na to najme reklamní agenturu nebo nějaký podobně specializovaný podnik. V tehdejší době, když někdo chtěl, aby jeho myšlenka pronikla, tak si najal řečníka. V tehdejší době být profesionálním řečníkem, to se studovalo, to bylo jedno z nejprestižnějších zaměstnání a také nejvýnosnějších zaměstnání. První křesťané nic a nikoho takového neměli, takže v očích tady těch vzdělaných lidí tehdejší doby byli považováni za něco druhořadého a tito lidé pro ně měli i úšklebky a dělali si z nich legraci.

Apoštol Petr říká: „Buďte připraveni se obhájit před každým, kdo hledá, kdo se ptá upřímně.“ Petr teď odsouvá ty, kteří chtějí zesměšňovat, ty, kteří chtějí útočit, ty, kteří nehledají. On mluví o těch, kteří se ptají upřímně. Mluví o těch, kteří by chtěli nějakým způsobem se seznámit s křesťanstvím, pochopit, přijmout.

Když ještě se zastavíme u té druhé skupiny, útočit nebo takhle. Tak to jsou takové argumenty, které všichni známe. Ono to začíná už ve škole u malých dětí: „Dokaž mi, že Bůh je.“ Těžká otázka, co s tím? Já, když jsem byl jak tady ty děcka, tak jsem šel za našim panem kaplanem, ten se zasmál a ptal se po těch důvodech, proč se ptají, a říká: „No, jestli je to jenom tak, aby tě zlobili a ty už nebudeš vědět, co s tím, tak mu řekni: ‚Dokaž mi, že Bůh není.‘“ A říká: „Ani jedno nejde.“ Ani jedno v tom vědeckém slova smyslu nejde dokázat, ale ani jedna ta otázka ten problém neřeší a neposouvá. Dokaž mi, že Bůh je, dokaž mi, že Bůh není – to zůstáváme „zakopáni“ ve svých pozicích a nepřibližujeme se jeden k druhému, nehledáme to společně.

Apoštol Petr říká: „Buďte připraveni, tedy myslete na to dopředu. Co když se někdo přijde zeptat? Abyste potom z toho nebyli překvapeni, aby vás to nevyvedlo z míry. Buďte na to připraveni.“

Být připravený obhájit důvody své naděje, své víry, tady tento problém můžeme rozdělit na dvě části. Je to ta otázka těch slov, ale potom je to taky otázka života, skutků. Ta slova, to někdy bývá těžké. Člověk neví, zadržává, nemůže si vzpomenout na ty správné výrazy. Ale potom ta druhá fáze – dokázat to svým životem, svými skutky, svým jednáním - to je ještě těžší, než to obhájit těmi slovy, protože v tom našem životě nejde o to stát za tím jeden, dva dni, týden, měsíc nebo rok, ale celý život. Sami bychom to nezvládli, proto už jsme slyšeli taky v evangeliu o tom, že Ježíš sešle Pomocníka, Ducha svatého, který právě k tomuto nás uschopňuje, v tomto nás vede.

Byl tam ještě jeden takový důležitý předpoklad: „Musíte však mít přítom sami dobré svědomí.“ Všimněme si, že se tam neříká „čisté svědomí“, ale používá se tam obrat „dobré svědomí“. Je to trochu něco jiného.

Co to znamená mít dobré svědomí? Všichni víme, učí se to zase už děti v náboženství, že to svědomí je hlásek, který máme každý ve svém srdci, a ten hlas nás buď chválí a říká: „To's udělal dobře to se ti povedlo, jen tak dál,“ anebo ten hlásek říká: „Tudy ne, tohle ne!“ Ale ten hlas je potřeba vychovávat, o ten hlas je potřeba se starat, protože ten hlas, pokud se člověk o něho nestará, tak zmlkne. Je to stejně, jako když nějaký člověk napomíná druhého člověka a ten napomínaný si z toho nic nedělá, tak po nějaké době ten, kdo ho napomíná, takzvaně rezignuje a řekne: „Stejně to nemá cenu. Ty si stejně budeš dělat, co chceš. Já končím.“

Tak i to svědomí takhle může zmlknout a pak se může stát, že ten člověk si říká: „No, já jsem v pořádku, ale všichni ti kolem mě, jsou tak nějak mimo.“

Všichni známe ten vtip, který je velmi starý, ale takový pravdivý – jak jede pán po dálnici, poslouchá rádio a z rádia se ozve: „Pozor, pozor, důležité hlášení. Na dálnici jeden člověk jede v protisměru.“ On jak sedí za tím volantem, tak si říká: „Jó, když jenom jeden!“ On je ten, který jede v protisměru a vůbec si to neuvědomuje, vůbec mu to třeba nedochází. To jsou potom bolestivé omyly a přiznat si, že jsem to já, kdo jede v nějakém špatném směru, bývá velmi obtížné.

Co tedy máme dělat, aby naše svědomí nepodléhalo takovému nějakému sebeklamu? V první řadě to znamená nezůstat sám. Nezůstat sám, to znamená to svědomí nějakým způsobem konfrontovat, kontrolovat. Máme k tomu evangelium, máme k tomu další spisy Písma svatého, koneckonců jsou k tomu i další pomůcky, které vytvořila církev. I ten obyčejný kancionál, který bereme do rukou velmi často, má ve předu několik kapitol, které jsou tomuto věnovány. A máme druhé lidi. Ptát se, mluvit, hledat řešení, hledat cestu.

Přesto všechno, když toto se budeme snažit praktikovat, aby naše svědomí bylo pořád srovnáno, aby nebylo falešné nebo umlčené, tak musíme počítat s tím, že nás druzí budou napadat. Už to říká Petr: „Budou se muset zastydět za své špatné řeči ti, kdo pomlouvají vaše dobré křesťanské chování.“

Pomluva, to je něco, co je vymyšleného, na čem není ani zrnko pravdy, a přesto se to šíří. Potom Petr pokračuje dál a říká: „Uvědomte si, tohle dělali Kristu.“ Když už nevěděli, jak ho napadnout, jak mu odvést posluchače, tak řekli: „Je posedlý zlým duchem,“ a: „Je blázen.“ V tehdejší době to byli nejtěžší urážky, ale, konec konců, my nejsme zase o mnoho dál. I my, když už někoho nechápeme, když nevíme proč to dělá a jak to dělá, tak řekneme: „Ty jsi blázen,“ a jdeme pryč.

U Ježíše nezůstalo jenom u těch slov, Ježíše odsoudili a zabil. Řečeno dnešní terminologií, u Ježíše to byla justiční vražda - odsouzení a zabití nevinného. Musíme tady s tímto počítat a nemělo by nás to nějakým způsobem zneklidnit. Jak se říká: Psi štěkají, ale karavana táhne dál.

Před nějakými patnácti lety jsem slyšel příběh, který se stal. Stal se na začátku dvacátého století u nás a myslím, že nám může pomoci, nám všem. Bylo to o mladém muži, který se stal knězem. Na začátku toho dvacátého století všichni mu prokazovali velkou úctu tak, jak to bylo zvykem, knězi se líbala ruka, všichni mu začali vykat, i celá rodina. Jeho matka za ním přišla a říká: „Teď jsi se stal knězem, jsi podobný Kristu,“ a chtěla ho obejmout. A on říká: „Mami, ještě ne. Ještě jsem se nestal podobným Kristu.“

Přešlo několik roků, on působil, působil velmi dobře, ale byli tací, kteří mu to záviděli, a tak ho začali pomlouvat. Začali na něho posílat různá udání, různé dopisy, samozřejmě všechno anonymní, jak to tak bývá v našich zemích zvykem. Samozřejmě nic z toho nebylo pravda a ten kněz z toho byl smutný. A jednoho dne přišel za svojí matkou a říká: „Teď mě obejmi. Teď jsem se stal podobný Kristu.“

Bratři a sestry, tady tito lidé, kteří takhle „utrousí“ tam i onde nějaké nelichotivé a neuctivé slovo, které navíc ještě bývá nepravdivé, nám nemohou víc ublížit. Nemohou udělat nic víc. A jako to Kristus nechal bokem, jako on to nechal stát a hleděl si toho důležitého, tak to dělejme i my. A vzpomeňme na to, že Kristu se stalo mnohem víc. Oni po něm jenom neházeli slovy, ale „hodili po něm křížem“, tak ho na ten kříž přibili.

Bratři a sestry, soustředme se na to, co je důležité, na to, co je podstatné, a to bylo na začátku toho dnešního úryvku - buďte vždycky připraveni před druhými obhájit důvody své naděje. To je to důležité – že máme naději, že máme naději v Ježíši Kristu. Na toto se soustředme a snažme se tuto naději obhajovat, jak jen nám to půjde – slovy i činy.

Duchovní dospělost

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.05.2008 - čtvrtek, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Nanebevstoupení Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 1,1-11](#); 2. čtení [Ef 1,17-23](#); evangelium [Mt 28,16-20](#);

Bratři a sestry, když čteme texty Nanebevstoupení Pána Ježíše, tak se tam mísí dva momenty: jednak apoštolové jsou smutní z toho, že odchází jejich Mistr a Pán, na druhou stranu se radují. Radují se z toho, že on svůj úkol dokončil a že oni mohli být u toho.

Víte, není to zcela jednoznačné. Je to asi tak, jako když člověk, který dospěje, se na jednu stranu těší, že začne svůj vlastní život, nezávislý život na rodičích, na těch, kteří ho do té doby vychovávali, ale na druhou stranu, když ten člověk bude upřímný, tak zase přizná a řekne, že má určitou nejistotu, jak to všechno bude, jak to všechno zvládne. A tak nějak podobně vlastně to bylo i v apoštolech.

O tom všem mluví všechny ty texty, které jsme teď četli a mluví o tom i druhé čtení z listu apoštola Pavla Efezanům. V listě Efezanům Pavel shrnuje svoje kázání o Kristu a o církvi. Ten úryvek, který jsme před chvílí slyšeli, je úryvek, který se čte poměrně často. Snažil jsem se podle obsahu lekcionářů zjistit kolikrát, a došel jsem k číslu osm. Během tří let, po kterých se lekcionáře opakují, tak se ten úryvek čte osmkrát. To je často. Některé úryvky se čtou jednou a dost.

I pro ten dnešní den platí to, co jsme slyšeli hned na začátku: „Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec Slávy, ať vám udělí dar moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat.“ Jaký je tedy smysl toho, že Ježíš odešel? Proč nezůstal? Kdybychom to brali po lidsku, tak, jak by to brali lidé a jak to lidé často berou, tak lidé si řeknou: „Tak jsem tady něco vybudoval/vybudovala, jak se říká, vyiplal jsem to od malička, od základů, a teď, když to teda roste, když se to rozvíjí a má to přinést nějaké plody, tak si u toho budu. Nepustím k tomu nikoho jiného, aby to nějakým způsobem nepokazil, aby to, nedej Bože, nezkažil teď nakonec, kdy to má přinést ovoce. A Ježíš? Ježíš celé své dílo odevzdává apoštolům a říká: „Teď to bude na vás. Já odcházím. Já jsem vám řekl, co jste potřebovali vědět. Já jsem vás provázel ve vašem duchovním dětství“ a teď už jste dospělí i duchovně a teď to vezmete do svých rukou.“

Je to velká důvěra, protože víme, že tam, kde jsou lidé, tam jsou chyby. My, jako lidé, se těch chyb dopouštíme a jsou ty chyby i v církvi, ale Ježíš se toho nebojí a říká: „Já budu s vámi. Já vám budu pomáhat, ale tak z povzdálí. Dám vám svobodu, tu svobodu, po které touží právě třeba každý ten dospívající člověk, těší se na to a říká si: „Až já budu velký, až budu dospělý a budu moct sám se rozhodovat.““ A často ten člověk, který po tom touží, neví, jak to bude těžké se rozhodnout.

Apoštolové už to věděli, jak bude těžké se rozhodnout, protože zažili Velikonoce, zažili strach, zažili obavy, a tak by na jednu stranu byli rádi, aby Ježíš zůstal, ale on jim říká: „To není možné, protože to byste pořád byli duchovně nedospělí. Je potřeba, abyste to vy vzali do rukou.“ Takhle uvažuje Boží Syn a takhle nám to dává do rukou. On odchází. To, co Ježíš začal, v tom církve pokračuje a jakýmsi způsobem tam, můžeme říct, dojde zase k zpětnému předání. To, co Ježíš svěřil apoštolům před nanebevstoupením, tak zase církev vrátí Ježíšovi zpět při jeho druhém příchodu. Teď ale jediná tvář Krista, která je nějakým způsobem zjevná, je tvář církve.

Bratři a sestry, myslíme na to. Krista není možné dnes nějak vidět, není možné, aby se s ním setkali zástupy lidí tváří v tvář, ale tváří v tvář se setkávají s námi, s křesťany. Záleží na nás, jakou Kristovu tvář my jim zprostředkujeme, co jim nabídneme.

Apoštol Pavel v tom úryvku, který jsme četli, se vlastně modlí. Je to jeho modlitba za Efezany, ale je to i jeho modlitba za nás. „On, ať osvítlí (má na mysli Boha Otce) vaše srdce, abyste pochopili, jaká je naděje těch, které povolal, jaké poklady slávy skrývá křesťanům jako dědictví, a jak se ukazuje na nás, na věřících, jeho nesmírně velká moc působením jeho všemohoucnosti.“ Je to děkovaná modlitba, je tam čtvero poděkování a chválení Boha za to, jaký on je a jak se projevuje vůči nám, za to, jak se projevuje jeho moc na nás.

Dost často se můžeme setkat s tím, že lidé mluví o tom, že Boží moc se bude projevovat trestáním. Mluví o tom hlavně lidé, kteří shánějí nějaké senzace a mluví o tom lidé, kteří mají dál k evangeliu, kteří nepochopili dobře evangelium, protože Boží moc tak, jak ji uplatňoval Ježíš a jak ji uplatňoval i Bůh předtím a uplatňuje ji pořád, tato Boží moc je nasměrovaná k uzdravování – k uzdravování a k proměňování, k proměňování k lepšímu. Ne k trestání.

Jak je to s tím člověkem, který se postaví proti Bohu? No, ten se potrestá sám. Říká nám to, koneckonců i lidové přísloví: Pýcha předchází pád. Ne Bůh, ale tedy člověk ve své pýše v sám sebe.

Ježíš začal svoje veřejné působení tím, že proměnil vodu ve víno na svatbě v Káni, a potom pokračoval v různých těch proměnách a vyvrcholilo to na Zelený čtvrtek. Když vstal z mrtvých, má oslavené, proměněné tělo. Ježíš svoji moc používá k tomu, aby nás a tento svět proměňoval k lepšímu, abychom my a tento svět v sobě lépe zobrazovali, lépe nesli obraz Boha Otce – tak, jak si to Bůh přál na začátku při stvoření, jak to bylo před pádem do prvního hříchu, kdy Adam a Eva řekli: „Bože, my tě nepotřebujeme, my tě nechceme.“

Takhle působí Boží moc a takhle je potřeba, abychom toto my zvěstovali dnešnímu světu. Abychom mu zvěstovali tu naději, ke které jsme povoláni, protože ten dnešní svátek, bratři a sestry, ačkoliv se to tak nezdá, on mluví o smyslu lidského života, o tom, že náš život má vyvrcholit setkáním s Otcem tváří v tvář.

Dnes je velmi málo lidí, kteří přemýšlí o těchto věcech, kteří si vůbec nenechají přijít na mysl, že by náš život měla být nějaká cesta k Otci, a my jsme těmi, kteří to mají zvěstovat. Že tak, jako Ježíš vlastně co všechno dělal, tak to dělal právě proto, abychom my se s Otcem mohli setkat, aby nám tu cestičku „prošlápl“, aby ji prošel před námi, tak od toho okamžiku Ježíšova nanebevstoupení to předal nám a řekl: „Tak, a teďka už půjdete každý po svých. Budu s vámi, budu vás podporovat, ale půjdete po svých.“

Bratři a sestry, dnešní svátek nám připomíná Otce, který na nás čeká. Jako čekal na Ježíše, čeká i na nás. Na jednu stranu se z toho dnešního svátku taky radujeme, že nám to Ježíš dal do rukou, na druhou stranu musíme přijmout odpovědnost, která z toho pramení. Ale za deset dnů budeme slavit slavnost seslání Ducha svatého, který přišel na apoštoly a přichází i k nám, aby nám pomáhal, aby nás posiloval, když jdeme na této cestě za Otcem.

Máte účast na utrpení Kristově

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

04.05.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

7. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 1,12-14](#); 2. čtení [1 Petr 4,13-16](#); evangelium [Jan 17,1-11a](#);

Bratři a sestry, budu zase dnes mluvit hlavně o druhém čtení, ale chtěl bych z evangelia zdůraznit jednu jedinou větu. Byla to předposlední věta dnešního úryvku, a sice kdy Ježíš říká: „V nich jsem oslaven“ – ve svých učednících, v nás, v každém z nás Ježíš chce být oslaven. Uvědomme si to – přes všechny naše chyby, přes všechny naše slabosti, přes to všechno, jak do toho padáme stále znovu a znovu, Ježíš říká: „V nich jsem oslaven.“ Říká to na Zelený čtvrtek večer a ví, co bude dál, jak to konkrétně vlastně s těmi Dvanácti dopadne. Ale to se nevztahuje jenom na těch Dvanáct, to se vztahuje na nás na všechny. Je to něco krásného a je to něco, co velmi utěšuje, kdy Ježíš říká: „V tobě jsem oslaven, tak moc na tebe spoléhám. Ve všem, co budeš dělat, mám být oslaven.“

Apoštol Petr v tom dnešním úryvku se vrací k té myšlence utrpení, těžkostí v životě. Není to tak dávno, co jsme o tom rozjímali, bylo to na čtvrtou neděli velikonoční, tedy není to ani měsíc, a Petr to znovu připomíná ve svém listě. Proč? Proč dvakrát (ten list je poměrně krátký), proč se tam toto téma takhle opakuje?

Předně bych chtěl říct, že Petr nemá na mysli nějaké pronásledování církve v tuto chvíli, ale má na mysli snášení těžkostí, snášení nepříjemných okamžiků, které přináší „všední den“. Protože každý všední den přináší něco nepříjemného, protože je to něco, co nás provází naším životem, tak Petr se k tomu takhle vrací. Vrací se k tomu a mluví o tom ještě jednou.

My hledáme odpověď na otázku proč, proč to tak je. Odpověď je celkem jednoduchá: Je to následek dědičného hříchu. Proto sem přišlo utrpení, proto sem přišly ty těžkosti. Ale i když víme tuto odpověď, která je jakýmsi způsobem „akademická“, tak to nic nemění na tom, že ty těžkosti snášíme těžko, že se s tím těžko srovnáváme, že nám to někdy dává hodně zabrat.

Tedy najít odpověď na otázku proč, to vlastně nic neřeší. Ale všimněme si, tuhle odpověď na tuto otázku „Proč?“, hledá spousta lidí. „Proč já? Proč mně? Proč tady? Proč zrovna tak?“

Svatý Otec Jan Pavel II. napsal jeden okružní list, jednu encykliku věnovanou utrpení a nazval ji Spásonosná hodnota utrpení, Salvifici Doloros. Ale i když si to člověk pozorně přečte, a je to dokument velmi obsáhlý, tak tam tu odpověď nenajde. I papež musí konstatovat: „To je tajemství.“ Ale my potřebujeme znát jinou odpověď, odpověď na jinou otázku, a ta otázka by se dala formulovat asi takto: „Co s tím mám dělat? Co já s tím, když to utrpení se mě nějak dotkne, když to ke mně přijde?“ Je jasné, že to nevyhledáváme, ale co s tím mám dělat, s těmi každodenními všedními těžkostmi?

Jak se říká, stokrát nic umožilo osla, všichni to víme, věci, které se opakují, jak nás to ubíjí. Co s tím? A na to odpovídá Petr: „Máte účast na utrpení Kristově“.

Bratři a sestry, toto je velmi důležitá věta z Písma svatého. Ta věta spojuje tu „akademickou“ půdu, tu teoretickou odpověď, s naším každodenním životem. Jediné, co mohu udělat, tak mohu v modlitbě říct: „Pane, já to přidávám k tomu, co tys trpěl na křížové cestě, já to chci přidat k tomu, co ty jsi trpěl na kříži. Zkrátka a dobře, přidávám to k tvému utrpení.“ To je cesta, takhle to spojit.

Jakousi pomůckou nám může být to, že si uvědomíme, že Ježíš za svého pozemského života také prožíval spoustu těžkostí – ať už tím, že se narodil ve chlévě, pak museli utíkat do Egypta, spousta dalších věcí.

Včera v nově jsme měli ten úryvek z Janova evangelia, kdy Ježíš se posadí u studny Jakubovy. Ježíš si tam sedne a čeká. Ten Ježíš má žízeň a hlad, ale on s pokorou čeká, protože učedníci odešli nakoupit něco k jídlu a on čeká, až přijde někdo k té studni, aby ho poprosil, aby mu dal napít. To je další taková věc, která nás má posílit.

Na druhou stranu právě v té antické době, když o tomto vykládali apoštolové, jak takhle Ježíš snášel, prožíval ty těžkosti všedního dne, tak ti antičtí filosofové se jim smáli a říkali: „To je nějakéj divnej Bůh, že si to nedokázal zařídit.“ Oni nepochopili tu myšlenku toho, že on by se ponížil, protože všichni se chtějí povýšit, všichni chtějí vyniknout, ukázat: „Já na to mám!“

Anebo ještě v té době platilo přísloví, které říká: „Co je dovoleno bohům, není dovoleno volům.“ Tam byl velký rozdíl mezi těmi nahoře a mezi těmi dole. Prostě my, co jsme nahoře, my to nemusíme. Vy, co jste dole, vy to musíte. Latinsky to přísloví je Quod licet jovi non licet bovi.

Bratři a sestry, a Ježíš nastoupil a přišel s úplně jiným přístupem, s úplně jinou mentalitou. Pro nevěřícího člověka snášet utrpení je něco absurdního, něco, co v jeho životě nemá smysl. Tady se setkáváme s tím, čemu se říká paradox kříže. Je to už to, že kříž byl znakem potupy, hanby, a Ježíš ho proměnil na znak záchrany. Toto všechno s tím souvisí a nemůžeme si myslet, že se tohle týká jenom toho kříže, který máme pověšený doma, ale to se týká našeho života. Máme možnost všechny ty těžkosti – velké, malé, ty které přijdou jednou za život, ty, které přicházejí téměř každý den – všechny ty těžkosti máme možnost přidat na ten Ježíšův kříž. Máme možnost z těch těžkostí udělat nástroj záchrany. Záleží jenom na nás.

Apoštol Petr pokračuje dál, mluví zase o těch „když musíte snášet urážky pro Kristovo jméno“, jak jsem říkal, jak se jim smáli. A teď říká: „Ať nikdo z vás netrpí pro to, že zavraždil nebo okradl, že někomu ublížil nebo jen že se míchal do záležitostí druhých lidí.“

Tady to poslední je řečeno tak „kulantně“, zaobaleně. Díval jsem se, jak je to v italském překladu, a tam je to daleko víc „natvrdo“. Dalo by se to do češtiny převést asi takhle: „Aby nikdo z vás netrpěl za to, že špehoval a jakýmsi způsobem sledoval (tam je použito slovo špionáž) ty druhé,“ a třeba byl moc zvědavý a pásl se na slabostech těch druhých. Je jasné, že v těchto věcech by křesťan neměl mít žádnou účast a měl by se od toho držet dál.

„Trpí-li však, že je křesťanem, za to se stydět nemusí. Spíše ať Boha velebí, že je křesťanem.“ Toto vyjádření, toto pojmenování „křesťan“, je v Novém zákoně velmi řídké. Jak asi většina z vás ví, takhle byli poprvé pojmenováni Ježíšovi učedníci v Antiochii, kdy jich bylo tolik, že jim začali říkat Kristianoi, tedy Kristovci, ti, kteří patří ke Kristu, a bylo to takové označení politické. V té době ve Starém zákoně byli farizeové, saduceové, herodiáni. Že se herodiáni hlásí k Herodovi, je právě celkem jasné právě podle toho jména. V Římě byli lidé, kteří se hlásili k Pompejovi, k Antoniovovi, k Césarovi – pompeniáni, césariáni, antoniáni. Tedy vypovídá to trošku o tom člověku, ke komu se hlásí, řekli bychom, k jakému veliteli, k jakému šéfovi, ale nevypovídá to nic o dalších postojích toho člověka, o jeho morálních postojích, o jeho dalších názorech.

Označení křesťan udělalo dalších několik kroků, kdy právě nejde jenom o to, že by se řeklo: „On je pokřtěný,“ ale: „On se hlásí ke Kristu.“ Tam jde právě o to, aby ten člověk, který se hlásí ke Kristu, také to evangelium uskutečňoval, aby se o to snažil.

Všichni víme, že když se stane nějaký „krok vedle“, když se to stane někomu, kdo se hlásí ke Kristu, tak se okamžitě ozve: „A on chodí do kostela, a podívejte se, co dělá!“. Když se to stane v nějaké politické straně, která má křesťanský program, tak o to víc všichni ... A je to svým způsobem pochopitelné, protože křesťané zvěstují světu, říkají světu, jak se má chovat v oblasti morálky, v oblasti dalších mezilidských vztahů. Křesťané jsou ti, kteří chtějí utvářet společnost, a proto je jasné, že ta společnost má na křesťany také nároky. Jestliže křesťané tu laťku zvedají, musí počítat s tím, že ta zvednutá laťka bude platit i pro ně, protože jinak by to bylo zase, když jsme u těch přísloví, „kázal vodu, víno pil“ - toto neplatí jenom pro faráře, ale platí to pro všechny.

Bratři a sestry, chtěl bych to zakončit tím, co už jsem říkal na začátku mše svaté. Prožíváme dny, kdy se připravujeme na seslání Ducha svatého, na setkání s ním. Shromažďujeme se k modlitbě, chceme napodobit apoštoly, Ježíšovu matku Marii. My se ve svém každodenním životě díváme dopředu, dozadu, kolem sebe. Díváme se na to, co nás čeká, díváme se na to, co bylo, a díváme se na to, co dělají ti kolem nás. Je to v pořádku, je to namístě, ale ještě je potřeba, abychom měli ten „druhý rozměr“ – taky nahoru, dolů. Ne jenom dopředu, dozadu a doleva, doprava – to je to vodorovné, ale abychom měli to svislé. To znamená nahoru, obrazně řečeno, k Bohu (On je všude), a to dolů, to znamená do sebe.

Abychom takhle všechn ten celý život, všechno to, co prožíváme, radosti i bolesti, abychom to předkládali Pánu. Aby to nebylo jenom to vodorovné, jenom to ploché, ale aby to dostalo také ten rozměr. Abychom pochopili, že Duch svatý je Přímluvce – přímluvce ve velkých věcech, ale také přímluvce a náš pomocník pro každodenní život, pro každodenní radosti i bolesti. Ale čeká, že my ho do těch radostí i bolestí pozveme. Tak to tak udělejme.

Dávat ducha i do těch neobyčejnějších věcí všedního dne

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

11.05.2008 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Seslání Ducha Svatého

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 2,1-11](#); 2. čtení [1 Kor 12,3b-7.12-13](#); evangelium [Jan 20,19-23](#);

Bratři a sestry, bude, myslím, dobré uvědomit si, kam nás dnešní slavnost vede, kam jsme se to dostali. Když prožíváme něco s Ježíšem, tak nás to zavádí do různých prostředí: Zvěstování – nazaretský domek, Narození Páně – v Betlémě jeskyně, chlév. Také občas se zastavíme v nějakém paláci. To třeba, když si připomínáme mudrce od východu, kteří v Herodově paláci hledají nově narozeného krále, ale to je jenom taková návštěva. A podobně je to vlastně i s Ježíšem v jeruzalémském chrámu. Poprvé si to připomínáme na Hromnice ve svátku Uvedení Páně do chrámu.

Ježíš do chrámu chodí, ale Ježíš působí především mimo tento chrám, na různých místech, kde bychom to nečekali. A dnes Duch svatý přichází, sestupuje na ulici.

Je něco obyčejnějšího než ulice? Je něco všednějšího? Teď mám na mysli takovou tu městskou typickou ulici, kde nebývá třeba zrovna uklizeno, kde se pohybují různé podivné nedůvěryhodné „živly“, ulici, kterou jsme zvyklí procházet po paměti, v podstatě se nedíváme, co se děje kolem a mechanicky jdeme. A na tuto ulici přichází Duch svatý, aby to všechno změnil. Právě proto, aby odstranil tady tu mechaniku, to mechanické vnímání, aby nás probudil, aby nás upozornil, že i tady je mnoho krásných věcí.

Duch svatý schválně přichází poprvé na tu ulici proto, aby všem bylo jasné: „Človče, i tady tě Bůh chce doprovázet. I tady ti Bůh nabízí svoji přítomnost, svoji podporu, svoji posilu.“

Událost Seslání Ducha svatého a potom ten následný zázrak, kdy Petr mluví svou rodnou řečí a všichni ti lidé z různých zemí ze Středomoří mu rozumějí, tak tento zázrak bývá srovnáván s úplně jinou událostí, přesně opačnou - s událostí zmatení jazyků, s událostí v Babylóně.

Ale co tomu předcházelo, ať už tomu zmatení jazyků anebo tady tomuto Petrovu vystoupení? Je to, řekněme, duch, smýšlení těch lidí. V tom Babylóně, (myslím, že to všichni známe, to čtení se čte právě o svatodušní vigílii), se mluví o tom, že ti lidé jsou pyšní, jsou silní a staví věž. Na tom by nebylo nic špatného, i z takové věže je možné mít radost, věž může působit mnoho dobrého, ale oni ji staví proto, aby se ukázali, aby všem bylo jasné, kdo má tu moc, aby všichni měli respekt, aby se báli. Je to stavěno s pýchou. Je tam velký duch pýchy, nadřazenosti, falešné soběstačnosti.

No, a na druhou stranu to vystoupení Petra a ostatních jedenácti, co tomu předcházelo? Předcházely tomu chvíle v ústraní, kdy oni plní Ježíšovo slovo. Ježíš, když se s nimi loučí při nanebevstoupení, tak říká: „Zůstaňte v Jeruzalémě. Čekajte, dokud nepřijde Pomocník, Utěšitel, dokud nebudete vybaveni silou z výsosti, z hůry.“ Oni nevědí, kdy to bude, oni nevědí, jak to bude, ale oni pokorně čekají. Toto je úplně jiný postoj.

Bratři a sestry, každý z nás děláme každý den mnoho věcí. Slavnost Ducha svatého nás chce zase vybídnout, abychom tyto věci nedělali mechanicky, ale abychom je dělali s duchem, s myšlenkou, a abychom do všeho, co děláme, i do těch neobyčejnějších věcí všedního dne, dávali tohoto ducha, abychom ty obyčejné věci dělali neobyčejně dobře.

Druhé čtení mluvilo o tom, že všechno, co umíme, všechno to, co dokážeme, můžeme a máme vzít jako dar Boží. Jsou lidé, kteří to vezmou jako automatické: „To jsem já tak dobrý!“, a jsou lidé, kteří to vezmou jako dar Boží. O toto tady jde. Jde o to, abychom s touto myšlenkou žili nejenom dnes nebo zítra, ale, pokud možno, celý další rok, do dalších letnic, a o letnicích abychom tuto myšlenku obnovili.

Dokáží toho mnoho, ale musím si uvědomit, že já jsem byl obdarován, že jsem mnoho dostal a že to, co umím a co zvládám, je dar. A za každý dar je třeba děkovat.

Láska je záležitostí celého člověka

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

18.05.2008 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Nejsvětější Trojice

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 34,4b-6,8-9](#); 2. čtení [2 Kor 13,11-13](#); evangelium [Jan 3,16-18](#);

Bratři a sestry, Slavnost Nejsvětější Trojice je slavnost v liturgickém roce, která je asi nejhůře uchopitelná. Za touto slavností není jedna nějaká událost. Slavíme Vánoce, Velikonoce, nebo když jsme minulou nedělí slavili Slavnost seslání Ducha svatého, tak i když s tím máme třeba nějaké potíže, problémy, tak vždycky je tam nějaká událost, vždycky je tam něco, co si člověk může představit a tím pádem to nějak uchopit.

Ale jak se postavit k dnešní slavnosti? A tak mnoho křesťanů se k tomu nepostaví nijak a řeknou si: „No, to má asi smysl pro ty, kterým se říká bohoslovci, kteří to studují, kteří se tím zabývají – tak oni si tam někde v těch knihovnách o tom přemýšlejí, ale pro můj všední každodenní život to asi nějaký význam nemá, nebude to mít žádný dopad.“ A to je právě škoda. Nechci říct, že to je chyba, ale minimálně je to škoda, protože dnešní slavnost mluví právě o životě, o všedním každodenním životě Božím, a z toho vlastně má vyplynout, jak by měl vypadat nebo mohl vypadat náš lidský každodenní život.

Popsat život člověka není jednoduché. Když je nějaká „slavná osobnost“, tak o ní začnou psát životopisy, zpravidla po smrti. Některé ty životopisy bývají tenké, někdy ty knihy bývají velmi tlusté, obsáhlé, ale vždycky, i kdyby to byla kniha nevimjak tlustá, tak v tom nebude zachycen celý člověk. Bude tam zachycena část jeho života, pohled na jeho život. Ono bude hodně záležet na autorovi – jestli ten, kdo to bude psát, byl přítelem té osobnosti, nebo naopak nepřítelem, jestli ho měl rád nebo jestli ho nesnášel, to všechno se v tom literárním díle obrazí, ale vždycky to bude jenom jeden určitý pohled, nikdy to nebude zachycení života v celé té šíři, v celé té mnohotvárnosti.

Takže takhle je to s lidským životem. Jak je to s Božím životem? Tam je to na jednu stranu ještě těžší, na druhou stranu je to tam lehčí. Proč? Protože v Bohu odpadá to, čemu se říká u nás lidí vnitřní boje, vnitřní napětí, váhání, nedokonalosti, takové to vrácení se zpět, kdy člověk říká: „Mám tam jít, nemám tam jít? Mám to udělat, nemám to udělat?“ Toto u Boha není.

Jaký je Bůh?

Slyšeli jsme v dnešním druhém čtení (byl to závěr 2. listu Korintňanům) takové vlastně rozloučení Pavla s tou Korintskou obcí: „Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství Svatého Ducha s vámi se všemi.“ Pavel se s nimi musí rozloučit.

Mimochodem, tady toto Pavlovo rozloučení může být pro nás inspirací, když my se loučíme, a loučíme se často v životě. Loučíme se písemně v nějakém listu, ale loučíme se i osobně a často to rozloučení bývá jenom frází: „Tak se měj. Čau. Ahoj ...“ a nic, konec. To, jak se loučí svatý Pavel, nám ukazuje, že je možné rozloučit se nějak duchaplně - aby to mělo váhu, aby to nebyla jenom prázdná slova. Ale to hlavní, co Pavel v tom rozloučení chce zachytit, je to, že on ví, že je musí opustit, ale je tu někdo, kdo je neopustí, a to Bůh.

„Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství Svatého Ducha s vámi se všemi.“ Jestli si to vybavujete, tak jsem vás takhle pozdravil na začátku mše svaté, právě proto, že jsem věděl, že to budeme číst. Tento starokřesťanský pozdrav, který napsal svatý Pavel a je inspirován Bohem, nám připomíná toho, který nás nikdy neopustí. Připomíná nám toho, který vždycky půjde s námi. Když budeme muset se rozloučit, a my se musíme v životě loučit – s věcmi, s lidmi – tak dnešní svátek nám má připomenout, že s Bohem se nemusíme rozloučit nikdy. On je ochotný jít s námi.

Mojžiš o to velmi prosil, jak jsme to slyšeli v prvním čtení: Ať je Pán mezi námi, ať je Pán s námi. Dnešní slavnost nám má právě připomenout tuto Boží přítomnost – nejenom v kostele, ve svátostech, ale s námi. Má nám připomenout to, že Bůh žije způsobem, kterému se říká láska. Když se řekne láska, zní to jako fráze, protože lidé si pod tímto slovíčkem představují city, a jak všichni víme, city dost často rychle pomíjejí.

Už svatý Augustýn říká, že láska je záležitostí celého člověka, a to je jeho citu, jeho rozumu a jeho vůle. Rozum nám třeba říká, že ten druhý není úplně dokonalý, ale taky nám říká, že ten druhý má spoustu dobrých vlastností. A zatřetí nám náš rozum má připomenout, že ani já nejsem bez chyby a že teda s tím posuzováním druhých bych měl být velmi opatrný.

A vůle? Vůle nám říká: „A já toho člověka mám rád, ráda, takového, jaký je – s jeho kladnými vlastnostmi, s jeho slabými, s jeho limity.“

Bůh je mezi námi.

Bratři a sestry, často se setkáváme s tím, že lidé jako hlavní myšlenku svého života si postaví něco jiného – ne tuto lásku, ale třeba sebelásku, užít si. To znamená, všichni jsou tady kolem mě, aby mně sloužili, aby mě opečovávali, aby kolem mě skákali, abych já si to užil.

Nebo druhý častý způsob, jak prožít život, je takový obchodnický: na všem vydělat. „Co z toho budu mít? Budu se s tebou kamarádit, budu se s tebou přátelit, ale musí to být pro mě výhodné. Dobře. Já pro tebe něco udělám, ale ty musíš pro mě a mě se to musí vyplatit.“ Takhle bych mohl pokračovat. Toto jsou způsoby života, které nevedou nikam, vedou k osamocení, vedou do pekla.

Dnešní slavnost nám připomíná jiný způsob života. Připomíná nám, že ty osoby spolu komunikují, že ty osoby mají zájem jedna o druhou. Když na kříži visel Ježíš Kristus, Boží Syn, trpěla celá Trojice. Bylo vidět Syna, ale trpěl Syn, Otec a Duch svatý. Jestliže někde přichází, my říkáme, Duch svatý, tak On se nějakým způsobem projevuje, ale s ním přichází také Otec a Syn. Vždycky je to všechno záležitostí celé Trojice. Také stvoření, my ho připsujeme Bohu Otci, ale stvoření světa je záležitostí celé Trojice.

Homilie 2008

V té Trojici je ještě jeden takový krásný rozměr toho, že jedna osoba neopouští druhou, jak se říká, že se „nevykašle“ jeden na druhého, s čím my se často setkáváme, že někdo někoho opustí, protože „se mi nechce, už se mi s ním nechce být“.

Toto všechno nám připomíná Slavnost Nejsvětější Trojice – připomíná nám ten ideál, ideál života, který spočívá v tom, že člověk si řekne a postaví na první místo: „Chci mít rád, chci tu lásku projevovat. Chci to dělat podle tebe Bože. Vím, že to tak nedokážu, nikdy, ale chci to zkusit. Chci každý den se vracet k té myšlence: Ať je Pán mezi námi, ať je Pán dnes se mnou ve všem, co budu dělat.“

Každý den se se mnou potřebujete setkat

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

25.05.2008 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Těla a krve Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dt 8,2-3,14b-16a](#); 2. čtení [1 Kor 10,16-17](#); evangelium [Jan 6,51-58](#);

Bratři a sestry, chléb je něco, co nás provází každým dnem. V minulých staletích chléb byl naprosto nejobyčejnější potravinou, kterou lidé jedli každý den. Dnes už tomu třeba tak není u nás, ale jsou země, kde pořád, skutečně, když je chleba, tak je co jíst.

Mít chleba je v mnoha zemích synonymum pro „existovat“, mít zajištěnou budoucnost, žít, jíst. A toto chtěl říct Ježíš. Záměrně nezvolil pro svoji přítomnost něco jiného, nějaký jiný způsob. Někdo říká: „Proč? Vždyť je to příliš obyčejné.“

Protože Ježíš tou přítomností ve chlebě chce říct: „Jako ten chléb potřebujete každý den, tak mě potřebujete každý den. Každý den se se mnou potřebujete setkat. A já s vámi budu každý den, já vám nabízím, že vás tento dar bude provázet vaším všedním životem.“

Když máme hlad, tak se najíme. Nejíme „za odměnu“, to bychom asi nepřežili, ale jíme proto, že to potřebujeme, že to potřebuje naše tělo. A tak eucharistie není něco za odměnu, ale je to pokrm pro naši duši, pro naše spojení, a každý křesťan by měl udělat všechno pro to, co je v jeho silách, to znamená přijmout svátost smíření a další věci, aby splnil ty podmínky, aby mohl přistupovat k eucharistii co nejčastěji. Nechci říct každý den, ale opravdu co nejčastěji, ne jenom na Vánoce a Velikonoce, protože eucharistii potřebujeme.

Nabízí se nám jako dar. Sami to známe: když někomu dáme nějaký dárek a vidíme, že tomu dotyčnému se rozzáří oči, ten dárek rozbalí a je nadšený, tak i my z toho máme velkou radost.

Na druhou stranu, když dáme nějaký dárek a ten, komu ho dáme, ho tak nějak přijme, někde ho položí a řekne: „No, tak ti děkuji. Seš hodnej...“ ale cítíme, že je to jenom z povinnosti, že jsou to jenom fráze, tak jsme nešťastní. A tak určitě, troufám si říct, že i Ježíš je spokojený z toho, když my jeho dar přijímáme, a naopak ho rmoutí, když ten jeho dar odkládáme, když ho bereme jenom jako nějakou formalitu.

Před nějakými pěti, šesti lety, jsem byl svědkem takového příběhu, ono se to opravdu stalo. Chlapec dal své milé zasnubní prsten, ale taky ji upozornil a říká: „Ale jestli se rozejdeme, tak mi ho musíš vrátit.“ Tak to je takový opravdu dar nedar. Já, když jsem to slyšel, tak na jednu stranu se tomu člověk směje, na druhou stranu to je k pláči.

Ale Ježíš není takový, že by dával takový nějaký dar nedar, nebo jenom „jako“. Ježíš to, co dává, skutečně dává ze sebe a dává nám to bezpodmínečně a jediné to, o co on stojí, je to, abychom my ten jeho dar přijali.

Přijímejme ho dnes a každý den.

Pojmy spravedlnost, ospravedlnění, krev Ježíše Krista, oběť a víra

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.06.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

9. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dt 11,18.26-28.32](#); 2. čtení [Řím 3,21-25a.28](#); evangelium [Mt 7,21-27](#);

Bratři a sestry, my se po delší době setkáváme ve druhém čtení s listem Římanům. Pokud nebudou nějaké svátky nebo nějaké významné události, tak z něho budeme číst dost dlouho, a sice ještě patnáctkrát.

List Římanům je nejdelší list svatého Pavla, troufám si říct, že je také nejdůležitější, ale také nejtěžší na pochopení. Apoštol Pavel v něm vysvětluje věci, které pro tehdejší dobu byly úplně nové, a, můžeme říct, převratné. Některé z těch myšlenek my už máme zažitě. Známe je, nepřemýšlíme třeba vůbec o nich. Některé jiné myšlenky jsou stále nové a některé z nich dokonce jsou to, čemu se říká tajemství ve vlastním slova smyslu. Že jsou to věci, do kterých skutečně člověk nedokáže prohlédnout, nedokáže se dobrat dna. Ten náš vhled do těchto věcí je nějakým způsobem omezený.

Dneska jsme přímo vpadli do prostředí Pavlova uvažování a Pavel tam na nás vychrlil celou řadu pojmů: spravedlnost, ospravedlnění, zákon, Mojžíšův zákon, krev Ježíše Krista, oběť, víra. To všechno jsou pojmy, se kterými Pavel pracuje. Abychom dobře pochopili, k čemu se Pavel chce dobrat, co chce vysvětlit, musíme se zastavit u těchto jednotlivých pojmů a vysvětlit si, jak je Pavel chápe.

První, co jsme slyšeli, byla spravedlnost a ospravedlnění. Když slyšíme spravedlnost, tak si možná vzpomene na katechismus. V katechismu se dočteme, že ctnost spravedlnosti má ten člověk, který dává každému, co mu patří. Opakem ctnosti spravedlnost je krádež. Svatý Pavel ale tento pojem spravedlnosti používá jinak, myslí to jinak, než v tom srovnání s Desaterem, kde se mluví o věcech. Svatý Pavel má na mysli vztah člověka k Bohu tak, jak to vidí Starý zákon. Spravedlivý je ten, kdo zachovává Boží smlouvu. Spravedlivý je především ten, kdo dává Bohu, co Božího je. Spravedlnost tak, jak ji chápe Pavel, je záležitost náboženská. Není to záležitost věcí, jako že mám každému dát, co mu patří, ale je to záležitost především vztahu k Bohu.

Nás, když se řekne spravedlnost, tak napadne slovíčko soud a všechno, co s tím souvisí, protože na soudu se zjišťuje, jestli je někdo spravedlivý, jestli je nevinný nebo jestli je vinný, jestli bude osvobozen nebo jestli půjde do vězení. Proto Pavel používá tady to slovíčko ospravedlnění. Místo ospravedlnění by tam totiž mohlo být napsáno: nebeské království, Boží království, království mého Otce anebo, jak my říkáme, nebe.

Proč tam Pavel používá to ospravedlnění, proč tam používá ten termín, který připomíná ten soud? Protože Pavel chce říct: „Bůh mohl svět soudit. Mohl, měl na to plné právo, ale neudělal to.“

Bratři a sestry, toto, co jsme už my slyšeli tolikrát, v tehdejší době byla tak převratná novinka, že lidé na to hleděli „s otevřenými očima, s otevřenou pusou“ a nechápali to. Říkali si: „Co to je za Boha, který nevyužije své právo soudit, zasáhnout silou?“ Uvědomme si, že v tehdejší době se všechny konflikty řešily silou. V naší době už to nejsou všechny, ale je to pořád větší část. Pavel říká: „Bůh mohl soudit, ale neudělal to.“

Tady bych udělal takovou menší odbočku. Jsou lidé, kteří svolávají ten soud, svolávají ty tresty a říkají: „Kdy už Pán Bůh zasáhne, kdy už to udělá?“ Tito lidé zpravidla považují za špatné všechny kolem sebe, ale sebe považují za toho správného, za toho jediného spravedlivého. Hlavně pro tyto lidi, ale je to pro nás pro všechny, apoštol Pavel tam napsal takovou poznámku: „Všichni jsou hříšníci.“ Tedy máme si toho být vědomi my všichni. Tam je schválně ten přítomný čas. Všichni jsou hříšníci, ne „byli ti před náma“, ale byli ti před náma, my a ti, co přijdou po nás taky. Prostě všichni. Než začneme svolávat nějaké tresty, než začneme obviňovat ty kolem sebe, uvědomme si toto: Všichni jsme hříšníci, všichni jsme na tom úplně stejně. A k našemu velkému podivení Bůh jedná jinak. Jinak, než lidé tehdejší doby čekali, ale koneckonců i jinak, než si to třeba myslíme my.

Vymyslel jsem takový příklad. Každý lidský příklad je nedokonalý, každý příklad má nějaké mezery, dokáže to připodobnit jenom trochu, ale představme si asi toto: Je nějaká rodina, ve které je vícero dětí a tyto děti něco provedou. Je celkem jedno co, ale skutečně něco vážného, něco závažného. Přijde se na to a teď ty děti čekají, co bude. Domů se má vrátit táta a co bude? On to ví, co jsme provedli. Sundá pásek, bude mazec. Asi jo. Děti čekají, že táta přijde domu a „udělá doma pořádek“. A on přijde a udělá něco úplně jiného. Třeba si s těmi dětmi sedne a začne si povídat s nimi o tom, co se stalo.

Tady ten příběh končí. Jak říkám, všechno je to jenom nedokonalé, ale vystihuje to tu myšlenku, že Bůh udělal něco naprosto překvapivého, něco, co vůbec nikdo nečekal. Místo toho, aby to řešil silou, aby „sjednal pořádek“, poslal svého Syna a ten nás zachránil skrze oběť.

To je další důležitý náboženský pojem. Oběť, něco obětovat znamená něco dát, především Bohu, vzdát se něčeho ve prospěch Boha. Takže ve Starém zákoně to bylo tak, že tomu Bohu přinesli třeba nějaké zvíře, byl tam ten úmysl toho, že ho obětují, že se ho vzdávají, a pak to zvíře zabili. Ve Starém zákoně to bylo vždycky tak, že byl úmysl a ta věc se musela zničit, aby to bylo stoprocentní.

V Novém zákoně Pán Ježíš říká: „Neničte ty věci, ale dejte je někomu, kdo je potřebuje.“ Bůh je takhle nepotřebuje. Bohu stačí ten úmysl, že to nabídnete: „Já Ti dávám, Bože, protože v Tebe věřím. Protože miluji Tebe a miluji svého bližního, tak dělám to a to.“ Bohu to nabídnou a třeba tu věc nebo ten skutek vykonám ve prospěch někoho druhého. Takže novozákonní oběť je už jiná než starozákonní, ale musí tam být ten prvek toho nabídnutí, a oběť je to tenkrát, jestliže já se něčeho vzdávám ve prospěch někoho jiného.

Dnešní svět nerad slyší tohle slovo, dnešní svět se ptá: „Co z toho budu mít?“ Jaký výnos, výsledek, profit, a podobně. Ale i v době svatého Pavla to bylo podobné, a proto Pavel zdůrazňuje: Jsme zachráněni obětí Ježíše Krista, tedy tím, že on se vzdal, že on z toho vůbec nic neměl. Jak by se to řeklo, my jsme na tom vydělali.

Potom tam mluví o tom, že ta oběť je dána skrze krev Ježíše Krista. Lidé ve Starém zákoně věděli, že život je dar od Boha, ale ptali se: „Kde ten život v člověku sídlí? Kde je to místo, které člověka oživuje?“ A protože to ještě tak nějak s tou anatomii neznali všechno a viděli z praxe, protože hodně bojovali, když do někoho někdo řízl, píchl, ten člověk začal krváčet a když vykrvácel, zemřel. Tak si řekli: „Aha, toto je to místo, kde je ten život – krev.“ Protože život dává Bůh, ten život je v té krvi, tudíž ta krev patří Bohu. Takhle oni uvažovali, s touto logikou, v tom to řetězci. Proto židé nikdy nejedí maso s krví a cokoliv, v čem by byla krev, protože ta krev jim připomíná život, připomíná to, že ten život je dar od Boha.

Tento myšlenkový pochod je pro nás už dost cizí. Nám především krev připomíná smrt a utrpení, těžkosti. Že jo, když někdo se zraní, teče tam krev, tak hned myslíme na to utrpení. Ale oni také mysleli na život a na toho, který ten život dává, na Dárce života.

Odpovědi na Boží nabídku, na ospravedlnění, na záchranu, je naše víra. Co je to pro svatého Pavla víra? Víra znamená přijmout Boží cestu a vzdát se svých vlastních cest, které já bych se pokusil podniknout, abych třeba získal spásu podle svého.

Ve východních náboženstvích je to tak, že oni věří v převtělování. Člověk si to musí odpracovat, tu spásu. Tak dlouho se převtěluje, až se vypracuje, až je hodný, až je dobrý. Teprve potom má nárok vstoupit do nirvány.

Svatý Pavel říká: „Je potřeba přijmout tuto cestu a odložit všechny vlastní cesty, které mimochodem stejně nevedou k cíli.“ Co to je ty vlastní cesty, ty vlastní pokusy? No, to je třeba, když někdo - a teď mám na mysli člověka, který tomu opravdu věří - když někdo chodí k astrologovi a nechává si za drahé peníze vypracovávat horoskopy a rozhoduje se podle toho, nebo když někdo si nechává vykládat karty a opravdu tomu věří. Teď nemám na mysli to, když si někdo v novinách na boku přečte v nějakém sloupku horoskop a bere to jako legraci. Ale jsou lidé, kteří tomu věří, a neuvědomují si, že se to rozhodně vylučuje s evangeliem, že to dohromady nejde.

Být věřící znamená přijmout cestu, kterou nabízí Ježíš. Rozhodně to neznamena být pasivní, rozhodně to neznamena jenom brát, ale znamená to taky přijmout tu cestu a odpovědět.

Bratři a sestry, abych to nějak zakončil. Hlavní myšlenkou toho dnešního druhého čtení z naší strany je vděčnost – vděčnost za to, že Bůh jednal úplně jinak, než by jednali lidé. Bylo to překvapivé, ale bylo to nádherné a bylo to, co nás zachránilo. Budme mu za to vděční.

Víra a důvěra

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
08.06.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
10. neděle mezidobí*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Oz 6,3-6](#); 2. čtení [Řím 4,18-25](#); evangelium [Mt 9,9-13](#);

Bratři a sestry, nás dnes čeká celkem obtížné téma. Bude to o víře, ale trochu jinak, než bychom čekali. Bude to o víře naší, o víře Abrahámově, a dokonce o víře Pána Ježíše. To je to asi nejpřekvapivější, o čem tam svatý Pavel mluví.

Chtěl bych podotknout, že vlastně tady o tom, o čem píše svatý Pavel, potom jednalo několik koncilů a ta nauka je dnes celkem podrobná rozpracovaná, ale tím vás nebudu zatěžovat. Vyjdeme z toho, proč to svatý Pavel píše Římanům – zase pro povzbuzení v běžném životě. Pavel nechce stavět jenom nějaké teoretické principy, ale snaží se vlastně o to, aby tyto principy uvedl opravdu do praxe, aby nezůstalo jenom u těch slov. A proto taky nedává jako příklad nějaká Abraháмова slova, ale Abrahámův život, Abrahámovy činy.

Dívejte, vlastně můžeme si to celé, co tady Pavel nastiňuje, přirovnat ke dvěma kolejím, ke kolejím, po kterých jezdí vlak, tramvaj, prostě dvě koleje. Na té první koleji je příklad Abraháma, na té druhé koleji jsme my. My totiž máme kopírovat to, co se děje na té první koleji.

Co takového závatného udělal Abrahám? Věřil a vytrval v této víře. Když se to řekne takhle, tak je to zase takové trochu prázdné. Musíme si za to dosadit to, co se tam skutečně stalo.

Bůh říká Abrahámovi: „Vezmi svoji manželku, svůj dobytek, veškerý svůj majetek a přestěhuj se do země, kterou ti ukážu.“ Zdůraznil bych, že Abrahám neví, kam se bude stěhovat. To, že to je to, čemu my dnes říkáme Palestina nebo Izrael, to víme my. On to nevěděl, když šel. Všechno sbalil a šel.

A to zaslíbení pokračuje, protože: „... tu zemi, do které se nastěhuješ, dám tobě a tvým potomkům.“ Abrahám přijde do té země, je v té zemi, ale nic mu tam nepatří, a hlavně nemá syna, nemá dědice a to je velký problém.

Takže vlastně jedna část toho zaslíbení se naplnila – přišel do té země, ale nebyla jeho. Ti lidé, kteří v té zemi žili, viděli, že Abrahám by se tam rád usadil, ale oni mu nechtěli prodat ani kousek, jak se říká po staru „ani píď“, my bychom dnes řekli „ani metr čtvereční“, protože ho tam nechtěli. Po dlouhé době on je přesvědčil, aby mu prodali místo, kde by mohl zřídit hroby pro svoji rodinu, pro své blízké. A to bylo všechno. Jinak mu tam nepatřilo vůbec nic a dlouhou dobu neměl syna. Tento problém, s kterým Abrahám žil, netrval den, dva, rok. To trvalo roky, desetiletí, než se to vlastně naplnilo, než se to vyplnilo. Ale Abrahám věřil.

Co to znamená věřit? Nám taky řeknou: „Ty jsi věřící.“ My bereme víru jako záležitost rozumu: je Bůh, není Bůh. Takhle to Pavel vůbec nebral. Pro Pavla a pro většinu tehdejších lidí bylo jisté, že nějaký Bůh je. Šlo o to najít pravého Boha. Proč se k tomu tak stavěli? O tom bychom mohli debatovat dlouho. Nechtěl bych tady nabídnout nějaké laciné rychlé řešení, takže spokojme se s tím, že Pavel tuto otázku vidí úplně jinak, než ji vidíme my.

Pro něho je to jasné: Bůh je. Je bytost, která to tady stvořila a která je pánem života, pánem a dárce života. A to je první moment víry nebo řekněme takový obsah naší víry. Bůh Otec je stvořitel. To jsme slyšeli, to známe z náboženství, to známe z katechismu, ale jde o to uznat ho jako toho Stvořitele. Pavel to celé, tu otázku víry, staví jako otázku vztahu, ještě k tomu dojdeme, ještě se toho dotkneme víc. Ale když se bavíme i s těmi, kteří nevěří, a řeknou nám: „Co pro tebe víra znamená? Co vyplývá z té víry?“, tak toto je první věc: uznat, že Bůh je pánem a dárce života. Z toho vyplývá, že člověk je správcem života, že Bůh člověka pozval a řekl mu: „Měj se mnou účast a pečuj o celý ten život.“

Teď nejde jenom o život člověka, o život vlastní, o život druhých lidí, ale o život celé planety, celého vesmíru, kdy Bůh říká Adamovi: „Naplníte zemi, podmaňte si ji, starejte se o ni. Ale buďte si vědomi toho, že jste správci, že nejste pány.“

Bratři a sestry, dennodenně jsme svědky porušování tohoto. Já tady nechci být nějaký mravokárce, nechci odsud posílat hromy, blesky, ale když to dotáhneme do praxe, tak to vidíme dennodenně, že to je porušováno, že jeden člověk si neváží života druhého, nemá úctu k životu, který jsme dostali. Proto je tolik různých podvodů, podrazů, proto je i kolem nás tolik mrtvých třeba na těch silnicích, protože to je neúcta jednoho k druhému, nerespektování jednoho druhým.

Takže tedy respektovat života být si vědom toho, že jsme ho dostali jako dar. A to druhé, v čem je nám Abrahám vzorem, je věrnost. Víra znamená být věrný. Už několikrát jsem říkal, že v Písmu svatém je téměř dva tisíce různých příslibů, zaslíbení. V podstatě dvě třetiny už byly vyplněny, Bůh je vyplnil. My věříme a doufáme, že vyplní i tu další třetinu. Když někdo plní svoje sliby, říkáme: „Je důvěryhodný. Na jeho slovo je spolehnutí. Jemu se dá věřit.“ A takhle si to řekl Abrahám: „Bůh mě dovedl do této země, já jsem tady a já mu věřím, že splní i tu druhou polovinu, že budu mít dědice, že mého potomstva bude jako hvězd na nebi a písku na mořském břehu.“

Abrahám to neměl písemně, neměl smlouvu, neměl na to žádný papír. Slyšel hlas. Mohl si říct: „A nepřeslechl jsem se? Nebyla to halucinace? Nezdálo se mi to?“ Nezdálo. Nepřeslechl se.

Bratři a sestry, my jsme na tom podobně, velmi podobně, protože ten největší příslib, který se týká každého z nás, je to, že Bůh nám dá věčný život. Sice to čteme v knize, v Písmu svatém, ale to se opírá o výrok Pána Ježíše. My jsme u toho nebyli. My tomu věříme, nebo, lépe řečeno, my mu důvěřujeme.

Svatý Pavel převádí víru na stav důvěry. A také, když mluví o tom, že někdo je, jak my říkáme, nevěřící, tak on mluví o tom, že nedůvěřuje. Víra – důvěra. Skutečně jsou tyto pojmy velmi blízko, ale ta důvěra už navozuje, že na druhé straně je někdo, že nemluví do prázdna, ale že je tam někdo, kdo mě chápe.

A teď to pokračuje. Jsme pořád na té první koleji. Ten příklad Abraháma končí a Pavel tam dosazuje příklad někoho úplně jiného – Ježíše Krista, Ježíše Krista a jeho víry. Můžeme říct: „Vždyť přece my věříme v Ježíše Krista, věříme v Boha. A v koho měl věřit Ježíš Kristus?“ No, v Boha Otce. V tom smyslu Ježíš nikdy nepochyboval, že jeho Otec je, vždyť jeho Otec ho poslal, Ježíš je součástí Nejsvětější Trojice. Dostáváme se tady k jednomu momentu, který je potřeba blíže vysvětlit.

Ježíš Kristus je pravý Bůh a pravý člověk. Adam byl člověk. Adam zhřešil a nás mohl zachránit zase člověk. Ale nestačilo, aby to byl jenom člověk, a proto byl Ježíš Bůh a člověk. Jestliže mluvíme o víře Pána Ježíše, mluvíme o Ježíši Kristu jako o člověku.

„Ježíš Kristus nám byl podobný úplně ve všem mimo hříchu.“ Zase je to definice, kterou známe z katechismu, a říkáme si: „No, ano, je to pravda. Chodil po této zemi, jedl, pil, spal, odpočíval, pracoval, učil,“ ale ono je toho mnohem víc. On s námi věřil a on se modlil. A v co teda věřil? Věřil v to, že Otec splní svoje přísliby, že ta jeho oběť nebude marná, že Otec ho vzkřísí. Ježíš Kristus svoji modlitbu nebral tak, jako my. My zpravidla o něco prosíme. Máme na srdci nějaké záležitosti a to přednášíme Otci. Ježíš bral svoji modlitbu jako posílení vztahu s Otcem, posílení té důvěry.

Všichni to známe: když jsou nějakí přátelé, jsou spolu, ten vztah se posiluje. Nejsou spolu, nevidí se dva, tři roky, potkají se: „Jé, ahoj. Jak se máš?“ „No, víš, já spěchám.“ „Jé, a co?“ „No, tak to víš. Pořád to nějak jde ...“ Vlastně zjistí, že si nemají co říct, protože život každého z nich šel jiným směrem, na jinou stranu.

Ježíš se modlí proto, aby jeho život, jeho působení na tomto světě šlo tím směrem, který chce Otec – posílení vztahu, důvěry. I v tomto směru je nám Ježíš vzorem. Ať už jsou to ty modlitby, o kterých se píše v Písmu, že Ježíš poslal učedníky na druhou stranu jezera, vystoupil na horu, aby se modlil. Anebo ať už je to modlitba v Getsemane, kdy se dostáváme k nejtěžším okamžikům Ježíšova života. Anebo i Ježíšův výkřik na kříži: „Bože můj, Bože můj ...“, i to je modlitba.

Bratři a sestry, tímto ty příklady pro dnešek končí. Ale co nám chce říct Pavel? My jsme pořád na té druhé koleji. Ať už přijde nějaká těžkost, která trvá chvíli, ať už je to něco velmi intenzivního, čím člověk žije, anebo ať už je to něco, co trvá dlouho a táhne se to desetiletí jako u Abraháma, vždycky je na té druhé straně Ten, který si zaslouží moji důvěru, protože On plní svoje slovo, na Jeho slovo je spolehnutí. Ode mě se žádá, čeká, že já tu jeho důvěru nezklam, že zůstanu věrný.

Příklad Ježíše Krista, příklad Abraháma, jsou příklady pro náš každodenní život, pro to, co budeme prožívat na té naší druhé koleji. Pavel chce říct: „Neztraťte je z očí.“ Pro Židy byl Abrahám zakladatel národa, otec víry, velká postava, na kterou oni se vždycky odvolávali. A Pavel chce říct, aby se na ni odvolávali i křesťané. Nezmiňují se tady Abrahámová slova, ale zmiňují se tady jeho činy a jeho postoje.

Tak kéž si dokážeme připomínat tady tyto velké postavy. Vždycky když nás potká něco nepříjemného, něco těžkého, ať z toho dokážeme načerpat sílu jak a kudy jít dál v důvěře v Boha.

Usmířit se znamená hledat společnou řeč

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

15.06.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

11. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 19,2-6a](#); 2. čtení [Řím 5,6-11](#); evangelium [Mt 9,36-10,8](#);

To, co nám dnes připravil svatý Pavel, bratři a sestry, je skutečně jeden z nejtěžších textů Nového zákona a na první pohled se možná ani nezdá, že by to mělo něco společného s naším praktickým životem. Je potřeba se tím opravdu prokousat. Je vidět, že svatý Pavel, než to napsal, že nad tím dlouho opravdu meditoval, rozjímal a že to není záležitost jednoho půldne, že by sednul a psal, ale že to byl skutečně dlouhý proces.

Jak začít? Téměř každé slovo v tom dnešním úryvku je pojem a víte, že za každým pojmem se skrývá nějaká celá definice, a proto je to dost obtížné. Takže bude to spíš zase několik takových střípků. Budeme se k tomu ještě další neděle vracet.

Začal bych asi takto: Staří Římané, to byl národ práva. Všichni víme, že k římskému právu se ještě i dnes vracíme, a je to víceméně základ všech právních struktur téměř na celém světě. Římské právo nebylo překonáno, pouze je doplňováno tak, jak se objevuje nové prostředí, nové případy, nové způsoby, protože třeba se to doplňuje o otázku dopravy, autorských práv a takových věcí, ale ten základ zůstává pořád stejný. Proto svatý Pavel používá, když píše Římanům, právníkou terminologii.

My se tam setkáváme dnes především se dvěma pojmy, a sice smíření a ospravedlnění.

Co to je smíření? Na začátku je nějaký rozpor. To znamená, že lidé nenašli společnou řeč a je mezi nimi nějaký balvan, něco. A teď je několik možností, jak to řešit. Buď ti lidé vyhledají nějakého rozhodčího, soudce, který rozhodne, kdo z nich má pravdu, anebo najdou společnou řeč, smíří se.

Když mluví svatý Pavel tady o tomto, tak chce připomenout a chce říct: „Bůh nás smířil se sebou. On udělal ten první krok.“ Když se smířují ti lidé, tak k tomu nepotřebují toho soudce, vystačí si bez něho. Sami se domluví.

Teď taková závorka: Když jsem byl kaplanem ve Žďáru, tak když jsem tam nastoupil, tak starý pan farář, který tam byl dlouhé roky a už to tam dobře znal, tak mi říkal: „A když ti budou říkat, že se doma domlouvali nebo podomlouvali, tak to znamená, že se nedomluvili, že se pohádali.“ Ono to zní jako „tak jsme se domluvili“, ale naopak, právě že se nedomluvili. Je to nářečí tam z Horácka :).

Svatý Pavel chce naopak říct, že Bůh dělá všechno pro to, aby s námi našel tu společnou řeč, aby nebylo potřeba toho soudce, toho, který by zjednával pořádek. Takže usmířit se vlastně znamená hledat společnou řeč. A svatý Pavel ujišťuje: „Bůh je ten první, kdo podává tu ruku, Bůh je ten první, kdo dělá ten krok, to gesto.“

Všichni víme, a také to říká Písmo svaté, když dojde k nějakým různicím, Písmo říká: „Nad vaším hněvem ať nezapadá slunce.“ Myslí se tím, že je potřeba rychle, brzo, co nejdříve vlastně to zase zahladit, protože když se to nechá, tak to naroste a pak se to těžko zahazuje, těžko se hledá ta společná řeč.

Co je to to ospravedlnění? To je jiný pojem, úplně jiný. To ospravedlnění už zpravidla bývá u soudu. Někdo je z něčeho nařčen, že něco provedl, že něco udělal. A on se potřebuje nějakým způsobem hájit, ale nestačí, že se ten člověk hájí sám. Musí někdo přijít a říct: „Já ho znám. On není špatný. On neudělal nic zlého. On,“ třeba, „v tu dobu byl někde úplně jinde.“ Takže tato další osoba tomu obviněnému zjedná ospravedlnění. Vlastně vysvětlí ty věci, jak to bylo, vnese do toho jasno.

Tady v tom našem případě, jak o tom mluví svatý Pavel, je to ale složitější. O co je to složitější? Protože my jsme vinni. Není to tak, že my bychom byli nevinni. Není to tak, že bychom se proti Pánu Bohu ničím neprovinili. On skutečně by nás mohl žalovat u nějakého soudu, kdyby byl takový soud, ale svatý Pavel chce říct: „Ale Bůh nám dává to ospravedlnění, i když jsme vinni - za jedné jediné podmínky: když my tu vinu přiznáme. Když my tu vinu přiznáme a litujeme toho, tak On nám vrací tu spravedlnost.“

To ospravedlnění je velmi blízko tomu pojmu omilostnění. Úplně se ty pojmy nekryjí, ale je to blízko. To ospravedlnění je možné udělat dvěma způsoby – buď slovem nebo činem. Tady, jak o tom mluví svatý Pavel, poukazuje na čin Ježíše Krista, na to, co udělal. Nejenom, že by jenom Ježíš mluvil, učil, kázal, ale jedná, obětuje se a tím nám vrací tu spravedlnost.

Bratři a sestry, toto jsou věci, které jsou opravdu k meditaci, na dlouhou meditaci, ne na jedno půldne nebo takhle. Jsou to věci, ke kterým se člověk musí vracet. Po letech se k tomu vrátí, po letech nějakým způsobem zase to uchopí. Jakým způsobem to uchopit? Co s tím, jak to vzít? Vírou. Víra pro apoštola Pavla tady není jenom nějaké přesvědčení rozumu, není to jenom intelektuální záležitost, ale je to záležitost srdce – přijetí té myšlenky, že Bůh je Otec. Pro ně to bylo nové.

Taky, když se tam mluví o těch bezbožnících, když se o někom řeklo, že to byl bezbožník, tak to byla taková nadávka, docela ostrá. Znamenalo to, že to je člověk arogantní, člověk pyšný, člověk, který nad sebou nechce uznat žádnou autoritu. Znamenalo to vlastně něco zase jiného, než si pod tím představujeme my. A v jejich pojetí to bylo tak, že ti bohové toho člověka ztrestají, protože on neuznává jejich autoritu. A apoštol Pavel chce zdůraznit, abychom přijali myšlenku, že Bůh je Otec. Ne trestající soudce, ale Otec.

Co to znamená Otec? Mluvil o tom Ježíš. Ale spíš bych asi měl říct, že Bůh je náš rodič – otec i matka.

Když nějaké dítě něco provede, i třeba dospělé dítě, jeho rodiče, ale často jeho maminka, hledá všechny důvody pro omluvení toho dítěte. Hledá všechny polehčující okolnosti, proč se to stalo, snaží se to vysvětlit, snaží se ospravedlnit to svoje dítě. Proč? No protože ho miluje, protože ho má ráda. A i přes to provinění, kterého se její dítě dopustilo, tak ho miluje, pořád. A svatý Pavel chce říct: „Takhle jedná Bůh. Jakkoliv je vám to k nevíře, jakkoliv vám to zní zvláštně, Bůh hledá pro vás všechny polehčující okolnosti, Bůh se v tom pomyslném soudním procesu staví na vaši stranu.“

Apoštol Pavel tam ještě do toho vplétá další dvě věci, další dva momenty. Celý ten úryvek, který jsme slyšeli, probíhá ve třech časových rovinách. Začíná v přítomnosti, pak se Pavel vrací do minulosti a končí v budoucnosti. Proč? Je to taková slovní hříčka, která v té době byla jednak obvyklá, ale je v tom zase symbol. My, když něco děláme, tak jsme často svědky toho, že se nám to nepodaří, že to takzvaně nedotáhneme do konce. Buď nejsou síly, nejsou prostředky, něco se změnilo, nejde to. A to se týká různých opravdu staveb anebo se to týká i různých snažení v našem životě. Vždycky, ať už je to stavba zděná nebo stavba nějaká jiná, tady ta duchovní, tak vždycky, když to nedotáhneme do konce, tak nás to mrzí. Jsme z toho takoví rozladění, smutní, a říkáme si: „Proč? Proč to nejde? Vždyť já jsem se tak snažil. Já jsem chtěl, opravdu jsem chtěl, chtěla. Proč se to nepovedlo?“

A svatý Pavel říká: „Bůh to dotáhne do konce. Bohu se to nestane, že by to nedokončil. Buďte v tom klidní. I v tomhle mu věřte, že On to dovede do toho konce.“

Dostáváme se k víře. Mluvili jsme o ní posledně. Říkali jsme si, že věřit v Boha znamená dát ho na první místo a uznat, že On je pánem a dárce života. Dnes se dostáváme k další myšlence, jak by se ta víra měla projevit, a sice vděčností, vděčnou modlitbou.

Víte, první křesťané se ve svých shromážděních modlili spontánně. To znamená, každý řekl to, co měl na srdci: poděkování, chvály, prosby, radosti, bolesti. Těch křesťanů bylo méně na těch shromážděních, ale i tak to trvalo dost dlouho, ale jim to nevadilo. Později, aby křesťané byli schopni se pomodlit společně, začaly vznikat naučené modlitby, které někdo složil, které vyjadřovaly chvály, díky, prosby, a křesťané se je začali učit, aby mohli je říkat společně, aby se sjednotili. Postupem doby se stalo to, že ta spontánní modlitba téměř vymizela, a dokonce vymizela i tam, kde by měla zůstat.

Měla by zůstat tam, kdy se modlíme doma, kdy se modlíme sami nebo kdy se modlíme v rodině. I tam často sáhneme po těch naučených modlitbách: „Je to jednodušší, není potřeba nic vymýšlet,“ ale je to škoda, bratři a sestry. Ne, že by bylo špatně se doma v soukromí modlit naučené modlitby, to ne, ale bylo by dobré k tomu přidat vždycky něco osobního – poděkování, prosbu, chválu Boží – tak, aby z toho vyplývala právě moje vděčnost za všechno tady toto, co nám Bůh dává, za všechny jeho dary.

A poslední myšlenka, kterou jsem zmínil na začátku mše svaté, je čas: „Kristus v ten čas.“ Když mluví Písmo o narození Ježíše Krista, tak říká: „Když se naplnil čas.“ Všemi těmito vyjádřeními se chce říct, že Bůh nedělá nic nahodile, že to není jen tak, že by si řekl: „Tak mně se teď chce, tak já něco udělám,“ ale že je to ten pravý čas, ten správný čas, ten nejvhodnější čas. Apoštol Pavel to připomíná Římanům, připomíná to i nám a i nás chce vybídnout: „Člověče, přemýšlej o tom, když chceš něco udělat, kdy bude ten správný čas, kdy bude ten pravý čas. Modli se za to, a když to poznáš, tak to udělej.“

Takže to je, bratři a sestry, pro dnešek všechno. Bylo to náročně a děkuju vám, že jste mě tak pozorně vyslechli.

Kolik váží sněhová vločka

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

22.06.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

12. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 2,14a.36-41](#); 2. čtení [Řím 6,3-4.8-11](#); evangelium [Jan 15,1-8](#);

(první svaté přijímání)

Děcka, nachystal jsem si pro vás několik příběhů. Ten první je takový docela legrační. Je o tom, jak se v jedné farnosti připravovali na první svaté přijímání. Nepřipravoval je pan farář, ale připravovala je paní, takové paní se říká katechetka. Když skončila příprava, tak paní katechetka chtěla ukázat, že je připravila dobře, že je to dobře naučila, a tak udělali v kostele takové zkoušky. Ale paní katechetka jim dávala takové otázky, aby všichni ty zkoušky udělali.

Tak se zeptala taky jednoho klučiny, budeme mu říkat třeba Pepík. Říká mu: „Pepíku, je nějaká věc, kterou Pán Bůh nedokáže udělat?“ Pepík pokývá hlavou a říká: „No, samozřejmě paní katechetko.“ Paní katechetka se zarazila. Tuší někdo z vás, jakou odpověď čekala? Co asi chtěla slyšet? Napadne to někoho z těch menších? No, chtěla slyšet, že Pán Bůh je všemohoucí a že dokáže všechno. A říká: „Pepíku, rozuměls dobře otázce? Je něco, co Pán Bůh nedokáže?“ A on říká znovu tak sebevědomě: „No jistě, paní katechetko!“ Teď i pan farář zbystřil, a tak mu říká: „Pepíku, tak nám to řekni, co to je, co ten Pán Bůh nedokáže udělat.“ A Pepík povídá: „Nedokáže se zavděčit všem lidem na celém světě.“

Tak to bylo možná spíš pro ty dospělé. Já bych chtěl říct, že děcka se připravovaly dobře, svědomitě. Plnily ty úkoly, které měly. Věřím tomu, že jim to dalo někdy docela zabrat, někdy i jejich rodičům, ale že si teda prohloubily svoje náboženské vědomosti.

A teď se zeptám, to už bude trošku vážnější, kolik váží sněhová vločka? Kolik myslíte?

Byla jednou jedna myška a taky nevěděla, kolik váží sněhová vločka, a tak si říkala: „Koho bych se zeptala?“

Kdo je v lese nejmoudřejší ze zvířátek? Správně, sova. Takže myška vyhledala sovu a říká jí: „Sovo, ty víš úplně všechno. Kolik váží sněhová vločka?“ Ona se tak podívá na myš, podívá se pod sebe, nahoru a pak říká: „Sněhová vločka? To je takový nic, pfff, nic.“

Myš zakrouží hlavou a říká: „Ty, sovo, poslouvej. Takhle jednou v zimě mi byla zima na tlapky, tak jsem vylezla na strom, na smrk. Tak jsem tam byla schovaná před tím sněžením, a protože jsem neměla co dělat, tak jsem počítala ty vločky, které padaly na větev. A zrovna, když jsem přišla k číslu tři milióny osm set devadesát šest tisíc čtyři sta padesát osm, tak se ozvalo velké křap křap, větev rupla a ulomila se. A ty říkáš, že sněhová vločka je takové nic.“ A myš odešla od sovy.

Co nám ten příběh může připomenout, co nám chce říct? Když děláme nějaký dobrý skutek, tak si říkáme: „To je nic, to je málo. Co to znamená? Nikde to není vidět, nikdo si toho třeba ani nevšimne, třeba mě nikdo ani nepochválí.“ Ale není to tak, není to pravda. Každý ten dobrý skutek se přidává k těm dobrým skutkům, které jsme udělali už předtím, ale taky se přidává k těm dobrým skutkům a dobrému snažení, které podnikají lidé na celém světě. A potom ze všech těch dobrých skutků, když se ty skutky poskládají k sobě, když se spojí, tak z toho vznikne velké dílo.

Tak si to pamatujte: jedna vločka neváží nic, ale tři milióny osm set devadesát šest tisíc vloček váží hodně a může to udělat buď mnoho dobrého anebo, když se to vymkne z ruk, hodně špatného. Ale my jsme tady proto, abychom udělali hodně dobrého. A ten dnešní den zase vám má pomoci k tomu, abyste na každé mši svaté, na které budete, mohli přistoupit ke svatému přijímání, a potom, v té chvílce, abyste mohli říct Pánu Ježíši všechno – z čeho máte radost, na co se těšíte, kde třeba chcete, aby vám pomohl, kde ho prosíte, aby vás podpořil a posílil.

Kristus před sebou posílá svoje učedníky

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

05.07.2008 - sobota, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost sv. Cyrila a Metoděje

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 61,1-3](#); 2. čtení [2 Kor 4,1-2.5-7](#); evangelium [Lk 10,1-9](#);

Děti, kdo to byl ten Cyril a Metoděj? Nevíte nikdo, nikdo to nezkusí? Řeknu vám takový vtip, ti starší už ho znají. Ještě dřív, když se chodilo na kazatelnu, tak v jedné farnosti měli pana faráře, který, aby dodal váhu svým slovům, tak do té kazatelny takhle občas uhodil. No, a na té kazatelně taky bývala taková látka, takový přehoz. Místní ministranti (doufám, že vám se to nepodaří, na kazatelnu nechodím) se jednou takhle domluvili a pod tu látku mu dali rýsováčky, taky se tomu říká připínáčky. Víte, co to je? Tak mu tam dali pár těch připínáčků. No, a pan farář začal kázat, rozohnil se, takhle bouchl tou rukou a říká: „Svatý Cyril a Metoděj, to byli ... kluci zatrolení!“

Kdo to byl ten Cyril a Metoděj? To byli lidé, kteří dobře četli Boží slovo. Nečetli ho jenom jako nějakou informaci, která se týká těch druhých, nečetli to jenom jako něco, co se stalo kdysi, ale četli to jako návod pro svůj život. A určitě četli také ty úryvky, které jsme slyšeli teď my při bohoslužbě slova, a rozhodli se, že to do svého života nějakým způsobem zapracují.

Víte, Cyril a Metoděj, to byli tak výrazné postavy, že oni skutečně vyčnívali i ve své době. Každá doba potřebuje takového Cyrila a Metoděje, takové osobnosti, a v každé době je jich pár, několik, málo. Opravdu, asi by stačila jedna ruka, možná dvě, ale těch deset prstů určitě. Přesto tyto osobnosti dokáží strhnout další, zapálit. Jsou za nimi následovníci. Je za nimi vidět „hluboká stopa“.

Nesmíme si dobu, ve které žili Cyril a Metoděj, nějak idealizovat. Na východě, odkud oni přišli, to Byzantské císařství mělo mnoho neduhů, které jsou společné a které máme i my. Našli bychom tam mnoho společného s naší dnešní dobou. Přesto, že celý ten císařský dvůr o sobě říkal, že jsou křesťané, mnozí z nich podle toho nežili. Bylo tam to, čemu se říká korupce, velká touha po moci, a to i za cenu, že třeba někoho odstraní, že se někoho zbavím. Cyril a Metoděj mohli udělat „velkou kariéru“, mohli se dostat tady na té pyramidě nahoru, ale je to nějakým způsobem nelákalo. Viděli, že všechno tohle je vlastně prázdné, že život, aby byl plný, naplněný, potřebuje ještě něco víc, jakési zakotvení. Každý člověk potřebuje ve svém životě domov. Jestliže ho nemá, tak ho hledá, touží po něm, chce si ho vybudovat. Domov, to není jenom nějaký prostor, i když to taky, ale je to prostor, kde jsou lidé, kde mě přijímají, kde vím, že jsem přijat, a podvědomě takhle jakýsi domov v životě hledá každý člověk. A Cyril s Metodějem našim předkům chtěli právě zvěstovat toto, tyhle vztahy, říct jim tu velkou věc, kterou naši předkové neznali, že Bůh je Otec a že u něho jsme doma.

Víte, v jejich životě se to naplnilo taky takovým zvláštním a krásným způsobem. Oni za svého života podnikli několik velkých misijních cest, v podstatě by se dalo říct tři, a z těch cest se vraceli do Řecka nebo takhle. Ale když přišli sem, tak tady zakotvili a pak už se vraceli sem. Mohlo by se říct: „Oni byli cizinci,“ ale ne, oni tady získali domov. To byl takový oboustranný vztah. Oni přijali tehdejší Slované, kteří tady žili, oni je přijali za své, nebo řekli: „My odtěď patříme k vám,“ a ti Slované řekli: „Vy odtěď patříte k nám.“ Proto má Morava tak ráda Cyrila a Metoděje. Oni tady opravdu zapustili kořeny, oni se tady stali doma.

Před nimi už tady bylo mnoho misionářů – z Německa, z Irska, ze Skotska, z dalekých zemí. Tenkrát se mluvilo staroslověnsky. Ne, že by ti misionáři neuměli tento jazyk, ale ta mentalita byla jiná. Jak se říká, oni si nesedli. Kdežto naopak, Cyril a Metoděj sem opravdu zapadli s těmi našimi předky. Jak se říká, rozuměli si, bylo jim spolu dobře. Ono totiž, když čteme dobře dnešní evangelium, tak to tam je. Když Ježíš posílá před sebou těch dvaasedmdesát učedníků, tak jim dává pokyny. A všimněme si, že jim nedává pokyny, co mají říkat, to jim vyprávěl předtím, ale dává jim pokyny praktické – co mají dělat a co dělat nemají. Hlavně je tam důležité, co dělat nemají: nemají si hrát na nějaké pány, nemají být vybíraví v jídle.

Možná by nás to překvapilo, že u tak vznešeného úkolu, jako hlásat evangelium, někdo řekne: „Vždyť tohle je vedlejší.“ Pro Ježíše ne. Ježíš žádá po těch, kteří evangelium hlásají, aby přizpůsobili svůj život, aby se nestalo to, že život nebo svědectví toho, kdo hlásá to evangelium, bude nevěrohodné. Aby se nestalo to, že ten člověk, který zvěstuje evangelium, by byl překážkou pro přijetí evangelia. Takže jim říká: „Nebuďte upovídaví a nenoste s sebou věci, které by vás zatěžovali - mošnu, topánky a tady tyhle věci. Ale tam nejde jenom o tyto věci, ale jde tam obecně o to: uvažujte, přemýšlejte o tom, co v životě vám bude sloužit a co vás zatěžuje.“

Ve druhém čtení jsme slyšeli takovou výzvu od svatého Pavla: Když jsme pověřeni službou, nenecháváme se ovládnout malomyslností, protože Bůh nám milosrdně pomáhá. I Cyril s Metodějem určitě měli chvíle, kdy si říkali: „A má to vůbec cenu?“ Zase nesmíme si to idealizovat, že by hned všichni byli ochotní přijmout křesťanství a zapomenout na pohanské zvyky a na to, co tady bylo. I oni určitě přemýšleli o tom, jestli pokračovat nebo ne. Ale tenhle úryvek, to, co jsme slyšeli i my, jim dávalo sílu jít dál.

„Protože my všichni se snažíme nehlásat sebe.“ I oni nehlásali sebe, ale hlásali Krista. Kristus všude tam, kam chtěl sám přijít, před sebou posílá svoje učedníky. A o toto tady jde.

Bratři a sestry, v církvi, když slavíme nějaký svátek, nevzpomínáme jenom na to, co bylo, na to, že se něco stalo, že někdy někde někdo žil nebo že Ježíš něco třeba udělal před dvěma tisíci lety, ale vždycky to vztahujeme do současnosti a ten svátek Cyrila a Metoděje dnes nám má připomenout, že my všichni, protože jsme pokřtěni, jsme povoláni k tomu, abychom hlásali evangelium. My všichni se můžeme považovat za těch dvaasedmdesát učedníků, které Pán posílá před sebou a my všichni jsme vyzváni k tomu, abychom poslechli Ježíšovu výzvu: „Proste Pána žně.“

Naši předkové, když chtěli, aby sem přišel Cyril a Metoděj, museli vypravit poselstvo. Nejprve ho vypravili k papeži, a potom ho vypravili do Byzance. U papeže, protože to z politických důvodů nebylo možné, nedostali nikoho, ale on jim poradil, aby šli do té Byzance, a na ten druhý pokus vlastně císař Michal III. posílá ty nejlepší, které má.

I na tohle myslíme, že ti naši předkové pro to museli něco udělat. Museli říct: „Ano, my chceme. My chceme, aby sem někdo přišel, aby nám někdo pomohl. Nepovedlo se to na první pokus, ale na druhý. Mysleme na to, že hlásání evangelia

Homilie 2008

---

není bez obtíží, ale myslíme na to, co říká svatý Pavel: „Nenecháváme se ovládnout malomyslností, protože Pán nám milosrdně pomáhá.“

Máme usilovat o Ježíšova Ducha

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

06.07.2008

14. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Zach 9,9-10](#); 2. čtení [Řím 8,9.11-13](#); evangelium [Mt 11,25-30](#);

Bratři a sestry, my se zase po třech nedělích setkáváme se svatým Pavlem a se čtením z listu Římanům. Minulou neděli byla slavnost svatých Petra a Pavla a předtím jsme měli 1. svaté přijímání, a to se tedy četly vždycky jiné texty.

Ten dnešní úryvek zase patří mezi ty těžké, jinak se to říct nedá, protože je mezi námi téměř dva tisíce let a ta doba, ve které to Pavel psal, v některých ohledech byla úplně jiná, v některých je to pořád stejné.

Připomněl bych poslední větu z úryvku, který by se četl minulou neděli, pokud by nebyl ten svátek Petra a Pavla. Poslední věta byla: „Tak i vy se považujte za mrtvé hříchu, ale za žijící Bohu, když jste spojeni s Kristem Ježíšem.“ Důraz bych položil na úplný konec: když jste spojeni s Kristem Ježíšem. Z tohoto momentu ta Pavlova úvaha vychází.

Co tam tedy vlastně Pavel říká? Používá pojmy jako duch, tělo, vzkříšení, ale víte, on to myslí jinak, než se to většinou používá v naší dnešní době. Někdy ve středověku a na začátku novověku vzniklo takové rozdělení – tělo a duch. Tělo je proti duchu, duch je proti tělu, duch musí přemáhat tělo. Ono je to částečně odvozeno z citátu z Písma, z evangelia, kdy Ježíš říká: „Duch je ochotný, ale tělo je slabé.“ Ale Pavel to takhle nemyslí. Pavel vždycky myslí celého člověka s jeho tělem, s jeho duší, duchem nebo jak to řekneme, celého člověka, ale ve dvou stádiích – buď celého člověka, který nebyl vykoupen, tedy před příchodem Ježíše Krista, takového člověka nazývá člověkem tělesným. Po příchodu Ježíše Krista nazývá tohoto vykoupeného člověka člověkem duchovním.

Proč to tak Pavel říká? Protože před příchodem Ježíše Krista téměř všichni lidé věřili v posmrtný život, a to je další rozdíl mezi nimi a námi. Byli vždycky nějakí lidé, kteří říkali, že po smrti není nic, ale těch byla malá část. Většina lidí věřila a říkali. „Věříme v nějaké pokračování života po tomto životě,“ ale jedni říkali: „To nám dá Zeus,“ druzí: „To nám dá Poseidon nebo jiný bůh“ a podobně. Ale všichni se snažili dostat se do této „existence“ po skončení tohoto pozemského života. Ale ta myšlenka, že po smrti není nic, ta se objevuje až v novověku tak hromadně, jak se s tím setkáváme dnes, to, že po smrti už není vůbec nic. To se objevuje až někdy v osmnáctém, v devatenáctém století takhle ve velkém měřítku.

Ale vraťme se k tomu člověku, kterého Pavel nazývá člověkem tělesným, člověkem tedy nevykoupeným. Vzpomeňme na to, co dělali třeba ve starém Egyptě. Jak se snažili dostat se do toho věčného života? Tím, že si mysleli, že si musí zachovat tělo. Proto začali balzamovat, proto začali stavět velké náhrobky, velké pyramidy, začali tam ukládat tu pohřební výbavu a domnívali se, že toto všechno je dovede do věčného života. To bylo živé v době, kdy Pavel napsal list Římanům. Nám už to připadá někde daleko a říkáme si: „To je mrtvé. My už jsme za tím.“ Je to pravda, ale pro ně to bylo něco živého, a Pavel jim říká: „Kdepak, žádné hromadění pohřební výbavy, žádná mumie, žádné zachování vašeho těla vám nedá věčný život, ale věčný život máte od Ježíše Krista, jestliže máte jeho Ducha. K tomu se ještě dostaneme.“

Pavel používá takové docela drsné vyjadřovací způsoby. Uvědomme si, že ta doba byla drsná. Život otroka neměl téměř žádnou cenu. V té době skutečně účta k lidskému životu byla mizivá, a Pavel, když používá slovo, které je do češtiny přeloženo jako tělo, tak používá termín sarx, což znamená doslova maso, už jsem to tady zmiňoval. V těch pyramidách bylo zařízení, kterému se říká sarkofág, většinou kamenná, někdy dřevěná schránka, která je vysekaná, do ní je uloženo tělo a zase navrch je daná třeba kamenná deska. Doslova sarkofág znamená požírač masa. A Pavel chce zase říct: „Nic z tohoto vám nemůže zabezpečit věčný život, žádná takováhle snaha nevede k tomuto cíli. To všechno je zbytečné, kdybyste si postavili sebenádhernější hrobky a já nevím co.“

Pavel, když mluví právě o tom Duchu, tak chce říct asi tolik: „Žijte tak, aby to mělo smysl, aby to bylo duchaplné.“ Známé vyjádření, kdy se říká o něčem: „To je prázdné, to je bezduché, to nemá ducha.“ Nebo my dneska používáme i jiné termíny. Říkáme o něčem, když je to dobré: „Má to hloubku,“ nebo výšku. Anebo zase naopak říkáme: „Je to povrchní, nic v tom není, je to prázdné.“

Pavel chce říct: „Jedině takovýto život – život, kdy budete napodobovat Ducha Ježíšova – vás přivede do věčného života.“

Co máme tedy dělat, abychom měli Ducha Ježíšova? Můžeme to shrnout nebo z toho vyhmátnout asi tři takové body. Když se člověk seznámí s evangeliem, když se obrátí, tak také uslyší o blahoslavenstvích, o desateru a těchto věcech. Získá vědomí, co je to hřích, pochopí, „co dělat mám, co dělat nemám“. A člověk, který se obrací, se snaží vyvarovat hříchu, především v té těžké podobě, v tom, čemu říkáme těžký hřích. Po nějaké době vlastně se to člověku podaří, protože nikdo z nás nikoho nezabil, nikdo z nás nevykradl nějakou banku. Neděláme tady ty opravdu „těžké smrtelné hříchy“, ale říct: „Já jsem bez hříchu,“ to si doufám netroufá nikdo z nás, to by byla veliká pýcha.

Co tedy máme dělat? Jak postupuje křesťan? A tady jsme u toho. Křesťan po vzoru Ježíše Krista se má snažit vždycky, když musí volit, volit to lepší. To znamená: „Už se snažím o dobro. Usiluji o to, aby můj život měl tu ‚hloubku‘,“ ale vždycky je ještě nějaký způsob něco udělat lépe, snažit se volit to lepší.

Druhá věc, co máme dělat, znamená ptát se: Když chci něco udělat, proč to dělám? Dělám to z lásky k sobě anebo z lásky k těm druhým? Tedy: Jsem veden láskou anebo sebeláskou? To je ten další motiv. Tady tuto otázku bychom si měli pokládat často, protože tady nás „bota tlačí“. To je to, kdy Pavel mluví o těch záłudnostech těla, protože zase to se týká celého člověka – něco bych udělal pro sebe.

A to třetí: děkovat. Člověk, který má takovéto pohanské smýšlení, tak ten stále jenom prosí. Má stále pocit, že mu něco chybí a že by teda něco potřeboval: „A tak prosím tě dej mi to, postarej se o mě,“ a takhle. A tady to končí. Ne, že by bylo chybou říct: „Pane Bože, prosím Tě, Pane Bože, postarej se o mě,“ ale je potřeba právě přidat to, co jsem říkal na začátku: „Pane Bože, já ti děkuju.“

Tedy děkovat. Děkovat, vidět všechnu tu Boží péči, vidět všechno to, co nám Otec dává. Toto znamená mít Ducha Ježíšova.

Homilie 2008

Asi bychom mohli pokračovat, ale celý ten úryvek, kdybychom ho chtěli dopodrobna rozebrat, nějakým způsobem rozpitvat, tak bychom tady byli několik hodin. Ale o to nejde. Jde o to, abychom z toho vytáhli to podstatné, a to podstatné je tedy to: Spásu, věčný život vám dává Otec. Dává vám ji proto, že Ježíš na tom pracoval. Ježíš to nějakým způsobem vybojoval, získal. A my, abychom si to mohli přivlastnit, to, co udělal Ježíš, máme usilovat o Ježíšova Ducha. A tady vidíme ty tři věci: tedy snažit se volit to lepší, snažit se nedělat věci ze sebelásky, ale z lásky k druhým, a snažit se Bohu děkovat.

Tak kéž na to myslíme nejenom teď v neděli ale i potom ve všední dny.

O vězeňství

P. Mgr. Václav Rychlý, OPraem

20.07.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

16. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 12,13.16-19](#); 2. čtení [Řím 8,26-27](#); evangelium [Mt 13,24-43](#);

Tak jsem myslel, že změním trochu téma a že vám dneska povím něco zbožného, ale zrovna k tomu dnešnímu evangelnímu úryvku, k tomu podobnosti, se ta moje zkušenost z vězení hodí (kazatel je sociálním pracovníkem ve vězeňství). Včera, když jsem byl na svatební hostině, tak pochopitelně, jak jsme zasedli ke stolu, tak se zase řeč se spolustolovníky svezla na věznicu a padla tam jedna taková otázka, která často na mě dopadá: „Pane faráři, nebojíte se v tom vězení s těma vězňama?“ No, a člověk už zná trochu odpověď, a tak říkám: „Bojím se akorát o to, abych nepřišel do pekla, a o spásu duše. Kdybych se měl bát vězňů, tak tam nemůžu pracovat. Myslím si, že ty naše prostředí ve věznicích jsou bezpečný a víme, jak s našimi chovanci zacházet, abychom příliš neohrožovali sebe sama.“

Pak se dál rozvíjela ta diskuze a ptali se mě, jaká vlastně ta kuřimská věznice je. Často je v podvědomí lidí, že jsou tam jenom nějakí lehčí vězni, a já musím vysvětlovat, že máme vlastně čtyři typy uvěznění podle ostrahy těch věznic a stupně narušení anebo nebezpečnosti těch, kteří jsou do nich umístěni. To rozhoduje soud a zařazuje do těch čtyřech typů věznic. No, a my jsme takový ten horší střed – věznice s ostrahou, prostě odsouzení vesměs na násilnou trestnou činnost, ať už vrazi nebo nějaký další takový podobný ošklivosti, jsou tam sexuální devianti, nějaký oddělení, kde probíhá léčba s nima, další: závažný majetkoprávní delikty, nějaký ty větší podvody – statisíce a miliony, no, anebo ti, kteří se opakovaně dostávají do vězení – recidivisti, kteří jsou popátý, po desátý v kriminále. To je takovej vzorek mých chovanců.

A člověk nemá tolik zkušeností třeba z těch jinejch věznic. Nikdy jsem nepracoval třeba ve „zvýšené ostraze na doživotí“ nebo na „mladistvejch“. Ale občas se člověk někde jede podívat a zrovna před týdnem jsem byl na stáži v jedné české věznicu, která zrovna je specializovaná na mladistvý odsouzený, to jsou ti od patnácti do osmnácti, děti, děti v uvozovkách, děti velmi nebezpečný, a musím říct, že to tam na mě nepůsobilo dobře a trochu tam na mě dopadala taková skepse a taková i beznaděj. Skutečně velký procento z nich se vrací zpátky, přestože se jim individuálně věnují, jsou tam všelijaké programy, jde do toho hodně peněz, ale ta úspěšnost tam je minimální. Osmdesát, devadesát procent z nich je brzo zpátky. Těžko se tam něco s těmi „dětmi“ dá dělat.

Většinou jsou to mladiství, kteří jsou hodně narušení. Někdy se domnívám, že by s nimi měli být souzeni jejich rodiče, protože vy, když váš pes pokouše souseda, tak jste zodpovědní za toho psa a budete stát před soudem. A když vychováte své děti a to dítě třeba někoho zabije nebo spáchá něco skutečně závažného, tak jako by se to rodičů netýkalo, a to si myslím, že je špatně. Diskutujeme o tom, jestli posunout trestní odpovědnost pod ten patnáctej rok, ale málo mluvíme o tom, že rodiče jsou zodpovědní za své děti.

Kolikrát to vidím třeba, když hovořím s pedagogy. Paní učitelka má s chlapcem ve škole problémy – vyrušuje, napadá ostatní spolužáky a stupňuje se to, tak upozorní rodiče nějakým způsobem a rodiče jsou dotčeni. Přece jejich synáček je hodnej a paní učitelka je špatná a škola je špatná. Potom, když nastanou problémy doma, kdy ten synáček třeba okrade rodiče a zbije maminku, tak teprve potom pochopí, že skutečně je někde problém a hledají pomoc, a většinou už bývá pozdě. Protože o výchově se dá hovořit do osmi let a nejintenzivnější, nejdůležitější výchova je do prvních tří let jedince. Potom už se sklízí ovoce. A většinou ovlivnit toho dospělého jedince, ať už v pubertě, to už je skoro nemožné, anebo potom později, kdy už se dostává třeba do našich zařízení, tak je velmi nesnadné, nechcu říct, že většinou až skoro nemožné.

Víte, účel toho uvěznění se v dějinách měnil. Já jsem minule trošičku nakouzl toto téma. Ze začátku to byla sankce – oko za oko, zub za zub. Byla to taková ta sankce přímo za to, co ten dotyčný udělal. Někdy před Kristem přichází v židovské společnosti velice revoluční myšlenka, že uvěznění je příležitost k pokání. Tam si uvědomili, že člověk, když spáchá něco zlého, tak nejenom že ublíží někomu a té společnosti, ale že taky poruší Boží řád a že se vyloučí vlastně z té Boží blízkosti, že je v nebezpečí spása jeho duše. Proto přichází tady s touto myšlenkou, že vězení by mělo být pokáním za spáchaný hřích a příležitostí k nápravě vztahu s Bohem. To je velice zajímavá myšlenka, která si myslím, že je i dneska nadčasová a stála by za domyšlením.

V určité době, už v devatenáctém století se začaly přeplňovat věznic, a příčinou byla už tenkrát sekularizace společnosti, to, že lidi opustili Pána Boha. Začaly se vyprazdňovat kostely, začaly se zaplňovat kriminály. To je taková přímá úměra, bohužel, a platí to do dneška. Nemusíme hledat nějaký další veliký příčiny kriminality nebo další negativní jevy ve společnosti – rozvodovost, problémy se závislostma, protože to není jenom problém s drogama. Má to společného jmenovatele – ztráta víry.

Tak se tenkrát začali zamýšlet nad tím, jak hledat nápravu, jak polepšovat delikventy. Byly různé návrhy a pokusy v této oblasti a většina z nich selhala. Takovou renesanci to polepšování prožívá v těch šedesátých, sedmdesátých letech dvacátého století. Nejenom u nás byly ty nápravnévýchovné ústavy a resocializační programy a já nevím co dalšího, a zjistili jsme, že většinou není co resocializovat a že ta náprava je velmi problematická, ne-li skoro nemožná. A tak na konci dvacátého a začátku jednadvacátého století měníme účel toho uvěznění na ochranu společnosti – izolace toho pachatele a ochrana společnosti. Tímto směrem si myslím, že by se mělo ubírat vězeňství ve světě i u nás, a možná daleko důsledněji, než se to dělá.

Někdy člověk je tam svědkem těch obrácení. Já jsem právě včera tam při tom rozhovoru na svatbě nakouzl, že se nám nejlíp pracuje ve vězení s vrahama a je to taková pro nás taková vděčná skupina odsouzených, protože s nimi jsou skutečně nejmenší problémy. Oni mají před sebou dlouhý trest a většinou se chovají podle řádu té věznic, moc ten řád neporušují, aby si neudělali problémy, protože jim jde při případném podmínečném propuštění skutečně o hodně. Když jim třetinu trestu můžou prominout, tak to stojí za to něco dělat, nějak se namáhat, něco skousnout, příkladně když třeba toho vězně někdo ze spoluvězňů napadne, dá mu facku, tak prostě to neoplatit, ale vohnout hlavu, aby třeba on nenesl taky za to nějaký důsledek nebo něco podobného, a myslím si, že toto toho člověka nějakým způsobem i formuje a vychovává –

že dodržovat nějaký normy se vyplatí. Ať už v tom vězení bude mít lepší podmínky, když se bude slušně chovat, anebo mu bude zkrácenější trest.

Naopak problémovou skupinou jsou ti, kteří mají ty krátké tresty, kteří něco ukradli, třeba opakovaně, a někdy třeba i dopravní nehody, bohužel. K nám se dostávají třeba do té Kuřimi specifický dopravní nehody. Většinou to není někdo, že by nezaviněně někde způsobil dopravní nehodu, ale to už bývá někdo, kdo třeba předtím měl nějakou zkušenost s vězením, někdo, kdo spáchal dopravní nehodu pod vlivem alkoholu, ujel od té nehody, neposkytl první pomoc. A najednou tito lidé tvrdí: „Vždyť my jsme vlastně nic neudělali.“ On jenom zabil třeba dva lidi na přechodu, ale ve skutečnosti nic neudělal.

A paradoxně se setkávám s lítostí často (ne vždycky, ale často) třeba u těch vrahů nebo u těch mejch chovanců, sexuálních deviantů, kteří třeba po určitým čase, musí to taky dozrát u nich, přijdou a řeknou: „Mně je to opravdu líto,“ nebo je to na nich poznat, že jim je to líto. A člověk někdy má takovou tu příležitost si sáhnout na to, že tam dochází k nějakému obrácení. Ty obrácení u těch menších nebo mírnějších delikventů, nebo u těch méně závažných trestných činů jsou zřídka kdy. Ale u těch závažných to bývá častěji. Je to zvláštní, nepochopitelný, mimo naše snažení, mimo naše působení. Nechcu vyvedávat, že je to výsledek našeho zacházení s nima nebo našeho převýchovného snažení, ale možná že je to opravdu ten záblesk shůry a že tam platí ty slova Pána Ježíše: „Kde se rozmnožil hřích, ještě víc se rozmnožila Boží milost.“ Že tady ta Boží milost se v těchto případech těch mejch chovanců nějak dotkne. Někdy je to skutečně obrácení na víru a který je třeba dlouhýma rokama v tom vězení prověřený, jindy to bývá třeba obrácení v tom smyslu, že ten člověk začne litovat toho, co udělal a že má na to správný náhled, začne si ho budovat. I to je velice cenné.

A nedokážu si představit nebo ztotožnit se s tou myšlenkou, po které často volají i křesťané: oko za oko, zub za zub. Za vraždu smrt, za zlodějnou useknutí ruky a já nevím co dalšího. Buďme trošičku vnímavější v těchto záležitostech a domýšlejme slova evangelia: „Jakou měrou měříte, takovou bude naměřeno i vám. Nesuďte, abyste nebyli souzeni.“ Vždyť každému z nás má maslo na hlavě a jednou i my budeme mít co dělat, abychom obstáli na Božím soudu. A určitě všem lidem, i těm, kteří se závažně provinili proti společnosti a proti Božímu řádu, bysme neměli upírat právo na pokání. Aby obnovili prostě ten řád, který byl narušený v tom vztahu s Bohem. Ne všichni jsou toho schopní, ale většině z nich Bůh dává šanci. On by taky mohl zasáhnout z nebe a, nechcu říct, „zaslat blesk“ a toho člověka si svým způsobem, specifickým způsobem si k sobě povolat a ukončit jeho přebývání mezi námi. Ale nikdo z nás nemá právo brát toto na sebe. Tomu člověku ukrátit život jenom proto, abychom ho nemuseli žít, šatit a starat se o něj, ale vzali bysme mu příležitost k pokání, vzali bysme mu Boží čas, který je mu vyměřený, a to si myslím, že by bylo velké provinění na naší straně.

Společnost má právo se bránit proti těm, kteří ji ohrožují. My, jako křesťané, nemáme právo soudit. Máme právo se bránit a měli bysme se mnohokrát bránit účinněji. Nelíbí se mně třeba dnešní situace, kdy třeba ještě v devadesátých letech, po devětaosmdesátém roce, ty tresty třeba za podobný věci byly daleko přísnější než dneska. Troufám si říct, že v tom jednadvacátém století oproti tomu konci dvacátého století jsou o třetinu, možná v některých případech o polovinu nižší tresty, než bývali dřív. A není to úplně dobře.

V mnoha případech, odhadl bych asi tak třetina mých chovanců, neposílal bych je na trest smrti, ani bych je nijak nemučil, ale nepouštěl bych je už nikdy, kdyby záleželo na mně, do společnosti, protože jsou pro tu společnost nebezpeční. Je to smutná zkušenost, ale je to tak. A možná, že někde by dozráli a třeba byli schopni nějakého obrácení a nějaké změny a časem zařazení do té společnosti.

Kolikrát, když vidím na bráně ty vězně, kteří jsou připraveni k propuštění a opouštějí naše brány, tak člověk počítá málem dny, kdy se nám vrátí zpátky. Svoji Jobovu službu tady sehraávají advokáti, kteří, někdy mně připadá, za peníze jsou schopni udělat mnohé. Nechcu říct všechno, ale mnohé.

Kdysi (jeden takový příklad, trošku negativní, abych osvětlil) třeba odsouzený, kterýho jsem měl, znal jsem ho, byl za vraždu ve vězení. Snažil se vyloupit nějakou kantýnu, přišla tam kantýnská, on ji napadl nožem, kterej zrovna tam byl po ruce, zabil ji. Dostal za to svůj trest. Ve vězení napadl při nějaké konfliktní situaci zase vězně a nožem ho pichl do břicha. Nezabil ho, bylo tam nějaký ublížení, dostal za to znovu nějaký rok navíc, a rozhodovalo se o jeho podmíněném propuštění, že mu bude třetina toho trestu prominuta. A já jsem s ním tenkrát byl u soudu a my jsme svoje hodnocení věznic na vězně, pochopitelně negativní, postavili na tom, že v podstatě zopakoval v kriminále to, co udělal už kdysi předtím při té trestné činnosti a že je pro společnost nebezpečný a že by rozhodně mu neměl být zkrácený trest. Dobrá paní advokátka, bývalá soudkyně, tu naši obhajobu shodila, že jsme na něho zaujatí a tak dál, a byl propuštěný ještě ten den. Dneska ho máme zpátky za znásilnění a připadá mi to smutný a nešťastný vůbec v této společnosti a nechtěl bych být v roli těch advokátů nebo soudců. To je někdy složité. A myslím si, že by se měli toto často dozvědět, jaký důsledky má kolikrát jejich jednání, jejich rozhodování, a že je to skutečně hazard s lidma této společnosti.

My, jako křesťané, bysme měli domýšlet slova dnešního evangelia, kdy skutečně přichází ten zlý ďábel a seje koukol mezi pšenici. Ale Bůh nezasáhne tím bleskem z nebe a nespálí ten koukol mezi pšenicí, neprovede selekci, a nejenom čeká do těch časů žní, aby bylo změřeno, zváženo, jedna část té setby spálena a druhá část shromážděna do té Boží sýpky, ale On dává šanci na změnu i toho koukolu v pšenici, na obrácení. A my bysme neměli stát nebo sedět jenom s rukama v klíně a jenom kritizovat třeba a soudit a posuzovat a být zastánci radikálních řešení, ale měli bysme přispívat svojí modlitbou, obětí, půstem. To je skutečně jedinečná možnost. Ne převýchovný programy, ale modlitba, půst, obět sebe sama, jak pomoci právě v boji se zlem. A jak třeba i pomoci převýchově různých těch našich lumpů, o kterých se často mluví v televizi, všelijaký ty procesy a ošklivosti, jak třeba pomoci zachránit hříšníka. Protože tam někde se určitě raduje celý nebe. Ne nad tím, že ten dobrej a spravedlivej jde tou vyšlapanou cestičkou, ale že se obrátí ten hříšník.

My jsme pořád v roli těch spravedlivých, někde koketujeme svých chováním s těmi farizeji a zákoníky, ale Ježíš přichází úplně za jinou skupinou – právě za těma hříšníkama a těma, kteří byli na okraji společnosti, a těm podává pomocnou ruku.

Kéž v těch svých posuzování a soudech nejsme krátkozrací, ale jsme moudřejší a chápeme, že tím jednou soudíme taky sami sebe. A dokážeme každý svým způsobem přiložit ruku k dílu, třeba v modlitbě, oběti, sebezápou.

Amen.

Na cestě s ...

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

27.07.2008 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Jakuba, patrona farnosti

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 3,1-9](#); 2. čtení [2 Kor 4,7-15](#); evangelium [Mt 20,20-28](#);

Já jsem něco dostal na cestách (chodeckou hůl). To není na vás :). Já jsem se ptal, když mi to dali (doufám že to vezmete jako vtip), jestli je to na zlobivé farníky. A oni říkali, že ne.

Abyste věděli, co jsem dělal celý ten týden, kdy jsem byl pryč. Byl jsem v Itálii v horách. Bylo to vlastně jednak takové setkání, abychom si všichni odpočinuli, kdo jsme tam byli, ale abychom i nějak načerpali dál. Motto toho setkání bylo „Na cestě s ...“ a hlavně to teda bylo myšleno, že jsme na cestě s Ježíšem.

Církev si teďka od přelomu června a července začala připomínat svatého Pavla. Bude kulaté výročí jeho úmrtí a celý rok si ho budeme připomínat. Svatý Pavel byl taky jeden z těch velkých, který byl „na cestě s ...“ Dojdeme k tomu, že svatý Pavel byl člověk, který měl velkou úctu k Jakobovi. Ono to spolu souvisí.

Víte, každý člověk v životě ten život prožívá s někým, s nějakým člověkem, nikdo nechce být sám. A každý z nás ten život prožíváme s nějakými myšlenkami, s něčím, co nosíme v hlavě, na co myslíme. Někoho zajímá to, jestli je plná lednička a, já nevím, aby třeba měl ten nejlepší procesor v počítači, a někdo jde dál. Někdo se dívá kolem sebe, dívá se na lidi kolem sebe a ptá se: „Co můžu pro ně udělat? Co můžeme společně udělat?“ a podobně.

„Na cestě s ...“ Když se ještě chvilku zdržím u toho svatého Pavla, byl to člověk, který velmi cestoval. V podstatě jeho obrácení se k Ježíšovi se stalo na cestě do Damašku. Potom je známé, když se zeptáte mnoha lidí, čím se Pavel proslavil, čím je známý, tak řeknou: „Jeho dopisy a jeho cesty.“

A právě na konec toho setkání, každý, kdo tam byl, tak dostal takovouhle „baldu“, aby nám to jednak připomínalo to, co jsme si tam povídali, a aby nám to připomínalo vlastně taky to, že jsme na cestě s Ježíšem. Ta hůl pomůže člověku, když jde po nějaké horší cestě nebo když ho bolí nohy, ale hlavně to mělo být takové připomenutí myšlenkové.

Když jsem zmínil tady ten vztah Pavla a Jakuba: svatý Pavel na jedné té své cestě šel do Jeruzaléma, právě za svatým Petrem, za svatým Jakobem. Proč? Pavel udělal velké dílo. Mezi pohany zvěstoval Pána Ježíše, mluvil o něm a ti pohané se z toho radovali, že přišel někdo, kdo jim chce pomoci. Ale svatý Pavel chtěl mít jistotu (on o tom mluví v listě Galatanům), „jestli jsem neběžel nadarmo“, „jestli jsem něco nedělal špatně“. Pavel nebyl takzvaný solitér, i když často to vedl, často byl na špici, ale nechtěl být jenom on sám. A proto šel do Jeruzaléma, a v tom listě Galatanům on o tom říká: „Šel jsem za těmi, kteří něco znamenají.“ On je nazývá sloupy a mluví právě o Petrovi, Janovi a Jakobovi, o těchto třech lidech.

Svatý Jakub měl velkou autoritu, byl ve velké vážnosti. Na druhou stranu zase víme, že to byl člověk přísný, byl to člověk nekompromisní. Jak my často třeba děláme, když něco, tak řekneme: „A to je jedno. Já nevím, nějak to udělej.“ On nebyl takový. On přesně věděl, co chce a co nechce. Takže s takovými lidmi vyjít je někdy těžké, protože jsou nekompromisní i ve vztazích k druhým lidem. Ale přesto tedy ten Jakub měl velkou autoritu, byl ve velké vážnosti.

V evangeliu jsme slyšeli o tom, jak jeho matka vlastně se snaží získat pro něho a jeho bratra nějaké výhody, nezasloužené výhody. A je to takové, jak to známe často. Když se někdo dostane na tu špici, tak si chce takzvaně užít, něco z toho vytřískat. Nevíme, jestli Jakub s tím souhlasil, co tenkrát dělala jeho maminka, ale tenkrát nedokázal říct: „Nedělej to. To není dobře.“ Ale evangelium nám chce ukázat, že on se v životě taky vyvíjel. Rostl, nejenom tělesně, ale i duchovně. Že až za nějakou dobu došel k tomu, že přestal dělat ty kompromisy, že se na ty věci díval jinak.

Nemáme zachovaná nějaká jeho dlouhá kázání nebo neznáme jeho nějaké dlouhé řeči, ale právě je tam zachovaný ten fakt ze Skutků apoštolů, že on byl první, kdo tady z těch apoštolů vlastně položil pro Ježíše život. Čili s ním se pak stala velká změna. Z toho kariéristy, který trošku tam vykukuje z té žádosti jeho matky, aby byli teda na špici, aby se měli dobře, z toho kariéristy se stal člověk, který dokázal kvůli tomu, co zastával (on byl biskupem v Jeruzalémě), kvůli tomu vlastně dokázal položit život, ztratit to nejcennější na této zemi, protože věděl, že pro něho je ještě něco cennějšího – být s Ježíšem.

Svatý Jakub - pořád, celou dobu, těch šest let, co jsem tady, přemýšlím o tom, proč naši předkové vybrali svatého Jakuba za ochránce této farnosti. Všechno jsou to samozřejmě moje dohady, ale myslím si, že to právě ta blízkost, blízkost Ježíšovi. Ta blízkost po té stránce příbuzenské, ale i po té stránce myšlenkové. Ta blízkost toho Ježíšova kříže – on umřel vlastně o Velikonocích a svatý Jakub umřel v podstatě do několika málo let, tak do dvou, do tří let po něm. Byl prostě první. Tady tato blízkost fascinovala naše předky, ty, kteří žili v této farnosti před námi, a že oni chtěli vtělit do této stavby tady tu myšlenku: „Chceme si být blízko. Chceme být blízko jeden druhému, chceme žít spolu a chceme být blízko našemu Ježíši, našemu Bohu, který přišel, aby nás zachránil.“

Takže ať něco tady z tohoto, z těch myšlenek, co jsem tady říkal, taky se dostane do našeho života, do našeho svátečního dne, ale i potom do těch dnů všedních, které přijdou, až tyhle hody skončí.

Nic a nikdo nás nemůže odloučit od lásky Kristovy

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

03.08.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

18. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 55,1-3](#); 2. čtení [Řím 8,35.37-39](#); evangelium [Mt 14,13-21](#);

Bratři a sestry, my si taky někdy připadáme unavení. Připadáme si, že je toho na nás moc, že nám chybí nějaký ten životní optimismus, životní síla, to, z čeho bychom čerpali, a právě do této situace promlouvá svatý Pavel tím dnešním úryvkem.

My jsme doteď četli, řekli bychom, takovou pasáž naučnou, kdy Pavel učí, přednáší. Je to sice formou dopisu, ale je to svým způsobem přednáška. A Pavel, jako dobrý pedagog, ví, že nestačí jenom něco sdělovat, něco přednášet, ale že pokud ten, kdo to říká, chce mít úspěch, tak musí být také poznat, že ten, kdo to říká, že si za tím stojí. Že to není tak, že by ten člověk sice něco nahlas říkal a uvnitř si myslel něco jiného, ale že, zkrátka a dobře, on sám je o tom přesvědčený. A proto Pavel připojuje svoje osobní svědectví. To nejsou žádné důkazy o existenci Pána Ježíše nebo něco podobného, to je Pavlovo svědectví. On dává nahlédnout do svého nitra a vlastně nám ukazuje, jak on prožívá svoji víru.

Můžeme říct: „No jo, ale mít tak aspoň polovičku nebo třetinku toho nadšení, které měl svatý Pavel, to by bylo moc hezké, ale nemám.“ Pavel je realista. Pavel věděl, že i kolem něho byla spousta lidí, kteří bojovali o svoji víru, kteří vedli vnitřní zápasy. I kolem něho byli lidé, kteří těžce den ze dne sbírali síly, vůli k životu. A právě pro ně Pavel napsal to, co napsal.

Na začátku si položil otázku: „Kdo by nás mohl odloučit od lásky Kristovy?“ Říká: kdo, a potom pokračuje tím, že vyjmenovává různé nepříznivé okolnosti, které se nám staví do cesty, do života. Pavel napřed mluví o soužení, útisku nebo pronásledování. To jsou věci, které se nějakým způsobem týkají přímo víry, kdy si z nás někdo dělá legraci pro naši víru nebo nás považuje kvůli naší víře za lidi druhé nebo třetí kategorie. Ale potom Pavel mluví o okolnostech, které vůbec s vírou nesouvisí: bída, nebezpečí. To jsou věci, které zažívají i lidé, kteří třeba nikdy o Ježíšovi neslyšeli. Pavel říká: „Nic z tohoto nás nemůže odloučit.“

Nakonec tam dojde i na ty lidi, když tam Pavel mluví jen tak, ale je to tak trošku na okraj, o různých politických systémech, o těch knížatech, všelijakých mocnostech. On má na mysli mocnosti pozemské, ale i mocnosti, které bychom označili za duchovní. To znamená, myslí tím třeba i zlého ducha a tady toto. On to tak bere v globále všechno. Je zajímavé, že otázka politiky, toho, kdo je zrovna u moci ve státě, to pro něho je celkem vedlejší. My naopak víme, že právě podle toho se často utvářelo a utváří myšlení a názory mnoha lidí, že když tady bylo Rakousko-Uhersko, tak vlastně všichni říkali o sobě, že jsou věřící, že jsou katolíci, a v podstatě neuplynulo ani padesát let od rozpadu Rakousko-Uherska, přišel přesně opačný režim, který se stavěl naprosto nepřátelsky k víře, a zase velká část řekla: „A tak my jsme nevěřící,“ a de facto to byli pořád ještě titíž lidé.

Pro Pavla to bylo úplně něco vedlejšího, protože to bral tak, že moje názory, moje víra rozhodně nemá nic společného s tím, kdo zrovna vládne, kdo zrovna je u moci. V tomto je mezi prvními křesťany a námi docela velký rozdíl.

Apoštol Pavel se snaží v tomto listě Římanům vysvětlit mnoho věcí. Pro nás jsou ty věci těžko pochopitelné a říkáme si, jak to uchopit, jak se k tomu postavit. Teď právě, jak jsem byl v Itálii, při tom chození po horách a při tom pobytu vždycky se tam o něčem mluví, vlastně vždycky tam má někdo i nachystané nějaké přednášky. Protože jsme začali s církví prožívat rok svatého Pavla, tak to letos bylo zaměřené na svatého Pavla. Měl to připravené jeden člověk, nebyl to kněz, je ženatý, vystudoval biblický ústav v Římě a je to tedy na slovo vzatý odborník. A on říká: „Když dnes teologové chtějí nějak stručně, v krátkosti přiblížit obsah listu Římanům a nějakým způsobem to vysvětlit, tak se ti teologové uchylují k takovému příkladu – příkladu, který v podstatě všichni lidé znají. Každému z nás se už určitě stalo, že jsme něco dělali – doma, v zaměstnání, a teď naráz nám chyběla ruka – jedna nebo dvě. Prostě oběma rukama jsme něco drželi a teď jsme si říkali: „Potřeboval bych ještě to tady podržet. Buď bych potřeboval, aby někdo přišel a podržel mi to, anebo bych potřeboval mít aspoň tři ruce.“

A to je list Římanům. On mluví o dvou skutečnostech – o Boží milosti, o snažení člověka, o obojím. Vlastně ten list se dá přirovnat k nějaké práci, ke které, aby dobře dopadla, aby se to zvládlo, jsou potřeba dva, jeden nestačí. A o to tady jde. Bůh nás zve, Bůh nás volá a říká: „Já budu s tebou. Já budu s tebou, abys na to stačil, aby to dobře dopadlo. Já budu ta tvoje třetí, čtvrtá ruka.“ On je ochotný být až na tom druhém místě.

Apoštol Pavel je člověk, který měl hluboký zájem o všechny kolem sebe. Vlastně většina jeho dopisů vznikala jako odpovědi na otázky. Pavel nechtěl dělat to, čemu my říkáme teologie. Pavel chodil, hlásal evangelium, hlásal Ježíše, zakládal církevní obce, a když šel dál, tak pořád ty církevní obce, které založil, nějakým způsobem nesl ve svém srdci. Ti lidé mu nebyli lhostejní, nebyla to pro něho uzavřená kapitola. On se tam, pokud to šlo, vracel, posílal tam svoje spolupracovníky anebo si s nimi psal. A teď ti spolupracovníci mu vyprávěli nebo i z těch obcí za ním chodili lidé a vyprávěli, co se děje, jestli se daří nebo nedaří a jak na tom jsou. Pavel odpovídal vlastně na to, na co oni se ptají.

Ale Pavel s těmito lidmi, které přivedl k víře, jedná jako s dospělými. Proč? Co tím chci říct? Když malé dítě něco udělá špatně, tak dospělí mu zpravidla řeknou: „To nedělej, to se nedělá.“ Nebo mu řeknou ještě: „Udělej to takhle. Hotovo.“ Ale dospělému člověku je potřeba vysvětlovat. A Pavel nejenom tedy odpovídá na ty otázky, ale zdůvodňuje to. Zdůvodňuje to a ukazuje důsledky. On vlastně říká: „Když uděláte to a to, bude to mít ty a ty důsledky – buď dobré nebo špatné. Dovede vás to někam. Povede vás to po nějaké cestě – buď dobré nebo špatné.“ Pavel ukazuje i ty cíle. On se nespokojí s tím, že by jenom řekl: „Tohle dělejte, tohle nedělejte,“ ale on to rozvádí a on to rozvádí pro konkrétní lidi. On vidí před očima ty, kterým to píše, on je zná. Proto tady platí to, že vlastně ty Pavlovy listy jsou myšleny na nějakou konkrétní situaci. Není to něco všeobecného, ale je to myšleno pro určité lidi, kteří se nacházejí ať už v nějaké radostné situaci anebo v nějaké svízelné. Takhle je potřeba k tomu přistupovat.

Tady s tím dnešním úryvkem, kdy Pavel dává to svědectví o svém nadšení, o tom, jako on následuje Krista, jak on prožívá víru, můžeme říci: „Toto se týká všech lidí, protože my všichni někdy jsme nadšeni a někdy potřebujeme povzbudit.“

Teď bych udělal ještě jednu takovou odbočku, je to spíš taková perlička. Dneska už se ví vlastně, jak začalo Pavlovo hlásání evangelia pohanům. Začalo to v Antiochii. Antiochie byla druhé největší starověké město po Římu. Tady ta starověká Antiochie měla čtyři městské čtvrti. Dvě nejstarší – jedna z nich byla židovská a jedna řecká. Ti lidé se nemíchali, Židé žili v židovské, Řekové v řecké části. Jak se město rozrůstalo, přibýly další dvě čtvrti a tam už to nebylo takhle separované. Tam už byli Židé, Řekové, Římané, všichni pohromadě. Takhle to bylo, když tam přišel svatý Pavel. On prvně hlásal evangelium Židům. A teď se stalo něco velmi zajímavého, velmi zvláštního. Jak se ti první křesťané scházeli, tak je viděli jejich sousedé, kteří byli Řekové, a ptali se těch Židů: „A co to tam děláte? Proč tam k vám chodí tolik lidí? Co se tam děje? A proč oni jsou takoví radostní? Zkrátka a dobře, o co tu jde?“ A oni jim řekli: „Tak přijďte. Tady se neděje nic tajného. Tady není nic uzavřeného. Přijďte se podívat. Podívejte se, jak se modlíme k našemu Bohu, jakého Boha uctíváme, co o něm učíme. Přijďte. Podívejte se.“

A takhle nepatrně, z takového nepatrného základu, že začali chodit řečtí sousedé prvních křesťanů, kteří byli ze židovství, na bohoslužby, na Pavlovo kázání, takhle vlastně z malého jakéhosi semínka vyrostlo velké dílo.

Bratři a sestry, i my, jak jsem říkal, někdy máme velké nadšení, někdy zase nám naopak to nadšení chybí a potřebujeme povzbudit. Často, když vidíme nějaké skromné začátky, tak se nás chytá malomyslnost a říkáme si: „Jak to bude, jak to dopadne?“ Nechme se strhnout Pavlovým nadšením. Přijmeme toto jeho svědectví a opakujeme si: „Ať se bude dít cokoliv, nic a nikdo nás nemůže odloučit od lásky Kristovy.“

Pracujme tak, jako pracoval Pavel

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
10.08.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
19. neděle mezidobí*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [1 Král 19,9a.11-13a](#); 2. čtení [Řím 9,1-5](#); evangelium [Mt 14,22-33](#);

Bratři a sestry, v dnešním druhém čtení se otevírá takový nový myšlenkový okruh. Budeme tady tu myšlenku sledovat celkem třikrát v nedělních čteních, a sice je to otázka vyvoleného národa.

Pavel nám tady znovu dává nahlédnout do svého nitra a vidíme, že ho něco trápí: „Velký zármutek a neustálou bolest nosím v srdci.“ Kvůli, řekněme, svému národu, kvůli lidem, se kterými je tělesně spřízněn, kvůli tomu, že většina z nich odmítla Ježíše jako Vykupitele.

Už vůbec první věc, co nás zarazí, je to, že to Pavla tak moc trápí. Vždyť co nás trápí? Nás velmi trápí většinou věci, které se dotýkají našeho každodenního života. Mnoho lidí trápí to, že něco nemají, že nemají nějakou věc. Ona je to i záležitost reklamy, kdy reklama, je jedno jestli je v rozhlase, v televizi, v novinách, reklama vždycky říká: „Když si koupíš tu a tu věc, tvůj život bude šťastnější, spokojenější. Naopak, když to nemáš, tak jsi přece nešťastný.“ Mnoho lidí tomu podlehne a uvěří. Koupí tu věc a zjistí, že jejich život není vůbec o nic šťastnější, o nic spokojenější než předtím, když to neměli.

Co nás zarmucuje, co nás trápí? To, že někdo nevěří v Boha? To, že třeba nějaký národ je na tom, řekněme, morálně špatně? Čas od času přijdou takové chvíle, kdy nad tím přemýšlíme, ale pak nad tím mávneme rukou a řekneme si: „Co já můžu dělat...“ A svatý Pavel si taky položil tuto otázku: „Co já můžu dělat? Co já s tím můžu dělat?“

Nás by tak ještě napadlo začít někde psát nebo mluvit, někde něco říkat, snažit se hlásat nějakou změnu. Pavel, i když hlasatelem evangelia, nejde nic hlásat Izraelitům. Uvědomme si, Pavel se věnoval především křesťanům z pohanství. A i když toto ho velmi, velmi bolelo, tak nezměnil ten svůj program a neřekl: „Tak já se musím jít věnovat svému národu.“ Věděl, že to dělá Petr, že to dělá Jakub, že to dělají další apoštolové a on se jim do toho nepletl. Za chvilku taky pochopíme, že to nebyly jenom důvody lidské, ale že to má hlubší vysvětlení.

Ale co tedy Pavel dělá nebo jak na to reaguje? Pavel říká, že je ochoten za ně nabídnout svůj život, že je ochoten se za ně obětovat. Teď říká: „Přál bych si totiž, abych já sám byl proklet, od Krista vzdálen,“ a tak dále. Nabízí sám sebe. To je to, čemu se říká obět.

Přijal Bůh Pavlovi nabídku nebo nepřijal? To nevíme přesně. Na toto by nám mohl odpovědět zase jenom Pavel, ale každopádně tady vidíme tu Pavlovi velkou ochotu. Za to, aby národ, ze kterého on vyšel, za kterého pochází, aby tento národ postoupil ve víře, aby se upevnil, Pavel je ochoten nabídnout svůj život, všechno, co má. Byli bychom ochotni to udělat my? Bylo by to ochotno udělat víc lidí? Nevím. Netroufám si mluvit za nikoho.

Známe z dějin velké příklady – Maxmiliána Kolbeho, který nabídnou v koncentračním táboře svůj život za otce rodiny. Já sám znám kněze, který nabídl svůj život za mír a pokoj v Izraeli a skutečně do půl roku zemřel.

Někdo by mohl říct: „V Izraeli není pokoj, Židé neuvěřili jako národ v Ježíše Krista, Bůh to nevyslyšel.“ Boží cesty jsou jiné. Boží cesty vedou jinak, než my bychom čekali, ale určitě vedou k cíli.

Bratři a sestry, svatý Pavel udělal něco, co před ním kdysi udělal Mojžíš, a, můžeme říci, tady to „nabídnutí se“ vlastně přivedl k vrcholu Ježíš Kristus, Boží Syn.

Všichni známe z dějin pojem, kterému se říká kolektivní vina nebo kolektivní trest. Tenhle pojem se v dějinách uplatňoval velmi často, že někdo z nějakého národa udělal něco špatného a řeklo se: „Celý ten národ je špatný.“ V podstatě tenhle princip se uplatňoval, co lidstvo bylo lidstvem. Až teď, ke konci dvacátého století, lidé našli sílu říct: „To je špatně. Tento princip není v pořádku, je špatný.“

Ale je tu také opačný princip, že by se tedy řeklo: „Jeden udělal něco dobrého a všichni z toho budou mít prospěch.“ Myslíte, že lidé takhle uvažovali? Ne. Toto platí jenom v křesťanství. Proto Pavel tolikrát zdůrazňuje a mluví o tom, že to, co udělal Ježíš Kristus, má užitek pro nás pro všechny, protože to bylo něco naprosto nevidaného, něco naprosto nečekaného, něco překvapujícího.

Apoštol Pavel ví, že s vírou v Boha, v Ježíše Krista, to není jednoduché. Všichni to známe. Většina z nás pochází z rodin, kde byli všichni pokřtěni, ale z víry žije menší část těch rodin. A co na to řekneme? No, budeme hledat slova omluvy pro ty druhé.

Vezměme si taky to, že když Ježíš se ptá apoštolů, za koho lidé pokládají Syna člověka, napřed oni zkoušejí různě a nakonec Petr říká: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha.“

Co říká Ježíš? Neříká: „No, konečně ti to došlo,“ ale říká: „Můj otec ti to zjevil.“ Víra, to není jenom snažení člověka, ale je to taky dar Boží. Tyto dvě věci jdou společně, tyto dvě věci se setkávají v člověku a potom začínají působit.

Bratři a sestry, apoštol Pavel byl z toho velmi nešťastný, že Izraelité nepřijali Ježíše jako svého Zachránce, ale na druhou stranu on věděl, že to není pro ně vůbec jednoduché. Když mluví Pavel o Izraelitech, tak nemá na mysli jenom národ, to by mluvil o Židech, ale když mluví o Izraelitech, tak má především na mysli náboženství, lidi, kteří se hlásí k náboženství. Nemá na mysli nějaké odpadlé lidi. Má na mysli lidi horlivé, má na mysli lidi, kteří zachovávají Smlouvu, Desatero, starozákonní bohoslužbu, kteří chodí na poutě do Jeruzalémského chrámu, kteří se modlí. Ale je smutný z toho, že tito lidé nejsou schopni udělat další krok.

V žádném případě je Pavel neodsuzuje, v žádném případě jimi nepohrdá, neposmívá se jim a ptá se a říká: „Co já bych mohl pro to udělat, aby oni ten krok byli schopni udělat, aby se posunuli na ten další schodek?“

Bratři a sestry, otázky víry mají zase jiný způsob toho běhu, než my jsme zvyklí. My dnes často jsme smutní z toho, že naše země je asi skutečně jedna ze zemí, kde je největší procento těch, kteří v Boha nevěří, ale není to tak jednoduché. Tady neplatí žádná rychlá řešení. Ten pohled náš nesmí být nikdy černobílý. Ten náš pohled nebo náš názor nemůže

nabídnout nějaké rychlé řešení, protože nic takového neexistuje. Apoštol Pavel přesto, že z toho byl takhle smutný, tak zůstal u těch pohanokřesťanů a těm se věnoval, a věděl, že Židům se věnují Petr a Jakub, že to dělají dobře, že i s nimi je Boží milost a že i s nimi působí všechny Boží dary.

Bratři a sestry, každý z nás, i když jsme třeba smutní z toho, jaká je situace v našem národě, zůstaňme na místě, kde jsme, dělejme to, k čemu nás Bůh postavil, v tom pokračujme. Není potřeba, abychom my měnili nějaké svoje plány, protože ono to nezáleží zdaleka jenom na nás, ale pracujme tak, jako pracoval Pavel. To znamená, buďme i my ochotni přinést třeba nějakou oběť za to, aby náš národ udělal ten pomyslný krůček, aby vystoupil na ten schůdek a přijal náboženství, přijal Ježíše, přijal Boha a evangelium.

Boží povolání je neodvolatelné

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
17.08.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
20. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 56,1.6-7](#); 2. čtení [Řím 11,13-15.29-32](#); evangelium [Mt 15,21-28](#);

Bratři a sestry, o čem jsou všechny dnešní texty? Dnešní všechny tři čtení mluvily právě o nějakých hranicích a o překonávání hranic. Jde hlavně o hranice, které máme v sobě, v našich srdcích, v našich myslích, víceméně hranice, které jsme si i my sami udělali nějakým způsobem uměle, hranice, které tam třeba byly i dlouhou dobu, a proto se nám zdá, že je není možné změnit, že prostě to tak bylo a to tak má být. A všechny ty čtení mluví o tom, že máme o těchto věcech přemýšlet a odstraňovat všechny ty hranice, které jsou tam zbytečně. Většina je jich tam totiž zbytečně.

Samozřejmě budeme zase dnes přemýšlet o druhém čtení, ale první čtení a evangelium ho krásně doplňují. Já bych začal od té věty, která byla hned jako druhá, kde píše apoštol Pavel: „Já jako apoštol pohanů vykonávám svou službu s velikou pečlivostí.“

Zdá se to tam celkem takové nepatrné slovíčko, ale je to slovíčko velmi důležité – pečlivost. Uvědomme si, že Izraelité, teď mám na mysli všechny ty, kteří se hlásí ke staré smlouvě. Oni to nebyli jenom lidé, kteří byli rodem Židy, ale všichni, kteří uvěřili, i takzvaní proselyté a další sympatizanti. A těmto všem se říká v Písmu Izraelité, i Pavel je takhle nazývá. Všichni ti lidé svoje náboženství, svoji víru, vyznávali s velkou pečlivostí.

Už několikrát jsem říkal, ve Starém zákoně nalézáme 365 příkazů, 248 zákazů. Strana, kterou známe všichni z evangelií, strana farizejů kladla důraz na pečlivé zachování Zákona. Samo o sobě to není nic špatného. Problém je v tom, že každé to přikázání, každý ten zákon musí mít svého ducha. Pokud se ztratí ten duch a zůstane jenom to prázdňé nařízení, tak pak je to špatně. Ale pečlivě žít podle své víry, to je naopak velmi chválný motiv.

V okamžiku, kdy přišel Pán Ježíš, tak se mnoho věcí změnilo. První otázka je vůbec ta, jestli ten Ježíš přišel i pro pohany. Vždyť jsme to slyšeli v dnešním evangeliu. On říká: „Já jsem poslán k ztraceným ovcím domu izraelského.“ Ale nakonec té ženě pomůže. A můžeme takhle pokračovat. Ale Ježíš, než opustí tento svět, říká apoštolům: „Jděte a učte všechny národy.“ V tom okamžiku se ta mise rozšiřuje. Než je pokřtěn první pohan, setník Kornelius, apoštol Petr, první mezi apoštoly, k tomu je vybidnut od Boha zjevením.

A tak bychom mohli pokračovat. Tady jde o to, že ta Ježíšova mise se v určitém momentě rozšířila a rozšířila se v okamžiku, kdy začíná působit církev. A toto je pro některé lidi velmi těžko pochopitelné. Že by Bůh takhle to odevzdal nám lidem? Že Bůh by nás až tak moc povolal? Ano, povolal. Je to tak. Koneckonců vlastně už to naznačuje Starý zákon. Slyšeli jsme to v dnešním čtení a našli bychom tam další odkazy, další zmínky, připomínky. Takže toto je celkem jasné, ale to ještě neznamená, že je to pro všechny lehké přijatelné.

Když tedy začali apoštolové hlásat evangelium pohanům, tak vlastně dělali úplně to stejné, co už jednou tady bylo v okamžiku, kdy tady žil Abrahám, kdy si ho Bůh volá a říká: „Z tebe udělám velký národ, ty jsi vyvolený. Tebe jsem si vybral.“ Opakuje se to znovu, akorát s tím, že už tady se teď říká každému, úplně každému člověku, ať se narodil kdekoliv na světě, v jakémkoliv národě, tak se mu říká: „Tebe si Bůh vybral, v tobě má Bůh zalíbení, tebe si Bůh vyvolil.“ Čili zase se to rozšiřuje, tato mise, toto povolání.

Bratři a sestry, přijmout nové věci – je to jednoduché? Jak kdy. Vzpomeňme na okamžik, kdy II. vatikánský koncil a potom ty následné liturgické směrnice změnil jazyk mše svaté. Změnily jenom jazyk, ten obřad zůstal vlastně stejný, ale pro kolik lidí to bylo nepřijatelné. Byli tu lidé, kteří to nadšeně vítali, ale byly a jsou tu do dneška lidé, kteří s tím mají obrovské potíže a je jim to zatěžko přijmout, že už tady není latina, ale různé národní jazyky. Vy starší to určitě dobře pamatujete.

Druhý moment, kdy nedávno byla dána možnost dávat svaté přijímání na ruku. Podotknul bych, že v prvním tisíciletí všichni přijímali svaté přijímání jenom na ruku. Toto bylo zavedeno až v novověku – přijímání do úst. Takže tedy to přijímání na ruku je původnější. Přesto mnoho lidí se k tomu staví odmítavě a říká: „To nejde!“ Zdá se jim, že se ztratila ta pečlivost. Je to úplně to stejné, co se zdálo těm mnoha věřícím Izraelitům, že se ztratila pečlivost z víry, že zachování Zákona. Uvědomme si ale, že Ježíš Kristus, který přišel a všechna ta přikázání, můžeme říci, zjednodušil, v žádném případě neříká, že by je přišel zrušit. Říká: „Přišel jsem je naplnit.“ Je jich méně, je to přehlednější, ale jestliže by tam něco mělo zůstat, tak by tam měla zůstat ta pečlivost.

Na začátku mše svaté jsem zmínil jiný moment, a sice to, že když Bůh někomu něco daruje nebo když někoho povolá, je to neodvolatelné. To byl další takový moment, který připadal mnoha těm věřícím Izraelitům takový „nefér“. Jakoby oni něco ztráceli, jakoby oni o něco přišli. Tím, že se to povolání, ta mise, že se to rozšířilo, že něco ztrácejí. Takhle se to může jevit v očích nás lidí.

Zase použiji příklad, který už jsem tady někdy říkal, už nevím přesně kdy, to je jedno. Když máme nějakou věc, třeba narozeninový dort, a chceme ho dát celý, tak ho můžeme dát jedné osobě. Když budou mít narozeniny dva a my máme jeden dort a budeme je chtít obdarovat oba, nezbyvá nám než dort překrojit a každému dát polovinu. Nikdo z nich nedostane celý, dostane polovinu. Ale Bůh to umí jinak. Bůh dokáže všem, nebo spíš každému, dát všechno. Bůh umí rozdávat a rozdělovat jinak než my lidé. Nesmíme na to zapomenout, že tedy když Bůh povolá jednoho, dá mu všechno. Když povolá všechny, nebo když to vyjádříme v číslech – třeba šest miliard, tak zase každému z těch šesti miliard je schopný dát všechno, obdarovat ho úplně, cele. Je to pro nás dost těžko pochopitelné, ale je to tak.

Tedy Pavel chce zdůraznit to, že Izraelité v žádném případě nepřišli o to, že jsou vyvoleným národem, že jim to zůstává, protože je to neodvolatelné, ale že i všichni ostatní dosáhli toho stejného povolání.

Bratři a sestry, když je něco neodvolatelné, když je to navěky, tak je to něco velmi krásného. Lidé v dějinách se snažili vybudovat něco, co bude navěky. Ve starověku, faraónové ve starém Egyptě si nechávali stavět pyramidy, hrobky, aby to bylo navěky, aby žili navěky. Různí lidé se snaží postavit si různé pomníky, aby to bylo navěky. Uvědomme si, že Bůh si

nás vybral a je to navěky, je to neodvolatelné. Je to něco velmi krásného a něco, čím jsme bohatí. Radujme se z toho. Ale radujme se taky z toho, že Bůh si takhle vybral všechny lidi. Že Bůh si nás vybral všechny, že nikoho nediskriminuje.

A když se ještě vrátíme k těm textům, tak bychom měli vědět, že Starý zákon pořád má svoji váhu. Starý zákon je základ, na kterém je postaven Nový zákon. Nový zákon, evangelia, to všechno čerpá ze Starého zákona, z těchto základů, a v tom Novém zákoně je Starý zákon přiveden k dokonalosti. Tedy čerpejme z obojího a snažme se odstraňovat všechny zbytečné hranice, všechny zbytečné přehradu – ty, které jsou v nás, i kolem nás.

Modlitba svatého Pavla

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

24.08.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

21. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 22,19-23](#); 2. čtení [Řím 11,33-36](#); evangelium [Mt 16,13-20](#);

Bratři a sestry, dnešní druhé čtení, jak jsme ho vyslechli, to je vlastně modlitba, modlitba svatého Pavla, kterou on připojil na závěr svých úvah. Uvažoval vlastně nad takovou bolestnou věcí, a sice nad tím, proč velká část Izraelitů nepřijala Ježíše jako svého Zachránce, jako Mesiáše.

Pavel vyjádřil svou bolest nad touto skutečností, vyjádřil tam vlastně také to, že on sám by byl ochoten se za ně obětovat, jenom aby se to změnilo. Prostě tu situaci rozebral, ale tím se nespokojil. Nespokojil se s tím, že by o tom jenom po lidsku uvažoval, ale potom to celé vložil do Božích rukou. Protože dobře věděl, že tady nestačí jenom lidské snažení, ale že tady musí ještě přijít i Boží milost, že jsou to věci, které přesahují naše možnosti a naše schopnosti, a vyjádřil to slovy modlitby.

Je to modlitba, která je inspirována Starým zákonem. Ne, že by Pavel doslova citoval nějaké místo ze Starého zákona, ale ty myšlenky, které jsou v tom dnešním úryvku, tak je můžeme najít u proroka Izaiáše nebo je můžeme najít v Knize moudrosti anebo je ještě můžeme najít v knize Job. Čili nám to podává takové svědectví, že svatý Pavel velmi dobře znal Starý zákon, nejenom nějakou jeho část, ale Starý zákon jako celek, uměl se v něm dobře orientovat a hlavně dokázal ho použít ve svém životě. Dokázal ho, jak se říká, aplikovat. A to je další věc, ve které je nám svatý Pavel vzorem.

Pavel svoji modlitbu začíná Boží chválou: „Jak bezedná je Boží štědrost, moudrost i poznání.“ Toto jsou Boží vlastnosti. Všimněme si, že my v katechismu na prvním místě máme uvedeny jiné vlastnosti, a sice že Bůh je všudypřítomný, vševědoucí a všemohoucí, ale Pavel považuje za důležité připomenout úplně jiné vlastnosti: štědrost, moudrost. Proč zrovna toto? Protože mezi lidmi to bývá tak, že ti, kteří bývají takzvaně nahofe, tak často, velmi často, nechci říct, že všichni, ale větší část z nich bývá skrbliky, a lidé mají takovou jakousi vlastnost, že to zobecňují a říkají si: „No jo, tak když ti nahofe šetří, tak kdoví jak to bude s tím Pánem Bohem. Jestli on taky nebude takový, že by na nás chtěl šetřit.“

A Pavel říká: „Ne, je štědrý, dokonce bezedně štědrý,“ ale zároveň k tomu hned Pavel přidává: „Je také moudrý.“ Když totiž někdo rozdává bez rozmyslu, tak neříkáme, že je štědrý, ale říkáme, že je rozchazovačný, že hloupě rozchazuje. Skutečně se štědrostí musí jít ruku v ruce moudrost. A toto u Boha je.

„Jak neproniknutelná jsou jeho rozhodnutí a neprobádatelné způsoby jeho jednání.“ Co má Pavel na mysli? Má na mysli to, čemu říkáme Dějiny spásy. Má na mysli to, že Bůh často používá cesty, které nás vůbec ani nenapadnou. Bůh používá cesty, které by bychom třeba nikdy nepoužili, cesty a způsoby pro realizaci záchrany lidí.

Nás lidi tady na tom trochu trápí to, že bychom chtěli, aby to bylo víc přímočaré, víc čitelné, víc předvídatelné. V tomto nám to Bůh neusnadňuje, ale říká nám: „Neboj se. Ty moje cesty povedou vždycky k cíli a vždycky dojdou toho cíle,“ a rozdíl od těch našich různých cest a cestiček, které zdaleka ne vždycky vedou k cíli.

Takže toto Pavla naplňuje obrovským obdivem. On nad tím skutečně žasne, nechává se unést a děkuje za to. A potom má Pavel na mysli ten vrchol dějin spásy, to znamená utrpení Ježíše Krista, protože lidsky vzato, tenhle skutek, tahle událost podle lidských měřítek, to byla nejnesmyslnější událost v dějinách lidstva.

Co se stalo? Skupina lidí si myslela, že Ježíš z Nazareta je ohrožuje že je jim nějakým způsobem nebezpečný, a proto se rozhodli ho odstranit. Za cenu lží, zmanipulovaného procesu oni skutečně odstranili, odsoudili a popravili člověka, který byl velmi moudrý, který jednal ku prospěchu celého svého okolí a bylo to po lidsku úplně k ničemu. Po lidsku odsoudili a popravili nevinného, spravedlivého, moudrého člověka. A tuto událost, která lidsky neměla žádný význam, Bůh dokázal využít, dokázal postavit tak, že se to stalo záchranným činem pro celé lidstvo. A znovu Pavel tady nad tímto žasne.

„Kdo mu byl rádcem? Dal mu někdo dříve něco, aby se mu to muselo oplácet?“ Co má na mysli Pavel tím oplácením? Má na mysli to, že když jsou děti malé, tak se o ně starají rodiče. Když děti vyrostou a rodiče zestárnou, tak je povinností dětí postarat se o své rodiče, jakýmsi způsobem jim to oplácet. Uvědomme si, že v době svatého Pavla nebylo žádné sociální a zdravotní pojištění a všechno to bylo záležitostí skutečně rodiny a záleželo na těch dětech, jak moc vzali vážně tuto péči o svoje staré rodiče.

A potom má Pavel na mysli druhou věc, a sice všechno, co máme na tomto světě, máme od někoho. Buď od lidí anebo od Boha. Když to vezmeme do důsledků, tak máme všechno od Boha, ale spoustu věcí máme od těch, kteří tady byli před námi. Stavíme na tom, co oni nám tu zanechali. Pokračujeme tam, kde skončily generace těch před námi. A týká se to skutečně hodnot materiálních, třeba můžeme mít na mysli tenhle kostel, můžeme mít na mysli naše domy, ve kterých bydlíme, věci, které používáme, ale můžeme mít na mysli také hodnoty, kterým říkáme duchovní. Všechno, co používáme ve svém každodenním životě, někdo vymyslel, někdo vyrobil, někdo udělal. Tedy všechno to, co máme, máme od někoho. A ty schopnosti, které máme, to znamená, že jsme schopní něco vymyslet, naplánovat, uskutečnit, toto máme od Boha a jemu za to máme děkovat. Ale on je dokonalý. My mu nemůžeme nic přidat k jeho dokonalosti. My nemůžeme zvětšit jeho dokonalost. My mu nemůžeme nic dát, on od nás nic nepotřebuje. Když to řekneme ještě jinak, on nás nepotřeboval, on nás nemusel stvořit a přesto nás stvořil.

Znáte větu, když si lidé říkají: „Já si stačím sám.“ U člověka je ta věta naprosto scestná. Nikdo si nestačí sám. Je to velká pýcha, když si někdo myslí, že si bude stačit sám. Ale Bůh by si skutečně stačil sám. On by nás nepotřeboval. Když to vezmeme s trochou nadsázky, svým způsobem my jsme mu na obtíž, svým způsobem on se o nás vlastně musí starat. Pro něho by to bylo svým způsobem jednodušší, kdybychom my tu nebyli. Ale on nikdy neřekl: „Jste mi na obtíž,“ nikdy neřekl: „Já vás nechci, já vás nemám rád,“ nebo něco takového, ale naopak vždycky říkal: „Já jsem vás chtěl. Já jsem chtěl, abyste byli se mnou a já se o vás chci starat.“ A zase Pavel žasne.

„Vždyť od něho, skrze něho a pro něho je všechno.“ Pavel tady připomíná východisko, jakýsi bod startu – „od něho a skrze něho je všechno“. Ale taky „pro něho je všechno“. My si někdy říkáme: „Proč to je? K čemu to je? Ke komu to je? K čemu to bude?“ Pro něho je všechno. Připomíná cíl.

Bratři a sestry, my vlastně žijeme v takovém jakémsi napětí. Jednak prožíváme život na této zemi, ale máme si uvědomit, že každým dnem svého pozemského života se přibližujeme k té existenci věčné, k životu věčnému. Bylo by velkou chybou soustředit se jenom na existenci tohoto světa, na přítomné okamžiky a přítomné dny. Ale stejně tak by bylo chybou snažit se nějak existenci tohoto života, který teď prožíváme, vymazat, odstranit nebo takhle, protože k té věčnosti právě jdeme přes tento život. Žijeme jeden život. Náš život na této zemi, až skončí, bude pokračovat na věčnosti, ale bude to pořád jeden a tentýž život. Patří to k sobě. Nesmíme zapomenout na život na této zemi, nesmíme zapomenout, že jsme pozváni k životu věčnému.

Bratři a sestry, dneska jsme slyšeli o tom, jak se svatý Pavel modlí – jak žasne, jak děkuje, jak Boha chválí. Nic nedostal. Ten problém s tím, že většina Izraelitů nepřijala Ježíše jako Mesiáše, jako Zachránce, zůstává. Ale Pavel je naplněný hlubokou vděčností za všechno to, co od Boha dostáváme.

Bratři a sestry, předkládejme všechny svoje radosti i svoje starosti takhle Bohu. Předkládejme mu je v modlitbě a modleme se třeba tak jako svatý Pavel slovy Písma nebo se modleme vlastními slovy nebo se modleme za pomoci těch modliteb, které jsme se naučili, ale hlavně, hlavně budme takhle v kontaktu s naším Otcem.

Rady pro všední život

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

31.08.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

22. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jer 20,7-9](#); 2. čtení [Řím 12,1-2](#); evangelium [Mt 16,21-27](#);

Bratři a sestry, my se zase zastavíme nad druhým čtením, nad úryvkem z listu Římanům. Slyšeli jsme dnes pouhé dva verše, ale tyto dva verše jsou začátkem takové třetí kapitoly, myšlenkové kapitoly, myšlenkového okruhu, který před nás svatý Pavel staví.

Po tom, co se svatý Pavel svěřil Římanům, že má velkou starost, velký zármutek pro své bratry, kteří nepřijali Ježíše jako Vykupitele, jako Zachránce, tak teď Pavel úplně mění téma a začíná dávat rady pro každodenní všední život, jak žít naše křesťanství každý den. Znovu bych připomněl to, co jsem tady vlastně říkal před několika týdny: Pavel, když někomu psal dopis, tak viděl před sebou ty lidi a bylo jim to adresováno osobně, bylo jim to takzvaně šito na míru, i když tady u listu Římanům to neplatí tak úplně, protože do Říma se Pavel teprve chystal, ale Pavel psal s touto myšlenkou, tedy že viděl před sebou konkrétní lidi a pro ně to adresoval.

Samozřejmě je to Boží slovo, to znamená číst ho pro nás je užitečné vždycky, vždycky tam najdeme poučení. Chci říct jenom tolik, že některé vnější okolnosti se změnily. Naopak některé věci se vůbec nezměnily za ty dva tisíce let a je to pořád stejné. Každopádně nám bude ku prospěchu zamýšlet se nad tím, jak prožívat svoje každodenní křesťanství.

Pavel tady v tomto úryvku, který jsme přečetli, vlastně zdůrazňuje tři věci: Boží milosrdenství, nepřizpůsobovat se tomuto světu, a potom zde mluví o obětech. Začneme zprostředka.

Jak vypadal ten římský svět, kterému se neměli tehdejší křesťané přizpůsobovat? Čeho se měli varovat? Na jedné straně staří Římané dali světu mnoho krásných staveb, dali světu to, čemu se říká římské právo. Vlastně to je do dneška základ všech právních systémů na celém světě, ale na druhé straně to byla velká říše, která byla založena na dobývání.

V Římě se vypráví taková pověst. Na Foru Romanu, to je ta hlavní cesta starého Říma, je díra. Ta je tam skutečně. Má v průměru asi čtyři metry a je tam od nepaměti. A teď lidé, protože si nikdo nepamatoval, jak se tam ta díra vzala, od kdy tam je a proč tam hlavně je, tak vymysleli následující pověst.

Prostě jednoho dne se otevřela země na Foru Romanu. Sešli se kolem toho lidé a protože to bylo na hlavní silnici, na hlavní ulici, tak si řekli: „No, to tady nemůže zůstat, to je potřeba zasypat,“ a začali tam sypat hlínu, kamení, co jim přišlo pod ruku, ale země byla pořád otevřená. A tak šli představitelé Říma do jednoho pohanského chrámu a nechali si věštít, co by měli udělat, aby se ta země zavřela. A tam jim odpověděli, že je potřeba, aby do té díry hodili to, co je v Římě nejceňnější. Tak tam začli házet peníze, zlato, zlaté nádoby, šperky, nějaký drahý nábytek, ale díra pořád zůstávala, pořád se to neměnilo, bylo to otevřené. Až naráz vlastně, jak tam stáli lidé kolem té díry a přemýšleli, co mají dělat, tak tam přišel jeden voják v plné zbroji a skočil. Skočil do té díry a země se zavřela.

To je pověst do tohoto místa, ale tato pověst vypovídá o tom, čeho si Římané cenili nejvíc – svých vojáků, své armády. Ti jim totiž přinášeli bohatství, ti jim přinášeli moc. Ale uvědomme si, že jestliže na jedné straně je vítěz, na druhé straně je poražený. Jestliže je někdo, kdo se raduje z toho, že vyhrál a získal nějakou kořist, na druhé straně je někdo, kdo o něco přišel – ať už o věci, o majetek, o svobodu nebo dokonce i o život. A toto má na mysli svatý Pavel, když mluví o tom, aby se tomuto křesťané nepřizpůsobovali.

Když budeme pokračovat dál, ve starém Římě vlastně slovo odpuštění, milosrdenství, slitování, to bylo bráno jako nedostatek, jako neschopnost člověka, protože naopak byla ceněna ráznost, schopnost vypořádat se s nepřáteli, jak se říká, udělat pořádek, zpacifikovat to. Ale odpustit, být milosrdný, to byla téměř nadávka a téměř posměch.

Tady bych připojil jednu skutečnou událost. Všichni známe jméno Gaius Julius Caesar. Podle něho se vlastně všem těm vládcům říká císařové. Tento člověk vládnul sám jako takzvaný imperátor, a když ho Římané měli dost, tak na něho udělali to, čemu my říkáme atentát. Zosnovali spiknutí a vlastně v římském senátu se na něho vrhli a pobodali ho. My víme, že žádná s těch ran, které Gaius Julius Caesar utřžil, nebyla smrtelná, ale on se tam zhroutil raněný v senátu a nikdo z jeho „přátel“ neměl odvalu mu jít na pomoc. Tak se všichni báli o sebe, o to, že by s ním mohli být spojeni a že ti, kteří takhle napadli Caesara, by mohli napadnout i je. Takže on tam ležel celý den až vlastně vykrvácel a zemřel.

Také toto je starý Řím. Vlastně společnost velmi polarizovaná na ty úspěšné, na ty dobyvatele, kterým je dovoleno všechno, a na druhé straně na ty poražené, kteří nemohou vlastně vůbec nic. A navíc ti dobyvatelé neměli s těmi druhými slitování, neznali milosrdenství, neznali odpuštění. A toto svatý Pavel píše římským křesťanům a připomíná jim: „My jsme byli zachráněni pro milosrdenství Boží. Ne proto, že my jsme něco udělali, ale proto, že to udělal Boží Syn Ježíš Kristus a my to jenom přijímáme. My to přijímáme z jeho dobroty. Nezapomínejte na to.“ Pro ně to bylo velmi nové a svým způsobem i šokující.

Když apoštol Pavel tady potom dál mluví o obětech, tak zase mluví o něčem, co ti Římané velmi dobře znali. Řím, jako hlavní město říše, bylo také velkým střediskem všech pohanských kultů. Pohanské chrámy byly mnohem menší, protože vlastně do každého toho chrámu přicházeli lidé jednotlivě. Třeba přišla jedna rodina, nějakých patnáct, dvacet lidí. V tom chrámu stála ta modla a vlastně ti lidé přišli, vykonali nějakou bohoslužbu, přinesli oběť, přednesli svoje modlitby a zase odešli. A samozřejmě to tam bylo tak, že čím víc obětí, si říkali, tím ta naše modlitba bude účinnější. Tím se tomu božstvu zalíbíme více, tím je větší šance, že nás vyslyší. A tak skutečně v Římě dennodenně byly obětovány snad tisíce různých zvířat.

A svatý Pavel připomíná a říká: „To je přece k ničemu. Jestliže ten, kdo přichází, aby prosil, aby děkoval, se nezamyslí sám nad sebou, jestli on sám se nějakým způsobem do toho nezapojí, tak obětovat zvířata, i kdyby to byly desetitisíce zvířat, je to k ničemu.“

Apoštol Pavel tady tuto myšlenku o těch obětech doslova staví na hlavu. Obrací to naruby, než jak oni byli zvyklí to chápat. Svatý Pavel říká: „Vy sami se staňte chrámem. Každý váš den ať je svátkem,“ protože tady ty oběti se přinášejí ve svátky, „A každá vaše práce, všechno to, co děláte, ať je bohoslužbou.“ Protože když člověk dělá něco pro druhého člověka, tak si třeba řekne: „No, tak to můžu ošidit. Třeba na to nepřijde, třeba si toho nevšimne.“ Ale když budu něco dělat pro Boha, tak si dám přece záležet, protože já taky chci, aby mi ten Bůh dával dobré věci, aby mi žehnal, aby mi pomáhal, a tak já taky musím napřít svoje úsilí a nesmím to šidit.

Takže my máme být chrámem, každý den našeho života má být svátkem a naše práce má být bohoslužbou. V každém chrámu je ale ještě něco, a to svatý Pavel nezmiňuje. V každém chrámu je oltář. Oltář v každém křesťanském kostele nám připomíná Ježíše Krista a právě jeho vykupitelské dílo. Připomíná nám Ježíše Krista na Zelený čtvrtek, připomíná nám stůl ve večeřadle a apoštoly s Ježíšem kolem. Připomíná nám ale také Velký pátek a Ježíše na kříži. Připomíná nám hrob na Bílou sobotu a Ježíše ležícího v hrobě. A připomíná nám nedělní ráno a radost z toho, že Ježíš zase žije, že vstal z mrtvých.

Apoštol Pavel tady tuto svoji myšlenku dotahuje do konce a říká: „Každý den máte do svého chrámu pozvat Ježíše, Božího Syna. Když budete prožívat něco slavného, můžete myslet na Zelený čtvrtek. Když budete prožívat něco radostného, můžete myslet na Velikonoční neděli. Když budete prožívat něco smutného, můžete myslet na tu sobotu a Ježíše v hrobě a když budete prožívat něco bolestného, můžete myslet na Velký pátek a Ježíše na kříži. Ale každopádně máte Ježíše pozvat, aby vstoupil do vašeho chámu a byl s vámi.

Bratři a sestry, toto je ta skutečná, toto je ta pravá bohoslužba, ke které svatý Pavel zval římské křesťany a k ní zve i nás. Některé vnější okolnosti se změnili, ale to se rozhodně nezměnilo a toto platí stále.

Nikomu nebud'te nic dlužni, jen vzájemnou lásku

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

07.09.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

23. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ez 33,7-9](#); 2. čtení [Řím 13,8-10](#); evangelium [Mt 18,15-20](#);

My se, bratři a sestry, budeme zase věnovat tomu, co nám a Římanům píše svatý Pavel. Dostali jsme se do 13. kapitoly tohoto listu, tak, jak nám ji církev postupně tyto neděle předkládá. Četli jsme úryvek z třinácté kapitoly, začínalo to osmým veršem. Těch prvních sedm veršů není zařazeno do čtení, která se čtou ve mši.

Celá tato kapitola jsou praktické pokyny, jak má křesťan žít svůj každodenní život. V těch prvních sedmi verších Pavel řeší vztah křesťana k autoritě, k politické autoritě, k nadřízeným, k těm, kteří vládnou.

Tady je potřeba asi trochu vysvětlit: svatý Pavel toto napsal v době, kdy církev měla klid, kdy ještě nezažili žádné pronásledování, které by bylo, řekněme, nějak organizováno z Říma od římských císařů nebo od této moci. Zažili pronásledování v Jeruzalémě, ale to spíš byla záležitost velerady a takhle.

První takové pronásledování, jestli se to tak vůbec dá nazvat, bylo za císaře Kaudia a to bylo takové velmi mírné. V podstatě se jednalo o to, že v Římě, v samotném městě Římě, docházelo ke sporům mezi, řekněme, židy, mezi izraelity, a židokřesťany. Celá tehdejší výkonná moc si v tom nedokázala zjednat jasno, kdo je kdo, a tak císař Klaudius vypověděl z Říma všechny ty, kteří byli hebrejské národnosti. Takže tím to skončilo.

Další pronásledování, při kterém i zemřel svatý Pavel, bylo za císaře Nerona. Císař Nero byl adoptivní syn císaře Klaudia. Svatý Pavel ve svých pozdějších listech trochu koriguje to, co je tady v těch sedmi verších, které jsme teda nečetli. On tam mluví o tom, že tito vládcové jsou ustanoveni od Boha k tomu, aby chránili Boží pořádek, aby ochraňovali lidi spravedlivé, poctivé, a píše tam o tom, že si zaslouží tito vládcové, aby je lidé poslouchali, pokud i oni sami dbají na Boží zákony. Potíž je v tom, že často se setkáváme s tím, že tomu tak není, že i v našem právním řádu je paragraf „zneužívání pravomoci veřejného činitele“. Bohužel to tak je.

Svatý Pavel tady tu svou úvahu sedmi veršů končí, řečeno dnešními slovy, vztahem k penězům, vztahem k hmotným věcem. On tam doslova píše: „Komu daň, tomu daň, komu clo, tomu clo, komu čest, tomu čest.“ Chce tím vlastně říct, že křesťan by neměl mít účast tady na tom, čemu my dnes říkáme majetkové delikty, podvody a tyto věci, daňové úniky, tunelování a podobně. Existovalo to i v tehdejší době.

Když se bavíme o těch reáliích, asi všichni víte, že v Římě je kostel, který stojí na místě, které se nazývá Laterán, je to taková jedna z těch vyvýšenin. Celé toto území patřilo šlechtické rodině Lateránů a celá tato rodina právě v době vlády císaře Nerona byla poslána do vyhnanství, majetek jí byl zabavený právě pro daňové podvody.

Svatý Pavel chce říct: „Uvědomte si, že my tady usilujeme o věčný život. Nic jsme si nedonesli, nic si neodneseme. A ten věčný život získáme ne tím, že si hodně nahromadíme, a ještě třeba i podvodným způsobem. Slyšel jsem nedávno takovou myšlenku, že rakev nemá kapsy a prostě nic si odsud neodneseme.“

Takže tímhle to končí, to je v tom sedmém verši. Ještě jednou to řeknu: „Komu daň, tomu daň, komu clo, tomu clo, komu čest, tomu čest.“ A teď to pokračuje: „Nikomu nebud'te nic dlužni,“ a to už jsme četli, „jen vzájemnou lásku.“ Pavel tím myslí skutečně, že křesťan nemá být dlužen tady ty hmotné věci, jak se říká, „dobré účty dělají dobré přátele“, ale teďka Pavel přechází na jinou myšlenku: mluví o tom, jak se křesťan má chovat k těm, kteří jsou na stejné úrovni s ním, a je jedno, jestli jsou to křesťané nebo nekřesťané, jestli jsou věřící nebo jestli jsou pohané.

Apoštol Pavel tady nastoluje takový, řekli bychom, zase trochu revoluční postoj. Kousek dál se tam mluvilo o tom, že vlastně všichni lidé jsou naši bližní. My jsme to opět slyšeli mockrát, ale vzpomeňme si, jaký je vývoj tohoto pojmu. Izraelité se domnívali, že bližní je ten, kdo je zase z izraelského národa nebo ten, kdo vyznává stejnou víru jako já. Proto přichází také znalec Pisma za Ježíšem a ptá se: „Kdo je můj bližní?“ A Ježíš odpovídá podobenstvím o milosrdném Samaritánovi.

Ten svět, ten pohanský svět, ve kterém žil svatý Pavel a první křesťané, neznal pojem „můj bližní“. Ten dělil lidi jinak: na přátele a nepřátele, jestli jsou mi nebezpeční, jestli mi mohou konkurovat anebo naopak, jestli jsou poraženi. Jestli jsou to lidé, z kterých budu mít prospěch, s kterými se vyplatí obchodovat, anebo jestli je to takzvaný „plebs“ (plebejci, to je vlastně taková ta spodina). Rozdělovali je na lidi svobodné a otroky, ale nikde tam nezaznělo, že všichni lidé mají důstojnost, že tuto důstojnost mají od Boha, že všichni lidé v sobě nosí obraz Boží a že by se takhle jeden k druhému měli chovat. Pro ně tohle slyšet, že všichni jsou si bližními, to byla obrovská revoluce.

Bratři a sestry, i pro mnoho lidí dnes je to něco naprosto nového, protože mnoho lidí i dnes se chová stejně jako tenkrát, tím stylem, jako: kamarádím s těmi, kteří jsou mi nějak užiteční, lidi dělím na nepřátele a poražené a podobně, a podle toho taky s nimi jedním.

Apoštol Pavel tady připomíná nejdůležitější příkázání z Desatera, to znamená, že vlastně on mluví s těmi, kteří už, řekli bychom, měli nějaké znalosti i Starého zákona, i všech těch věcí, které s tím souvisí, ale on se rozhodně nechce zaplést do celého toho starozákonního systému zákazů a příkazů. Takže říká: „Je to shrnuto v tomto: Miluj svého bližního jako sám sebe.“ A teď dál dává takové naprosto, můžeme říci, geniální srovnání: „Naplněním zákona je tedy láska.“

Bohužel tohle místo přeložit do češtiny je velmi těžké. Před nedávnem byl někde v televizi film Ztraceno v překladu. Já jsem ten film neviděl, nevím, jaký je, ale když jsem si to přečetl, tak se mi to vybavilo, tady ten název, protože tady se bohužel něco ztratilo, ale sami pochopíte za chvíli, že to opravdu není jednoduché přeložit. Řečtina, ten řecký originál, používá jedno slovo. Je to slovo z matematiky, které Pavel použil.

Tady bych se zeptal: Děcka, jak vám jdou zlomky? Už jste měli zlomky ve škole, ti větší? Víte, že zlomek má číslo nahoře, čára, číslo dole. Tomu hornímu se říká čitatel, tomu spodnímu jmenovatel, a jde o toho jmenovatele. Když se s těmi

zlomky má něco udělat, když se s nimi má pracovat, sečíst, odečíst, prostě cokoliv, tak se tam musí najít „společný jmenovatel“. To je matematická operace – převedení na společného jmenovatele. Takhle by se to mělo přeložit, tady toto.

Pavel chce říct asi tolik: „Každý z vás je originál, každý z vás něco umí, každý z vás má nějakou hodnotu, v Božích očích velikou. Každý z vás ale to může dát dohromady s někým. Můžete se spojit a vytvoříte hodnoty ještě větší a ještě krásnější. Ale, aby k tomu došlo, musí se to převést, musíte z něčeho svého ustoupit. Musíte hledat to, co vás spojuje. Dnešní svět bez Boha často vidí to, co nás rozděluje.“

Pavel říká: „Vy hledejte to, co vás spojuje. Jestliže to hledat nebudete, zůstanete každý sám. Bude to třeba hezké, ale bude to málo.“ Uvědomme si, že Ježíš svou církev založil jako společenství. Ježíš si vybral apoštoly. Vybral si dalších dvaasedmdesát učedníků, další, další, pořád se ten okruh rozšiřoval. A to znamená, aby oni mohli společně pracovat, že každý tam přinese to, co umí, ale každý tam také bude muset dát a bude se muset něčeho zřeknout. Bude muset něco převést na toho společného jmenovatele. A Pavel říká: „To je láska.“

Samozřejmě, lidská láska má různé podoby. My už víme, že tady v Písmu svatém se operuje s dvěma pojmy: Eros a Agapé. Eros je ta láska, která chce, aby se o mě někdo staral, aby mě někdo činil šťastným. Naopak láska Boží a láska Agapé – láska která rozdává.

Víte, my vždycky s pokorou budeme muset říct, že jsme dlužní té vzájemné lásce, že bychom tady mohli udělat víc nebo budeme muset říct, jak se tam mluvilo o tom, že „miluj bližního jako sám sebe“, že sebe máme raději než ty druhé. Ale Bůh od nás nečeká stoprocentní výsledek, ale Bůh od nás čeká, že si uvědomíme tuto cestu, že si vůbec uvědomíme, že je možné žít život tímto směrem. Ne jenom egoisticky, ale že je možné vlastně se dívat kolem sebe. Mnoho lidí to nedělá.

Bratři a sestry, uvědomme si, že člověk je jediný tvor na této zemi, který je schopen svobodně, dobrovolně se zamilovat a projevit svoji lásku. Zvířata to umí, ale jenom trošku. Tam je tom potom záležitost pudu a dalších věcí, rozhodně to není tak svobodné jako u člověka. Jenom člověk umí projevit svou lásku.

Možná často si říkáme: „Co mám tady v životě dělat? Jaké jsou naše úkoly? Jak mám ten svůj život žít?“ Projevit lásku, to je jeden z těch úkolů, které máme. Člověk je člověkem tenkrát, když projeví svou lásku. Apoštol Pavel toto zmiňuje v pokynech „jak žít každý den, každodenní život“, protože i on viděl, že těch lidí, kteří byli ochotni toto dělat, byla menšina. Viděl, že to chybí v tehdejších světech a je to pořád stejné. I v dnešním světě to moc a moc chybí.

Mysleme na to, bratři a sestry, a prosme za tu odvalu, abychom toto dokázali, a častěji si vzpomeňme na zlomky a na to, že se to musí přepočítat na toho společného jmenovatele. Když se to takhle řekne, tak to vypadá, že člověk jenom ztrácí, že člověk se jenom zapírá a podobně, ale myslím, že všichni jsme zakusili opravdovou radost, která pramenila z toho, ne že jsme něco dostali, ale naopak z toho, že jsme dali. Člověk má radost z toho, že dostává, ale má ještě větší radost z toho, že dává. A to je něco, co skutečně je motorem pro náš život. Nezapomeňme na to.

Kdo na něho pohlédne, bude uzdraven

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

14.09.2008 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek Povýšení svatého kříže

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Nm 21,4b-9](#); 2. čtení [Flp 2,6-11](#); evangelium [Jan 3,13-17](#);

Bratři a sestry, liturgický kalendář tak, jak byl obnoven po II. vatikánském sněmu, se snaží všechny svátky, které patří k sobě, dávat dohromady. To znamená, k tomu dnešnímu svátku Povýšení svatého kříže patří zítřejší památka Panny Marie Bolestné. Ti, kteří ten kalendář obnovovali nebo se ho snažili nově přizpůsobit, tak chtěli ukázat všechny ty svátky a památky z různých pohledů. Chtěli vlastně, aby vysvitla různá hlediska, aby se to ukázalo v celé šíři, nejenom třeba z jednoho pohledu.

Když do tak vezmeme, dnes nám všechny ty liturgické texty předkládají právě ten pohled Ježíše Krista, který přišel proto, aby umřel a vstal z mrtvých. Jak sám říká na Zelený čtvrtek, když mu bylo velmi těžko: „Pro tuto hodinu jsem přišel.“

Ta zítřejší památka Panny Marie Bolestné nám zase připomíná víc ty, kteří stáli pod křížem – na prvním místě Pannu Marii, svatého Jana – kteří vlastně stojí pod tím křížem a dívají se nahoru. Ale všichni – Ježíš, Maria, Jan – všechny tady ty pohledy nebo spíš mysl všech těch lidí se ptá: „Proč to je? K čemu to je? K čemu toto velké utrpení?“ A vlastně všichni si přejí, aby to nepřišlo v niveč, aby ti, kterým je to nabídnuto, aby ti, kvůli kterým se to stalo, to využili.

Bratři a sestry, jak jsem říkal na začátku mše svaté, my si dnes připomínáme především toho, který na tom dřevě visel – Ježíše. Svatý Pavel ve druhém čtení z listu Filipánům, jak jsme ho dnes četli, připomíná celou tu cestu: měl božskou přirozenost, ale sestoupil mezi nás lidi. Svatý Pavel chce říct: „On pro nás lidi se stal otrokem.“ Asi tak, jako když někdo byl svobodný a chytli ho, třeba v rámci nějaké války ho zajali a prodali za otroka. Ten člověk, který měl určitá práva, určitou svobodu, naráz o to všechno přišel.

Ježíš toto podstoupil kvůli mně, kvůli každému z nás. Je potřeba si to tam takhle dosadit, protože když se řekne kvůli lidem, kvůli lidstvu, tak to zní tak povšechně, anonymně a ztrácí to tu důraznost. Kvůli mně! Kvůli mně prošel celou tu cestu.

To, jak o tom mluví právě svatý Pavel, on má na mysli celý život Ježíše. „Ponížil se a byl poslušný,“ a teď je vlastně to vyvrcholení: „až k smrti.“

Uvědomme si, že Ježíš Kristus žil v době velmi podobné té naší, kdy se cenilo být nezávislý, ovládat ty druhé, získat moc, moci si „dělat co chci“, co se mi zlíbí. Toto bylo ceněno. Zpravidla je to tak, že když člověk si začne dělat co chce, tak ubližuje. Buď sobě anebo druhým lidem. Ježíš, ten jediný, který skutečně si mohl vybrat a který by nikdy nikomu neublížil, tak Ježíš je ten, který řekne: „Ano, já budu poslušný.“

Když se řekne „být poslušný“, tak se to v nás naježí a říkáme si: „No, jenom to ne! Zase budu muset tady mít někoho nad sebou, snášet někoho názory, budu se mu muset podřídit. Vždyť já bych věděl nejlépe, jak to udělat, jak to zařídit.“ A Ježíš? Ježíš říká: „Já to nechám na Otci. Já udělám to, co chce Otec.“ A teď vlastně do toho Ježíš vstupuje a začíná to třeba tím, že poslouchá jako dítě svoji matku Marii, poslouchá Josefa, potom asi tušíme, že chodil do školy, takže poslouchal i učitele, a tak to šlo dál. Ježíš se zařadil tady do toho pořádku. A uvědomme si, že on by skutečně mohl říct: „Já to vím nejlíp z vás,“ a on by nelhal. On to skutečně ví a umí nejlépe, ale on to neřekne. On se do toho zařadí, aby ukázal na Otce. To je obrovská síla – síla, která je v Ježíšovi a kterou nám chce tento svátek připomenout. To není rozhodně nějaká slabost nebo zbabělost, že on se podřizuje Otci. On se podřizuje Otci, protože ho miluje a protože miluje nás.

Miluje mně! Když si to takhle uvědomím, tak by to pro mě neměla být fráze, nemělo by to být pro mě prázdné slovo.

A Pavel pokračuje: „Proto ho také Bůh povýšil a dal mu Jméno nad každé jiné jméno.“ To první Jméno je s velkým „J“, protože se tím má na mysli něco mnohem víc. Už jsme si několikrát říkali, že pro Izraelity každé slovo byla živá bytost, každé jméno, které dali rodiče svým dětem, bylo vyjádřením jejich životních postojů. Nebylo to záležitostí módy, jak se dnes třeba někteří rodiče o to zajímají a ptají, jaké jméno je teď v módě, a nebyla to záležitost toho, jak to bude znít: „Aby to dobře znělo“, a na to se soustředí. Ale jim šlo o to, co je tím jménem vyjádřeno, co je za tím jménem.

Takže zpravidla v každém jménu jakýmsi způsobem je skryto jméno Boha nebo bohů, těch pohanských. Když se někdo jmenoval třeba Daniel, tak vlastně to „El“, to je nejkratší jméno Hospodinovo – Daniel, Natanael a tak dál. A zase naopak, když se někdo jmenoval Jerobaal, tak bylo jasné, že jeho rodiče nevěřili v Hospodina, ale právě v ty pohanské Baaly. A takhle bychom mohli pokračovat.

Svatý Pavel tím nemyslí nějakou magii, jak někdo se třeba zaklíná a přísahá při nějakém jménu, ale svatý Pavel tím má na mysli víru. Chce říct: „Když se budete k Ježíšovi hlásit.“

Když se teď vrátíme k tomu starozákonnímu úryvku, tam ta víra byla vyjádřena jakýmsi mechanickým pohybem: „Kdo se podívá na ten kůl s tím hadem, bude zachráněn.“ Znamenalo to něco udělat, otočit se. Možná to taky znamenalo přiběhnout k tomu kůlu. Protože ti hadi tam byli všude, tak ten člověk mohl být uštknut na nějakém místě, kde neviděl tady na toto znamení. Znamenalo to, že ten člověk přestal dělat to, co dělal, „sbalil se“ a utíkal. Utíkal k tomu znamení, neměl na práci nic jiného. On to asi rád udělal, protože tomu člověku šlo o život, o život tělesný. A svatý Pavel chce toto vysvětlit a říct: „Ale nám jde o život věčný. Máme spousty starostí, máme spousty věcí, které musíme vyřídit (nebo my si to myslíme, že musíme vyřídit a udělat), ale měli bychom se takhle sebrat a utíkat k Ježíšovi. Nezapomínat na něho a neodsouvat ho.“

A svatý Pavel končí tím, že říká: „Ježíš Kristus je Pán.“ To je jedno z nejstarších křesťanských vyznání víry. Řecky je to Kyrios – svrchovaný Pán. Uvědomme si, že v té době, stejně jako dnes, byli různí mocipáni, kteří se dávali různě titulovat: pán pánů, otec národa, otec vlasti a podobně, a zpravidla si na něco hráli. A svatý Pavel chce říct: „Všichni tito, kteří jsou někde třeba i nahoře, to všechno jsou jenom lidé a oni by si toho měli být vědomi. A měli by si toho být vědomi křesťané,

protože každý člověk má tendence k tomu, že se „shrbí“, občas někomu podlézá, občas se chce někomu zalíbit. A svatý Pavel říká: „Ale snažte se zalíbit tomu skutečnému Pánovi, nejenom tomu, kdo si na toho pána hraje.“

A potom můžeme myslet na to, že každý z nás má nějaké pány. Teď nemám na mysli lidi, ale nějaké naše slabosti, nějaké naše sklony, to něco, co nás spoutává, to něco, co nám bere svobodu. A Pavel zase říká: „Tohohle všeho vás může zbavit ten skutečný Pán. On vám nabízí svobodu. Je potřeba se na něho podívat.“

V prvních dobách nebyl kříž znamením křesťanů. Oni měli to znamení ryby nebo znázorňovali Krista jako zmrtvýchvstalého, jako beránka. Kříž se stal takovým masivním znamením vlastně až od středověku. Ale je v tom ta myšlenka, která byla v prvním čtení: Kdo na něho pohlédne, bude uzdraven. Ta myšlenka, abychom si toto znamení připomínali co nejčastěji, abychom ho měli před očima, abychom si uvědomili, že Ježíš, než se na ten kříž nechal přibít, on o tom moc nemluvil. Mluvil tady o tom s Nikodémem, tomu to naznačil, a potom to třikrát krátince zmínil apoštolům, že jdou do Jeruzaléma, on bude zabit, ale že třetího dne vstane z mrtvých. Ale moc to nerozváděl.

Nemluvil a udělal, zachránil. Znamení kříže nám má připomínat tuto záchranu, má nám připomínat toto dílo, které Ježíš ve společenství Otce i Ducha svatého vykonal pro nás. Má nám to připomínat tuto cestu, která vede k záchraně, a má nás to vybízet k tomu, k čemu to mělo vybízet i Izraelity – aby toto znamení přijali s vírou. Nás nekouše do paty žádný had, ale valí se na nás různé těžkosti, které nám třeba berou klid, spánek a podobně. Toto všechno můžeme považovat právě za takové ty hady, ale na toto všechno je právě lékem kříž, Ježíš, náš vztah k Němu. Toto znamení vlastně pomáhá, abychom na ten vztah nezapomínali a abychom ten vztah dennodenně oživovali.

Mysleme na to. Čeká se od nás to stejné, co od Izraelitů na poušti: s vírou pohlédnout na toto znamení, s vírou přijmout Ježíše jako svého Pána, s vírou přijmout to, co On na tom kříži pro nás získal – pro každé ho z nás osobně.

Nepoznávají světlo evangelia, proto bloudí

P. Mgr. Václav Rychlý, OPraem

28.09.2008 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Václava

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 6,9-21](#); 2. čtení [1 Petr 1,3-6;2,21b-24](#); evangelium [Mt 16,24-27](#);

Blíží se volby. Nebojte se, nebude to žádná volební kampaň :), ale myslím si, že hodně lidí je znechucených polistopadovým vývojem v naší společnosti a už to trvá poměrně dost dlouho ty zmatky, který tady jsou. Spousta lidí právem nadává a nevidí nějaký rozdíl, jestli je nahoře levice nebo pravice, a KDU-ČSL v těch zmatcích není žádným světlem, které by svítilo pro ty ostatní a že by jednali nějak viditelně jinak, bohužel. Ptáme se, proč tomu tak je.

Já kolikrát, když slyším něco ve zprávách, tak jsem spíš zarmoucený nad tím, co ti naši mocní a politici jsou schopni provádět, a je to po mě takovým signálem, že bloudí. Bloudí na té cestě k věčnosti. Nepoznávají světlo evangelia, proto bloudí. To, když člověk tady na zemi jedná špatně, tak je vlastně takovým varovným signálem, že bloudí na té cestě k věčnosti. Kolikrát mi to připadá, že skutečně ti slepí vedou slepé. A bohužel v ateistické společnosti, ve které žijeme, nemůžeme moc jiného očekávat. A situace lepší nebude. Nebudeme mít lepší politiky nahoře a lepší státníky, kteří povedou stát, protože celá naše společnost je odcizená Bohu, je sekularizovaná, je odnáboženštělá.

Nemůžeme počítat s těmi, kteří se přihlásí při sčítání lidí ke křesťanské víře – jednou je to padesát nebo šedesát procent, podruhé už třeba jenom třicet – ale v podstatě můžeme počítat jenom se dvěma procenty lidí z našeho národa, kteří pravidelně chodí na bohoslužby, kteří ještě nějakým způsobem jsou ovlivňováni tím, co v kostele slyší, a především svátostmi, které přijímají, to je to nejdůležitější. A zatím jsme se ještě nestali světlem a solí a klassem, abychom dokázali oslovit ty ostatní. Já věřím, že k tomu dřív nebo později dojde, že ta naše hrstka, která tady je, a to se netýká jenom českého státu, to se týká v podstatě celé Evropy, tak že znovu bude schopna oslovit ty ostatní. Ale budeme muset žít jiným způsobem života. Bude muset být na nás vidět, že žijeme Kristovo evangelium. Nemůžeme být vlažní, jako jsme vlažní doteďka. Proto nejsme schopni oslovit a proto ta sekularizace společnosti, zesvětštění té společnosti, bude ještě postupovat. Je to takový asi zákonitý vývoj, ale všechno je to v Božích rukou, nemusíme mít obavy.

Nám dřív ve škole říkali, jak byl strašný ten středověk a feudalismus, jak tam lidé trpěli, jak tam bylo to nevolnictví, poddanství, robota a ti feudálové si jenom užívali, ať už to byla šlechta nebo ti králové, a žili rozmařilým způsobem života a vůbec nebrali ohled na ty poddaný a tak dál. Ale na druhé straně, když se zamyslím nad tím, kolik je svatých z řad šlechty a z řad těch králů a dřívějších panovníků, tak je to celá plejáda světců. Jenom v našem národě třeba Zdislava, Václav, Vojtěch a já nevím kteří další. A je jich skutečně mnoho. No, a nenajdu zatím v tom výčtu světců žádného prezidenta, žádného politika, nebo o nich aspoň nevím. A ono už takové to jiné uspořádání světa, takzvané demokratické, i když se tady vystřídaly různé „ismy“ za těch posledních víc než sto let, tak si myslím, že taky by tam někdo mohl být, ale asi opravdu žijí jinak, patří do jiné skupiny lidí. Jsou to pohané, z větší části.

A svatý Václav, kterého si dneska připomínáme, oslavujeme ho s celou naší církví, tak je pro nás příkladem toho politika a státníka, který je skutečně hluboce věřící. Víte, on se podobá skutečně tomu sběrateli perel, který prostě jde, uvidí tu drahocennou perlu někde u obchodníka a prodá všechno, co má, aby tu drahocennou perlu získal. Tou perlou v jeho životě byla víra, ke které ho přivedla jeho bába Ludmila. A on viděl ve svém životě toto jako prioritu a jako prioritu taky pro všechny ostatní, se kterými se setkává, za které rozhoduje, kterým, nechcu říct to slovo, vládne.

A to bylo dominantní v jeho životě, v jeho rozhodování. A protože žil ve společnosti, která se trochu podobala té dnešní, taky sekularizované ještě tenkrát, zesvětštělé nebo která ještě úplně celá nepoznala světlo evangelia, tak narážel a nechápali ho. Považovali ho za slabocha, za pánbíčkáře a tak dále. V podstatě jeho zabití ve Staré Boleslavi bratrovrahem je souboj mezi vírou a nevěrou, mezi pohanským kultem, který tady pořád ještě přetrvával v době svatého Václava, a mezi vírou, kterou svým životem šíří svatý Václav. To nebyl konflikt mezi bratry, to nebylo zbavení se nepohodlného panovníka, ale konflikt mezi vírou a nevěrou.

Ti, kteří byli protivníci svatého Václava, tak říkali, že je slaboch a že nedokáže třeba se postavit vůči jiným národům, které nás ohrožují, a tak dál, a chtěli věci řešit pohanským způsobem.

Svatý Václav věci a konflikty řešil podle víry, podle svého svědomí. Proto se nepodobal svým vrstevníkům, proto třeba ho nechápala šlechta a další. A zákonitě se situace vyhrtila tak, že vlastně pro víru pokládá svůj vlastní život – mučednická smrt.

Kde vlastně Václav bral tu sílu k takovému statečnému vyznávání víry, k tomu, že dokázal jít proti proudu, že dokázal nasadit vlastní život? A myslím si, že když šel do té Boleslavi na pouť, tak věděl nebo dobře tušil, že ho tam čeká nebezpečí a že možná tam položí vlastní život. Kde k tomu bral odhodlání? Určitě ve víře, kterou do něho zasela svým příkladem svatá Ludmila, ale především v účasti na svátostech.

Víte, to, co nám říká ta svatováclavská legenda i o jeho zabití, že ráno spěchal do kostela, aby se mohl účastnit mše svaté – ne nějaké slavnostní bohoslužby, ale normální ranní mše svaté jako prostý věřící, že ministroval u oltáře, tak to si myslím, že je to, kde on právě nacházel sílu.

Dneska vlastně slaví svátek všichni naši ministranti, protože svatý Václav je takovým patronem našich ministrantů. Nejenom patronem těch politiků a mocných ve světě, ale patronem ministrantů, protože on jako kníže se neváhal snížit a sloužit tomu králi králů, kterého dobře poznával. On dobře věděl, že jeho panovnická důstojnost a hodnost jsou ničím ve srovnání s tím králem králů, který sestupuje při mši svaté na oltář. Proto pokorně u toho oltáře klečí s ostatními ministranty a chystá ke mši víno a hostie, aby sám potom přijímal z oltáře tělo Kristovo a krev Kristovu. A v té účasti na svátostech on bral sílu k tomu, aby on sám svým životem strhával ostatní, aby sám dokázal jít proti proudu, aby dokázal statečně vyznávat víru v Krista ve kterého sám věřil a se kterým se setkával ve svatým přijímání.

To si myslím, že byla jeho mocná posila a návod pro náš život, jak i v dnešní době dokázat jít proti proudu, jak se dobře rozhodovat ve zmatcích doby, ve které žijeme.

Ať nám teda přímůva svatého Václava pomáhá ozdravovat společnost, ve které žijeme, ale především pro brak, který nám nabízí svět, neztratit ty nejcennější hodnoty, které nám Kristus získal svojí smrtí na kříži.

Amen.

O nic nemějte starost

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

05.10.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

27. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 5,1-7](#); 2. čtení [Flp 4,6-9](#); evangelium [Mt 21,33-43](#);

My se, bratři a sestry, vrátíme zase k druhému čtení, k listu Filipanům.

„O nic nemějte starost.“ Když to člověk slyší (byla to hned první věta dnešního úryvku), tak si řekne: „No, kde to ten svatý Pavel žije? Jak je to možné, nemít starosti! Vždyť každý den se na nás hrne tolik všelijakých starostí, tolik věcí musíme zařídít, vyřídit. Žijeme v době, ve které jsme obklopeni různými technickými věcmi, takže dost často se něco poláme, musíme to nechat opravit. A Pavel napíše: ‚O nic nemějte starost.‘ Kde to ten Pavel žije!“

Kde že Pavel žije? Ve vězení, ve vězení v Efezu. Toto je zapotřebí mít na paměti po celou tu dobu, co čteme ten list Filipanům, protože pak v tomto kontextu dostávají Pavlovy myšlenky úplně jiný rozměr. Pavel není snilek, který by si stavěl vzdušné zámky. Pavel žije pevnýma nohama na této zemi, naopak je k té zemi i přikován, a ví tedy, co říká.

„O nic si nedělejte starosti.“ My bychom tam dnes asi doplnili „přílišné starosti“, protože dělat si starosti, to nepomůže, to člověk nic nevyřeší.

Jedno to moje oblíbené arabské přísloví říká: Strach ještě nikdy v ničem nikomu nepomohl. Prostě strach nic nevyřeší. Strach svazuje člověka, bere mu chuť do života, člověk z něho dostává depresi, ale rozhodně strach nic neřeší. Různá náboženství se snažila odpovědět tady na tu otázku, co má člověk dělat, aby překonal ty různé těžkosti, které se mu staví každý den do života, ale jen křesťanství říká: „Svěř je Bohu. Rozděl se s Ním o svoje těžkosti, protože On se s tebou rozdělí o sílu, jak to zvládnout.“

Na to říká Pavel, když kousíček přeskočíme: „Boží pokoj, který převyšuje všechno pomyšlení, uchrání vaše srdce a vaše myšlenky v Kristu Ježíši.“ A poslední věta: „A Bůh, dárce pokoje, bude s vámi.“

Ne, že by to Bůh za nás řešil, ne, že by Bůh zasáhl nějakým zázrakem, že by poslal anděla nebo podobně, ale on dá sílu. On dá sílu, že to člověk zvládne, a člověk potom musí s pokorou říct: „Já jsem to nezvládl. Ta síla nebyla z mě, ale já jsem to dostal jako dar.“

Víte, různá ta východní náboženství to řeší tím způsobem, že třeba hinduismus říká, že člověk má zůstat úplně oddělený od světa, aby ty starosti na něho nedoléhaly. To znamená úplně se stáhnout – nemít žádný majetek, nemít rodinu, nic nechtít. Jenže to není život, to je útek ze života. Naopak Bůh nám dává tuto zemi a říká: „Žijte na ní.“

Potom ta další východní náboženství se to snaží zvládnout za pomoci různého cvičení. Ta cvičení mají určitý efekt, ale mají také jedno nebezpečí, a sice, že člověk si řekne: „Tak, mám své cvičení a nepotřebuju Boha. Vždyť já to zvládnou za pomoci tady toho cvičení.“ Apoštol Pavel právě proto zdůrazňuje: „Bůh je dárce toho pokoje. Na to nikdy nezapomeňte a vždycky o ten pokoj prostě.“

Co je zajímavé a krásné, tak Pavel říká: „Ve všem předkládejte Bohu své potřeby.“ Tak on nazývá ty naše starosti, to, s čím žijeme každý den. Je to to, co potřebujeme, a Pavel to rozlišuje od ostatních proseb. Těmi potřebami má tedy na mysli opravdu to, co se dotýká každého z nás každý den.

Těmi prosbami má Pavel na mysli to, když prosíme za lidi kolem sebe, za společnost, za stát, prostě když prosíme na nějaké další úmysly. Je to krásné, že to Pavel takhle rozlišuje. Nikdy to nepopíral, křesťanství nikdy nepopíralo vlastně tady to, že člověk má nějaké potřeby, ale vždycky odpovídá na to a říká: „Ale nezapomeň na Toho, který ti dává všechno, na Toho, který se o tebe postará.“ To je hluboká myšlenka: Bůh se o tebe, člověče, postaral a ty se máš starat dál.

„Mějte zájem o všechno, co je pravdivé, co je čestné, spravedlivé“ a tak dále. Hlavně v devatenáctém století tady v Evropě se rozšířil takový myšlenkový směr, kterému se říkalo indiferentismus, tedy, jaksi lidově řečeno, co tě nepálí, nehas. Nebo proč si přidělovat zbytečné starosti. Ať se každý postará sám o sebe. Nemíchat se, zůstat ve svém klidu, takzvaně neangažovat se. To pak se člověk zbytečně rozčiluje, zbytečně z toho má žaludeční vředy a říká si potom: „Že já hlupák jsem vůbec se do toho míchal. Tak je lepší vůbec se do toho nepouštět.“

Pavel toto smete ze stolu a říká: „Bůh se postaral o tebe, člověče. Ty máš být ten, který se bude starat o svět a o ty, kteří jsou kolem tebe.“ Pavel tedy nehlasá to, čemu se říká humanismus, ale hlasá tady to, co my bychom nazvali charitou. Protože Bůh se postaral, tak ty ho máš, člověče, napodobit. On se postaral o tebe, tak mysl na to každý den. Každý den, když budeš mít chuť se stáhnout do té své ulity, když budeš mít chuť se na všechno vykašlat a rezignovat, vzpomeň na to, že Bůh se o tebe postaral a ty to máš dát najevo tím, že budeš podporovat všechno, co je pravdivé, čestné, spravedlivé a tak dál.

Minulý týden byl svátek svaté Terezie z Lisieux. Terezie z Lisieux byla karmelitka, žila v klášteře a v těch kláštérech, hlavně dřív, byla taková myšlenka, že řeholníci a řeholnice by měli pěstovat to, čemu se říká sebezápor, tedy měli by si ukládat různá cvičení nebo takhle, ve kterých se budou takzvaně „umrtvovat“. Budou zapomínat na sebe, na svoji vůli a budou se snažit ve svém životě žít podle vůle Boží. Terezie z Lisieux vlastně tady udělala velkou změnu a říká: „Každý den prožíváme tolik všelijakých těžkostí, tolik starostí, že není potřeba cokoli vymýšlet. Není potřeba cokoli si přidávat, ale je potřeba vzít to, přijmout to, co přichází, a obětovat to.“

Začala tím, že myslela na misie. Ráda obětovala své těžkosti za kněze a vůbec za všechny pracovníky v misiích. Ale potom taky vlastně za svoje příbuzné, za klášter, za spolusestry, za církve ve Francii a podobně. A začínala, řekli bychom, s úplnými banalitami. Když praly sestry v prádelně a jedna nebyla moc šikovná a polila je tam vodu, tak první, co napadlo Terezii, tak si řekla: „No, já jí to oplatím anebo jí aspoň vynadám.“ Ale pak se ovládla a řekla si: „Ale ne, já to obětuju.“ Terezie to nazvala malou cestou, ale toto nejsou malé věci, to jsou velké věci.

Ono to pokračovalo potom a pokračovalo to tak daleko, že třeba v tom klášteře byla jedna sestra, kterou Terezie absolutně nesnášela, ale ona si řekla: „Vždyť i tahle sestra je obrazem Božím. V ní ke mně přichází Bůh.“ Ne, že by ji Terezie nějak vyhledávala, ale zase když ji měla potkat, tak se jí nevyhýbala. Pozdravila ji, promluvila s ní, usmála se na ni, nabídla pomoc. Po nějaké době, když ty sestry mluvili o tom, kdo má v kom, v které té spolusestře oporu, kdo je přítelkyní které té sestry, tak tady tato sestra říká: „Moje nejlepší přítelkyně je Terezie.“ A Terezie ji vlastně nesnášela.

Ze strany Terezie to nebyla žádná přetvářka. Přetvářka je to tenkrát, když se k tomu druhému člověku chováme hezky proto, abychom ho „napálili“, abychom mu nějak uškodili. Ze strany Terezie to byla snaha i v této osobě, která mi není sympatická, vidět Boha, Ježíše, který ke mně přichází. Toto není malá cesta, bratři a sestry, toto jsou velké věci, které vyžadují naše každodenní snažení. Výsledky se dostaví až po letech, ale budou stát za to.

Bratři a sestry, dnešní svět je velmi neklidný. Hledá pokoj. Hledá ho v různých věcech, hledá ho v různých zábavách a podobně, a zapomíná na to, že ten pokoj může dát jenom ten, kdo to tady všechno udělal, kdo se o to všechno stará, a to je Bůh.

Bratři a sestry, až zase se zítra ráno probudíme a budeme mít svoje obvyklé všednodenní starosti, vzpomeňme na to, že je tu někdo, s kým se o to všechno můžeme rozdělit, komu to můžeme přednést a kdo nás posílí – Ježíš, Boží Syn, který je dárce pokoje. Nejenom pro svět obecně, ale je dárce pokoje pro každého z nás.

At' je naše víra účinná, láska obětavá a naděje vytrvalá

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

19.10.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

29. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 45,1.4-6](#); 2. čtení [1 Sol 1,1-5b](#); evangelium [Mt 22,15-21](#);

Bratři a sestry, my se teď pětkrát setkáme se svatým Pavlem a s jeho prvním listem do Soluně. Je to vlastně, můžeme říci, krásný text, který se hodí k dnešní misijní neděli.

Pavel přišel do Soluně jako misionář, aby jim zvěstoval evangelium, aby zvěstoval Ježíše. On byl v Soluni tři týdny. Slyšíte dobře, tři týdny, nějakých jednadvacet dnů. My bychom řekli: „No, co se dá za tak krátkou dobu udělat? To je možná trošičku nadchnul pro Ježíše, ale lidsky to nebude mít dlouhého trvání. Za tři neděle někoho vyučit ve víře?“ Za týden bude biřmování, biřmovanci se připravovali skoro dva roky. Tak to je rozdíl, že? Ale opak je pravdou.

Soluňská církevní obec rostla, rostla ve víře. Nevíme, jak moc rostla do počtu, ale rostla ve víře. Řekněme, že rostla opravdovost její víry, její horlivost. A Pavel z toho měl velkou radost, a proto píše tento list pro povzbuzení.

Pavel byl v Soluni někdy v roce 49 po Kristu a ten dopis je datován asi v roce 51 po Kristu. Je to nejstarší list Nového zákona. Evangelia, to všechno vzniklo až později. V té době, kdy Pavel napsal tento dopis, vlastně ještě žila většina apoštolů a neexistovaly žádné náboženské knihy. Apoštolové byli živí, apoštolové chodili a vyprávěli o tom, co zažili s Pánem Ježíšem.

Apoštol Pavel říká: „Stále děkujeme Bohu za vás za všechny, kdy si vás připomínáme ve svých modlitbách.“ Pavel na ně nevzpomíná jenom čistě „lidsky“, jak to třeba děláme my, když se sejdem v neděli odpoledne u kávy, u čaje, vzpomínáme na někoho, na nějaké události, co bylo před lety dávnými i nedávnými, a zůstává to na rovině lidské, že buď chválíme nebo kritizujeme. Apoštol Pavel na ně myslí v modlitbě.

Na koho myslíme my v modlitbě? No, my ve svých modlitbách zpravidla myslíme na to, co se nás osobně dotýká – na naše potřeby nebo na to, co se nám povedlo. Prosíme a děkujeme za to, co je bezprostředně nějakým způsobem svázáno s námi. Apoštol Pavel, když je ujišťuje o tom, že na ně myslí v modlitbě, konkrétně na ty lidi, tak tím chce říct: „Vy patříte ke mně. My jsme svázáni, patříme k sobě. To, že jsem tam byl sice jenom ty tři týdny, to nebyla nějaká dovolená, to nebyl nějaký epizodní zážitek, ale já jsem vás přijal. My odted' patříme k sobě.“ Apoštol Pavel za ně děkuje, i když v Soluni zažil věci nepříjemné. Musel utéct, protože mu ukládali o život.

„Za vás za všechny.“ Jak je to s námi? My si někdy říkáme: „No, toho člověka jsem radši neměl potkat. To jsem si zase dal, to jsem si naběhnul. Kdybych se mu radši mohl vyhnout!“ a vůbec nás nenapadne, že každý člověk může obdarovat nás a my můžeme obdarovat každého člověka. A v tom je podstata misii: uvědomit si, že jeden druhého můžeme obdarovat, že nejsme soupeři, nejsme protihráči, ale spoluhráči.

Apoštol Pavel pokračuje: „Bez přestání vzpomínáme, jak je vaše víra účinná, láska obětavá a naděje v našeho Pána Ježíše Krista vytrvalá.“ To jsme se učili v náboženství, je to v katechismu, že jsou tři božské ctnosti: víra, naděje, láska. Možná nás ani nikdy nenapadlo, že toto vyjádření je takhle staré, doslova prastaré, z roku 51, kdy bylo zapsáno, a ústně to říkali určitě ještě předtím. Není to tedy něco, co by bylo vymyšleno lidmi, ale je to něco, co je vdechnuto Duchem svatým, co je z Písma svatého.

„Véra účinná, láska obětavá a naděje vytrvalá.“ Co tím chce říct Pavel? Dohromady má na mysli asi toto: křesťan je člověk, který stojí mezi dvěma světy. Jednou nohou má křesťan stát na tomto světě, starat se, zajímat se o věci tohoto světa, o dění kolem sebe, ale druhou nohou se má připravovat na přechod do života věčného. Máme vědět to, že jakmile skončí naše existence na tomto světě, okamžitě začne naše existence věčná u Boha.

Ježíš to říká jinak: „Co je císařovo, dávejte císaři, co je Božího, Bohu.“ V lidských dějinách je ve většině období ten problém, že lidé dávají nějakému císaři, co je císařovo, ale zapomínají dávat Bohu to, co je Boží.

Apoštol Pavel chce říct tím jednotlivým (vaše víra účinná), že víra v tom jeho pojetí, jak on to myslí na tomto místě, je postoj. Znovu bych připomněl: neexistovaly v té době žádné knihy, žádný katechismus, žádné učebnice náboženství, v podstatě žádná náboženská literatura. Všechno to bylo ústně. Pavel tedy nemá na mysli to, že by znali nějaké náboženské předpisy, ale má na mysli postoj – postoj, ve kterém křesťan ví, že všechno, co se kolem mě děje, má nějaký smysl. Všechno, co se tu odehrává, nejsou jenom lidské dějiny a nebude se to jenom počítat a učit v dějepise, ale to všechno jsou také takzvané dějiny spásy. To všechno je plán Boží, kterým Bůh chce svět dovést k sobě. Všechno to má smysl. Toto je víra, tady na tomto místě, jak to vidí svatý Pavel.

„Vaše víra je účinná.“ Jaká je naše víra? Často bych řekl taková unavená, ustrašená. Říkáme si: „Hlavně nevyčuhovat.“ Svým způsobem Pavel byl radikál a Pavel opravdu vyčníval. Pavel na sebe upozorňoval, Pavel přitahoval pozornost. Ale proto taky získal tolik lidí pro Krista.

„Láska obětavá.“ Obět' je něco, co nemáme rádi. Obětovat něco znamená vlastně něčeho se vzdát, něčeho se zřeknout ve prospěch druhého. Je to ale něco, co k našemu životu patří. Když rodiče chtějí mít děti, musí se zřeknout svého pohodlí, svého času, a musí to věnovat dětem. Když nějaký sportovec chce dosáhnout nějakých výsledků, musí se zřeknout zase svého pohodlí a jít trénovat. Když někdo chce něčeho dosáhnout, musí volit, musí si vybrat. Něco si zvolí a něčeho se vzdá. Jak říkáme: „Nemůžeš mít všechno.“

Svatý Pavel tady nemluví teď o nějakých závodnících, ale má na mysli vztah člověka k člověku – láska, která je zaměřena na člověka. Totiž neustále musíme jakýmsi způsobem přemáhat svoji sebelásku. Žijeme v době, kdy mnoho lidí má velmi rádo samo sebe a když něco dělají, tak to dělají pro sebe. Ne, co z toho budou mít ti druzí, ale co z toho budu mít já? A proč já bych měl někomu ustupovat a uhýbat, a proč já bych měl někomu něco dávat? Vždyť mně taky nikdo nic nedá. A tak podobně. Slyšíme to, slyšíme to velmi často. Svatý Pavel tady má na mysli to, čemu my říkáme charita – láska, která

se dívá zase na toho druhého. Stejně, jak jsem to říkal na začátku: ne jako na protihráče, ale jako na spoluhráče, spolupracovníka.

„Naděje v našeho Pána Ježíše vytrvalá.“ Naděje, to je taková vlastnost pro všední den. Víte, být nadšený pro Boha, pro Ježíše Krista, když je slavnost, když jsme všichni pohromadě, když je všechno nazdobené, zkrášlené, to není problém. To se opravdu dokáže nadchnout každý. Ale aby nám to nadšení vydrželo, když ta slavnost skončí, o to tady jde – když přijde to, čemu se říká všední den.

Musíme si uvědomit, že křesťané v Soluni, zase to byli lidé z těch chudších vrstev. Mnozí byli otroky. Jejich postavení nebylo na špičce, na čele té společnosti, města, ale naopak někde dole. A Pavel říká: „Uchovejte si naději.“ Často mluvíme o našem životě, že to je cesta. Cesta je od někudy někam. Má nějaké východisko a cíl. Naděje nám připomíná ten cíl. Naděje nám připomíná, že ten život nejdu sám, že jde se mnou Ježíš, že já můžu jít s ním. A jaká je naše naděje? Slabá. Naše naděje není vytrvalá. Když se postaví do cesty překážka, v této době, ve které žijeme, mnoho lidí okamžitě couve. Je to vidět - jakmile někdo na někoho má nároky, tak lidé začnou couvat. Vidí se to na různých kroužcích, na různých činnostech už u dětí. Ale ty děti to od někoho mají, a mají to od nás.

Bratři a sestry, u některých svátostí říká ten, kdo je uděluje, tomu, kdo tu svátost přijímá: „Kéž Bůh dovrší dobré dílo, které v tobě započal.“ To dobré dílo bylo v nás započato na křtu. To dobré dílo Pavel v Soluni započal během tří týdnů, ale teď to dílo má růst. Apoštol Pavel měl velikou radost ze Soluňanů, a proto jim píše.

Velmi se mi líbil konec toho komentáře před druhým čtením: „Jak by asi svatý Pavel psal do naší farnosti?“ Moc a moc bych si přál, aby i o nás platilo, že je naše víra účinná, láska obětavá a naděje v našeho Pána Ježíše Krista vytrvalá. Tak se o to s pomocí Boží snažme.

Světcem se člověk nerodí, ale stává

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.11.2008 - sobota, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Všech svatých

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Zj 7,2-4.9-14](#); 2. čtení [1 Jan 3,1-3](#); evangelium [Mt 5,1-12a](#);

Bratři a sestry, když se v církvi slaví nějaký velký svátek, nějaká velká událost nebo když se udělují některé svátosti, tak se při nich vzývají svatí. Říkáme, že to všechno prožíváme ve společenství svatých. Ale když bychom se zeptali věřících, kdo je to svatý, kdo je to světec, tak by ta odpověď byla asi zajímavá. A když bychom se zeptali někoho úplně mimo církev, mimo náboženství, mimo kostel, tak bychom se nejspíš dozvěděli něco v tom smyslu, že to byli nějakí lidé, kteří to asi trochu přeháněli, takoví trochu fanatici, ale hlavně, že to bylo a dneska už je to pryč. Dneska už je to, jak se říká, pasé, že už my dneska jsme někde jinde, někde dál. Že jsme jinde, to asi ano, ale je otázka, jestli jsme dál. Tím bych si tak zcela jistý nebyl.

Tenhle svátek Všech svatých vznikl ve východní církvi. V Římě byl zaveden v roce 609 po Kristu, zavedl ho papež Damas, a sice v okamžiku, kdy poslední římský pohanský chrám Panteon byl přeměněn v křesťanský chrám a byl zasvěcen právě Panně Marii a všem svatým. Původně se tenhle svátek slavil 13. května. Právě ten den byl ten chrám Panteon převeden z pohanských rukou do rukou křesťanských. Později ve 14. století se ten svátek přestěhoval právě na dnešní den, na 1. listopad, a bylo to pod vlivem Francouzů a Angličanů, kdy ve starém keltském kalendáři 1. listopad měl takový velký význam, byl to významný den, kdy v tom keltském kalendáři začíná zimní období a je to právě den, který se velmi oslavuje. A z tohoto důvodu to tam bylo vlastně přeneseno.

My budeme zítra si ještě připomínat Věrné zemřelé. Ty dva svátky jsou velmi blízko. My si připomínáme dneska všechny ty svaté, kteří byli za svaté nebo blahoslavené v Římě nebo někde jinde úředně prohlášeni, protože je jich mnohem víc, než nám umožňují dny v roce, aby každý z nich měl aspoň jednou za rok svátek.

Jestli si pamatují dobře, tak největší skupina lidí, která byla svatořečena, tak byli korejští mučedníci, které svatořečil Jan Pavel II., a pokud si to pamatují dobře, tak jich bylo 451. Takže už jenom tato skupina přesahuje možnosti kalendáře.

Potom si ale připomínáme všechny ty, kteří nebyli za svaté nikdy nikde prohlášeni. Připomínáme si všechny ty mnohé, kteří se snažili žít podle evangelia, kteří si řekli: „Tak jsem křesťan, jsem pokřtěný, a tak se budu snažit, aby to z mého života bylo poznat. Nechci být křesťanem jenom podle papíru, podle matriky, ale podle života.“

Vždycky když se bavím s rodiči před křtem dítěte, tak když dojdeme k tomu momentu vzývání svatých, které je u každého křtu, tak těm rodičům říkám: „Svatým se nikdy nikdo nenarodil. Svatými se ti lidé stali.“ To první je, že člověk musí chtít. Musí si říct: „Toto stojí za to. Stojí za tímto jít, za touto hodnotou.“

Kdo je to světec? Světec je člověk, který žije na této zemi. Mnoho lidí se domnívá, že ti svatí byli nějakí zvláštní, že snad ani nechodili po této zemi, že neměli ty problémy, které máme my, že měli pořád hlavu v oblacích, oči obrácené vzhůru, ruce sepnuté a pořád mysleli na Boha. Opak je pravdou. Oni při všem, co prožívali, tak se snažili hledat to spojení s Bohem. Svatý je ten, který je v kontaktu s Bohem. To je základ. Světec je ten, kdo se ptá: „Bože, co mám dělat? Co po mně chceš, abych v této konkrétní situaci dělal?“ Světec v tom mnohdy nemá jasno. Světec často těžko zápolí o toto světlo, o to, aby poznal, co má dělat. Světec je pokorný a v té pokoře si dokáže přiznat svoje chyby. Světec si v žádném případě nenamlouvá, že je dokonalý a že by byl něco víc.

To si myslíme my, že ti svatci byli nějakí superlidé, nějakí supermani, kteří to měli všechno vyřešené, všechno jasné a netrápily je žádné slabosti a žádné těžkosti. Každý světec bojuje se svými slabostmi a se svými těžkostmi. Světec je ten, kdo má, řekli bychom, pevnou páteř. To neznamená, že by byl nějak strnulý, že by nebyl ochoten se snížit a ohnout se k někomu, kdo potřebuje jeho pomoc, ale má pevnou páteř, pokud jde o názory. Nemění ty názory podle toho, jak se to hodí.

Světec je ten, který hledá. Každá doba potřebuje lidi, kteří hledají, kteří ukazují cestu. Když bychom pročítali skutečně pravdivé životopisy světců, tak zjistíme, že oni se nikdy neuzavřeli do sebe, ale vždycky se dívali kolem sebe a ptali se sebe, Boha: „Bože, co potřebuje ta doba, ve které žiji? Co by potřebovala vidět? Co by potřebovala zdůraznit?“, a podle toho reagovali, a podle toho buď šli a někde pracovali anebo šli a modlili se.

Bratři a sestry, každá doba potřebuje svaté. Každá doba potřebuje ty, kteří se dívají na Krista, kteří otvírají evangelium a ptají se jako svatý František z Assisi: „Pane, co chceš, abych dělal?“ Každá doba potřebuje lidi, kteří takhle ukazují na ty hodnoty trvalé, na ty hodnoty, které jsou platné, co svět světem je a bude, na ty hodnoty, které se nezmění.

Dnešní svátek by měl být svátkem velmi radostným. Je tomu tak? Proč by měl být radostným? My se ve svém každodenním životě setkáváme s negativními zprávami. Dozvídáme se o tom, že ten a ten onemocněl, tomu a tomu se stal nějaký úraz, támhle ten vyhořel, ten měl to a to neštěstí, vyhodili ho z práce, ze školy, já nevím, nenapadá mě teď nic víc, ale jsou to všechno negativní věci, které nás velmi a velmi zatěžují. Dnešní svátek nám připomíná jednu důležitou pozitivní věc, a sice: Bůh má pro nás připravené místo v nebi.

Je mnoho různých anekdot, vtípů a takových legráček, které vyprávějí o tom, jak je v nebi málo lidí. A my si někdy taky říkáme: „A mám vůbec šanci se tam dostat? Je tam pro mě místo? A dnešní první čtení, kdy svatý Jan uviděl zástup, který by nikdo nespočítal, nám odpovídá na tuto otázku. A to první čtení nás ujišťuje: „Ano, je tam místo. Je tam místo pro všechny, kteří tam chtějí přijít. Je tam místo pro všechny, kteří tam chtějí být. Ti všichni, kteří tam jsou, jsou svatí.“

Bratři a sestry, jestli tedy chceme k Bohu, k Ježíšovi, nezbyvá nám nic jiného, než abychom usilovali o svatost. Asi nikdo z nás nebude nikdy úředně prohlášen za svatého (možná třeba taky), ale určitě máme svoje místo v nebi. Ježíš, než odešel, tak říká apoštolům: „Odcházím, abych vám připravil místo. Až vám ho připravím, vrátím se pro vás a vezmu si vás k sobě.“

Bratři a sestry, je jedno, jestli se těmito lidem, kteří jdou za Ježíšem, říká svatí, vyvolení a já nevím jak ještě, ale jsou to lidé, kteří jsou na cestě, kteří svým životem říkají: „Jsme na cestě. Jsme na cestě k Bohu.“ Dnes my si připomínáme ty,

kteří už došli k cíli té cesty, ale ten dnešní svátek má být povzbuzením a posílením pro nás, kteří jsme na cestě, abychom se dívali na ně a z jejich příkladu čerpali právě sílu pro svůj život.

Abych to skončil nějakým výrokem – ze života svatého Augustýna je známý výrok, kde se říká: Mohli jiní, mohly jiné, proč ne ty, Augustýne?

Patříme k sobě navzájem a všichni patříme ke Kristu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

09.11.2008 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek Posvěcení lateránské baziliky

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ez 47,1-2.8-9.12](#); 2. čtení [1 Kor 3,9c-11.16-17](#); evangelium [Jan 2,13-22](#);

Bratři a sestry, když se slaví svátek Posvěcení lateránské baziliky ve všední den (slaví se každý rok 9. listopadu), tak si toho celkem málokdo povšimne. Dnes, když to připadlo na neděli, máme tedy příležitost se seznámit s myšlenkami, které nám tento svátek navozuje, přivádí na mysl.

Můžeme myslet na ten kostel jako na stavbu, na dům, který slouží. Každý dům slouží nějakému účelu. Kostel, dům Boží, to je vyjádření se Starého zákona, kdy Hospodin říká o jeruzalémském chrámu, že je to jeho dům. Takže kostel jako dům Boží slouží k setkání člověka s Bohem, lidí mezi sebou.

Mohli bychom teď probírat dějiny lateránské baziliky, jak tam napřed stál zámek rodiny Lateránů, jak tam potom císař Nero, který jim to zabavil, nechal postavit kasárna, jak ty kasárna tam byly dost dlouhou dobu, až přešlo několik staletí a když spolu bojovali o římský trůn dva kandidáti – Konstantin a Maxencius, tak vojáci, kteří bydleli v Lateráně v těch kasárnách, se přidali na stranu Maxencia, prohráli, museli pryč, byli posláni do dnešní Francie, do Galie, a císař Konstantin celé to území věnoval papeži. Aby tomu dodal jakousi vážnost, tak hned v sousedství papežského paláce a této baziliky si postavil svůj palác.

Papežové tam sídlili až do okamžiku, než odešli do Avignonu. Když odešli do Avignonu, tak to zase začalo celé chátrat, propadla se střecha té baziliky a ruiny, které tam zůstaly, sloužily jako dobrá ohrada pro ovce. Předtím se tam konalo několik církevních sněmů, pak, jak říkám, to došlo téměř k zániku. Když se papežové vrátili z Avignonu, začali to opravovat. Na stavu té lateránské baziliky se dobře zobrazují dějiny právě církve, její vzestupy, její pády a toto všechno, ale ten dnešní svátek jde ještě jiným směrem, řekli bychom, směrem daleko důležitějším.

Ve druhém čtení jsme slyšeli o tom, jak Pavel napomíná Korintány. Pavel připomíná velmi důležitou věc: církevní obec se buduje. Nestačí jenom přijít, založit a říct: „Je to všechno hotové.“

Pavel používá paralelu se zděným domem, se zděným chrámem. Všichni dobře víme, že ten zděný dům potřebuje údržbu každý rok. Jestliže se to zanedbá, tak se to hromadí. Tak se to hromadí a je toho potom naráz hodně.

Taky my žijeme v době, kdy stavby se staví rychle, ale dřív tomu tak nebylo. Všechny ty stavby se stavěly na etapy, delší dobu, třeba i několik generací a každá generace k tomu něco přidala, něco svého. A zase toto Pavel zdůrazňuje: stejně tak je to ve farnosti, v církevní obci, v diecézi. Každý tam má své místo a každý je tam něčím platný. Každý tam něco přináší, něco tam přidává.

Pavel připomíná ještě jednu věc ze Starého zákona, jeden moment. Ať už v židovství nebo i v různých pohanských náboženstvích, jestliže někdo poškodil chrám, ať už ten jeruzalémský nebo pohanský kdekoli na světě, tak na to byly velmi přísné tresty. Bralo se to jako zsměšňování, znevažování tady tohoto svatého místa a ten člověk byl velmi přísně potrestán, zpravidla i na životě.

Apoštol Pavel říká: „Jestliže vy takhle ničíte tady tuto stavbu ze živých lidí, tak počítejte s tím, že to taky bude potrestáno a že se de facto potrestáte vy sami, protože se vyloučíte ze společenství – ze společenství tady na zemi a mohlo by se stát, že se vyloučíte i z toho společenství věčného.“

Tady ten úryvek z listu Korintánům se dívá dvěma směry. Napřed Pavel mluví o těch, kteří budují tady tu církevní obec a říká: „Je jediný základ: Ježíš Kristus.“ Pavel reaguje na to, co se v Korintě říkalo. Někteří říkali: „Já držím s Pavlem,“ „Já s Apolem,“ a někteří říkali: „Já držím s Kristem.“ Pavel připomíná, že ten jediný skutečný základ je Ježíš. Pavel napomíná všechny ty kazatele, všechny budovatele, všechny ty, kteří stojí v čele církevní obce, napomíná je, aby byli pokorní, a říká: „Ježíš Kristus je ten základ, na kterém stavíme. My všichni k tomu přidáváme tak, jak umíme, ale ten hlavní je Ježíš.“

Potom se to změní a Pavel mluví o těch, kteří jsou „budování“, a říká: „Nevíte, že jste Božím chrámem a že vás bydlí Boží Duch? Kdo by ničil chrám Boží, toho zničí Bůh. Apoštol Pavel tady nechce říct: „Buďte podřízeni, poslouchajte, nemějte vlastní názor, pěkně v klidu přijímejte to, co se vám předkládá.“ Nic takového, ale říká: „Uvědomte si, že je to pro vás. Uvědomte si, že vy tím můžete velmi získat po všech stránkách, po všech směrech, protože získáte evangelium, základ pro svůj život.“

Pavel tady mluví o tom, že na jedné straně stojí ten, kdo tu církev buduje, církevní obec, na druhé straně že stojí ten, kdo je ten „budovaný“, nebo jak by se to řeklo, ten vzdělávaný. Ale toto je rozdělení naprosto teoretické, Pavel to ví. V praxi, v životě se to prolíná. Prolíná se to, protože i ti, kteří stojí nějakým způsobem v čele, jsou ovlivňováni, i ti získávají, i ti vlastně jsou obohacováni těmi druhými. V životě to nelze takhle rozdělit a říct: „Ty stojíš tady a ty stojíš tam.“ Ne, ale je to služba, kterou v té církevní obci poskytuje jeden druhému. Jestliže se v církevní obci dostanou na povrch rozdělení (já držím s Pavlem, já s Apolem, já s Kristem), tak vždycky to bude ke škodě, nikdy ne k užítku.

Apoštol Pavel tím velmi trpěl. Korintská obec byla obec, kterou velmi miloval, věnoval jim hodně času, strávil tam s přestávkami několik let, a velmi ho to mrzelo, že různé lidské slabosti, chyby, se takhle začaly v této církevní obci projevat. A proto jim píše a vyzývá je k jednotě. Pavel je si vědom toho, že tato jednota se nevybuduje tím, že to někdo nařídí, to by byla uniforma, ale tím, že o tuto jednotu budou všichni společně usilovat. Budou o ni usilovat tím, že budou mít před očima Ježíše Krista.

Když se vrátíme k tomu chrámu postavenému, chrámu zděnému nebo třeba dřevěnému, to je jedno, ale nějak hmotnému, a položíme si otázku, která ta část je tam nejdůležitější, tak odpovíme: „Oltář.“ Oltář nám připomíná Ježíše Krista. Připomíná nám Ježíše na Zelený čtvrtek ve Večeřadle, na Velký pátek na kříži, v sobotu v hrobě a v neděli zmrtvýchvstalého. Toto nám připomíná oltář při každé mši svaté, toto všechno, co Ježíš prožil, podstoupil, a toto má být i

motivem, který nás povzbuzuje k tomu, abychom budovali svoji farnost, svoji církevní obec. Ne jako něco samostatného, ne, jako něco sólo, ale jako část církve, jako část tajemného těla Kristova.

Když přicházíme do kostela, přicházíme, abychom se modlili, abychom zpívali, ale jde o to, aby se nemodlila jenom naše ústa, aby nezpívala jenom naše ústa, ale aby to šlo skutečně ze srdce, aby nás to proniklo, aby to bylo něco našeho společného. Aby to nebylo jenom proto, že je to nařízeno a že to je přikázáno, a tak jsem tady, ale aby to bylo proto, že chci, že se chci setkat s Ježíšem, že chci zakusit to, čemu se říká společenství.

Bratři a sestry, ze všech těchto důvodů se slaví svátek Posvěcení lateránské baziliky v celém světě, abychom si uvědomili, že patříme k sobě navzájem a že všichni patříme ke Kristu. Každý z nás je chrámem Božím, o každého z nás Bůh pečuje, a tak pečujme sami o sebe. Dopřejme si ten luxus v dnešní uspěchané době, že budeme pečovat o ten svůj duchovní chrám a že budeme pečovat taky jeden o druhého a tím prokazovat jeden druhému tu službu, že porosteme ve víře a v evangeliu. Vždyť věříme všichni ve stejného Ježíše Krista a chodíme sem do tohoto kostela, abychom se s Ježíšem setkali.

Pane, co chceš, abych dělal?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

16.11.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

33. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Př 31,10-13.19-20.30-31](#); 2. čtení [1 Sol 5,1-6](#); evangelium [Mt 25,14-30](#);

Bratři a sestry, my se ještě chvilku zdržíme u hříven, ale pak samozřejmě se zastavíme u druhého čtení. Co k těm hřívnám ještě říct? Víte, že když dítě se dostane do školního věku, tak rodiče se začnou ptát, začne se hledat, co by mu tak asi šlo, co by ho bavilo. Někdy už v předškolním věku na různá sportovní utkání jezdí takzvaní lovci talentů, kteří vybírají, hledají mladé talentované sportovce. Když člověk chce získat nějakou znalost, když chce něco umět, tak ten sportovec musí natrénovat stovky, tisíce hodin. Malíř, než namaluje obraz, který opravdu by šel na výstavu, tak, troufám si říct, že to budou předtím desítky skic a různých náčrtků. Když jde o to naučit se nějaký jazyk tak se říká, že než člověk pochopí skladbu cizího jazyka, musí nad tím odsedět tisíc hodin. To je velká dávka.

Takže toto je nám všem jasné - když se má někdo naučit na nějaký hudební nástroj, zase musí trénovat, musí cvičit a zase jsou to hodiny a hodiny. Tomuto rozumíme, toto je nám jasné, ale, neříkám, že vy, ale hodně lidí si myslí, že být slušným člověkem nebo dokonce věřícím člověkem, že to přijde samo od sebe, že to tak nějak bude, že tady s tím není potřeba nic dělat. Je to omyl, je to velký omyl a je potřeba i tomuto směru věnovat hodně času, hodně námahy, hodně tréninku, když to tak řekneme. Nemůžeme čekat, že to přijde samo, zvlášť ne v dnešní době. Rozhodně je to v dnešní době těžší než to bylo před nějakými třeba sto lety nebo před padesáti lety. Je to rozhodně těžší a na to nesmíme zapomenout a musíme odkrývat i tyto hřívny. Těmi hřívnami Ježíš myslí všechny dary, které máme, ať ty, které nazýváme profánní, světské, ale i to, čemu říkáme dary náboženské.

Takže to je vlastně jedna myšlenka k tomu kabátu a k tomu, co jsme tady dělali s dětmi. A teď ještě aspoň kratince k dnešnímu druhému čtení.

Naposledy se v letošním církevním roce setkáváme s prvním listem Soluňanům. Jak jsem už několikrát zmiňoval, je to nejstarší kniha Nového zákona, je starší než evangelia, a vypovídá o důležitých momentech našeho života, vypovídá také o setkání s Ježíšem při jeho druhém příchodu, a přesto tyto obrazy zůstávají v polostínu, mnoho lidí je vůbec nezná.

Zase Soluňané se ptali Pavla: „Jak to bude? Kdy to bude? Kdy Ježíš přijde?“ A on jim říká: „To je jedno. To je jedno, kdy přijde. Důležité je, že přijde.“ A jestliže budu počítat ve svém životě s tím, že On přijde, a budu na to myslet, tak se budu na to připravovat.

A jak se mám na to připravit? Co mám čekat od toho momentu Ježíšova příchodu a mého setkání s ním? No, mnozí se báli - velký strach, velké obavy – a toto je myšlenka, která je nejrozšířenější, nejčastější, takže mnoho lidí má před tímto setkáním velký strach. Také se často mluví o katastrofách, o různých kolizích nebeských těles a podobně. Svátý Pavel přirovnal tento okamžik k úplně něčemu jinému. Nevím, jestli jste si toho všimli, ono je to tam takové velmi nenápadné: „Ten den přijde jako porodní bolesti na těhotnou ženu,“ a teď pokračuje dál: „Ale vy všichni jste přece synové světla a synové dne.“

Co tím Pavel chce říct? Přirovnává okamžik setkání člověka s Ježíšem, s Božím Synem, k okamžiku narození. Narození člověka, porod, to je záležitost velmi vážná, bolestivá, ale ve svém důsledku radostná, protože je tu nový život, je tady nová lidská bytost, ze které se radujeme.

Pavel použil tento příklad ze života v celé šíři. Do toho svého výkladu zahrnul i tu variantu, která se bohužel stává, a to, že se dítě narodí mrtvé. Je to jistě okamžik velmi smutný, je to okamžik tragický. Pavel tím chce říct: „Jestliže jste spojení s Ježíšem, jste živí. Jste živí a ten váš život se ukáže v plnosti. Jestliže ne, jste mrtví. Jste mrtví a mrtví zůstanete, a Ježíš to jenom potvrdí.

Bratři a sestry, apoštol Pavel tento okamžik druhého příchodu Kristova, osobního setkání člověka s Ježíšem, vnímá jako okamžik útěchy, protože říká: „Vy všichni jste synové dne. Noc, ani tma nemá (a teď se to změní) nad námi právo.“ On do toho zahrnuje i sebe. Předtím mluvil o nich, ale teď mluví i o sobě. Tady ty změny, kdy jednou se použije to „vy“, jednou „my“, někdo by řekl: „No, to ho tak zrovna napadlo.“ Ne, to je tam promyšlené, to tam má svoje místo.

A Pavel říká: „Nebojme se, ale těšme se na to.“ To je něco! To je něco, co naprosto odporuje těm různým katastrofickým scénářům. Vykladatelé Písma říkají, že církevní obec v Soluni by se dala rozdělit na takových pět skupin, ale víceméně můžeme říci, že se takhle dá rozdělit každá církevní obec.

První skupinou jsou lidé, kteří jsou unavení: „Já toho mám moc. Na mě se to valí, já to nestíhám.“ To jsou lidé, kteří se modlí, kteří navštěvují bohoslužby, ale které už to nijak nenadchne: „Já už jsem to slyšel a já toho mám vopravdu moc a po mně už nic víc nechtějte.“ Jedním uchem tam, druhým ven. Někáká útěcha, nějaká radost? Nic. „Já musím udělat tolik povinností tady na tomhle světě každý den. Ne, prosím vás, nezlobte se, nechtějte.“

Druzí – ustrašení: „No, je nás málo. Je nás čím dál tím míň. Vono by nás přece mělo být víc, ale vono je nás míň. Jak je to možný? Proč s tím ten Pán Bůh něco nedělá? Vždyť my se nemůžeme ani ozvat. Nás nikdo nebere vážně. Když bychom vznesli nějaké požadavky, když něco řekneme, někde se ozve, tak nás utlučou. Možná čepicema, možná po nás začnou házet kamení. Je nás málo, nedá se nic dělat.“

Třetí, to jsou sebejistí: „Křestní list mám, potvrzení vod prvního svatého přijímání taky, oddací list taky, potvrzení vod biřmování jakbysmet. Já to mám, Pane Bože, všechno s tebou v pořádku. Já to zvládnu. Já to zvládnu a nepotřebuju, aby se mi do toho někdo míchal. No, lidi už vůbec, no, a, Pane Bože, Ty radši zůstaň na nebi.“

Čtvrtá skupina, to jsou takzvaní budovatelé ghetta. Ghetto je místo, které je obeháno nějakým plotem, nějakou zdí. Odlišuje se od zbytku města. V ghettu žijí lidé buď jiné národnosti, nebo třeba jiné barvy pleti anebo jiného náboženského vyznání. Toto jsou lidé, kteří říkají: „No, ten svět špatně skončí. Tady je spousta zla. Moc, moc, moc. Je toho čím dál tím

víc. Lidé jsou nepoučitelní a Pán Bůh s tím brzo skončuje. On si udělá pořádek, to on se nevydrží se na to takhle dívat. Ale já se do toho nebudu míchat, od toho hříšného světa já zůstanu oddělený, aby mě to náhodou taky nesemlelo.“

Je jasné, že tyhle čtyři postoje jsou špatně. Zbývá poslední, pátý. Jak by se dala označit tato skupina? Jako lidi, kteří hledají. Nemají jistotu, nevědí, co by, nemají nějaký přesný program, ale jsou to lidé, kteří vědí, že není potřeba zachraňovat svět, že ho spasil a zachránil Ježíš Kristus, ale že je potřeba co největší skupině lidí to dát najevo, nějak to sdělit, ukázat, říct. Říct jim o tom, že každý člověk má dary, že každý člověk má hřivny, vždyť co je na světě lidí, kteří si zoufají, že jsou k ničemu, že je nikdo nepotřebuje, že nikdo o ně nestojí.

Hledající. Hledající jsou ti, kteří se ptají třeba jako svatý František z Assisi: „Pane, co chceš, abych dělal? Co dnes chceš, abych udělal, udělala, když jsem tady? Jsem tady a ukaž mi, co tady mohu udělat – třeba malého, nepatrného, ale udělat proto, aby ti, se kterými se dnes setkám, se dozvěděli o Tobě, aby načerpali trošku z mé radosti a z pokoje, který Ty mi dáváš.

Pane, pomoz mi chtít být mezi těmi, kteří hledají.

Kristus vstal z mrtvých

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

23.11.2008 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Ježíše Krista Krále

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ez 34,11-12.15-17](#); 2. čtení [1 Kor 15,20-26.28](#); evangelium [Mt 25,31-46](#);

Bratři a sestry, máme za sebou volby, a tak víme, že před volbami ty politické strany nebo jednotliví kandidáti vypracovávají nějaké svoje programy a potom se snaží shrnout to do nějakých jednoduchých vět, do nějakých hesel, která by si lidé snadno zapamatovali.

Vlastně tahle hesla, to je jakési jádro toho, co oni říkají, co hlásají, a i církve má, můžeme říci, takové jádro svého hlásání, dokonce můžeme říci, že ti politikové to odkoukali od církve, a dneska jsme v druhém čtení slyšeli právě jednu tady z těchto klíčových vět, kterou církev hlásá už dva tisíce let, a ta věta je: „Kristus vstal z mrtvých.“ Je to něco naprosto zásadního. Kristus udělal mnoho důležitých věcí, ale toto, to, že vstal z mrtvých, to je to nejdůležitější. Tím to všechno ostatní, můžeme říct, začalo fungovat, začlo to platit.

Apoštol Pavel to připomíná Korintánům, ale protože je dobře zná a asi ví, co by mu řekli (oni by se ho asi zeptali: „No, dobře. Tak Kristus vstal z mrtvých. A co to znamená pro mě? Co to znamená pro můj život? Jak se to dotýká mé existence?), tak hned k tomu přidává další rozšíření: „A to jako první z těch, kteří zesnuli.“ Tedy říká: „Toto neplatí jenom pro něho, ale bude to platit i pro tebe, člověče.“

A teď dál Pavel dává takový jakýsi příklad, příklad, který je pro Korintány docela těžko pochopitelný. Ten příklad pochází ze žní, ze žní v Izraeli. I když se v Písmu svatém mluví o tom, že tady ta země Kanán je velmi úrodná, oplývá mlékem a medem, tak všechno je tam závislé na vodě. Když je tam dost vody, je bohatá úroda, ale když není voda, úroda není. Obilí se tam sklízelo naprosto jinak, než bychom třeba čekali, než bychom byli zvyklí. Na obilí tam nikdo nešel s kosou, ale se srpem. Trávu sekali kosou, té měli relativně dost, ale spíš ji nechávali spást od dobytka, od ovcí a koz, ale obilí sekali srpem, a to tak, že ten žnec vzal do ruky obilí a srpem ho podetnul. A potom to, co podetnul a držel v ruce, položil na nějakou připravenou plachtu. Bylo to proto, že obilí bylo vzácné, bylo ho málo. A tady tento první snopek, který usekli z pole, odnesli slavnostně do jeruzalémského chrámu.

Čeština pro to používá termín, že jsou to takzvané prvotiny žní. Latinsky se tam používá termín primice. Ten termín primice my používáme jenom pro okamžik, kdy nový kněz slaví první mši svatou, ale dříve se tady tento termín používal víc.

Co to znamenalo, že přinesli tady tento snopek, ten první snopek do jeruzalémského chrámu? Co tím chtěli říct?

Bylo to znamení poděkování, znamení díky, že Bůh jim žehnal po celou tu dobu, která vlastně uplynula od toho, kdy zemědělec zasil zrnem do země, až po ten okamžik, kdy mohl začít sklízet úrodu. Všichni víme, že to není jenom doba nějakého pasivního čekání, ale všichni víme, kolik to dá na poli, na zahradě práce, než se dostane k tomu, aby mohl člověk sklízet nějakou úrodu. Tedy poděkování za něco, co bylo.

No, a potom dál tento obřad byl prosbou za to, aby dobře ty žně dopadly, aby sklidili hojnou úrodu, protože na tom byli existenčně závislí. Kdyby nesklidili, tak by celý další rok měli hlad, nouzi a možná by to třeba i nepřežili.

A toto všechno nám, bratři a sestry, připomíná dnešní svátek: poděkování za to, že nás Bůh, Ježíš, dovedl až k tomuto dnešnímu dni, a prosba za to, aby nás vedl k sobě i dál.

Když se dnes mluví o králech, královnách a takhle, tak to je trošku do muzea, ale do muzea je jenom to slovo, ten pojem už ne. Lidstvo, každá generace v lidstvu hledá nějaké vůdčí osobnosti, hledá někoho, kdo by se postavil do čela. Jestliže se tam postaví někdo, kdo je takzvaně altruistický, to znamená, že myslí na ty druhé a chce skutečně pro nějaký národ, pro lidstvo něco dobrého vykonat – v pořádku – ale velmi často se stává, že se tam postaví někdo, koho bychom označili za falešného vůdce, spíš za nějakého svůdce - někdo, kdo si chce vybudovat svoji dobrou pozici a ty druhé k tomu využívá nebo můžeme někdy říct dokonce i zneužívá. Nebývá vždycky jednoduché to poznat, nebývá jednoduché se v tom orientovat, a proto vlastně na přelomu devatenáctého a dvacátého století vznikl tento svátek Ježíše Krista Krále, aby si lidé uvědomili, kdo je skutečně ten nejvyšší a ten největší. Že to není žádný člověk, který to třeba i o sobě říká, ale že je to Boží Syn Ježíš Kristus.

Připomíná nám tento svátek, můžeme říci, Ježíšovu velikost na jedné straně, velikost jeho díla, a na druhé straně jeho pokoru. Což je zase velký rozdíl mezi těmi lidmi, kteří se často derou dopředu.

Na závěr dnešního úryvku z listu Korintánům jsme slyšeli o tom, jak Pavel říká: „Až mu bude podřízeno všechno pod nohy, on sám to podřídí Bohu Otci.“ Je to myšlenka ze Starého zákona. Starý zákon neznal to, čemu my říkáme Nejsvětější Trojice. Tam bylo totiž velké nebezpečí, že by to Izraelité nepochopili a že by si řekli: „Aha, tak oni jsou tři. To jsou tři Bohové.“ A proto tento pojem se tam vůbec neřeší, toto se tam vůbec nerozebírá. A svatý Pavel tady znovu dává na pořad myšlenku, vytahuje ji dopředu, že Bůh je první a nejvyšší princip života, on je Dárce života, a zároveň zdůrazňuje Pavel Ježíšovu pokoru. Ježíš Kristus, který toho udělal tolik, můžeme říci, opravdu toho udělal nejvíc, když visel na kříži, trpěla tam s ním celá Nejsvětější Trojice, ale Ježíš Kristus byl vidět a on trpěl i jako člověk. Přesto všechno, že to vykupitelské dílo takhle z té největší části bylo na něm (samozřejmě Otec a Duch svatý ho podporovali a pomáhali, posilovali ho, ale ta největší část byla na něm), a přes to všechno Ježíš Kristus svým postojem říká: „Nade mnou je Otec. Já se nikdy nepostavím proti Otci, ale já jsem přišel proto, že Otec si to přál. Já plním vůli Otcovu. Já dělám, co si Otec přeje, k čemu mě Otec poslal.“

To je velký rozdíl mezi těmi lidmi, kteří se staví někde doprostřed a říkají: „Já jsem ten nejlepší, já jsem ten nejvyšší. Nikdo takový tady ještě na světě nebyl a asi ani nebude nikdo podobný mně.“

Církev chce, aby lidé srovnávali, aby posuzovali v tomto směru, aby si udělali jakýsi závěr a aby si řekli: „Tak ano, za tímhle půjdu a za tímhle nepůjdu. Tohle je skutečně cesta, která vede k cíli a toto je cesta, která nevede nikam, nějaká slepá ulička.“

Bratři a sestry, i my dnes máme děkovat za to, co jsme prožili třeba v tomto roce. Za chvílečku bude konec kalendářního roku a budeme bilancovat, budeme počítat. Poděkujme za všechnu ochranu, za všechno, co jsme dostali, ale prosme také za to, abychom i dál dokázali jít za evangeliem, aby nám ho nic nějakým způsobem nezatemnilo, abychom se dokázali orientovat v dnešním, často zmateném a nepřehledném světě, abychom dokázali tak, jako Ježíš Kristus, při všech svých úspěších říct: „Ano. Víím, komu za to vděčím a víím, z čí ruky jsem to dostal.“

Ke kořenům naší víry

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

30.11.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

1. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 63,16b-17.19b; 64,2b-7](#); 2. čtení [1 Kor 1,3-9](#); evangelium [Mt 13,33-37](#);

Bratři a sestry, my dnes začínáme opět něco nového. Začínáme nový liturgický rok a, ač je to k nevíře, tak před šesti lety jsme začali systematicky probírat evangelia tak, jak nám je církev předkládala na jednotlivé neděle, před třemi lety jsme se začali víc zamýšlet nad druhým čtením, což bylo většinou z listů apoštola Pavla, někdy také třeba z listů Janových nebo Petrových, a teď začínáme takový další úsek, a sice po tři roky, pokud dožijeme a všechno půjde podle našich představ, tak po tři roky se budeme zabírat víc starozákonními čteními, tedy tím čtením, které je vždycky zařazeno jako první. Řekl bych, ponoříme se ještě hlouběji k základům naší víry, ke kořenům naší víry a budeme hledat souvislosti mezi Starým, Novým zákonem, budeme hledat to, co je stále platné po celou tu dobu.

Takže dnes aspoň kousíček. Setkáváme se s prorokem Izaiášem. Celý ten spis proroka Izaiáše je velmi dlouhý a tady je první věc, na kterou budeme ve Starém zákoně narážet častěji: pod jménem Izaiáš se skrývá vícero lidí, není to jeden člověk. My dnes s jistotou víme, že v tomto spise vystupují tři lidé, kterým říkáme první, druhý a třetí Izaiáš. Ale to není důležité, důležité je to, že tito lidé byli proroci.

Už jsem to tu kdysi říkal, ale pro pořádek to zopakuji: prorok není člověk, který předpovídá budoucnost v tom smyslu, že by řekl: „V pondělí se stane to a ono, v úterý bude něco nového,“ a takhle. Ne, prorok, hebrejsky „vidoucí“ je ten, který vidí souvislosti. Je to člověk, který dostává od Boha vidění v nějakých obrazech, ale on ví, kam povede určité jednání – jestli k Bohu nebo od Boha.

V dnešním úryvku, který byl poměrně dlouhý, jsme slyšeli modlitbu, Izaiášovu modlitbu. Konkrétně to byla modlitba toho třetího Izaiáše. A sice, on se modlí v babylónském zajetí. Vzniklo to někdy kolem roku 535 před Kristem. To zajetí vlastně už se chýlilo ke konci a jim svítala možnost vrátit se domů. Všichni víme, že byli v zajetí Babylóňanů více než sedmdesát let a bylo to proto, že odpadli od Hospodina, zapoměli na něho. A když my mluvíme o adventu, tak myslíme na příchod Pána Ježíše. Když mluví prorok Izaiáš o adventu, vyhlíží ten okamžik, kdy jim bude dovoleno vrátit se domů, vrátit se do rodné země, do Izraele.

Takže Izraelité prožívali také advent, stejně, jako ho prožíváme my. Taky se na něho těšili. Pro ně to nebylo jenom, že budou nějaké svátky, ale pro ně to taky znamenalo, že tedy půjdou domů.

Prorok Izaiáš napřed oslovuje Boha a říká mu: „Ty jsi náš otec a náš Vykupitel.“ To jsou vlastně první zmínky, první pojmenování Boha těmito tituly: otec a Vykupitel. Ve Starém zákoně se mnohem víc mluví o tom, že Bůh je silný, hrozný, ale už se tam také začíná objevovat tento rozměr, rozměr jeho otcovství.

Potom je tam prosba. Víte, všechny ty národy, které žijí kolem Středozemního moře, víc na jihu, říkají, že my jsme studení, že my to neprožíváme, a oni, když něco opravdu prožívají, tak to prožívají i tělem. To znamená, že jejich projev, třeba i mluvený, nám mnohdy připomíná divadlo. Takové zvolání, téměř až, jak říkám, divadelní repliky, aklamace. Velká gesta rozmáchlá, často slzy, smích a takhle. A takovýmto způsobem by se dalo přečíst i první čtení. Když by to bylo asi tady v kostele, tak my na to nejsme vůbec zvyklí a připadalo by nám to asi velmi nemístné, ale naznačují právě tuto možnost znaménka, které tady jsou, je tady spousta vykřičníků.

Já to teď trochu zkusím, doufám, že mi neselže hlas. Nelekněte se. Začíná to tam asi někde vprostřed:

„Kéž bys protrhl hory a sestoupil. Před tvou tváří by se rozplynuly hory. Sestoupil jsi a před tvou tváří se rozplynuly hory.“

Proč je to tam takhle dvakrát? Co jsou to hory? Hory, to je něco, co je jako překážka, něco, co stojí v cestě a jít přes hory, to je obtížné, to je těžké. Navíc je tady ještě nebezpečí: já za ty hory nevidím a nevím, co tam bude. Nevím, jestli tam čeká nějaká třeba úrodná zem nebo jestli tam bude poušť, jestli tam je město, ve kterém mě čekají přátelé anebo jestli jsou tam schovaní nějakí lupiči.

Hory jsou vnímány jako místo nepřátelské, obtížné ke zdolání. Na naší životní cestě se nám do cesty staví různé hory, různé překážky, různé těžkosti. A tady Izaiáš, který na jednu stranu už vyhlíží ten radostný den, kdy se budou moct vrátit domů, na druhou stranu je mu hodně zle, tak opravdu téměř až divadelně vyjadřuje jednak to svoje přání, aby sestoupil a odstranil ty překážky, ale potom hned vzápětí si uvědomuje a říká: „Ale vždyť on to dělá. On plní toto moje přání. On mi pomáhá zvládat překážky, které se mi staví do každodenního života.“

A potom ta modlitba pokračuje po této prosbě, pokračuje vyznáním až do konce toho úryvku. Jenom kratince bych se zastavil na jeho samotném konci: „A přece Hospodine, ty jsi náš otec! My hlína jsme – ty jsi nás hnětl, dílo tvé ruky jsme všichni!“

Jednak to vědomí „všichni“ – protože, uvědomme si, v Hospodina, v Boha v té době věřili jenom Izraelité. Byli sice i lidé z ostatních národů, kteří se hlásili k tomuto náboženství, ale těch bylo maloučko. Jsou to tedy Izraelité, kteří věří v Hospodina, ale vědí, že on je otcem všech.

„My hlína jsme, ty jsi nás hnětl.“ Je to narážka na první knihu Mojžíšovu, na první kapitoly, kde se mluví o tom, že Bůh uhnětl člověka z prachu země. Co je prach? K čemu je prach? K ničemu. Tedy nebyli jsme nic a Bůh nám dal život. Z ničeho nás zavola k životu. Neměli jsme nic a dostali jsme všechno. Toto si máme uvědomit, toto si měli uvědomit Izraelité. Oni na to zapomněli.

„My hlína jsme, ty jsi nás hnětl!“ Prorok tady staví před oči ještě jiný obraz – hrnčíře, který z nějaké mokré hlíny, z nějakého bláta udělá nádobu, která je jednak hezká a jednak užitečná. Může se do ní ledasco schovat, ledaco se v ní může uchovat.

Bratři a sestry, každého z nás takhle Bůh, můžeme říci, opracovává, každého z nás Bůh takto jakýmsi způsobem formuje. My teď v adventě se často setkáme s tím, že budeme vyzýváni k tomu, abychom přispěli na různé dobročinné účely. Je to v pořádku, nic proti tomu, ale to hlavní, co teď v adventě máme udělat: vzpomenout víc na Hospodina, vzpomenout na toho, který je náš Vykupitel a náš Otec. Vzpomenout na toho, z jehož ruky jsme vyšli.

Izraelité museli do Babylóna, aby si to znovu uvědomili, aby si to připomněli. My nikam nemusíme, ale máme na to advent. Tak ho využijme a takto pomyslně se vraťme k tomu, že jehož ruky jsme vyšli.

Starozákonní advent

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

07.12.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 40,1-5.9-11](#); 2. čtení [2 Petr 3,8-14](#); evangelium [Mk 1,1-8](#);

Bratři a sestry, my se dnes trochu blížeji podíváme na proroka Izaiáše. Kniha proroka Izaiáše, jak ji nalzáme ve Starém zákoně, je spis dosti dlouhý, má šedesát šest kapitol. Co víme o proroku Izaiášovi?

Víme, že se narodil kolem roku 765 před Kristem a že vystoupil veřejně v roce 740 před Kristem (když jsme před Kristem, tak se ty roky odpočítávají). Vystoupil v okamžiku, kdy zemřel Král Uzijáh a na něho sestoupilo Hospodinovo Slovo.

Prvních třicet devět kapitol knihy mluví, řekli bychom, velmi tvrdou řečí, důrazně. Vyzývá k nápravě, vyzývá k pokání, k polepšení a těchto třicet devět kapitol říká: „Když neposlechnete, přijde trest,“ nebo spíš: „To vaše jednání, to vaše špatné jednání ve svém důsledku vám přivedí zkázu. Vy sami na sebe přivedete zkázu. Ne, že by vás někdo takhle trestal, ale vy sami si tu zkázu přivodíte.“ Tou zkázou bylo myšleno Asyrské království, které zničilo posléze severní Izrael.

Potom nastává, řekli bychom, skok. Od čtyřicáté, myslím si, že do padesáté kapitoly je skok a ty výroky nás zavádí do roku asi 540-535 před Kristem do Babylóna. Tedy poskočili jsme o nějakých dvě stě let a charakter těchto kapitol je už úplně jiný, takový utěšující. Naopak se tam slibuje návrat do jejich vlasti, návrat do Palestiny, do Izraele, návrat těm, kteří jsou v babylónském zajetí.

Poslední kapitoly knihy jsou napsány v okamžiku, kdy se Izraelité vrátili do své vlasti.

V podstatě už od nějakého sedmnáctého století biblisté říkají: „No, to není v silách, aby toto napsal jeden člověk. Zabírá to délkový úsek asi 250 let. Jeden člověk takhle dlouho na světě přece nežije.“

Některým lidem je zatěžko přijmout tu myšlenku, že tento spis nenapsal jeden člověk. Ale proč? On v tom není vůbec žádný problém. Vezměme si třeba to, čemu říkáme Knihy Mojžíšovy. Je jich pět, je to tedy pět spisů, a víme, že je nenapsal jeden člověk, že je nenapsal Mojžíš, protože to nebylo v silách tohoto člověka, aby při tom díle, které vykonal, aby ještě napsal toho tolik.

Takže, když to nějakým způsobem shrneme, tak zjistíme, že za tím, čemu říkáme Spis proroka Izaiáše, stojí nejméně tři autoři (říká se jim první, druhý a třetí Izaiáš), a potom člověk, který to dal dohromady (říká se mu redaktor), který to spojil.

Může nás napadnout otázka: „A proč to nezůstalo odděleno, třeba jako ty knihy Mojžíšovy? Proč to dali takhle dohromady?“ O těch důvodech můžeme pouze spekulovat. Jeden z těch důvodů, který nám přichází na mysl, je ten, že tento spis pojednává o určitém období ze života Izraele, o velmi důležitém období vyvoleného národa, a proto to bylo spojeno do jednoho celku. Ale to je pouze hypotéza, přesný důvod, proč to někdo takhle spojil, nenajdeme, nezjistíme. Ale on není podstatný. Podstatné je to, že je to slovo Boží. Je to slovo, které bylo adresováno konkrétním lidem v té době, kdy tyto osoby mluvili, a je to slovo, které je adresováno také nám.

My jsme dnes četli úryvek z té druhé knihy, z druhého Izaiáše. Jak jsme slyšeli také v komentáři, je to kniha útěchy, kdy babylónské zajetí už se chýlí ke konci a oni budou mít možnost vrátit se domů.

Když se řekne „vrátit se domů“, tak my řekneme: „No, to je jasné! Na to se těšíme.“ Vezměme to i tak: když jsme někde na dovolené, po těch čtrnácti dnech, tak to už se těšíme domů. Nebo vezměme to tak, když někdo musel třeba odejít do exilu, do emigrace, všichni ti lidé se těšili, že se vrátí domů. Proč by se tedy Izraelité z babylónského zajetí neměli těšit na to, že se vrátí domů? No, netěšili se. Proč? Protože to zajetí bylo dlouhé. Trvalo víc než sedmdesát let, tudíž ti, kteří byli odvedeni do toho zajetí, v tom zajetí zemřeli, a toto už je druhá generace, která nikdy nebyla v těch zemích, o kterých se mluví, která nebyla nikdy v Palestině, neznala to tam. A tak si kladli otázku: „A jak to tam vypadá? Co nás tam čeká? Vždyť víme, naši otcové nám vyprávěli, že Babylóňané zničili Jeruzalém, rozbořili chrám, celé město spálili. Vždyť my jdeme do nejistoty. Co od toho můžeme čekat?“

Bratři a sestry, toto je advent. Toto je advent starozákonního Božího lidu, kdy oni mají jít a nevědí kam. Teď to srovnáme s tím naším adventem, který je opravdu takovým radostným očekáváním, radostnou přípravou na svátky, o kterých víme koneckonců, kdy přijdou, kdy budou. Ale oni si nedokázali udělat obrázek, jak bude vypadat ta cesta, jak bude dlouhá a co je čeká na jejím konci, na jejím cíli. A proto jim prorok říká: „Těšte, těšte můj národ – praví váš Bůh. Mluvte k srdci Jeruzaléma, volejte k němu.“

Jeruzalémem se tady myslí všichni ti vyhnanci, protože Jeruzalém jako město v té době je v troskách.

„Mluvte k srdci Jeruzaléma.“ To je velmi zajímavé místo. Když my řekneme srdce, tak tím máme na mysli místo citu, nadšení, nějakého zapálení. Ve Starém zákoně srdce je považováno za sídlo rozumu – úplně naopak, než to máme my. Tedy tady se chce říct: mějte to za úplně jisté, za rozumné. Bůh vás dovede zpátky do vaší vlasti a vy se na to těšte.

„Skončena jeho špatnost, odčiněna jeho nepravost. Vzal z Hospodinovy ruky dvojnásob za všechny své hříchy.“ Proč říká prorok toto, co říká? Protože Bůh nepovažuje jejich „případ“ (když se stane něco zlého, něco špatného, tak se tomu říká případ), když se stane něco takového, tak Bůh to nepovažuje za ukončené tím, že byli potrestáni. Když se stane mezi námi lidmi něco špatného, tak to často skončí v okamžiku, kdy řekneme: „No, my jsme se pohádali. My jsme se pohádali a my jsme teďka každý od sebe.“

Bůh považuje „případ“, situaci za ukončenou v okamžiku, kdy se obnoví ten původní vztah, kdy se obnoví ta komunikace mezi Ním a Izraelity v tuto chvíli, mezi Ním a námi. Proto je tady ten advent. To je okamžik, doba, kdy se máme snažit o obnovení komunikace – sami ze sebou, s Bohem, s druhými lidmi. Je v tom velký rozdíl mezi námi a Bohem. My často nevíme, jak to spravit, jak to dát zpátky dohromady. Pravdou je to, že když ten druhý nechce, tak je to velmi těžké. A Bůh si v tom starozákonním adventu dává tu práci, že oslovuje Izrael, vyhnance a vede je, nabádá je k tomu, aby s ním zase komunikovali.

„Připravte cestu.“ Každý ten výrok má vždycky dva rozměry – rozměr skutečně fyzický, a potom duchovní. Myslí se tím to, že Bůh jim umožní návrat domů. Víceméně zničehonic (pro ty vyhnance to bylo zničehonic, téměř ze dne na den) se změnilo v Babylóně poměry, Babylónská říše přestala existovat, na její místo nastoupila Perská říše a král Kyros opravdu téměř ze dne na den dovolil vyhnancům, že se mohli vrátit domů. Pro ně to bylo velké překvapení.

Čili ta cesta byla volná, ale teď jsou tady ty obtíže. Když se řekne poušť, my si představíme Saharu, písek. Jistě, Sahara je nebezpečná. Dneska už tam jsou, ale v té době tam nebyly žádné značené cesty. Lidé, kteří se vyznali na poušti, byli velmi vážení, velmi obdivováni pro toto své umění, že dokázali karavanu převést přes poušť, ale poušť, která čekala Izraelity, byla úplně jiná. Naopak, byla to poušť velmi kamenitá. Většina těch kamenů byly takzvané vyvrheliny s ostrými hranami, čili, když po této poušti šli, zvířatům hrozilo, že si poraní nohy a to stejné hrozilo lidem. Uvědomme si, že neměli žádné boty, nic takového jak my, že je to všechno daleko primitivnější a překonat několik tisíc kilometrů, které je dělilo od jejich vlasti, to bylo skutečně velmi obtížné.

Takže, když oni se ptají a říkají: „Jak to bude s tou cestou? Dokážeme to?“, tak je to něco, co je na místě, jsou to obavy, které jsou oprávněné. Není to nic zveličeného, není to nic přehnaného.

Bratři a sestry, a potom je tady ten duchovní rozměr, kdy my se ptáme: „A jak je to s tím životem? Mně se také do cesty staví různé těžkosti, různé ty kameny. Padá to na mě. Já si o to zraňuji svoje srdce, svůj rozum, svoje city. Často s tím těžko zápasím, těžko s tím zápolím. Často nevím jak dál, jak se přes to dostat.“

A Bůh říká: „Těšte! I tebe chci potěšit v této tvé cestě, přes tuto tvoji poušť, v boji s tvými těžkostmi, v tom, co tě konkrétně trápí, v tom, s čím konkrétně zápolíš a přes co bolestně klopytáš.“

„Těšte!“ Bůh chce potěšit, bratři a sestry, každého z nás. Bůh chce říct: „I tobě dám sílu to překonat.“ Když šli ti Izraelité z Babylóna zpátky do Palestiny, ne, že by fyzicky na té poušti nebyly ty kameny, ne, že by na té poušti nebylo vedro, ne, že by je tam čekal stánek s občerstvením, nic takového. Neměli tu cestu umetenou, upravenou, ale dostali sílu to překonat, projít to, přejít to. A stejně tak Bůh působí v našem životě.

Bratři a sestry, doba adventní je dobou, která má být primárně zaměřena právě na ten pohled dovnitř, na tu komunikaci s Bohem, sám se sebou. Je to těžké, je to obtížné, ale je to nutné. Až teprve v druhé řadě je to, čemu se říká charita a pohled na ty druhé. Ono je vždycky jednodušší jít a dělat něco pro ty druhé. Je vždycky jednodušší dát nějaké peníze, udělat nějaký dobrý skutek než si sednout, přemýšlet, rozjímat, zpytovat svědomí, ale advent nás k tomu přímo vybízí. Navíc slyšíme tady to útěšné Boží slovo.

Pokud budete mít doma chvílečku čas, vezměte si knihu proroka Izaiáše, nalistujte čtyřicátou kapitolu a čtěte od té čtyřicáté kapitoly dál, pomaličku, po kouscích. Jsou to slova útěchy, jsou to slova, která nám mají vlít nový optimismus, novou sílu do našich dnů.

Souvislosti v knize proroka Izaiáše

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

14.12.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 61,1-2a.10-11](#); 2. čtení [1 Sol 5,16-24](#); evangelium [Jan 1,6-8.19-28](#);

Bratři a sestry, co nám především chce říct dnešní Boží slovo? Označil bych to pojmem „souvislosti“.

Dnešní první čtení je vzato z třetí části spisu proroka Izaiáše, z takzvaného třetího Izaiáše. Je to část, která vznikla někdy kolem roku 535 před Kristem v okamžiku, kdy už se Izraelité z babylónského zajetí vrátili do Palestiny. Je to jakási reflexe tady těchto radostných událostí, ale zase velmi bych zdůraznil to slovíčko „souvislosti“. Věřím, že po pár větách ty souvislosti vystoupí na povrch.

Slovo proroka vždycky totiž platí ve dvou rovinách. Platí v tu chvíli, kdy bylo proneseno, kdy bylo řečeno. Má platnost pro lidi, kteří stojí kolem proroka, kteří slyší jeho výroky. A potom, protože je to slovo Boží a slovo prorocké, má přesažnost. Jeho platnost pokračuje a, můžeme říci, platí pro všechny lidi – pro všechny lidi, kteří kdykoliv na tomto světě byli, jsou a budou.

Když se zastavíme na té rovině prorokovy současnosti, prorok říká v tuhle chvíli radostnou věc: „Budete se moci vrátit domů. Hospodin mě poslal, abych vám zvěstoval radostnou zprávu.“ Zase je to jedno z prvních míst, kde se setkáváme se slovíčkem evangelium. Evangelium znamená radostná zpráva. Nejdřív to byla radostná zpráva o narození dědice, králova syna. Později se tím myslela jakákoliv radostná zpráva a my dnes tím myslíme radostnou zprávu o tom, že Bůh zachraňuje člověka. Proto tím označujeme vlastně život a působení Ježíše Krista, Božího Syna.

Pro současníky třetího Izaiáše tou radostnou zprávou bylo to „můžete se vrátit domů“. Přišlo to celkem neočekávaně, přišlo to nenadále a oni z toho byli trochu zmatení. My bychom možná čekali, že propuklo všeobecné veselí, všeobecná radost. Ne, bylo to přijato s rozpaky, tady tato zpráva.

Prorok jim říká: „Vrátíte se domů ke svým kořenům, tam, odkud jste vyšli.“ Když člověk nemá kořeny, když člověk neví, kam patří, je to hrozné. Člověk je zmitán všelijakými názory, často se dostává z jedné krajnosti do druhé, není zakotven. Izraelité tím, že se vrátili domů, tak se vraceli ke svým kořenům – ke kořenům, řekli bychom, svého státu, ale hlavně ke kořenům své víry, svého náboženství. Proto se tady mluví o tom, že zajatí budou propuštěni, uvěznění budou osvobozeni.

Je možné také to číst tak, že ti, kteří jsou ve vězení, budou vyvedeni na světlo. Vyjde to nastejno. Ten, kdo vyjde z nějaké temné kobky a dostane svobodu, vyjde na denní světlo. Svoboda – světlo. V tomto případě jsou to pojmy, které jsou vlastně totožné, vyjadřují to stejné.

Prorok říká o sobě, že toto poslání – zvěstovat tuto radostnou zprávu – že to dostal od Boha. Že si ho nepřisvojil, že se sám neustanovil v tomto úřadě, ale že do tohoto úřadu nebyl ustanoven ani od lidí, ale od Boha. Je to něco víc. My, lidé, se často pasujeme do nějaké role. Když bychom probírali lidské dějiny, tak se tam setkáme s různými postavami, které se označovaly za zachránce lidstva, za spasitele, za dobrodince lidstva a já nevím jak, ale všichni tito lidé si tento titul dali sami. Nikdo z nich nebyl poslán od Boha vyjma Ježíše Krista a těch, kteří mu připravovali cestu.

Prorok dál říká, že je poslán, aby hlásal Hospodinovo milostivé léto. Co je to milostivé léto? V židovském počítání to byl každý padesátý rok. Sedm krát sedm je čtyřicet devět, a ten rok, který následoval, byl považován za milostivé léto. V tom roce neměli obdělávat půdu, ale měli sklídit jenom to, co vyrostlo na polích a na zahradách samo. Měli také propustit všechny otroky, měly se vrátit všechny zástavy, které kdy byly dány. V tom roce byly odpuštěny taky všechny dluhy a majetek se vracel původním majitelům.

Bylo to docela komplikované. Ono z toho pak vyplývalo to, že když někdo třeba něco prodával nebo pronajímal, tak se tam nemluvilo o tom, jak dlouho to ten člověk bude mít, ale mluvílo se třeba o tom, na kolik sklízí je mu to pronajato nebo na kolik sklízí je mu to vlastně prodáno, protože po té určité době se to mělo vrátit původnímu majiteli.

Bylo to komplikované a hlavně to zabraňovalo tomu, čemu se říká sociální nespravedlnost. Zabraňovalo to tomu, aby někdo extrémně zchudnul a jiný zase extrémně zbohatnul. Byli lidé, kterým se to nelíbilo, a tak postupem doby tato nařízení o milostivém létu začali porušovat, nezachovávali je. Teď oni se vrací z babylónského zajetí a Bůh říká ústy proroka: „Já vám vyhláším milostivé léto!“ Jinak to milostivé léto se vyhlášovalo hrou na takovou zvláštní troubu, trumpetu nebo jak by se to řeklo, dosti velký nástroj, který byl velmi hlučný a jeho zvuk byl velmi pronikavý, aby všem bylo jasné, že začíná něco mimořádného.

Takže Bůh ústy proroka říká: „Já vám ohlašuji milostivé léto,“ jinými slovy: „Budou vám odpuštěny vaše pohledávky, budou vám odpuštěny vaše dluhy vůči mně,“ jinými slovy: „Bude vám odpuštěno bezpodmínečně, úplně.“

Bratři a sestry, a tady se dostáváme k prvnímu jakémusi přesahu tohoto textu, k první souvislosti. My tento text známe i z Nového zákona, a sice z Lukášova evangelia. Ježíš přichází do Nazareta, v sobotu jde do synagogy, je tedy ve městě, kde vyrostl, a jde číst z Božího slova. Je to úkol, služba velmi čestná. Podali mu spis proroka Izaiáše, právě ten úryvek, který jsme teď slyšeli. Ježíš ho přečetl a všichni čekali, jaký komentář k tomu Ježíš podá. A Ježíš k jejich velkému překvapení říká: „Dnes se splnilo toto písmo,“ jinými slovy: „Já jsem ten poslaný služebník.“

O Božím služebníkovi se ve spisech Izaiášových mluví velmi často. Jsou tam čtyři písně o Božím služebníkovi, které popisují Ježíšovo utrpení. Tyto písně byly napsány asi 550 let před narozením Ježíše Krista. Jinými slovy, toto si nemohl nikdo vymyslet. Toto je skutečně vnučeno Duchem Božím. Ale na vícero místech se mluví v této knize, že zachránce je Hospodinův služebník, že zachránce je poslaný přímo od Boha a je poslaný proto, aby podporoval, těšil a odpouštěl.

Je to tam schválně takhle napsané, protože mnoho lidí čekalo, že zachránce bude především trestat, že bude zjednávat spravedlnost v tom smyslu, že bude odsuzovat a takhle. Ale už prorok říká: „Ne, on bude odpouštět. Bude odpouštět všem, kteří o to budou stát, protože poslal mě zvěstovat radostnou zprávu pokorným, tedy těm, kteří o to stojí.“

Takže to je jedna souvislost dnešních textů. Druhá část dnešního prvního čtení začíná slovy: „Radostí budu jásat v Hospodinu. Má duše zaplesá v mém Bohu, neboť mě oblékl v roucho spásy, oděl mě šatem spravedlnosti,“ a tak dále. Jestli jste dobře poslouchali to, co následovalo po prvním čtení (nechci říct žalm, protože dnes to žalm nebyl, zpravidla to bývá žalmový zpěv, ale dnes jsme zpívali něco jiného), zpívali jsme Mariin chvalozpěv Magnifica, Velebí má duše Hospodina, a pokud jste aspoň trošičku poslouchali, tak vás možná napadlo: „Vždyť je to podobné, vždyť je to skoro stejné.“

Ano. Mariin chvalozpěv je inspirovaný úryvkem z proroka Izaiáše, který jsme teď četli. Ukazuje to další souvislost – souvislost mezi Písmem, mezi tím, čemu my třeba říkáme Starý zákon, a mezi životem Izraelitů. Mezi tím, co oni četli, a mezi tím, co žili. Nebyly to dvě věci, které by byly odtržené, ale v jejich životě tato kniha, tento spis měl místo. Oni z něho žili.

Bratři a sestry, nám se často stává, že naše náboženství je odtržené od našeho všedního života. Advent je období, které by nám zase mělo více pomoci dostat to do souvislostí, dostat to k sobě, aby tam nebyla nějaká propast, abychom neřikali: „To jsou dva světy – jeden svět mého náboženství a jeden svět mého profánního života.“ Žijeme jeden život na jednom světě.

No, a poslední myšlenka, která je tam tak skryta. Opravdu, musíme ji hledat trošku důkladněji, ale je tam. Vrátime se zase k tomu, co říká prorok: „Posílá mě Bůh, Hospodin, abych vám oznámil, že se budete moci vrátit domů.“ Ale, proč se mohli vrátit domů? Protože to dovolil perský král Kýros svým výnosem. Výnos byl celkem překvapivý, téměř ze dne na den, a proto, jak jsem říkal, taky vzbudil rozpaky. Ale prorok chce říct: „Tenhle král, tenhle člověk, který se považuje za nejmocnějšího muže na celé zemi, i tenhle král pracuje podle Božího plánu. I tenhle král, který nevyznává naše náboženství, který neuctívá Hospodina, má svoje místo v Božím plánu záchrany (v tu chvíli šlo o záchranu vyvoleného národa). Tenhle král spolupracuje nevědomky.“ A ta myšlenka je taková, že prorok říká: „Vy, Izraelité, spolupracujte vědomě. Když totiž někdo dělá něco nevědomě, tak o tom neví a třeba ho to ani netěší. Ale když něco člověk něco dělá vědomě, s určitým cílem, s určitým záměrem, když o tom ví, tak i když ta práce třeba je namáhavá, ale když se to dílo podaří, tak člověk z toho má radost. To je další souvislost, další rozměr dnešní neděle, o které říkáme, že je nedělí radostnou.“

Bratři a sestry, nebuďme tedy jako král Kýros, který spolupracuje nevědomky, který o tom vlastně ani možná neví, ale buďme jako prorok, buďme jako Maria, buďme jako Jan Křtitel, jako ti, kteří spolupracují s Boží milostí, s Božími dary naprosto vědomě, protože chtějí. Spolupracujme a potom se budeme moci radovat z dobrého výsledku, z dobrého díla, které z toho vznikne.

Davidův advent

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

21.12.2008, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [2 Sam 7,1-5.8b-12.14a.16](#); 2. čtení [Řím 16,25-27](#); evangelium [Lk 1,26-38](#);

Bratři a sestry, co nám dneska chce říct první čtení? Byl to zase prorocký text, i když jiný. Opustili jsme proroka Izaiáše a dostali jsme se do druhé knihy Samuelovy. Knihy Samuelovy (jsou dvě) vypráví především o Samuelovi a o králi Davidovi. To jsou, řekli bychom, dvě hlavní postavy těchto knih. Prorok Nátan se tam objevuje pouze dvakrát: v tom dnešním úryvku, a potom v okamžiku, kdy králevic Šalamoun, syn Batšeby, je pomazán za krále jako nástupce Davida.

Kdo to byl král David? To je jedna z největších postav Izraele. Když pomineme Abraháma, Mojžíše, tak potom je to jednoznačně David, David jako zakladatel království, jako zakladatel dynastie. David je ten, který se zmocnil Jeruzaléma a udělal z něho hlavní město. Do té doby Jeruzalém patřil kmenu, který se nazýval Jebuzité. Král David, to je veličina, pro Izraelity jednoznačná, i dnes.

Samozřejmě, král David měl své chyby jako člověk, dopouštěl se omylů, ale to všechno je zapomenuto, to všechno je odpuštěno. Král David je to, čemu my říkáme „otec vlasti“, zakladatel státu. Byl to velký bojovník, velký politik. Na druhou stranu zase to byl člověk, který byl pokorný. Král David nikdy nejezdil na koni, ale na oslu. O tom jsme už mluvili před Velikonocemi. Ten, kdo jezdí na koni, je vysoko, je daleko od těch, které potkává na zemi. Ten, kdo je na oslu, je jim blíž. Král David chtěl být blízko svým poddaným. Přesto, jak říkám, byl to člověk, měl svoje chyby (o tom teď mluvit nechci).

Král David, když dobyl Jeruzalém, když si vystavěl palác, nechal přenést Archu úmluvy, celý stánek úmluvy dovnitř do města, ale Archa úmluvy pořád byla ve stanu. A král dostává takový nápad - postavit chrám, a říká si: „Po všech stránkách to bude dobré. To má jenom samé plusy. Na tom se nedá prodělat. Jednak se zavděčím Bohu, zavážu si ho (to je to, o čem jsme slyšeli v komentáři), já mu postavím chrám a on mně pak bude muset žehnat, on mě bude muset ochraňovat, on mně bude muset pomáhat.“ V tomhle se David velmi mýlil. Ale potom si také říká: „Lidé mě za to budou chválit. Budou mě mít v úctě a budou si říkat: ‚David je zbožný, on uctívá Hospodina,‘ a koneckonců bude to znamení mé velikosti. Každý, kdo přijde do tohoto města, uvidí stavbu, největší stavbu v tomto městě, a řekne: ‚Tak teda ten David a jeho království, to už má váhu.‘“ Musíme si uvědomit, že Jeruzalém byl široko daleko jediné město, že kolem Jeruzaléma byly vesnice, které měly vždycky pár domků a hotovo.

Král si nechává zavolat proroka Nátana. Chce to mít, řekli bychom, schváleno, požehnáno „z vrchu“ a nečeká, že by tady byl nějaký problém. Ani Nátan nečeká, že by byl problém. Vidíme tady proroka Nátana jako člověka. Uvědomme si, že David byl velmi energický, že to byl člověk velmi rozhodný. Odpovídal tomu zřejmě také i jeho vnější vzhled, protože víme, že David byl zrzavý, a, jak známo, tito lidé bývají velmi energičtí, velmi rozhodní.

Tak si Nátan říká: „No, mám protestovat? Budu to mít špatné. Ale tady nemůžu narazit, tady né. Tady klidně můžu souhlasit,“ a ten první výrok, to je výrok proroka jako člověka. Jako člověka, který je v královských službách a říká si: „No, jasně. Budu souhlasit, je to lepší. Kývnu. Todle je dobrá věc, tady nemůže být nějaký rozpor.“

V noci se ozvalo Hospodinovo slovo k proroku Nátanovi a druhý den přichází prorok znovu ke králi. Už přichází jako ten, který slyšel – který slyšel a má předat poselství. Už je tam opravdu jako Boží posel a říká: „Bude to jinak. Davide, bude to jinak. Bůh přijímá ten tvůj dobrý úmysl, ale oddělí od toho (my bychom řekli) ty plevy. Oddělí od toho všechno to, co tam nepatří, to znamená ty myšlenky o tom, že by sis mě chtěl zavázat, ty myšlenky o tom, že chceš ukázat navenek svoji velikost, ty myšlenky o tom, že se chceš pochlubit a podobně, že chceš být takzvaně triumfální.“

Davidovi, můžeme říci, na co šáhl, to se mu dařilo, a proto tady bylo nebezpečí, že by všichni kolem řekli: „Tak dokonce i Bůh ho poslouchá,“ a tohle samozřejmě Bůh nechtěl. Chtěl, aby bylo jasné, že David poslouchá jeho, že je to naopak. A proto Bůh říká: „Bude to jinak.“

Všimněme si, že Bůh umí oddělit, řekli bychom, tady tyto naše úmysly. Umí je roztřídit. Přijme ty dobré, ty ryzí, ale ty špatné nebo nedobré, ty odstraní.

My často, když něco řešíme, tak, jak se říká, s vaničkou vylijeme i dítě. Stane se nám to, že s tím špatným odstraníme i to dobré. Nedokážeme to takhle dobře posoudit a vezmeme to šmahem, rychle. Rychlost je tady vždycky špatná.

Mluví se tady o domu. Opakem života v domě je život kočovný. Bude dobré připomenout si, že Izraelité původně byli kočovníci, ale nekočovali proto, že by je to bavilo, ale kočovali proto, že jejich dobytek potřeboval vodu, potřeboval trávu. Jejich snem bylo usídlit se v domě, mít kolem domu zahrádku, aspoň malou, na té zahrádce několik stromů a kousek vinohradu, nemuset se stěhovat, mít střechu nad hlavou, která mně poskytne především stín. Samozřejmě i ochranu před deštěm, ale především stín.

Bratři a sestry, dům je symbolem bezpečí, útočiště, místo, kam se mohu schovat. Dům je místo, kam utíkám, když mně venku hrozí nějaké nebezpečí. A proto chce Hospodin, aby jeho dům v Jeruzalémě byl budován s těmi nejryzejšími úmysly - aby tam nešlo o politiku, aby tam nešlo o to ukázat se, ale aby tam šlo o to, že je to místo, kam mohou všichni svobodně přijít beze strachu a setkat se s Bohem.

A teď prorok vypočítává, co všechno udělal Bůh pro Davida. Izraelité původně neměli mít krále. Jejich králem byl Hospodin. Ale Izraelité si to prosadili, protože říkali: „Jsme v nebezpečí.“ Měli soudce, kteří je vedli, ale okolní národy je napadaly, okolní kmény proti nim bojovali a oni říkali: „Když budeme mít krále, bude to symbol jednoty. Bude to ten prvek, který nás bude spojovat, sjednocovat. A tak si vyprosili, doslova umluvili a dostali za krále Saula. Bůh jim ale říká: „Ano, člověk může být jednotícím prvkem, ale do určité míry. Tím nejvyšším jednotícím prvkem pro vás budu já, váš Bůh. V mém jménu se budete scházet, ne ve jménu krále. Ten král bude vládnout v mém jménu. On mě bude zastupovat, ne já jeho.“

Bratři a sestry, tady tato čtení mluví o lidské autoritě, ale také o lidské odpovědnosti. Vypráví nám toto všechno o darech, o množství darů, které David dostal. I my dostáváme množství darů. Vypráví nám to o Davidově adventu. Oni taky pořád na něco čekali. Král David čekal na to, až bude moci získat Jeruzalém jako to hlavní město, až bude moci do toho Jeruzaléma přenést archu úmluvy, až ..., až Bůh bude víc mezi nimi, až jim bude blíž. Ten advent má velmi mnoho podob. Můžeme říci: „Advent, to je období, které je velmi osobní, protože každý na něco čekáme.“

Letošní advent pomaličku končí. Možná některá očekávání se naplnila, ale v životě pořád na něco čekáme. Vzpomeňme si vždycky, když budeme něco plánovat, na Davida. Prosme za to, aby naše úmysly byly co nejčistší, co nejryzejší, abychom se dokázali zbavit toho, čemu říkáme nános a balast. Prosme za to, abychom, když bude potřeba, dokázali přijmout to, jak to chce Bůh, když řekne: „Bude to jinak, uděláme to jinak,“ protože to Boží řešení je vždycky krásnější, vždycky lepší a vždycky plnější než naše lidské plány.

Jsem připravený na Vánoce?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

24.12.2008 - středa, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Narození Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 9,1-6](#); 2. čtení [Tit 2,11-14](#); evangelium [Lk 2,11-14](#);

Bratři a sestry, možná jste si vy sami položili třeba včera nebo dnes otázku: „Jsem připravený, připravená na Vánoce?“ Možná vám ji položil někdo jiný. Co si pod tím představíme, být připravený na Vánoce? Mít všechno nakoupené, navařeno, uklizeno, nazdobený stromeček, postavený betlém, pod ním nachystané dárky.

Když jsme u těch dáreků, tak se rok od roku dostáváme do větších a větších absurdit. Já jsem letos zachytil dvě. První spočívá v tom, že jedna farmaceutická firma nabízí jeden přípravek opravdu pro nemocné lidi a k němu jako dárek všestranný šroubovák. Druhý dárek je myslím ještě o něco absurdnější, protože v té reklamě se říkalo, že je to ideální dárek na Vánoce, téměř nepostradatelný a nezbytný dárek na Vánoce, a pak se z toho vyklubala řetězová pila. Nevím, proč by řetězová pila, pila na kácení stromů, měla být nepostradatelným dárkem na Vánoce, ale je to tak. Je to tak, že ten svět obchodu Vánoce, tyto svátky, posouvá někam jinam, jinam než kde opravdu jsou. A nám nezbyvá, než abychom se snažili zase se vrátit tam, kde ty Vánoce opravdu jsou, ke kořenům.

Takže položme si otázku: „Jsem připravený na Vánoce? Jsem připravený oslavit Vánoce?“ Zkusme se na to podívat se strany Marie a Josefa, těch, kteří slavili první Vánoce. V době, o které mluvíme, tak Marii bylo asi patnáct, maximálně šestnáct roků, Josefovi tak nejvíc osmnáct. To byl obvyklý věk pro svatbu dvou mladých lidí v Izraeli v tehdejší době. Oba dva měli nějaké plány. Něco chtěli, určitě o něčem snili. A teď za Marií přichází anděl a dává jí úkol. Říká: „Bůh by chtěl, aby ses stala matkou jeho syna. Maria je z toho zmatená, ale souhlasí.“

První úkol, který jí čeká, je nějak to vysvětlit Josefovi, svému snoubenci. Svým způsobem se jí to nepodaří, protože znovu musí přijít anděl a zjednat Josefovi jasno, co má dělat. Když to spolu jakýmsi způsobem rozmotají, tak do toho přichází další lidské nařízení, jak jsme to slyšeli v evangeliu, nařízení od císaře Augusta, aby šli do Betléma. To znamená rozloučit se s rodinou, opustit příbuzné a jít, odstěhovat se, protože tam nešlo jenom o to, aby tam přišli, nechali se zapsat a že by se vrátili (tak si to mysli mnoho lidí), oni tam museli zůstat.

A do toho přichází další problém: nemají kde bydlet a dítě se narodí dříve, než se jim postaví něco si postavit, něco si udělat. Jsou ve stáji, která ani není jejich. Takže, když slyšíme o vánoční idyle, tak můžeme říct, že ty první Vánoce Marie, Josefa a Ježíše rozhodně idyllické nebyly. Spíš by se to dalo přirovnat k takovému dobrodružnému filmu, kde se scény střídají v rychlém sledu a kde se ten děj obrací nebo vyvíjí naprosto nečekaným způsobem.

A teď se zeptejme: „Byli připraveni na Vánoce? Rozhodně neměli navařeno, neměli uklizeno, neměli dárky, neměli střechu nad hlavou, ale byli připraveni v úplně jiném smyslu. Byli, my bychom dnes řekli, disponováni. Byli nachystáni přijmout Vykupitele, přijmout Dítě. To je to, oč tu běží, to je to jádro Vánoc, ke kterému se máme přiblížit. Být připravený na Vánoce, to může znamenat třeba i změnit svoje plány, být ochotný provést změnu, být ochotný udělat to nějak jinak. Každopádně to znamená přijmout dítě, přijmout spasitele.“

O tom dítěti jsme slyšeli ve všech třech čteních. Podívejme se, jak o tomto dítěti mluví prorok Izaiáš. Prorok Izaiáš to prorocství, které jsme teď četli před chvílí, řekl někdy kolem roku 710 před Kristem, tedy 710 let před jeho narozením. Bylo to v době, která byla pro Izraelity velmi těžká. Dvě třetiny izraelského území bylo obsazeno Asyřany a byla to taková doba, o které oni říkali „doba temna“. Neviděli východisko, neviděli co dál, báli se o to, že jejich národ bude deportovaný, že zaniknou. A do toho přichází prorok a říká: „Obyvatelům temné země vzbývá světlo.“ Světlo je v tomto momentě synonymem svobody, prosperity, toho, že se jim bude dařit. Bylo to pro ně velmi těžké tomu uvěřit, protože když do Izaiáš řekl, tak se nezačalo hned dařit lépe, naopak, bylo to ještě horší. Asyřané dokonce oblehli Jeruzalém, ale museli odtahnout. To prorocství se začalo naplňovat postupně. Nebylo to ze dne na den, ale pro ně to bylo v horizontu roků a pro nás dokonce za sedm set let.

Říká prorok, že to světlo, tu svobodu, přinese dítě. V tehdejší době něco nemyslitelného – dítě. Oni čekali vojevůdce, válečníka, стратега, kdo vymyslí vizi, jak se z toho dostat, co udělat, jak Asyřany obelstít. A dítě. Co můžeme čekat od dítěte?

To dítě dostává od Izaiáše čtyři jména: Podivuhodný rádce – první jméno, druhé: Mocný Bůh, třetí: Věčný otec a čtvrté: Kníže pokoje. Vlastně jsou to úkoly. Je tam už naznačené působení tohoto dítěte. Ježíš se zařadil do lidské společnosti jako její nejslabší článek.

Bratři a sestry, na Vánocích je krásné to, že Ježíš přišel na tento svět, do tohoto světa, kde je mnoho chyb, mnoho nedostatků, mnoho hříchů. Bůh neříká: „Já počkám a podívám se, jestli budete lepší, a pak se uvidí,“ ale Ježíš přichází do tohoto světa, který my bychom chtěli v mnohém změnit, který se nám v mnohém nelíbí. Chtěli bychom ho vylepšit (Ježíš také), ale my bychom ten svět chtěli vylepšit tím, že to nařídíme z vrchu. Ježíš přichází a staví se úplně do spodu jako ten první článek, jako dítě, které je závislé na všech, na svém okolí. Ale to dítě, každé dítě je stoprocentně upřímné. Každé dítě říká: „Měj mě rád. Já tě budu mít taky rádo.“ Není v něm žádný úskok, není v něm žádná přetvářka. Je to stoprocentně upřímné. A o toto tady jde.

Celé to prorocství proroka Izaiáše je plně obrazů, obrazů z našeho života. Když se mluví o tom prvním jménu, že bude mít jméno Podivuhodný rádce, tak si všichni, kteří to slyšeli, vzpomenu na krále Achaza. Byl to král, který měl velmi špatné rádce a tyto rádce, kteří mysleli na sebe, přivedli království téměř ke krachu. A prorok chce říct: „On nebude potřebovat žádné rádce. Naopak, vy k němu můžete přijít pro radu, pro posilu.“ Je to velmi zvláštní, ale je to tak: Ježíš od začátku své pozemské existence je ten, který dává rady. Nejenom slovy, ale tím, že tu je. Od těch prvních okamžiků jeho pozemského života je ten, který rozdává a rozdává dobré rady a rozdává je zadarmo. Problém je v tom, že mnozí je nechťejí přijmout.

Mocný Bůh. Tento titul byl ve Starém zákoně vyhrazen pouze Hospodinu. Prorok zde chce říct: „On bude poslaný od Boha. On bude patřit k Bohu. My dnes víme, že je to přímo jeho syn.“

Věčný otec. Toto je velmi krásné místo. Je to titul, který z hebrejštiny je těžko přeložitelný do češtiny, přeložili ho takhle. Tímto titulem byl označován člověk, který byl vlastně správcem královského paláce a jeho úkolem bylo, aby rozdával z králova majetku jídlo, šaty, obživu všem těm, kteří žili na královském dvoře, tedy dvořanům, ale taky všem služebníkům, aby se postaral o to, jestli mají co jíst, do čeho se obléci a kde spát. Tedy starostlivost.

Ježíš je velmi starostlivý. Od začátku, co je mezi námi, tak se o nás stará. I když na jedné straně on sám jako dítě potřebuje starost Marie a Josefa, on je ten, který se stará o ně a o všechny ty, kteří k němu přijdou.

A čtvrté jméno: Kníže pokoje. Pokojem se tady nemá na mysli jenom prosperita, blahobyt. Také se tím nemá na mysli ta situace, kdy jedno království si podrobí druhé království a je tam klid zbraní. Pokojem se má na mysli porozumění, porozumění mezi lidmi, porozumění mezi Bohem a člověkem.

V této noci se lidé setkávají na celém světě. Setkávají se lidé, kteří se často třeba vůbec neznají. Setkávají se lidé, protože chtějí být spolu. Setkávají se lidé věřící, setkávají se lidé hledající, ale i lidé nevěřící, a můžeme všechny tyto lidi označit jako lidi, v kterých má Bůh zalíbení, jako lidi dobré vůle. Tato noc je zvláštní právě tím, že člověk nechce být sám, že cítí, že někde na něho někdo čeká. Čeká na nás třeba druhý člověk a čeká na nás Boží Syn. Oslavit Vánoce znamená jít mu naproti – jít naproti Božímu Synu a jít naproti člověku. Je zvláštní, že Vánoce se slaví v každé době – když je lidem dobře, ale i tenkrát, když lidé prožívají období, která bychom označili jako období utrpení, období třeba i nějakých hrůz nebo nějakých katastrof. Vždycky, protože Vánoce jsou svátky naděje – naděje, že přichází někdo, kdo se stará, kdo je sice maličký, ale na druhou stranu to má pevně v rukou.

Bratři a sestry, jsme připraveni oslavit Vánoce? Oslavit Vánoce znamená udělat v sobě místo, být připravený na setkání. Oslavme letos opravdově Vánoce.

Bůh hledá motivy, proč ano

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

25.12.2008 - čtvrtek, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Boží hod vánoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 52,7-10](#); 2. čtení [Žid 1,1-6](#); evangelium [Jan 1,1-18](#);

Bratři a sestry, v noci jsme slyšeli z Lukášova evangelia zprávu o narození Pána Ježíše. Lukáš popisuje to, co bylo vidět, to, co je vidět: události, pohyby osob a tak dále. Teď jsme slyšeli z Janova evangelia také zprávu o narození Krista, o jeho příchodu na svět, ale bylo to z jiné perspektivy. Nebylo to z pohledu člověka, ale bylo to z pohledu Boha. Říkáme, že jsme četli o tom, jaké Bůh má úmysly, používá se pro to takové zvláštní české slovo úradky, co je a co bylo od věčnosti v Jeho plánu, jak pošle svého Syna, aby žil mezi námi.

První myšlenka, která nás napadá, je ta, že Bůh hledá způsob, jak to uskutečnit. Jinými slovy: jak by to šlo. My lidé se často setkáváme s tím, že někdo přemýšlí a hledá způsoby, jak by to nešlo. Zvláště, když se nám do něčeho nechce. Když cítíme, že něco bude nepříjemné, tak si říkáme: „A nenašel by se nějaký důvod, proč ne? Aby to nevypadalo hloupě, abych nevypadal špatně, abych nebyl pro smích, tak kdybych našel nějaký důvod, proč by do nešlo, co se mi staví do cesty, jaké překážky, tak to tím budu moci zdůvodnit a nebudu muset nic dělat.“

Bůh je přesně v jiné pozici, v té opačné pozici. Božího Syna na světě čeká velká námaha, ale Bůh hledá motivy a důvody proč ano, proč přijít, jak to udělat, aby přišel, aby byl mezi námi.

Když se vrátíme k dnešnímu prvnímu čtení, které bylo napsáno asi 500 let před narozením Pána Ježíše (je vzato z takzvaného druhého Izaiáše), tak jsme četli vidění proroka. To on viděl, řekli bychom, ve své duši. Byl v Babylóně v zajetí, ale měl vidění o tom, jak se všichni vrací domů. Oni všichni čekali, můžeme říct s touhou, a říkali si, jestli vůbec se budou moci vrátit domů. To byl skutečně náročný advent, náročné čekání. A teď prorok říká: „Ano. Budeme se moci všichni vrátit domů a bude to velká radost.“

Mluví o Judsku, protože mluví o horách. Judsko, to je hornatá země. Tam není vůbec žádná rovina, ale je to z kopce do kopce. Mluví o poslu, který přináší radostnou zvěst, radostnou zprávu. Radostnou zprávu, jak už víme, bylo míněno narození králova syna. V tomto případě tou radostnou zprávu bylo oznámení o tom, že bude korunován nový král.

Král měl důležité postavení v myslích, v té hierarchii národa. Král byl považován za symbol prosperity, svobody. Když bude dobrý král, bude se nám dařit dobře. Když bude špatný král, tak se nám bude dařit špatně. A prorok říká: „Bůh vám pošle toho nejlepšího, toho nejcenějšího. Nepošle služebníka, ale pošle syna.“

Jak to vypadalo s Izraelem? Po té stránce, řekli bychom materiální, jejich vlast byla v rozvalinách. Jeruzalém byl zničený. Po stránce psychické, ten národ ve vyhnanství na tom nebyl příliš dobře. Jak to vypadá s námi? A Bůh říká: „Vždycky já přijdu. Já přijdu hlavně proto, že to nevypadá dobře. A já přijdu přímo doprostřed této situace, která vypadá takhle hrozně.“ A proto se Boží syn narodil ve stáji, ve jeskyni, v místě, kde žili společně lidé a zvířata. Přišel do velmi nuzných poměrů. Přišel, aby řekl: „Já se toho nebojím a já tady budu s vámi. Budu s vámi, abych to proměnil.“

Bratři a sestry, když přicházíme k jesličkám, tak prosíme. Prosíme narozeného Spasitele, aby nám dal svůj pokoj, radost, aby nás chránil, aby nám žehnal. Aby byl s těmi, které máme rádi, na kterým nám záleží. Obracíme se do budoucnosti. Úkolem Spasitele je ale také ještě něco jiného. Úkolem Spasitele je, řekli bychom, podívat se dozadu, na minulost a tu minulost uzdravit.

V Itálii se vypráví jeden takový lidový příběh. Je vymyšlený. Nestalo se to, nemohlo se to stát, ale hezky to vysvětluje jeden z hlavních důvodů, proč přišel Ježíš. Ten příběh začíná takto:

Vánoční noc narození už pomalu končila. Hvězdy začínaly blednout, začínalo svítat. Všichni odešli – pastýři a další lidé. Také Josef zrovna někam odešel a Maria začala usínat. V tom vrzly dveře a někdo vstoupil. Když se Maria podívala, vidí, že je to stará žena – shrbená, ohnutá. Také její šaty o ní vypovídají a říkají, že ta žena je z velmi nuzných poměrů, nejspíš žebračka, protože šaty jsou vyspravované, zalátané. Žena se pohybuje velmi těžce. Pomaličku, pomaličku jde k Ježíškovi. Marii napadnou myšlenky, ve kterých jsou vidět její obavy: S jakými úmysly ta žena přichází? Co tu chce? Ani Josef tu teď zrovna není.

Žena velmi, velmi pomalu jde k jesličkám. Je vidět, že jí to působí velkou námahu. Když dojde k jesličkám a podívá se na Ježíška, k Marii velkému překvapení v očích ženy a v očích Ježíška se objeví stejná jiskra. Oba se na sebe dívají a je to pohled plný porozumění. Potom žena začne hledat něco ve svých šatech, v záhybech sukně. Zase dlouho hledá. Až to najde, podá to Ježíškovi. Je to něco velmi malého a Maria nevidí, co to je. V okamžiku, kdy to žena dá Ježíškovi a on si to od ní vezme, tak se narovná a jako by z jejich ramen spadla obrovská tíha, něco těžkého. A Maria vidí, že ta žena je mnohem vyšší, než si myslela předtím. Její tvář, tvář té ženy, zkrásněla. Vrásky se vyhladily a vlasy přestaly být šedivé a naopak byly černé. Žena se otočila a teď už lehce, svižně odchází z betlémské stáje.

Když žena odejde, Maria má konečně příležitost podívat se do jesliček, co že to ta žena Ježíškovi dala, a Ježíšek drží v rukou malé červené jablko. Ta žena byla Eva. Přišla, aby vrátila to, co kdysi neprávem si vzala, aby odevzdala Spasiteli příčinu všeho lidského neštěstí, aby vyznala svoji neposlušnost, přestoupení, aby řekla: „Já toho lituji.“ Tady příběh končí.

Bratři a sestry, Spasitel přichází, aby urovnal, odpustil, zahladil to, co bylo.

My si někdy říkáme: „Kéž bych mohl něco vrátit. Kéž bych mohl promluvit s tím člověkem, na kterého jsem tenkrát neměl čas. Kéž bych něco mohl udělat jinak, lépe. Kéž by ...“

Není to možné, nemůžeme to udělat, ale Ježíš ano. On to může doplnit. A proto v tyto dny, když přicházíme k jesličkám, svěřujeme mu svoji budoucnost, ale také svoji minulost. On přišel právě proto, aby řekl: „Bůh se toho všeho chce ujmout. Odevzdej to všechno Bohu. Já mu to dám. Já mu to předám. Já mu to předám, abys měl v srdci skutečně pokoj a radost.“

Bratři a sestry, Ježíš přichází a čeká. Přichází jako malé dítě, aby ukázal svoji pokoru. Přichází do stáje, aby ukázal a řekl: „Nepotřebuji toho mnoho, ale jsem tu. Jsem k dispozici pro všechny, kteří přijdou. Buď i ty mezi těmi, kdo přijdou, aby se svěřili se svými radostmi i se svými bolestmi.“

Berme si příklad z tichosti a pokory svatého Josefa

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

26.12.2008 - pátek, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Štěpána, prvomučedníka

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 6,8-10; 7,54-60](#); evangelium [Mt 10,17-22](#);

Bratři a sestry, jak jsem říkal na začátku mše svaté, to hlavní, co dnes slavíme, je druhý den po narození Páně. Vlastně mohli bychom dnešní den přirovnat k Velikonočnímu pondělí. Boží hod vánoční má tu zvláštnost, že je pětadvacátého, to znamená, že jednou je v pondělí, jednou v úterý, jednou ve středu ... Boží hod velikonoční a Boží hod svatodušní jsou vždycky v neděli. Svatodušní pondělí se vlastně u nás vlastně neslaví vůbec nebo minimálně, velikonoční pondělí se slaví, a také se slaví svátek 26. prosince. Toho 26. prosince se vždycky říká, že to je svátek svatého Štěpána a to jakýmsi způsobem trochu i zastihuje, že pořád oslavujeme Ježíše Krista, že pořád se obracíme k Ježíši, pořád máme před očima jesličky.

O svatém Štěpánu už jsme mluvili několikrát a já bych dnešní den chtěl využít k tomu, že budu mluvit o jiné velké postavě, o postavě, která stojí trochu ve stínu, o svatém Josefovi. I on má své nezastupitelné místo o vánočních svátcích, ve všech těch událostech, které souvisí s Ježíšovým narozením, ale jak říkám, zapomíná se na něj. Proč? Protože nemluví. V Písmu svatém není jedna jediná věta, jedno jediné slovo, které by svatý Josef pronesl. Jsou tam ale zaznamenány jeho skutky.

Můžeme chvilku se zamyslet nad tím, proč tam nejsou jeho slova. Svatý Josef nebyl povolán k tomu, aby mluvil, nebyl povolán k tomu, aby učil, ale byl povolán k tomu, aby se staral, aby konal. Svatý Josef je považován za ochránce a patrona všech těch, kteří mají někoho na starosti, to znamená všech sekretářů, sekretářek, všech těch, o kterých říkáme, že něco spravují, třeba, jak se říká, správce budov, správce něčeho ... Tito lidé nemluví, tito lidé nejsou na špici. Ono je taky není vidět mnoho, ale bez jejich práce by to nefungovalo.

Vzpomeňme na různé třeba televizní přenosy, kdy vidíme nějakou státnickou návštěvu. Nebo i třeba můžeme vzpomenout na přenosy z církevních bohoslužeb z Vatikánu, kdy ten hlavní přijde, postaví se k pultíku, ale na tom pultíku už jsou nachystané ty správné papíry, ta správná řeč, ten správný projev, proslov. A to tam dá ten sekretář, ten, který nemluví, ale který přijde v pravý čas, předá, udělá to, co má, a zase se ztratí a v těch kamerách ho není vidět. Ale kdyby on tam nepřišel, kdyby on tam nebyl, byl by to často vážný zádrhel.

Když se vrátíme k svatému Josefovi, co o něm víme? Odkud se vzal? Víme o něm, že pocházel z rodu Davidova a celý rod Davidův pocházel z kmene Juda. Kmeny se odvozují od praotce Jákoba, Izraele, a tady v těchto dobách největší slovo a největší vážnost měl vždycky prvorozený syn. Prvorozeným Jákovovým synem byl Ruben, a tak se čekalo, že z Rubena vzejde nějaký král, královská dynastie, ale Bůh vybral Judu. A potom vlastně z tohoto kmene vybral Jeseova syna Davida, který se stal prvním králem, a tedy všichni jeho potomci měli nárok na izraelský trůn.

Davidovi potomci vládli až do prvního dobytí Jeruzaléma Babylóňany někdy zhruba do roku 570 před Kristem. Potom byli Izraelité zhruba sedmdesát let v babylónském zajetí, a když se vrátili, tak už neměli vlastního krále, ale vládli jim Peršané. Z Davidova rodu pocházel také místodržitel Zorobábel.

Později vlastně potomci Davidovi ztratili i toto výsadní postavení, ale pořád v nich bylo to vědomí: „My jsme ti, kteří mají právo na izraelský trůn.“ Pořád vlastně se tam odvozoval původ od krále Davida, a to buď původ tělesný anebo původ adoptivní, ale vždycky tam platilo to, že když někdo někoho adoptoval, musel patřit do tohoto Davidova rodu. Pořád se tam udržovalo toto povědomí dynastie, kterou vybral Bůh.

Josef, to jméno znamená „Bůh přidá“. Toto jméno dal Jákob svému synu Josefovi, kdy tím chtěl naznačit, že Bůh mu přidal dalšího syna z milované manželky Ráchel. Nebo se to také překládá „Bůh rozmnoží“. Zkrátka a dobře, označuje toto jméno Boží dobrotu.

Svatý Josef, když byl zasnouben Panně Marii, tak mu bylo asi osmnáct roků. Byla to obvyklá doba. Chlapec tenkrát byl považován za plnoletého právě v osmnácti, dívka ve čtrnácti. Svatý Josef také se nedokázal hned orientovat v tom všem, co se děje. I k němu přichází anděl a říká: „Neboj se vzít k sobě Marii, sobě zasnoubenou ženu.“ Anděl mu říká, odkud je to dítě, které Maria čeká.

Potom podruhé k němu přichází anděl a říká: „Vezmi dítě i jeho matku a utečte do Egypta, protože Herodes ho bude chtít zabít.“ Josef jde a udělá to. Hlavně tady u tohoto druhého zjevení je podotknuto, připsáno „hned ať to udělá“. A vidíme, že na jeho rozhodnosti, na jeho okamžité reakci závisel Ježíšův život. Bůh si vybral tohoto člověka, aby opatroval Ježíše, Božího Syna, ale nejenom v těch všednodenních záležitostech, ale i tenkrát, když Ježíšovi šlo o život.

Když se podíváme na různá vyobrazení svatého Josefa, tak často na těch obrazech je malován jako takový starší pán. Maria jako mladá dívka a Josef jako starší pán, už často holohlavý, s plnovousem. Proč to tak je? Protože v evangeliích v okamžiku, kdy Ježíš vystoupil veřejně, už o Josefovi není ani slovo, a mnozí lidé říkali: „No jo, ale to znamená, že Josef je mrtvý.“ Ano, Josef už v okamžiku Ježíšova veřejného působení nežil. A teď ti lidé si kladli otázku: „A kolika let se teda Josef dožil? Když by mu bylo těch osmnáct, a Ježíš vystoupil zhruba ve třiceti, tak to by znamenalo, že Josef zemřel mladý. A za všechnu tu svoji starost, za všechnu tu svoji okamžitou péči, tady za toto ..., a on zemřel mladý?“

Bylo to tak. Nedokážeme to pochopit, nevíme proč, ale byl to Boží plán. Josef vykonal svoje dílo, svoje velké dílo a odešel. Odešel k Bohu pro svoji odměnu. Takto to musíme chápat, ale jim to bylo zatěžko přijmout. Navíc zapomínali na to, že když někdo v době Pána Ježíše byl starší čtyřiceti let a už se třeba i blížil k padesátce, tak byl považován za člověka vysokého věku. Tato měřítka se mění, toto je poměrné. To, že se řekne, že někdo se dožil málo let nebo hodně, to v různých dobách znamenalo různý věk.

Josef předal Ježíšovi nárok na Izraelský trůn. To je další důležitá věc. My říkáme, že Josef je pěstoun Pána Ježíše. To vyjadřuje tu Josefovu starost, tu každodenní starost nebo třeba i tu starost v Betlémě, kdy utíkají, kdy ho přímo

zachraňuje. Ale to slovíčko pěstoun nepostihuje celý vztah mezi Josefem a Ježíšem. Víme, že Josef byl z Davidova rodu, víme také, že Maria byla z Davidova rodu. To tam bylo důležité. Po matce Marii Ježíš zdědil, řekli bychom, jméno, zdědil postavení, to, že je z Davidova rodu, ale od Josefa dostal nárok na izraelský trůn.

Proto někdy se lidé ptají a říkají: „No, tak ten Josef je tam taková vedlejší postava. Když by tam nebyl Josef, byl by tam jiný pěstoun. Když to není jeho otec, tak proč by tam nemohl být někdo jiný?“

Nemohl tam být nikdo jiný, protože Josef po svém otci zdědil nárok na izraelský trůn. I když byl Josef chudý, neměli žádné sloužící s Marií, neměli žádné otroky, musel se živit svými rukama, přesto to bylo to, čemu říkáme „následník trůnu“. I když celý ten rod vlastně žil v chudobě, i když Římané jim nepřáli sluchu a nepočítali s nimi, ale on to předal Ježíšovi.

Svatý Josef má v Písmu svatém velkou úlohu, velké místo a velký význam. Nám je to trochu cizí, tyto následnické věci a následnické otázky, protože žijeme v jiné době, ale pro Izraelity a vůbec pro lidi tehdejší doby to bylo velmi důležité.

Když čteme rodokmen Ježíše Krista u svatého Matouše (nečte se to často, pro nás je to takové velmi nudné čtení), tak svatý Matouš zdůrazňuje, že jich je vždycky čtrnáct, těch pokolení: od Abraháma po Davida, od Davida po babylónské zajetí, od babylónského zajetí právě k Ježíšovi. To číslo čtrnáct je symbolické, vychází to ze sedmičky. Sedmička je číslo plnosti. Čtrnáct je, řekli bychom, plnost dvojnásobná, prostě úplná, největší plnost, zdůrazněná plnost, a svatý Matouš chce říct, že Ježíš tuto plnost naplňuje, nebo on je ta očekávaná plnost. Už nebude žádný další prorok, už nebude žádný předchůdce, ale teď přichází Syn. A svatý Josef je ten, který předal tomuto Synovi, řekli bychom, práva, která on zdědil po svém otci.

Bratři a sestry, svatý Josef se staral o Ježíše. Tímto způsobem na Ježíše také ukazoval. Dnes je svátek svatého Štěpána, který o Ježíšovi mluvil a takto na něho ukazoval. Svatý Josef to dělal úplně jiným způsobem. Nemáme žádné slovo, máme zaznamenané jenom jeho skutky, ale máme si uvědomit, že i my jsme povoláni k tomu, abychom na Ježíše ukazovali – každý různým způsobem, každý svým vlastním způsobem, tak, jak jsme k tomu povoláni. Berme si příklad jak z horlivosti a neohroženosti svatého Štěpána, tak z tichosti a pokory svatého Josefa.

Následujeme je a ukazujeme na Ježíše. To je to důležité.

Bůh je pánem a dárce životů

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

28.12.2008 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Rodiny

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 15,1-6;21,1-3](#); 2. čtení [Žid 11,8.11-12.17-19](#); evangelium [Lk 2,22-40](#);

Bratři a sestry, vzpomínám si, jak jednou páter Simajchl vyprávěl o jejich rodině a o tom, jak doma měli obraz Svaté rodiny, takový ten líbivý obrázek, které se malovaly, nebo spíš tiskly na přelomu 19. a 20. století. Tam byl vyobrazen vždycky Josef, jak tam něco hobluje, Panna Maria většinou něco plete a Ježíšek si někde s něčím hraje. Jen tak mimochodem, v době svatého Josefa hoblík ještě vůbec neexistoval, ale to je vedlejší. A na tom obrázku pak byly spousty andělíčků, kteří tomu Josefovi a Marii podávají různé věci a tak, a kolem je to zarámované celé do růžiček. A teď ten páter Simajchl říkal: „No, když jsem byl malej, tak jsem přemýšlel o tom, proč u nás doma to není tak, jak v tý nazaretské rodině, proč občas přijde taky nějaká bouřka a takhle. No, ale pak jsem na to přišel: my jsme doma neměli ty andělíčky, kteří by nám pomáhali a podávali ty věci.“ :)

Bratři a sestry, když začneme tak nějak vážně, myslím, že všichni jsme zažili situaci, kdy nám z něčeho bylo úzko a kdy jsme kvůli tomu „něčemu“ nemohli spát. Převalovali jsme se v posteli a říkali jsme si: „Jak to bude?“ A něco takového zažíval Abrahám, nebo Abrahám, je to ta stejná osoba. Proč je tam změněné to jméno, k tomu se dostaneme.

Takže toto zažíval Abrahám a zažíval to kvůli tomu, že neměl syna, dědice. Sice on se, řeklo by se, po lidsku zařídil: adoptoval svého služebníka, damašského Eliezera. Eliezer byl původně otrokem, Abrahám mu dal později svobodu a adoptoval ho jako svého syna. V té době to bylo běžné, ale také v té době bylo běžné, že se dělaly rozdíly mezi, řekli bychom, dětmi fyzickými, „vlastními“, a těmi adoptovanými. A Abrahám má veliké přání: mít syna.

Když to takhle vezmeme, tak řekneme: „No, ale tak měl být pokornější a prostě přijmout to, že nebude mít děti.“ Tam šlo ještě o něco jiného. Jednak mu Bůh slíbil, že mu dá syna, už předtím, a jednak šlo o to, že vlastní syn, to byla záruka, že on ochrání svoje staré rodiče a vůbec, že bude chránit všechny slabé v rodině – jak se říká, slabé, nemocné, staré, ženy a děti. Toto se čekalo od vlastního syna, od toho, který převezme to pomyslné kormidlo rodiny.

Abrahám se bojí a Bůh mu říká: „Neboj se.“ Abrahám se v noci vzbudí, protože nemůže spát, a tak vstane a jde se modlit. Nevíme, který den, neznáme letopočet, kdy se tato událost stala, ale víme, že to bylo v noci. A Abrahám říká: „Pane, Hospodine, co mi dáš? Co mi můžeš dát cennějšího? Pro mě není nic cennějšího než život mého syna.“

Bratři a sestry, uvědomme si to. Doba dnešní i doba Abrahámová cenila některé věci víc. Co je lidský život? Když zemře jeden člověk, tak se řekne: „No, je to zlé, je to špatné.“ Když při nějakém neštěstí zahyne deset lidí, tak řekneme: „No, to je ještě horší,“ a když zahyne padesát lidí, to je číslo do statistiky, když se řekne, kolik vojáků za ten rok v které zemi zahynulo. Nás to tak moc netíží. Proč? Protože ty lidi neznáme. Kdybychom je znali, kdybychom s nimi byli nějak příbuzní, tak by to pro nás nebylo jenom číslo, ale byl by to živý člověk. Tady vidíme z té Abrahámovy prosby velikou, velikou úctu k životu.

„Co mi dáš Pane?“ Ne „já“, Abrahám uznává, že Bůh je pánem a dárce životů. V tom se zase liší mnozí lidé jednadvacátého století od Abraháma, kteří nechtějí ani za nic uznat, přistoupit na tuto myšlenku. Nechtějí si přiznat, že my jsme jenom správci životů, že Bůh je Pán a Dárce.

A Bůh říká: „Neboj se,“ a vyvedl ho ven. Proto víme, že to bylo v noci, že mu ukázal hvězdné nebe, a říká: „Podívej se.“

Hvězdné nebe pro lidi Starého zákona, pro všechny lidi těchto kultur a civilizací, to bylo něco, před čím měli respekt. Oni cestovali v noci, takže si všimli, že postavení hvězd se mění, a z toho někteří byli velmi vyvedeni z míry. Pak si všimli taky toho, že každá ta hvězda září jinak, že některé opravdu jakoby blikají, jejich světlo kolísá, že některé svítí víc, některé méně, bylo tam hodně věcí, kterým nerozuměli, a proto se hvězd často báli. Ale tady v tom našem příběhu ten pohled na hvězdné nebe chce říct něco jiného.

Když se vrátíme na samotný začátek Písma, tak se tam dočteme, že Bůh stvořil člověka z prachu země. To je obrazné vyjádření, ale kdo z vás byl v Orientě, tady v těch zemích, jako je Izrael, Egypt nebo i ty okolní země, tak všichni víte, že prachu je tam spousta. Lepí se na boty, na nohavice, zkrátka a dobře, obtěžuje a je k ničemu. Písmo chce říct: „Bůh udělal z ničeho člověka a dal mu důstojnost. Pozdvihl ho z ničeho, nebo z něčeho, co nemělo žádnou cenu, Bůh udělal NĚCO – člověka, a dal mu život. A teď, když říká Bůh Abrahámovi: „Podívej se nahoru, na hvězdné nebe,“ tak chce říct: „Já tě zdvihnu ještě, ještě výš.“

Bůh mu potom mění jméno z Abraháma na Abrahám. Někdo může říct: „No, je to podobné, ne? Je tam jenom troška té změny,“ ale smysl toho jména se změnil dost podstatně. Abrahám znamená „povýšený od otce“, jako vyznamenaný od svých rodičů, od otce. Dá se to taky přeložit jako šlechtic, tedy ten, kdo je v čele, kdo je nějakým způsobem význačný. Abrahám znamená otec mnohých. Někdy se to taky překládá jako otec mnoha národů.

Izraelité považují Abraháma za svého fyzického praotce. Ale potom je tady ještě jiné „praotcovství“, a to ve víře, v náboženství, kdy Abraháma považují za praotce víry Izraelité, křesťané a muslimové. Všechna tato náboženství ho uctívají a dívají se na něho. My ho nazýváme otcem víry – ten, který uvěřil.

A když dojdeme v tom úryvku do konce, tak se tu znovu opakuje to ujištění, že Bůh je ten, který dává život. Hospodin navštívil Sáru a, jak slíbil, splnil Sáře dané slovo. Počala, porodila Abrahámovi v jeho stáří syna. Abrahám má, řekli bychom, právo tohoto syna pojmenovat. To je normální, někdo by řekl, že rodiče pojmenovávají své děti. Ano, ale ne u těchto dětí, které jsou nějakým způsobem zaslíbené. Když se podíváme, jenom do Nového zákona, tak vidíme, že když anděl předpovídá narození Jana Křtitele, tak říká Zachariášovi: „Bude se jmenovat Jan.“ Když anděl předpovídá narození Ježíše, říká: „Dáš mu jméno Ježíš.“ Často je to určeno, ale v tomto případě Abrahám má možnost volby. A jaké jméno dává svému dítěti? Izák, to znamená ten, který se směje, jedním slovem by se to dalo říct smíšek.

Když se narodí dítě, je to radost v rodině, dítě se směje. Určitě se smáli i Abrahám a Sára a měli z toho velkou radost. A ten dnešní svátek nám chce připomenout všechny ty chvíle, které prožíváme společně a je nám dobře, všechny ty chvíle radosti, všechny ty chvíle, kdy se společně smějeme.

Bratři a sestry, všechno, co v životě děláme, vyžaduje od nás nějakou námahu, a člověk musí, jak se říká, plnit dané slovo. Celý ten úryvek, který jsme teď četli, je o uzavření smlouvy. Ve Starém zákoně Hospodin, můžeme říct, pořád uzavírá s někým smlouvu. První smlouvu uzavřel s Adamem a chtěl po něm, aby Adam střežil zahradu. Bůh mu ji dal do správy, Adam měl tu zahradu chránit a obdělávat. Další smlouvu uzavřel třeba Bůh s Noemem: „Postavíš loď, já tě zachráním.“ Potom zase naopak Bůh slibuje, že už nepřijde potopa. Potom uzavřel smlouvu s Mojžíšem a s celým izraelským lidem, a tak bychom mohli pokračovat, ale vždycky je to tam tak, že Bůh zavazuje člověka k něčemu, člověk má něco udělat. A potom na oplátku Bůh zavazuje sám sebe, že On zase udělá pro člověka. Pouze v tomto případě je to tak, že Bůh zavazuje sám sebe. Po Abrahámovi nechce nic. Vidí jeho smutek, vidí to, jak je Abrahám nešťastný z toho, že nemá syna, že nemá dědice, a tak po něm nic nechce. Jenom mu říká: „Já budu s tebou.“ Bůh zavazuje sám sebe, a Bůh je věrný.

Bratři a sestry, do je další velká myšlenka dnešního svátku: být věrný v našich vztazích, být věrný tenkrát, když jsme to třeba slavnostně slíbili, ale být věrný i tenkrát, když jde o „malé věci“, když mě někdo o něco požádá, když někomu něco slíbím. Ať je nám, řekli bychom, věrnost Abraháma a Sáry a věrnost Abraháma Bohu, a Boží věrnost Abrahámovi, ať je nám toto všechno jakýmsi povzbuzením pro náš každodenní život. Ať si vzpomeneme, že i Abrahámovi bylo těžko, že se bál, že se budil ze spaní, že nevěděl, jak to bude. Ale ať dokážeme udělat to, co udělal potom on – ať se za to dokážeme modlit. Za svoje blízké, za svoji budoucnost, za všechno to, co má přijít. Ať to svěřujeme do rukou Božích, ať máme aspoň trošičku takovou víru, jako měl Abrahám, a Bůh nás neopustí.